

DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA POLJE VETRNIH ELEKTRARN ZAJČICA

ANALIZA SMERNIC

november 2017

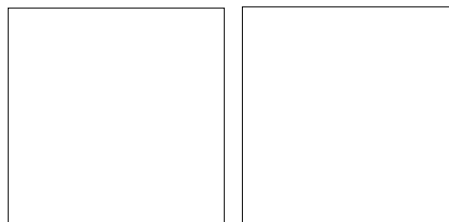
Pobudnik:	RS, Ministrstvo za infrastrukturo Direktorat za energijo Langusova ulica 4, 1000 Ljubljana
Naročnik:	Amicus d.o.o. Planina 3, 4000 Kranj
Koordinator:	RS, Ministrstvo za okolje in prostor Direktorat za prostor, graditev in stanovanja Dunajska 21, 1000 Ljubljana
Izdelovalec:	Ljubljanski urbanistični zavod d.d. Verovškova ulica 64, Ljubljana
Št. naloge:	8034
Naziv naloge:	DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA POLJE VETRNIH ELEKTRARN ZAJČICA
Faza	ANALIZA SMERNIC
Predstavnik naročnika:	Primož Kapus
Odgovorni vodja izdelave pobude za DPN:	Karla Jankovič , univ.dipl.inž.kraj.arh.
Odgovorni predstavnik izdelovalca:	Tadej Pfajfar , univ.dipl.inž.geod.
Datum:	november 2017

Odgovorni vodja izdelave pobude za DPN:

Karla Jankovič, univ.dipl.inž.kraj.arh.

KA-0865

P-0023

Odgovorni nosilec naloge:

Marko Fatur, univ.dipl.inž.grad., LUZ d.d.

Delovna skupina:

Marko Fatur, univ.dipl.inž.grad., LUZ d.d.

Sergej Hiti, univ.dipl.inž.kraj.arh., LUZ d.d.

VSEBINA

1	UVODNA OBRAZLOŽITEV	1
1.1	PREDMET IN NAMEN ANALIZE SMERNIC	1
1.2	OPREDELITEV PROSTORSKE UREDITVE.....	1
1.3	OPREDELITEV CILJEV PROSTORSKE UREDITVE.....	3
2	SEZNAM PRIDOBLENIH SMERNIC.....	4
2.1	ODLOČBA O CPVO	5
2.2	SEZNAM PRIDOBLENIH PREDLOGOV, PRIPOROČIL, USMERITEV, MNENJ IN POBUD JAVNOSTI	5
3	POJASNILA GLEDE UPOŠTEVANJA SMERNIC NOSILCEV UREJANJA PROSTORA IN PREDLOGOV JAVNOSTI.....	6
3.1	SMERNICE NOSILCEV UREJANJA PROSTORA	6
3.1.1	Ministrstvo za zdravje, Direktorat za javno zdravje	6
3.1.2	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za kmetijstvo	6
3.1.3	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo.....	7
3.1.4	Ministrstvo za okolje in prostor, Direkcija RS za vode.....	8
3.1.5	Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje	9
3.1.6	Ministrstvo za okolje in prostor, Geodetska uprava RS.....	9
3.1.7	Ministrstvo za kulturo, Direktorat za kulturno dediščino	9
3.1.8	Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za kopenski promet	10
3.1.9	Ministrstvo za infrastrukturo, Direkcija RS za infrastrukturo, Sektor za železnice	11
3.1.10	Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za letalski in pomorski promet	11
3.1.11	Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za energijo za področje energetike	12
3.1.12	Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za energijo za področje rudarstva	12
3.1.13	Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje	12
3.1.14	Ministrstvo za obrambo, Direktorat za logistiko, Sektor za gospodarjenje z nepremičninami.....	13
3.1.15	Ministrstvo za notranje zadeve, Sekretariat, Urad za logistiko	13
3.1.16	Zavod RS za varstvo narave	13
3.1.17	Park Škocjanske jame.....	19
3.1.18	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije	23
3.1.19	Zavod za gozdove Slovenije	23
3.1.20	Zavod za ribištvo Slovenije	23
3.1.21	ELES, d.o.o.	25
3.1.22	Elektro Primorska, d.d.....	27
3.1.23	SODO, d.o.o.	29
3.1.24	Plinovodi d.o.o.	29
3.1.25	Javna agencija za civilno letalstvo RS	30
3.1.26	Občina Divača	30
3.1.27	Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje, Sektor za strateške presoje vplivov na okolje	38

3.2	PREDLOGI JAVNOSTI	39
3.2.1	AAE, d.o.o.....	39
3.2.2	Sebastjan Margon, predstavnik vasi Gabrče.....	39
3.2.3	Slovensko društvo za preučevanje in varstvo netopirjev.....	40
3.2.4	Matjaž Tašič, predstavnik vasi Senadole.....	42
3.2.5	Krajevna skupnost Senožeče	42
3.2.6	Lovska družina Senožeče	43
3.2.7	Civilna iniciativa Brkini in Civilna iniciativa za zaščito Senožeških Brd	44
4	SEZNAM POTREBNIH ŠTUDIJ, STROKOVNIH PODLAG IN MANJKAJOČIH PODATKOV	59
5	UGOTOVITVE O NASPROTUJOČIH SI JAVNIH INTERESI	62
5.1	INTERESI VARSTVA NARAVE.....	62
5.2	INTERESI LOKALNIH SKUPNOSTI IN LOKALNEGA PREBIVALSTVA.....	63
6	OPIS PREDLAGANE VARIANTE ZA NADALJNJO OBRAVNAVO	63
7	PREDLOGI ZA OPTIMIZACIJE IN USMERITVE ZA NADALJNJE NAČRTOVANJE	65
8	VIRI	67
8.1	TUJI VIRI IN ŠTUDIJE	67
9	GRAFIČNA PRILOGA – PROBLEMSKA KARTA	69
10	PRILOGE	70
10.1	SMERNICE NOSILCEV UREJANJA PROSTORA	70
10.2	ODLOČBA O CPVO	71
10.3	PREDLOGI, PRIPOROČILA, USMERITVE, MNENJA IN POBUDE JAVNOSTI ...	72

UPORABLJENE KRATICE

AC	avtocesta
ARSO	Agencija RS za okolje
CPVO	celovita presoja vplivov na okolje
DIIP	dokument identifikacije investicijskega projekta
DPN	državni prostorski načrt
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
Mzi	Ministrstvo za infrastrukturo
OP	okoljsko poročilo
OPN	občinski prostorski načrt
OPPN	občinski podrobni prostorski načrt
OVE	obnovljivi viri energije
PIZ	predinvesticijska zasnova
RTP	razdelilna transformatorska postaja
SODO	sistemski operater distribucijskega elektroenergetskega omrežja
ŠV	študija variant
TP	transformatorska postaja
VE	vetrna elektrarna
ZUPUDPP	Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor

1 UVODNA OBRAZLOŽITEV

1.1 PREDMET IN NAMEN ANALIZE SMERNIC

Vsebino in namen analize smernic določajo predpisi s področja urejanja prostora: Zakon o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor ZUPUDPP (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 – popr. in 57/12) in Pravilnik o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrta (Uradni list RS, št. 106/11).

Nosilci urejanja prostora (v nadaljevanju: NUP) so posredovali smernice na Pobudo državnega prostorskega načrta za državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica (v nadaljnjem besedilu: PVE Zajčica) (LUZ d.d., št. naloge 8034, 7714, november 2016, dopolnitev februar 2017). Pobuda DPN je bila javno objavljena v digitalni obliki na spletnih straneh Ministrstva za infrastrukturo in prostor. Predloge, priporočila in usmeritve na Pobudo DPN je podala tudi javnost.

Predmetna analiza smernic v uvodu predstavi prostorsko ureditev, vsebuje analizo smernic nosilcev urejanja prostora in analizo predlogov javnosti s pojasnili glede upoštevanja, podaja seznam študij in strokovnih podlag, ki se naj upoštevajo pri nadaljnjih fazah umeščanja ter podaja usmeritve za nadaljnje načrtovanje in optimizacijo. Glede na pridobljene smernice, podatke nosilcev urejanja prostora in predloge javnosti se preverijo v pobudi zastavljeni cilji prostorske ureditve in dopolnijo idejne rešitve tako, da se lahko oceni izvedljivost morebitnih predlogov za optimizacijo izvedljivih variant iz pobude ali predlogov novih variant ter opredelijo možnosti in način njihovega upoštevanja pri pripravi študije variant oz. utemeljitve rešitev ali načrta. V povezavi s tem se dopolni osnutek problemske karte iz pobude, tako da se opredelijo tudi nasprotujoči si javni interesi v območju načrtovanja prostorske ureditve, ugotovljeni v fazi priprave analize smernic. Na podlagi dopolnjenih idejnih rešitev, predhodnih analiz in na njih temelječega vrednotenja in utemeljitve se opredelijo predlogi variant stojnih mest posameznih vetrnih elektrarn in njihovih območij, ki bodo natančno opredeljeni (potrjeni ali zavrnjeni) po podrobnejši obdelavi in podajo usmeritve za nadaljnje načrtovanje v študiji variant.

Analiza smernic se upošteva pri pripravi osnutka sklepa o pripravi načrta, pri oblikovanju odločitev prostorske konference in pri pripravi projektne naloge za izvedbo faze načrtovanja variant oz. predlagane rešitve.

1.2 OPREDELITEV PROSTORSKE UREDITVE

Prostorska ureditev zajema gradnjo PVE Zajčica vključno z vsemi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in ureditvami. Načrtovana PVE Zajčica bo prispevala k povečanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov v skladu z načeli energetske politike in Energetskim zakonom, Strategijo prostorskega razvoja Slovenije, Akcijskim načrtom za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 in usmeritvami osnutka Nacionalnega energetskega koncepta Slovenije.

PVE Zajčica obsega 9 vetrnih elektrarn skupne instalirane moči do 30 MW skladno z energetskim dovoljenjem (Ministrstvo za infrastrukturo, št. 360-186/2014/2 z dne 4.5.2016). Vse načrtovane ureditve so na območju občine Divača. Stojna mesta vetrnih elektrarn so umeščena na vrhove in slemena (ali v njihovo bližino) hribov Zajčica, Na Gavgah in Strmec v smeri severozahod - jugovzhod in sicer v dveh vzporednih vrstah.

Skupaj z vetrnimi elektrarnami se načrtuje izvedba dostopnih poti do posameznih vetrnih elektrarn in priključnih 20 kV kablovodov. Posamezne vetrne elektrarne bodo povezane z 20 kV kablovodom v skupino do 3 vetrne elektrarne, od vsake skupine pa poteka 20 kV priključni kablovod do točke, kjer se PVE Zajčica vključi v elektroenergetsko omrežje.

V Pobudi sta za vključitev v elektroenergetsko omrežje predlagani dve varianti.

Varianta 1: Vključitev PVE Zajčica se izvede v načrtovano RTP Dolenja vas. RTP 20/110 kV Dolenja vas ob regionalni cesti R2 Senožeče - Sežana je načrtovana za potrebe vključitve Parka vetrnih elektrarn Senožeška brda in/ali Parka Vetrnih elektrarn Dolenja vas v elektroenergetski sistem. V kolikor bo RTP Dolenja vas zgrajena za potrebe ene ali obeh parkov vetrnih elektrarn, se bo vanjo vključila tudi PVE Zajčica s štirimi 20 kV kablovodi.

Varianta 2: Vključitev PVE Zajčica se izvede neposredno v RTP Divača. V primeru, da do realizacije PVE Dolenja vas in PVE Senožeška brda ne bo prišlo pred realizacijo PVE Zajčica in posledično RTP Dolenja vas ne bo zgrajena, se bo PVE Zajčica prek štirih 20 kV kablovodov vključila neposredno v RTP Divača, kjer bo treba izvesti ustrezne prilagoditve za neposredno vključitev.

Nameščene bodo najnovejše vetrne elektrarne, ki so tehnološko izpopolnjene, tako glede okoljskih vplivov, kot glede izkoristka. Vsaka vetrna elektrarna je sestavljena je iz temelja premera 15-20 m, stolpa višine med 105 in 159 m, na katerega se namesti generator opremljen z vso potrebno elektroniko in elisami premera 141 m. Zunanji premer stolpa na dnu - stiku s terenom - je ca 7,0 m, na vrhu pa 2,0 m. V stolp ali ob njega se umesti transformator 0,4/20 kV okvirne moči do 3,0 MW. Stojišča so večinoma v gozdu, na nadmorski višini od 555 do 775 m.n.v.. Za vsako stojno mesto vetrne elektrarne je treba urediti plato dimenzije približno 40 x 80 m. Trajna izguba gozda obsega približno območje z radijem 30 m od središča stebra, v območju pod eliso z radijem 50 m od središča stebra, pa se regulira višina drevja.

Območje prostorske ureditve obsega območje, ki je sestavljeno iz območja PVE Zajčica in obsega širše območje hribov Zajčica, Na Gavgah in Strmec. Znotraj širšega območja je le del zemljišč namenjen dejanski izvedbi prostorskih ureditev in sicer: trase povezovalnih kablov, dostopnih poti in spremljajočih ureditev izven polja vetrnih elektrarn za potrebe vključitve PVE Zajčica v elektroenergetsko omrežje. Znotraj tega območja so lokacijsko še možne optimizacije stojnih mest ter moči in velikosti vetrnih elektrarn, v kolikor se izkaže, da se lahko okoljska in prostorska sprejemljivost posameznega stojnega mesta po optimizacijskem postopku poveča. Znotraj območja so možne tudi nadaljnje optimizacije dostopnih poti in kablovodov ter vključitve v elektroenergetski sistem.

Strokovna podlaga za tehnično rešitev v Pobudi je Idejna zasnova (IDZ) za objekt Vetrna elektrarna VE – Zajčica: 4. Načrt električnih inštalacij in električne opreme; št. Projekta in načrta 38/2013 (izdelovalec: Elita I.B., d.o.o., Sežana, december 2013)

OPOMBA

Skladno z ugotovitvami smernic ELES, d.o.o. (glej poglavje 3.1.21), vključitev PVE Zajčica neposredno v RTP Divača ni možna, zaradi česar Varianta 2 ni izvedljiva in se jo iz nadaljnjega postopka izdelave DPN izloči. V nadaljevanju postopka DPN se razvija rešitve v zvezi z Varianto 1.

Investitor prostorske ureditve je: **AMICUS d.o.o.**

Investitor **ni** uporabnik sredstev javnih financ.

Upravljavec, ki bo predvidoma upravljal z izvedenimi prostorskimi ureditvami je: **AMICUS d.o.o.**

Glede na **Uredbo o klasifikaciji vrst objektov in objektih državnega pomena** (Uradni list RS, št. 109/2011) obravnavana prostorska ureditev obsega naslednje objekte:

Preglednica 1 Klasifikacijske ravni obravnavanega posega skladno s Prilogo 1 Uredbe o klasifikaciji vrst objektov in objektih državnega pomena

področje: 2 GRADBENI INŽENIRSKI OBJEKTI	
oddelek	21 Objekti prometne infrastrukture
skupina	211 Ceste
razred	2112 Lokalne ceste in javne poti, nekategorizirane ceste in gozdne ceste
področje: 2 GRADBENI INŽENIRSKI OBJEKTI	
oddelek	22 Cevovodi, komunikacijska omrežja in elektroenergetski vodi
skupina	221 Daljinski cevovodi, daljinska (hrbtenična) komunikacijska omrežja in daljinski (prenosni) elektroenergetski vodi 222 Lokalni cevovodi, lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja
razred	2214 Daljinski (prenosni) elektroenergetski vodi 2224 Lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi in lokalna (dostopovna) komunikacijska omrežja
področje: 2 GRADBENI INŽENIRSKI OBJEKTI	
oddelek	23 Industrijski gradbeni kompleksi
skupina	230 Industrijski gradbeni kompleksi
razred	2302 Elektrarne in drugi energetske objekti
področje: 2 GRADBENI INŽENIRSKI OBJEKTI	
oddelek	24 Drugi gradbeni inženirski objekti
skupina	242 Drugi gradbeni inženirski objekti

Obravnavana prostorska ureditev PVE Zajčica se v skladu z Uredbo o klasifikaciji vrst objektov in objektih državnega pomena uvršča med gradbene inženirske objekte državnega pomena in sicer: Energetske objekti: elektrarne z nazivno močjo 10 MW ali več.

Preglednica 2 Klasifikacijske ravni obravnavanega posega skladno s Prilogo 2 Uredbe o klasifikaciji vrst objektov in objektih državnega pomena

4. INDUSTRIJSKE STAVBE IN GRADBENI KOMPLEKSI

4.1 Energetske objekti - elektrarne z nazivno močjo 10 MW ali več.

1.3 OPREDELITEV CILJEV PROSTORSKE UREDITVE

Skladno z nacionalnimi energetskeimi izhodišči so cilji predlagane prostorske ureditve naslednji:

- Večja proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: OVE);
- Prehod na nizkoogljično družbo z uporabo nizkoogljičnih energetskeih tehnologij;
- Povečanje samozadostnosti oskrbe z električno energijo.
- Povečanje strateške zanesljivosti oskrbe z energijo;
- Zanesljiva in trajnostna oskrba z energijo;
- Povečanje diverzifikacije in razpršenosti virov pri proizvodnji električne energije.

2 SEZNAM PRIDOBLENIH SMERNIC

Št.	NUP - državni	Številka/datum dopisa	Opombe
1	MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE, Direktorat za javno zdravje	št. 350-8/2017-12 dne 21.04.2017	Strokovno mnenje, ki je osnova za Smernice, pripravil NIJZ
2	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, Direktorat za kmetijstvo	št. 350-13/2017/9 dne 23.05.2017	
3	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	št. 3401-13/2017/5 dne 20.04.2017	
4	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, Direkcija RS za vode	št. 35004-2/2017-2 dne 27.03.2017	
5	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, Direktorat za okolje	št. 350-29/2017/4 dne 20.04.2017	Priloga naravovarstvene smernice ZRSVN, OE Nova Gorica (16)
6	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, Geodetska uprava RS, Ljubljana	št. 35311-18/2017-2 dne 24.04.2016	
7	MINISTRSTVO ZA KULTURO, Direktorat za kulturno dediščino	št. 35002-10/2017/7 dne 14.04.2017	
8	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direktorat za kopenski promet (za področje državne cestne infrastrukture)	št. 3712-3/2011/278- 00721217 dne 24.04.2017	
9	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direkcija RS za infrastrukturo, Sektor za železnice	št. 350-1/2017/126-1818 dne 04.05.2017	
10	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direktorat za letalski in pomorski promet (za področje letalstva)	št. 350-46/2017/3- 02011202 dne 18.05.2017	
11	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direktorat za energijo za področje energetike		Smernice niso podane
12	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direktorat za energijo za področje rudarstva		Smernice niso podane
13	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO, Uprava RS za zaščito in reševanje	št. 350-60/2017-2-DGZR, dne 04.04.2017	
14	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO, Direktorat za logistiko, Sektor za gospodarjenje z nepremičninami	št. 350-26/2017-2 dne 28.03.2017	
15	MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE, Sekretariat, Urad za logistiko		Smernice niso podane
16	ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE, Območna enota Nova Gorica	št. 5-IJ-244/3-0-20 171ACG dne 20.04.2017	Priloga smernic (5) MOP, Direktorat za okolje

Št.	NUP - državni	Številka/datum dopisa	Opombe
17	PARK ŠKOCJANSKE JAME	št. 190-4/2017-10 dne 06.04.2017	
18	ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE		Smernice niso podane
19	ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE		Smernice niso podane
20	ZAVOD ZA RIBIŠTVO SLOVENIJE	št. 4200-2/2017/2 dne 14.04.2017	
21	ELES, d.o.o.	št. S17-022/594/kb dne 12.04.2017	
22	Elektro Primorska, d.d.	smernice št. 2323 dne 03.04.2017	
23	SODO, d.o.o.	št. SOD0-279/14-MM dne 31.03.2014	Splošne smernice
24	Plinovodi d.o.o.	št. 517-164/R-ZM/RKP dne 10.04.2017	
25	Javna agencija za civilno letalstvo Republike Slovenije		Smernice niso podane
26	Občina Divača	št. 350-0001/2017-13 dne 25.04.2017	

2.1 ODLOČBA O CPVO

Št.	NUP	Številka/datum dopisa	Opombe
27	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, Direktorat za okolje, sektor za strateške presoje vplivov na okolje	št. 35409-74/2017/27 dne 22.11.2017	V postopku priprave DPN se mora izvesti postopek CPVO, vključno s presojo sprejemljivosti na varovana območja.

2.2 SEZNAM PRIDOBLJENIH PREDLOGOV, PRIPOROČIL, USMERITEV, MNENJ IN POBUD JAVNOSTI

Št.	naziv	Številka/datum dopisa/pripombe	Opombe
28	AAE, družba za proizvodnjo elektrike, d.o.o.	dne 25.04.2017	
29	Sebastjan Margon Predstavniki vasi Gabrče	dne 26.04.2017	
30	Slovensko društvo za preučevanje in varstvo netopirjev	dne 25.04.2017	
31	Matjaž Tasič Predstavniki vasi Senadole	dne 26.04.2017	
32	Krajevna skupnost Senožeče	št. 63/17, dne 25.04.2017	
33	Lovska družina Senožeče	št. 15/17, dne 14.04.2017	
34	Civilna iniciativa Brkini in Civilna iniciativa za zaščito Senožeških Brd	dne 08.05.2017	

3 POJASNILA GLEDE UPOŠTEVANJA SMERNIC NOSILCEV UREJANJA PROSTORA IN PREDLOGOV JAVNOSTI

3.1 SMERNICE NOSILCEV UREJANJA PROSTORA

3.1.1 MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE, DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE

Ministrstvo za zdravje je za pripravo strokovnega mnenja zaprosilo Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Nacionalni inštitut za javno zdravje je v imenu Ministrstva za zdravje izdalo mnenje po Uredbi o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, (Ur.l. RS, št. 9/2009) z vidika vplivov na zdravje ljudi. Pri pripravi mnenja so bili upoštevani tudi Kriteriji za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi pred vplivi iz okolja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (Verzija 2), ki so objavljeni na spletni strani Ministrstva za zdravje (<http://www.mz.gov.si/>) in Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15).

V zvezi z izvedbo plana lahko pričakujemo naslednje pomembnejše vplive na okolje, ki imajo lahko vpliv tudi na zdravje in počutje ljudi: Hrup povezan z delovanjem vetrnih elektrarn. Pomembnejšega vpliva elektromagnetnih sevanj ne pričakujemo, ker so za povezavo vetrnih elektrarn z RTP predvideni 20kV kablovodi.

Značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta: Območje, ki bi lahko bilo prizadeto, je območje stanovanj (naselje Gabrče pri Senožecah), ki je najbližje vetrnim elektrarnam.

Pomen in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta: območje, ki bi bilo lahko prizadeto je območje stanovanj. V stanovanjskem območju je potrebno v čim večji meri zagotoviti zdravo bivalno okolje.

Mnenje o verjetnem pomembnem vplivu na zdravje ljudi: Na podlagi podatkov o značilnostih plana, podatkov o značilnostih vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana ter podatkov o pomenu in ranljivosti območij, ki bodo verjetno prizadeta ocenjujemo, da bo izvedba plana Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica verjetno imela pomemben vpliv na zdravje in počutje ljudi.

Komentar

Smernice se upoštevajo pri zasnovi prostorskih ureditev in izdelavi okoljskega poročila za CPVO. V fazi ŠV bo izdelana strokovna podlaga za umestitev posameznih vetrnih elektrarn, pri katerih bodo obravnavani vplivi na zdravje ljudi (hrup, senčno migetanje, EMS, ...).

3.1.2 MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, DIREKTORAT ZA KMETIJSTVO

Na podlagi zakonodaje daje ministrstvo naslednje usmeritve:

1 - Ministrstvo je pristojno, da oceni skladnost predloženega DPN s predpisi o varstvu kmetijskih zemljišč. Pri tej presoji pa potrebuje podatke o kmetijskih zemljiščih, ki naj bi spremenila namensko rabo, o namenu posega, zakonski podlagi zanj in vsebinsko obrazložitev posega.

2 - Pri načrtovanju DPN (njegovih trajnih in začasnih vplivov na kmetijska zemljišča) je potrebno upoštevati, da se poseg umešča najprej na zemljišča nekmetijske namenske rabe, če to ni mogoče, se posege primarno umešča na manj kakovostna kmetijska zemljišča nižjih bonitet, pri tem pa se čim bolj izkoristiti koridorje obstoječe infrastrukture. Vse posege se načrtuje racionalno in na način, da se v čim večji meri ohranjajo kmetijska zemljišča in njihova zaokroženost. Do izdelave strokovnih

podlag, ki bodo določile območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, je potrebno upoštevati tudi, da se ureditve državnega pomena v čim manjši možni meri umeščajo na območja izvedenih zemljiških operacij, v bližino vodnih virov, primernih za namakanje, in na območja trajnih nasadov.

3 - V fazi izdelave osnutka DPN se za izbrano varianto izdelava analiza posegov na kmetijska zemljišča, ki vsebuje obseg prostorskih ureditev na grafične enote rabe kmetijskih gospodarstev za posamezna kmetijska gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

4 - Odlagališča viškov materiala naj se primarno umešča na zemljišča ne kmetijske namenske rabe, če to ni mogoče pa na zemljišča kmetijske namenske rabe pri čemer se uporabijo zemljišča, ki so po evidenci o dejanski rabi opredeljena kot zemljišča v zaraščanju oziroma manj kakovostna zemljišča nižjih bonitet. Načrtovanje deponij je neprimerno na kmetijskih zemljiščih z dobrim pridelovalnim potencialom, na območjih trajnih nasadov, na zemljiščih, na katerih so bile že izvedene izboljšave z agro-melioracijskimi ukrepi oziroma komasacijami, ter na območjih subvencioniranja kmetijske pridelave.

5 - Izravnalne in omilitvene ukrepe po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, je dopustno vzpostavljati na zemljiščih ne kmetijske namenske rabe, če to ni mogoče pa na zemljiščih kmetijske namenske rabe, pri čemer se najprej vzpostavijo na zemljiščih, ki so po evidenci o dejanski rabi opredeljena kot zemljišča v zaraščanju (1410) oziroma na manj kakovostnih zemljiščih nižjih bonitet.

Komentar

Smernice se upoštevajo pri nadaljnjih fazah izdelave prostorskega akta oziroma zasnovi prostorskih ureditev ter izdelavi okoljskega poročila za CPVO. V fazi ŠV bo izdelana strokovna podlaga za umestitev posameznih vetrnih elektrarn, pri katerih bo obravnavan tudi potencialni trajni poseg na kmetijska zemljišča.

3.1.3 MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, DIREKTORAT ZA GOZDARSTVO, LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Na podlagi pregleda posredovane projektne dokumentacije ter mnenja Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS) št. 350-3/2017-6 z dne 14.04.2017, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podaja s področja gozdarstva in lovstva naslednje smernice:

Umeščanje vetrnih elektrarn v prostor skupaj s pripadajočo infrastrukturo mora biti izvedeno tako, da bo poseg v gozdni prostor čim manjši, da bo potrebna čim manjša krčitev gozda in da ne bo prišlo do nepotrebnega dodatnega fragmentiranja strnjjenih kompleksov gozdov (Resolucija o nacionalnem gozdnem programu, poglavje 6.3.1.2). V splošnem je to mogoče doseči tako, da se vetrne elektrarne v največji možni meri postavi izven gozda oziroma na robna območja gozdov ter čim bližje javnim cestam ter gozdnim prometnicam, da je poseg zaradi infrastrukture (dostopna pot, kablovod), čim manjši. Trase kablovodov naj v največji možni meri potekajo ob trasah dostopnih poti do vetrnih elektrarn, gozdnih prometnicah in javnih cestah.

Za dostop do stojišč vetrnih elektrarn je predvidena izgradnja dostopnih poti oziroma delna uporaba obstoječih gozdnih prometnic. Ker so tehnične zahteve dostopnih poti večje od zahtev gozdnih prometnic (9. člen Pravilnika o gozdnih prometnicah), to pomeni, da bo verjetno potrebno obstoječe gozdne prometnice rekonstruirati, kar pa bo lahko privedlo do tega, da te prometnice ne bodo več kategorizirane kot gozdne prometnice, ampak kot javne ceste. Kljub morebitnim rekonstrukcijam gozdnih prometnic je potrebno na območju državnega prostorskega načrta (dalje: DPN) zagotoviti, da se pogoji za gospodarjenje in dostop do gozdnih zemljišč po zaključku izgradnje vetrnih elektrarn ne smejo poslabšati (Gozdnogospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja 2011-2020). Prikaz poteka gozdnih prometnic, ki so pomembne za gospodarjenje z gozdovi na območju DPN, je mogoče videti na pregledovalniku Evidenca gozdnih cest na spletu, kjer se v sloju prometnice odključka polje gozdne ceste in protipožarne preseke.

Ohraniti in vzdrževati je treba migracijske koridorje za prehajanje prostoživečih živali med populacijami (Resolucija o nacionalnem gozdnem programu, poglavje 6.3.1.1). Zagotoviti je potrebno nemoteno migracije populacij divjadi in drugih prostoživečih živali (velike zveri) med brkinskim in kraškim lovsko upravljavskim bazenom preko avtoceste. Na območju Zajčice je prisoten edini podhod pod avtocesto med Divačo in Dolenjo vasjo, ki je v gozdnem prostoru. Ravno skozi ta podhod je v okviru DPN načrtovana postavitev 20 kV kablovoda in povezovalnega kablovoda. V relativni bližini tega podhoda so predvidena tudi stojišča štirih vetrnih elektrarn (št. 1, 2, 3 in 9). Vpliva navedenih vetrnih elektrarn in kablovoda na migracijski koridor divjadi trenutno ni mogoče oceniti. V skladu s 30. členom Zakona o divjadi in lovstvu se za posege v prostor, ki lahko bistveno spremenijo življenjske razmere divjadi, izdelata presoja življenjskih možnosti divjadi, ki jo opravi Zavod, pri čemer z mnenji sodelujejo upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom, strokovno-znanstvene in naravovarstvene ustanove, območna enota kmetijsko gozdarske zbornice in lokalne skupnosti. Če se s presojo vplivov na okolje divjadi ugotovi, da bi ti posegi bistveno poslabšali življenjske možnosti divjadi, jih je potrebno omejiti ali opustiti v celoti.

OBRAZLOŽITEV:

Ob pregledu dokumentacije je bilo ugotovljeno, da večina stojišč vetrnih elektrarn in kablovodov ni spornih, z izjemo kablovodov in stojišč tistih vetrnih elektrarn, ki bi lahko vplivala na prehajanje populacij divjadi preko obstoječega podhoda pod avtocesto na območju Zajčice. Za ugotovitev tega vpliva bi bilo potrebno izdelati presojo življenjskih možnosti divjadi.

Komentar

Smernice se smiselno upoštevajo pri zasnovi prostorskih ureditev in pri izdelavi OP za CPVO. V sklopu OP bo posebej obdelano poglavje v zvezi s presojo življenjskih možnosti divjadi.

3.1.4 MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

1. Posegi na vodnih in priobalnih zemljiščih niso dovoljeni, razen za izjeme navedene v 37. členu Zakona o vodah. Navedeno je potrebno dosledno upoštevati za vse ureditve, ki bodo načrtovane v sklopu tega prostorskega akta.
2. Načrtovana ureditev mora izkazovati skladnost z Načrtom upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Ur.l. RS, št. 67/16) glede doseganja okoljskih ciljev do leta 2021.
3. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring kakovosti površinskih in podzemnih voda ter vodomernih postaj na površinskih vodotokih.
4. Vsa gradbena dela, vključno s povezovalnimi cestami med vetrnimi agregati in dostopnimi cestami, je potrebno načrtovati na način, da se preprečijo erozijski procesi, preprečijo negativni vplivi na količino in kakovost površinskih in podzemnih voda ter optimizirajo posegi na vodna in priobalna zemljišča.
5. Na ureditvenem območju je potrebno predvideti kontrolirano zbiranje, čiščenje in odvajanje padavinskih voda, katere je potrebno prioritarno ponikati. Ponikovalnice morajo biti locirane izven vpliva povoznih in manipulativnih površin in znotraj gradbenih parcel. Če ponikanje ni možno, je treba padavinske vode speljati v bližnji vodotok, če tega ni, pa razpršeno po terenu. Pri tem mora biti ureditev odvodnje načrtovana tako, da bodo padavinske vode speljane izven plazovitega in erozijsko ogroženega območja.
6. Na vseh napravah in objektih, kjer obstaja možnost razlivanja/iztekanja nevarnih snovi, je potrebno predvideti tehnične ukrepe za preprečitev razlivanja/iztekanja nevarnih snovi. Prostor v katerem bo deponirana nevarna snov mora imeti zagotovljeno dodatno prostornino za zbiranje celotnega deponiranega volumna v primeru izlitja.
7. Vse vrste odpadnih voda iz objektov, naprav, začasnih in trajnih ureditev, morajo biti pred iztokom očiščene do predpisane stopnje.

8. Vse začasne in trajne deponije materiala morajo biti prostorsko opredeljene, upoštevajoči, prepoved odlaganja materiala v pretočne profile vodotokov, v kraške vrtače, na pogojno stabilna območja ali erozijsko ogrožena območja.

9. V primeru fazne gradnje morajo faze biti opredeljene kot funkcionalno zaključene celote, ki ne bodo imele negativnega vpliva na vode in varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

10. Strokovne podlage s področja urejanja voda so dostopne na spletnem portalu MOP eVode na naslovu <http://evode.arso.gov.si>, ki omogoča brezplačen pregled in prenos podatkov.

11. Sestavni del Analize smernic v postopku sprejemanja prostorskega akta mora biti tudi kratko pojasnilo o načinu upoštevanja vsake posamezne smernice naslovnega organa.

Komentar | *Smernice oziroma projektni pogoji se smiselno upoštevajo pri zasnovi prostorskih ureditev in pri izdelavi okoljskega poročila za CPVO.*

3.1.5 MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, DIREKTORAT ZA OKOLJE

Opomba | *Smernice je pripravil Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica. Glej poglavje 3.1.16.*

3.1.6 MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, GEODETSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

V prilogah vam posredujemo analizo podatkov zemljiškega katastra na zadevne vetrne elektrarne.

V konkretnem primeru gre za dele šestih katastrskih občin je, glede na lokacijsko v 2. razred in je glede na srednji pogrešek, ki je razviden iz priloženega dokumenta, primeren za namene projektiranja. Za namene eventuelnih odkupov bi bilo potrebno predhodno izvesti ureditev mej. Glede na gostoto zemljiškokatastrskih in razgibanost terena izboljšava verjetno ne bo dala ustreznih rezultatov.

Komentar | *V nadaljnjih fazah izdelave prostorske in projektne dokumentacije se bodo izdelali podrobnejši geodetski načrti, ki bodo vključevali potrebne uskladitve z zemljiškim katastrom.*

3.1.7 MINISTRSTVO ZA KULTURO, DIREKTORAT ZA KULTURNO DEDIŠČINO

PODATKI O KULTURNI DEDIŠČINI

Na območju državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica ni evidentiranih objektov in območij kulturne dediščine.

Kljub temu opozarjamo, da se lahko podatki o enotah kulturne dediščine oz. zanj veljavni varstveni režimi v času od izdaje smernic do priprave predloga prostorskega akta, spremenijo. Pred pripravo predloga prostorskega akta je zato treba preveriti stanje glede pravnih režimov varstva in po potrebi pridobiti ustrezne podatke o kulturni dediščini ter jih upoštevati pri predlaganih prostorskih ureditvah.

USMERITVE ZA NAČRTOVANJE IN OPREDELITVE DO NAČRTOVANIH UREDITEV

Glede na to, da na območju načrtovanega državnega prostorskega načrta ni evidentiranih objektov in območij kulturne dediščine, nimamo posebnih usmeritev za načrtovanje in opredelitve do načrtovanih ureditev. V kolikor se bo za DPN izvedla CPVO in bodo pridobljeni podatki o arheoloških ostalinah, bo potrebno te podatke vključiti v pripravo prostorskega akta in projektne dokumentacije.

ZAKJUČEK

Pred izvajanjem posegov je skladno z ZVKD-1 v primerih raziskav in odstranitve potrebna pridobitev kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine (31. člen ZVKD-1), ki ga izda minister za kulturo.

Komentar

Smernice se smiselno upoštevajo pri nadaljnjih fazah izdelave prostorskega akta oziroma pri izdelavi okoljskega poročila za CPVO.

3.1.8 MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, DIREKTORAT ZA KOPENSKI PROMET

Območje pobude za vetrno elektrarno Zajčica se nahaja v območju avtoceste A1, odsek Senožeče - razcep Gabrk, rezervatu avtocestne povezave Postojna/Divača - Jelšane ter regionalnih cest R2-409, na odseku 308 Senožeče- Divača od km 1,970 do km 5,570, R2-445, na odseku 349 Senožeče - Sežana od km 2,350 do km 3,500 in R2-446, na odseku 1016 Sežana - Divača od km 7,950 do km 8,130, kjer je na podlagi 66. člena Zakona o cestah (ZCes-1; Uradni list RS, št. 109/10, 48/12 in 46/15) raba prostora omejena ob upoštevanju:

- izvedenega stanja cest ter spremljajoče ureditve vključno z vgrajeno infrastrukturo,
- posegi v območje državnih cest ne smejo biti v nasprotju z interesi varovanja ceste in prometa na njej ter njene bodoče širitve zaradi razvoja prometa
- vsak poseg v območje državne ceste je pogojen s predhodno pridobitvijo soglasja upravljavca ceste.

Pri optimizaciji trase kablovoda je treba upoštevati:

- bodočo širitev AC za en vozni pas, to je min 7 m od roba cestnega sveta obojestransko. V kolikor bo kablovod potekal vzporedno z AC mora potekati izven cestnega sveta ob upoštevanju navedenih odmikov,
- križanje z državnimi cestami je potrebno izvesti s podvrtanjem, pravokotno na os ceste. Manjši kot križanja (od 45 do 135°) je dopusten samo v primeru da grajena okoliška struktura zahtevani kot križanja ne dopušča.,
- v primeru, da izvedba prevrtanja regionalnih cest ni izvedljiva se lahko izvede prečni prekop ceste, pod pogojem, da se zagotovi sanacija cestnega telesa v širini 5 m,
- na odsekih regionalnih cest, kjer se iz upravičenih razlogov ni mogoče izogniti posegu v državno cesto in trasa kablovoda poteka v cestnem telesu mora investitor zagotoviti sanacijo celotne širine smernege vozišča ceste, na celotni dolžini posega. S projektno dokumentacijo mora biti razvidna sanacija vozišča,
- minimalna globina kablovoda mora biti najmanj 2 m glede na nivo vozišča ceste z upoštevanjem dodatnih odmikov od cestnih objektov, instalacij in naprav. Jaški kablovoda morajo biti locirani izven cestnega sveta državnih cest,
- potek trase kablovoda v območju državnih cest mora biti ustrezno zaščiteno in terensko vidno označen,
- minimalni odmik vetrnic od cestnega sveta državnih cest naj bo enak višini vetrnice (pri tem naj se upošteva končna višina z elisami), z upoštevanjem dodatnega odmika za bodočo širitev AC.

Ostale usmeritve:

- zaradi posegov v območje državnih cest ne sme biti ogrožena varnost prometa, stabilnost ceste in objektov ter odvodnjavanje ceste,
- z načrtovano gradnjo se ne sme onemogočati ali ovirati izvajanja rednih vzdrževalnih del na državnih cestah in njenih spremljajočih objektih,
- upravljavec državne ceste ne odgovarja za morebitne vplive državne ceste na načrtovani kablovod,

- pri načrtovanju je upoštevati obstoječo komunalno infrastrukturo v območju ceste ter morebitne prestavitve z ustrežno sanacijo ceste.

Glede na to, da predlog najustrežnejše variantne rešitve za načrtovano AC povezavo Postojna/Divača-Jelšane še ni potrjena, naj se pri pripravi DPN smiselno upošteva tudi variantna rešitev, ki se priključuje na obstoječo AC v območju Razcepa Gabrk. Izvedbena projektna dokumentacija za AC je na razpolago na družbi DARS, d.d., Celje.

Komentar | *Smernice oziroma projektni pogoji se smiselno upoštevajo pri izdelavi projektnih strokovnih podlag v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta za Variantno 1.*

3.1.9 MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, DIREKCIJA RS ZA INFRASTRUKTURO, SEKTOR ZA ŽELEZNICE

Predvidena gradnja objekta ne posega v varovalni pragovni pas železniške proge št. 50 Ljubljana – Sežana – drž. meja. Načrtovano hitro progo drž. meja – Sežana – Ljubljana – Dobova delno tangira območje načrtovane RPT Divača.

Komentar | *Območje RTP Divača se ne širi, ker Varianta 2 ni več predmet obdelave. V kolikor bodo ureditve posegale v varovalne progovne pasove, se smiselno upoštevajo pri zasnovi prostorskih ureditev v nadaljnjih fazah izdelave prostorskega akta.*

3.1.10 MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, DIREKTORAT ZA LETALSKI IN POMORSKI PROMET

Območje urejanja Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica se nahaja v vplivnem območju letališča iz zasnove omrežja letališč, z obstoječo in predvideno mrežo letališč v Republiki Sloveniji, kar je prikazano v grafičnem delu kartografske dokumentacije SPRS in sicer na publikacijski karti št. 3 k poglavju III.2.1, ki predstavlja obvezno izhodišče za pripravo in oblikovanje planskih in izvedbenih aktov države in lokalnih skupnosti. Načrtovane prostorske ureditve tako posegajo v območje kontroliranega dela zračnega prostora nad letališčem in okrog njega, namenjena varovanju letališkega prometa Letališča Divača:

Letališče Divača:

- Letališče Divača je referenčne kode »28« ICAO.
- Referenčna točka letališča je na nadmorski višini 423,0 m.
- Smer in oznaka vzletno-pristajalne steze 1: 115° - 295°, (11 – 29).
- Smer in oznaka vzletno-pristajalne steze 2: 129° - 309°, (13- 31).

Pri načrtovanju posega v prostor je potrebno v skladu z ICAO referenčno kodo letališča upoštevati vzletno, priletno in druge omejitvene ravnine posameznega letališča, kot so opisane v Zakonu o letalstvu (ZLet-UPB4, Uradni list RS, št. 81/10) Pravilniku o letališčih (Uradni list RS, št. 86/16) in Prilogi 14 k Čikaški konvenciji.

Ovire za zračni promet so v coni letališča oziroma v coni vzletišča ali zunaj nje. Med ovire v coni letališča štejejo objekti, instalacije, naprave, drevje in zvišanje okoliškega terena, kakor tudi poglobitve terena za ceste, kanale in podobno.

Zunaj cone letališča, štejejo za ovire:

- v krogu s polmerom 10 kilometrov od referenčne točke letališča objekti, instalacije in naprave, ki so višje kot 100 metrov ali višje kot 30 metrov, pa se nahajajo na terenu, ki je več kot 100 metrov višji od referenčne točke letališča;

- objekti, instalacije in naprave, ki se nahajajo izven kroga iz prejšnje točke, in ki so višji od 30 metrov in ki stojijo na naravnih ali umetnih vzpetinah, če se vzpetine dvigajo iz okoliške pokrajine za več kot 100 metrov;
- vsi objekti, instalacije in naprave, ki segajo več kot 100 metrov od tal, ter daljnovodi, žičnice in podobni objekti, ki so napeti nad dolinami in soteskami po dolžini več kot 75 metrov.

Preko območja načrtovane prostorske ureditve potekajo tudi zračne poti pod katerimi za ovire štejejo tudi objekti in naprave zunaj naselij, ki so višji od okoliškega terena za najmanj 25 metrov, če se nahajajo znotraj varovalnih pasov posameznih cest, železniških prog, visokonapetostnih vodov in podobno.

Območje Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica se nahaja pod vodoravno in konično omejitvena ravnino letališča Divača, v kateri so glede na določila Zakona o letalstvu posegi in gradnja objektov nadzorovani zaradi zagotovitve varnosti letenja tako, da se smejo objekti približati manevrskim površinam letališča samo na dovoljeno razdaljo. Vodoravna omejitvena ravnina leži vodoravno nad letališčem Divača na nadmorski višini 468 m.n.v., konična pa se dviga s 5% naklonom navzven in navzgor od zunanjega roba vodoravne omejitvene ravnine do 523 m.n.v. Novi predmeti ali podaljški obstoječih predmetov ne smejo segati nad konično in vodoravno ravnino, razen če so zakriti z drugimi, enako visokimi ali višjimi nepremičnimi predmeti oziroma če aeronavtična študija dokaže, da novi predmeti ne bodo resneje ogrozili varnosti in rednosti zračnega prometa.

Pri graditvi, postavljanju in zaznamovanju objektov, ki utegnejo s svojo višino vplivati na varnost zračnega prometa, je potrebno predhodno pridobiti ustrezno soglasje Agencije za civilno letalstvo k lokaciji oziroma k izgradnji takega objekta, objekt pa je potrebno označiti in zaznamovati v skladu z veljavnimi predpisi.

Komentar

Smernice oziroma projektni pogoji se smiselno upoštevajo pri zasnovi prostorskih ureditev in izdelavi projektnih strokovnih podlag v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta, da bo zagotovljeno usklajevanje načrtovanih rešitev v območju omejene in nadzorovane rabe Letališča Divača. Potrebno bo izdelati strokovno podlago - aeronavtično študijo, ki mora dokazati, da načrtovani objekti vetrnih elektrarn ne bodo vplivali na delovanje letališča Divača oz. da bo možno uskladiti načrtovane rešitve z navedenimi omejitvami.

**3.1.11 MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, DIREKTORAT ZA ENERGIJO ZA
PODROČJE ENERGETIKE**

Opomba

Smernice niso podane.

**3.1.12 MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, DIREKTORAT ZA ENERGIJO ZA
PODROČJE RUDARSTVA**

Opomba

Smernice niso podane.

**3.1.13 MINISTRSTVO ZA OBRAMBO, UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA ZAŠČITO
IN REŠEVANJE**

Skladno z določili Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrta (Uradni list RS, št. 106/11), morajo biti v državnem prostorskem načrtu prikazani prostorski

izvedbeni pogoji varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki vsebujejo ukrepe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter varstva pred požarom.

Splošne smernice s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in varstva pred požarom za pripravo državnih prostorskih aktov so objavljene na spletni strani Uprave RS za zaščito in reševanje. Objavljene smernice naj se uporabijo smiselno glede na predvideno ureditev.

Komentar | *Pri nadaljnjih fazah izdelave prostorskega akta se smiselno upoštevajo splošne smernice.*

3.1.14 MINISTRSTVO ZA OBRAMBO, DIREKTORAT ZA LOGISTIKO, SEKTOR ZA GOSPODARJENJE Z NEPREMIČNINAMI

Območje DPN predvsem pa vetrnice vetrne elektrarne Zajčica (razen vetrnice št. 1), ki predstavljajo ovire v prostoru za varnost zračnega prometa, se nahajajo v omejeni in nadzorovani rabi Letališča Divača (Gabrk), ki je poleg civilnega letališča tudi letališče opredeljeno kot območje možne izključne rabe za potrebe obrambe.

Posegi na območju možne izključne rabe za potrebe obrambe ne smejo onemogočati uporabe območja v vojnem ali izrednem stanju, v krizi ter v miru za usposabljanje, oziroma so posegi lahko takšni, da se uporaba območja za potrebe obrambe lahko v teh primerih takoj vzpostavi.

Letališče Divača ima poleg civilne – asfaltirane vzletno-pristajalne steze še travnato, ki je pomembna prav za uporabo letališča kot območja možne izključne rabe, zato sta temu letališču določeni dve omejeni in nadzorovani rabi (varstvena režima), kar je ustrezno opredeljeno in prikazano tudi v gradivu za pridobitev smernic za navedeni DPN. Omejeni in nadzorovani rabi v območju predvidene postavitve vetrnic vetrne elektrarne skoraj sovpadata, zato je treba pri načrtovanju le-teh kot merodajne upoštevati smernice, omejitve ter pogoje (označevanje ovir v prostoru...) s področja civilnega letalstva. Navedeni pogoji glede omejitev in varnosti so namreč strožji od omejitev, ki veljajo za letenje in aktivnosti z vojaškimi zrakoplovi.

Komentar | *Smernice oziroma projektni pogoji se smiselno upoštevajo pri zasnovi prostorskih ureditev in izdelavi projektnih strokovnih podlag v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta, da bo zagotovljeno usklajevanje načrtovanih rešitev v območju omejene in nadzorovane rabe Letališča Divača. Potrebno bo izdelati strokovno podlago - aeronavtično študijo, ki mora dokazati, da načrtovani objekti vetrnih elektrarn ne bodo vplivali na delovanje letališča Divača oz. da bo možno uskladiti načrtovane rešitve z navedenimi omejitvami.*

3.1.15 MINISTRSTVO ZA NOTRANJE ZADEVE, SEKRETARIAT, URAD ZA LOGISTIKO

Opomba | *Smernice niso podane.*

3.1.16 ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARSTVO NARAVE, OE NOVA GORICA

Besedilo končnega predloga prostorskega akta naj smiselno povzame oz. vključi določila varstva narave, ki so podana v naravovarstvenih smernicah.

Naravovarstvene smernice po Zakonu o ohranjanju narave (v nadaljevanju: ZON) pripravlja organizacija, pristojna za ohranjanje narave. Pri pripravi državnega prostorskega načrta se kot pravna osnova za varstvo narave uporabljajo mednarodne pogodbe, resolucije in priporočila, državni predpisi (zakoni, odloki, navodila in drugi podzakonski akti), navedeni v splošnih naravovarstvenih smernicah. Poleg tega se upoštevajo še naslednji občinski predpisi:

- Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Sežana (Primorske novice, Uradne objave št. 13, 17. april 1992),
- Odlok o zaščiti nekaterih rastlin (Ur. objave 6/69).

SPLOŠNI DEL SMERNIC

Vsebina splošnega dela naravovarstvenih smernic, določena v 98. členu ZON, je prikazana v splošnih naravovarstvenih smernicah na spletni strani Zavoda RS za varstvo narave in je deloma upoštevana že v osnutku državnega prostorskega načrta. Navedena so varovana območja, usmeritve splošnega dela naravovarstvenih smernic pa niso upoštewane, saj osnutek predvideva posege, ki niso v skladu z usmeritvami.

Območje z načrtovanim DPN vetrna elektrarna Zajčica je bilo že obravnavano v okviru postopka za posodobitev Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 – posodobitev 2014, za kar smo pripravili naravovarstvene smernice (naloga št. 8-III-272/2-O-15/TK, Ljubljana, 19.6.2015). V smernicah smo navedli, da naj se pri presoji upošteva tudi Karta občutljivih območij za umeščanje vetrnih elektrarn v Sloveniji (DOPPS, oktober 2012), kar pomeni, da naj se na podlagi rezultatov iz potencialnih območij za vetrne elektrarne izloči zahodni del pri območju Senožeška brda – Vremščica – Čebulovica – Selivec. To je v celoti območje obravnavanega DPN za vetrno elektrarno Zajčica. V mnenju o ustreznosti okoljskega poročila (mnenje št. 8-II-202/7-O-15/TK z dne 26.11.2015) smo opozorili na neupoštevanje Karte občutljivih območij za umeščanje vetrnih elektrarn v Sloveniji. Osnutek Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 – posodobitev 2016 (Ministrstvo za infrastrukturo, Ljubljana, november 2016) navedenega območja ne vključuje več.

Komentar

V nadaljnjih fazah izdelave projekta - študija variant in Okoljsko poročilo - bodo rešitve vetrnih elektrarn na Zajčici optimizirane in prilagojene glede na omejitve, ki jih predstavljajo varovana območja narave. Presoja bo izvedena tudi glede na nacionalna izhodišča oziroma akcijske načrte glede uporabe obnovljivih virov energije.

Posebej poudarjamo pomen obravnavanega območja, ki ni razviden iz splošnega dela naravovarstvenih smernic:

Načrtovane ureditve se večinoma nahajajo na vzpetinah Zajčica, Na Gavgah, Strmec, to je na delu v dinarski smeri potekajočega grebena, ki se najvišje vzpne v Veliki Vremščici (1027 m). Z gozdom poraščeno območje je pomemben koridor med populacijami živalskih vrst Dinaridov in Alp. Predstavlja tudi eno izmed dveh povezav med območji Nature 2000 Javorniki – Snežnik in Trnovski gozd – Nanos, ki je čeprav močno omejena zaradi avtoceste, pomemben selitveni koridor prostoživečih živali, še zlasti za velike zveri in ujede.

Območje je pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti in je kot tranzicijsko območje vključeno v mrežo biosfernih rezervatov (MAB).

Komentar

Smernico se upošteva smiselno, v okviru dejanskih prostorskih možnosti. Ocenjuje se, da je smiselno posamezna stojišča vključiti v študijo stojišč in njihovo (ne)sprejemljivost ali morebitne optimizacije skupaj z omilitvenimi ukrepi opredeliti v postopku CPVO. Eden od kriterijev za predlog nabora stojišč bo obseg in način posega v naravo, vključno z vplivi na prostoživečih živali, še zlasti za velike zveri, ujede, netopirje in ptice.

POSEBNI DEL SMERNIC

KONKRETNI POGOJI IN USMERITVE ZA VARSTVO ZAVAROVANEGA OBMOČJA

Načrtovane ureditve na J delu segajo na vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame (v nadaljevanju RPŠJ). Tu je načrtovanih 5 stojišč (4, 5, 6, 7, 8). Tik ob meji vplivnega območja RPŠJ

sta dve stojišči (3, 9). V nekoliko večji oddaljenosti od meje vplivnega območja RPŠJ sta dve stojišči (1, 2).

Vplivno območje in varstvene režime določa Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96, št. 63/97). Zakon v 8. členu prepoveduje vse posege v okolje na vplivnem območju parka, ki bi lahko posredno ali neposredno poslabšali obstoječe stanje okolja v parku. Prepovedani so:

- vsi posegi, ki bi lahko spremenili obstoječi vodni režim Reke in kakovost vode, razen v primerih varstva pred poplavami,
- drugi posegi, ki pomenijo tveganje ali nevarnost za okolje in njihovi škodljivi vplivi segajo v park.

Izhajajoč iz varstvenega režima za vplivno območje RPŠJ ugotavljamo, da bi načrtovane ureditve lahko imele negativen vpliv na zavarovano in vplivno območje RPŠJ. Načrtovane so na kraškem svetu, ki je bistveno bolj občutljiv od ostalih površin. Vsak poseg na površju se bistveno hitreje odraža tudi v podzemlju, vpliva na kakovost vode, ki se pretaka pod površjem in posledično na življenje v podzemnem svetu. Kras je zaradi svoje geološke zgradbe izjemno prepusten za deževnico in vsa voda v zelo hitrem času ponikne v podzemlje in napaja kraški vodonosnik. Podzemne povezave in smeri pretoka so lahko zelo razvejane in nepredvidljive. Do onesnaženja podzemnih vod lahko pride zaradi predvidenih zemeljskih del in potencialnega onesnaževanja s polutanti. Zemeljska dela pa lahko povzročijo tudi spremenjene pogoje pronicanja in stekanja voda v podzemlje, kar je na kraškem svetu z vidika možnosti širjenja morebitnega onesnaženja še toliko bolj zaskrbiljujoče. Glede na to, posegi, predvideni v vplivnem območju parka, zagotovo pomenijo tveganje in nevarnost za ohranjanje zavarovanega območja. Obstaja nevarnost vpliva na podzemne vode, ki se stekajo iz širšega območja Vremščice bodisi v Škocjanske jame ali Kačno jamo oz. kraški vodonosnik. Še več, vsa voda z vplivnega območja parka teče v kraški vodonosnik, ki deloma napaja kraški vodovod, ta pa oskrbuje cel Kras in del Obale (črpališče Klariči). Glede na to je potrebno preprečevati vsakršno možnost morebitnega onesnaženja.

Regijski park Škocjanske jame je bil ustanovljen z namenom, da se ohranijo in raziskujejo izjemne geomorfološke, geološke in hidrološke znamenitosti, redke in ogrožene rastlinske in živalske vrste, paleontološka in arheološka najdišča, etnološke in arhitekturne značilnosti in kulturna krajina ter zagotovijo možnosti za ustrezen razvoj (Zakon o Regijskem parku Škocjanske jame, Uradni list RS, št. 57/96 in 46/14 – ZON-C, 1. čl.). Obstoječe in načrtovane prostorske ureditve (avtocesta, železnica, daljnovod, vetrne elektrarne na Senožeskih Brdih, letališče, obrtne cone, plinovod, ...) pa pomenijo izjemno obremenitev prostora. Izvedba načrtovanih ureditev bi povzročila dodatno obremenitev in jih zato odsvetujemo. Navedeno je še posebej podarjeno v priloženem mnenju RPŠJ, v katerem je podano načelno mnenje, da »poseganje PVE Zajčica v zavarovano območje – vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame ni dopustno«.

Mnenje RPŠJ se nanaša na širši prostor v smislu razvrednotenja krajijske podobe območja, ki leži prostorsko blizu in izpostavljeno iz smeri zavarovanega območja parka in je pomembno za dojemanje naravne ohranjenosti širšega območja. Regijski park Škocjanske jame je zaradi posebnosti in izjemnosti vpisan na seznam Svetovne dediščine in MAB pod UNESCO-m ter ima pomembno vlogo kot Ramsarska lokaliteta. Območij z vsemi tremi designacijami je v svetu izredno malo (23), kar predstavlja dodaten razlog za skrb in ohranjanje. V mnenju RPŠJ je izpostavljen problem varovanja Ramsarske lokalitete (podzemno mokrišče mednarodnega pomena) zaradi potencialnega možnosti onesnaženja zaradi že zgoraj navedene nevarnosti vpliva načrtovanih posegov na podzemne vode, ki se stekajo iz širšega območja Vremščice bodisi v Škocjanske jame ali Kačno jamo oz. kraški vodonosnik.

Predlagamo, da se mnenje PŠJ v nadaljevanju postopka sprejemanja DPN kot tudi v postopku CPVO ustrezno upošteva. To je potrebno zlasti zaradi varstva Škocjanskih jam kot svetovne naravne in kulturne dediščine, varovane na podlagi Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (notifikacija, Uradni list RS št. 15/1992).

Komentar | *Mnenje Parka Škocjanske jame bo smiselno upošteevano pri zasnovi prostorskih ureditev in izdelavi OP za CPVO. V sklopu OP bodo preverjeni in ocenjeni vplivi na zavarovano območje. Preverjena bo tudi dopustnost posega v območje UNESCO dediščine. Podrobnejši komentarji so vključeni v poglavje 3.1.17 Park Škocjanske jame.*

KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO NARAVNIH VREDNOT

Del načrtovanih ureditev (stojišči 1 in 2) se nahaja na območju naravne vrednote Raški prelom (Id. št. 4776). Upoštevajo naj se splošne usmeritve (načrtovanje naj se usmeri izven območja naravne vrednote).

Komentar | *Smernice se bodo smiselno upoštevale v okviru dejanskih prostorskih možnosti pri izdelavi projektnih strokovnih podlag, v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta in izdelave OP za CPVO.*

KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO EKOLOŠKO POMEMBNIH OBMOČIJ

Načrtovane ureditve se v celoti nahajajo na območju EPO Kras (ID 51100):

Obsežna apneniška planota v jugozahodnem delu Slovenije, severozahodni del dinarskega krasa s številnimi površinskimi in podzemeljskimi kraškimi pojavi ter veliko pestrostjo habitatnih tipov (jame, skalne stene, suha travišča, brinovja, ...). Življenjski prostor številnih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Mnogi med njimi so endemiti, največ jih je med predstavniki podzemeljske favne. Selitveni koridor velikih sesalcev in ujed.

EPO Kras je pomembno za ohranjanje ogroženih in zavarovani vrst ptic npr. kačar (*Circaetus gallicus*), beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*), sršenar (*Pernis apivorus*), kanja (*Buteo buteo*), sokol selec (*Falco peregrinus*), velika uharica (*Bubo bubo*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), podhujka (*Caprimulgus europaeus*), rjava cipa (*Anthus campestris*), hribski škrjanec (*Lullula arborea*)...

Območje z načrtovano vetrno elektrarno je pomembno za številne vrste netopirjev npr. veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi netopir (*Myotis blythii*) in dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*). Zlasti slednji leti dovolj visoko, da bi ga načrtovane vetrnice lahko ogrozile.

Območje je pomembno tudi iz vidika velikih zveri, saj predstavlja osrednji del območja volčjega tropa (*Canis lupus*) (trop Vremščica), na območju je stalno prisoten tudi medved (*Ursus arctos*). Območje je potencialen habitat risa (*Lynx lynx*).

Območje je pomembno tudi za divjad, ki tvori prehransko bazo za velike zveri. Za njeno dolgoročno ohranitev je pomembno, da so populacije, ki jih sedaj omejuje avtocesta, med seboj povezane. Poseg bi lahko negativno vplival na možnost migracij iz ene strani avtoceste na drugo.

Jame kot habitatni tip Območje je kraško in kot tako potencialni habitat specializiranih jamskih vrst. Pri nadaljnji obravnavi načrtovane vetrne elektrarne se upoštevajo konkretne usmeritve, podane v poglavju 3.4.

KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO POSEBNIH VARSTVENIH OBMOČIJ (OBMOČIJ NATURA 2000)

Načrtovane ureditve se nahajajo v območju neposrednega vpliva na območja Natura 2000 in v območju daljinskega vpliva:

- PosOV Kras (SI5000023): Območje je pomembno kot habitat številnih ogroženih in zavarovanih vrst ptic npr. ujed kačarja (*Circaetus galicus*), sršenarja (*Pernis apivorus*), planinskega orla (*Aquila chrysaetos*), beloglavega jastreba (*Gyps fulvus*)...
- POO, pPOO Kras (SI3000276): Območje je pomembno kot habitat številnih ogroženih in zavarovanih vrst npr. netopirjev mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi

- netopir (*Myotis blythii*), dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*), dolgonogi netopir (*Myotis capaccini*), vejicati netopir (*Myotis emarginatus*), navadni netopir (*Myotis myotis*).
- POO, pPOO Trnovski gozd - Nanos (SI3000255): Območje je pomembno kot habitat številnih ogroženih in zavarovanih vrst npr. netopirjev mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi netopir (*Myotis blythii*), širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*), dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*), dolgonogi netopir (*Myotis capaccini*), veliki navadni netopir (*Myotis bechsteini*)... in velikih zveri npr. volka (*Canis lupus*), risa (*Lynx lynx*) in medveda (*Ursus arctos*).
  - POO Javorniki - Snežnik (SI3000231): Območje je pomembno kot habitat številnih ogroženih in zavarovanih vrst npr. velikih zveri npr. volka (*Canis lupus*), risa (*Lynx lynx*) in medveda (*Ursus arctos*).

PTICE

Naravne danosti območja z načrtovano VE dajejo ugodne življenjske pogoje za spodaj navedene vrste ptic. Območje je zanje primerno tako za prehranjevanje, gnezditve in tudi selitve. Gozd in travišča na širšem območju Vremščice nudijo bogato prehransko bazo različnim vrstam ptic. Reliefne značilnosti območja (greben Vremščice, ki se nadaljuje proti Zajčici in naprej na zahod proti Selivcu) nudijo ugodne razmere za jadranje, ki je osnovno gibanje nekaterim vrstam ptic. Jadranje namreč omogoča premike z zelo malo energije, kar je za težke ptice kot so ujede, pomembno.

Kačarjevo znano gnezdišče je na Selivcu, najverjetneje isti par pa lovi tudi na Vremščici (kjer se kačar redno pojavlja). Za premike preko območja mora par tako uporabljati tudi območje preko načrtovanega načrta. Območje, predvideno za postavitev VE je tudi sicer potencialni gnezditveni habitat kačarja. Med varstvenimi cilji Natura 2000 območja Kras (Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020, sklep vlade št. 00719-6/2015/13 z dne 9.4.2015, popr. dne 28.5.2015 in 23. 3. 2016) je za varstvo kačarja določena ohranitev 10 parov. Kačar je zmeroma občutljiv na trke z vetrnimi turbinami, lokalno tudi zelo občutljiv. Morebitna izguba že enega osebka zaradi trkov ima pri maloštevilnih populacijah bistven vpliv. Vrsta je v Sloveniji omejena na območje JZ Slovenije, kjer je zelo redka gnezdilka.

Beloglavi jastreb se pojavlja tudi na Vremščici. Le ta je njegov selitveni kot tudi prehranjevalni habitat. Prehranska baza za beloglave jastrebe zaradi potencialne prisotnosti mrhovine na tem območju obstaja, saj Veterinarska fakulteta na Vremščici goji ovce. Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020 za območje Krasa za kačarja navaja naslednje varstvene cilje:

- ohranitev 100 parov, ki se na Natura 2000 območju hrani,
- ohranitev 300 osebkov na selitvi in
- raba prostora brez struktur v zraku, ki ovirajo let.

Beloglavi jastreb je vrsta, ki ji je treba pri umeščanju vetrnic v prostor v Sloveniji posvečati največ pozornosti. Ne le da je to vrsta, ki je v Evropi med pticami najpogostejša žrtev vetrnih elektrarn, gre tudi za skrajno ogroženo vrsto. V obeh sosednjih državah – v Italiji in na Hrvaškem – od koder izvira večina osebkov, ki se pojavljajo v Sloveniji, je vrsta kritično ogrožena (Bordjan s sod. 2012).

Območje je potencialni habitat za planinskega orla. Program upravljanja Natura območij 2014-2020 za območje Krasa za planinskega orla navaja naslednje varstvene cilje:

- ohranitev 2 parov planinskega orla in
- raba prostora brez struktur v zraku, ki ovirajo let.

Planinski orel je maloštevilna vrsta, ki je močno občutljiva na vetrne elektrarne (Bordjan s sod. 2012).

Območje je potencialni habitat za sršenarja. Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020 za območje Krasa za sršenarja navaja naslednje varstvene cilje:

- ohranitev 20 parov in

- raba prostora brez struktur v zraku, ki ovirajo let.

Območje je potencialni habitat tudi za veliko uharico. Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020 za območje Krasa za veliko uharico navaja varstveni cilj ohranitve 16 parov.

Načrtovani poseg pomeni negativen vpliv v habitatu varovanih vrst ptic, zlasti ujed zaradi npr. potencialnih trkov z vetrnicami, fragmentacije habitata ali izgube dela habitata in je v nasprotju s cilji Programa upravljanja Natura območij 2014-2020 za območje Krasa.

Območje PVE Zajčica je na podlagi Karte občutljivih območij za ptice za umeščanje vetrnih elektrarn v Sloveniji (Bordjan, D., T. Jančar in T. Mihelič, Verzija 2.0. DOPPS – BirdLife Slovenija, Ljubljana, 2012) uvrščeno v t. i. zmerno občutljivo območje, vendar pa leži med sosednjima močno občutljivima območjema (Vremščica in Selivec). Študija za izdelavo Karte občutljivih območij za ptice je obdelala tudi lokacije kjer je predvidena postavitve vetrne elektrarne Zajčica v okviru predloga Nacionalnega energetskega programa (NEP) RS za obdobje do leta 2030 in je pri območju »11. Senožeška brda - Vremščica - Čebulovica – Selivec« predlagala, naj se odstrani zahodni del (Bordjan s sod. 2012), kamor spada tudi območje načrtovane vetrne elektrarne Zajčica.

NETOPIRJI

Območje z načrtovanimi VE je pomembno za številne vrste netopirjev npr. veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi netopir (*Myotis blythii*) in dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*).

Dolgokrili netopirji imajo v bližnjih Škocjanskih jamah zatočišče (kotišče, prezimovališče in prehodno zatočišče). Gre za edino kotišče v zahodni Sloveniji v katerem koti vsaj 80% slovenske populacije. Območje je od Škocjanskih jam oddaljeno 4-5 km, dolgokrili netopirji pa se prehranjujejo 20-30 km od svojih zatočišč. Glede na to, da območje ustreza lastnostim, ki opredeljujejo prehranjevalni habitat za netopirja ter zaradi majhne oddaljenosti od jam, ne moremo izključiti, da je območje prehranjevalni habitat te vrste netopirjev. Območje se nahaja tudi na selitveni poti od Škocjanskih jam proti Predjami (pomembno prezimovališče in prehodno zatočišče vrste), zato območje z načrtovano VE najverjetneje predstavlja njihov selitveni koridor. Dolgokrili netopirji v nasprotju z nekaterimi drugimi vrstami letajo relativno visoko, zato imajo visoke VE nanje velik vpliv zaradi morebitne povečane smrtnosti zaradi trkov z vetrnicami, pojava barotravme, pojava dezorientacije zaradi ultrazvoka, ki ga oddajajo turbine. Hkrati bi to pomenilo tudi izgubo lovnega habitata, uničenje selitvenega koridorja, fragmentacijo habitata, ... Za dolgokrilega netopirja je med varstvenimi cilji Natura 2000 območja Kras (Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020) določena ohranitev 6000 osebkov, kar pomeni, da je potrebno zagotavljati ugodne življenjske pogoje v habitatu vrste in brez potencialnih tveganj za ogrožanje populacije v varovanem območju.

VELIKE ZVERI

Območje načrtovane VE je osrednji del območja volčjega tropa (trop Vremščica), na območju je stalno prisoten tudi medved. Območje je potencialen habitat risa. Območje je pomembno za povezljivost alpskih in dinarskih populacij oz. populacij znotraj Natura območji POO, pPOO Trnovski gozd - Nanos In POO Javorniki - Snežnik .Posegi v ohranjen strnjen gozdni prostor, bi lahko pomenili npr. vznemirjanje in fragmentacijo območja za velike zveri in njihovo prehransko bazo, pričakovati pa je tudi povečan vpliv konfliktov s človekom, kar posledično vpliva na manjšo toleranco prisotnosti npr. volka in posledično večji odstrel. Poleg zmanjšanja bivalnega prostora bi poseg lahko preprečeval migracijo nekaterim bolj plašnim zverem (npr. volku in risu). Območje je pomembno tudi za divjad, ki tvori prehransko bazo za velike zveri. Za njeno dolgoročno ohranitev je pomembno, da so populacije, ki jih sedaj omejuje avtocesta, med seboj čim bolj povezane. Poseg bi lahko negativno vplival s poslabšanjem možnosti migracij iz ene strani avtoceste na drugo.

JAME KOT HABITATNI TIP

Območje je kraško in kot tako potencialni habitat specializiranih jamskih vrst. Habitatni tip bi lahko ogrozilo onesnaženje zaradi delovanja vetrnih elektrarn (olja, maziva).

Iz navedenega povzemamo sledeče varstvene usmeritve:

- Na območju naj se ohranja ugodno stanje in dolgoročno ohranitev varovanih vrst in habitatnih tipov skladno z varstvenimi cilji Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020.
- Ohranja se kvaliteta habitatov, vključno s posebnimi strukturami habitata, ki so pomembne za posamezne vrste in habitatne tipe.
- Ohranja se celovitost in povezanost habitata ter povezanost populacij z drugimi populacijami na širšem območju.

OPREDELITEV DO NAČRTOVANE PROSTORSKE UREDITVE

Glede na vse zgoraj navedeno, naravovarstvene smernice za posodobitev Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 – posodobitev 2014 (naloga št. 8-III-272/2-O-15/TK, Ljubljana, 19.6.2015), upoštevajoč varstvene cilje Programa upravljanja Natura območij 2014-2020 ter mnenje upravljavca zavarovanega območja RPŠJ ugotavljamo, da je načrtovana prostorska ureditev - gradnja PVE Zajčica z vsemi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in ureditvami v načrtovanem obsegu in vsebini v nasprotju z varstvenimi cilji, podanimi v Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020, varstvenimi cilji Regijskega parka Škocjanske jame in podanimi usmeritvami. Iz navedenega razloga odsvetujemo gradnjo polja vetrnih elektrarn Zajčica, načrtovanega z DPN za vetrno elektrarno Zajčica.

Komentar

Smernico se upošteva smiselno, v okviru dejanskih prostorskih možnosti. Ocenjuje se, da je smiselno posamezna stojišča vključiti v Študijo stojišč in njihovo (ne)sprejemljivost ali morebitne optimizacije skupaj z omilitvenimi ukrepi opredeliti v postopku CPVO. Eden od kriterijev za predlog nabora stojišč bo obseg in način posega v naravo, vključno z vplivi na Regijski park Škocjanske jame, človeka, jame, velike zveri, netopirje in ptice.

V zvezi z netopirji in pticami glej tudi odgovor na smernico v poglavju 3.2.3.

3.1.17 PARK ŠKOCJANSKE JAME

Na osnovi vloge ZRSVN OE Nova Gorica, ki je prišla iz Ministrstva za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 48, Ljubljana, z dne 22.3.2017, ZRSVN pripravlja naravovarstvene smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica. Naravovarstvene smernice po Zakonu o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04-UPB2; v nadaljevanju ZON) pripravlja organizacija, pristojna za ohranjanje narave. Upravljavec zavarovanega območja Javni zavod Park Škocjanske jame na osnovi 133. člena ZON sodeluje pri pripravi naravovarstvenih smernic z organizacijo, pristojno za ohranjanje narave za tisti del, ki se nanaša na zavarovano območje.

V Parku Škocjanske jame se trudimo, da bi ohranili in obvarovali svetovno naravno dediščino vpisano pri UNESCO že od leta 1986 tudi našim zanamcem. Naše delo je usmerjeno za dobrobit ljudi in narave. Pošiljamo vam naše videnje umeščanja projektov vetrnic s poudarkom na varovanju narave in okolja ter upoštevanjem skupka abiotskih in biotskih faktorjev in ljudi z območja na katere lahko elektrarne vplivajo posamezno predvsem pa kumulativno z ostalo infrastrukturo, ki je že umeščena v prostor.

Območje, ki ga pokriva DPN za vetrno elektrarno Zajčica se v pretežnem delu nahaja tudi na z Zakonom o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96) določenem vplivnem območju parka ali neposredni okolici. Kot upravljavec zavarovanega območja smo pripravili mnenje za pripravo strokovnih podlag za naravovarstvene smernice oz. oblikovali strokovno stališče do navedenega planskega akta. Za pomoč pri izdelavi mnenja smo zaprosili tudi DOPPS, CKFF in IZRK ZRC SAZU.

UVOD V PROBLEMATIKO VETRNIH ELEKTRARN NA KRASU

Slovenija ima kot majhna država in polnopravna članica Evropske unije odlične priložnosti in možnosti, da postane nizkoogljična družba. V času, ko se država Slovenija mrzlično pripravlja na zaveze nizkoogljične družbe, ki jih nalaga EU, je na pleča občinskih veljakov številnih primorskih občin pod pritiskom kapitala in politike skozi predloge državnih prostorskih načrtov, padla izjemno pomembna naloga. Morajo se hitro opredeliti, ali podpirajo gradnjo cele vrste vetrnih elektrarn po slemenih in robovih visokih kraških planot. Težka odločitev. Toliko bolj, ker bi pri takšni zadevi poleg občinskih struktur nujno morali imeti besedo še naravovarstveni in neodvisni strokovnjaki elektro stroke, ki imajo celosten vpogled v problematiko ter vsi ostali, ki tako ali drugače uporabljajo ta prostor.

Pred časom so Bistričani obravnavali postavitev tovrstne elektrarne na Volovji rebri, ki velja za izjemen kotiček, kjer iz rastlinsko in živalsko bogatih suhih kraških travnikov štrlijo slikovite bele skale. Tamkajšnji mir in tišino pridejo uživati številni obiskovalci in tisti, ki jih vznemirjajo skrivnosti neokrnjene narave.

Tokrat se bo odločalo o nekaterih slemenih nad Senožečami in Kozino, Sežano med drugim tudi o Vremščici. Tudi slednja velja za izjemno vabljivo izletniško točko, ki razkriva številna dragocena travišča in gnezda za slovenske razmere pomembnih vrst ptic ter je njen vrh (ki brez zaledja ne more obstati) zavarovan kot bata nični rezervat pomembnih zavarovanih in ogroženih rastlin. Pristojne vladne službe so Valovja reber, Vremščico ter številne druge visoke kraške planete opredelile kot evropsko pomembne in ta območja so predvidena za zaščito v okviru Nature 2000. Vremščica in Valovja reber sta tudi v vplivnem območju Regijskega parka Škocjanske jame, ki je zaradi izjemnih naravnih lepote edini v Sloveniji vpisan na seznam svetovne kulturne in naravne dediščine pod okriljem UNESCO. Pogled na pogorje Vremščice, posejano z vetrnicami vetrne elektrarne, bi zelo kazil podobo kraške kulturne krajine v okolici parka.

Žal ne moremo imeti obojega. Če hočemo še naprej ohranjati neokrnjeno naravo, kar je v primerjavi z večino razvitih zahodnoevropskih držav naša velika prednost in izziv, moramo pred tako velikim posegom v prostor na občutljivih kraških območjih temeljito premisliti. Vrnitve po postavitvi gigantov (steber, na katerem stoji generator, je visok 40 do 65 m, lopatice dolge še 21 m, za en podstavek potrebujemo okoli 200m³ betona) preprosto ni.

Če morajo v nekaterih evropskih državah parke ustanavljati tako, da v degradiranih območjih umetno spet vzpostavljajo naravne razmere (npr. v Veliki Britaniji in na Nizozemskem), nam v Sloveniji tega ni treba početi, saj je dovolj, da na državni ali občinski ravni zaščitimo razmeroma neokrnjene predele in izdelamo mehanizme za sonaravni razvoj. Vetrne elektrarne nikakor niso nadomestilo za elektriko, ki jo sicer proizvedemo v termo ali nuklearnih elektrarnah niti kakšna eko, gea in bio prijazna energija, če je umeščena v ohranjeni naravi (Natura 2000 območju, celo vplivnem območju naravnega parka ali botaničnega rezervata) namesto, kjer bi morala biti - v že degradiranih območjih kot so npr. industrijske cone, luka Koper, BTC ipd., ki so hkrati tudi največji porabniki energije. Seveda vprašanje modernega pogleda na svet, globalno vprašanje vzdržnosti nenasitne družbe, ki zahteva vsak dan več energije, ne zdrži in ni mogoč. Potrebno bo z njo varčevati, jo modro porabljati in drugače (kot le na račun narave) pridobivati ...

Še pred leti se je govorilo o Kraškem regijskem parku, katerega osnovanje so podprle vse občine, ki bi z drugimi zaščitnimi območji v tem delu Slovenije ponujal številne možnosti za vse bolj dragoceni oddih na svežem kraškem zraku, s pogledom na simpatične gručaste vasice in visoke kraške planote. Vsi smo do včeraj tvorno sodelovali pri snovanju naših želja skozi Pilotni projekt Kras o Kraškem parku in kasneje o še bolj ljudem prijaznem Gea parku. Danes si želijo nekateri le še vetrnic.

V Parizu že nekaj let čaka in je načeloma tudi sprejet predlog za vpis Klasičnega krasa v seznam svetovne dediščine, kot enega najznačilnejših primerov kraške krajine v svetu. Za sprejetje predloga so potrebne le še strokovne podlage, ki se pripravljajo in jih podpira tako UNESCO kot Slovenija, vendar le te z »vetrnično podlago« zagotovo ne bodo zdržale strogega preverjanja in čisto normalnega občutka komisije o tem kaj pomeni Kras in tipična kraška krajina.

V obstoječem državnem prostorskem planu RS je na Krasu še vedno, v zasnovi varstva narave opredeljen Kraški regijski park, kot obvezno izhodišče RS, ki ga morajo upoštevati tudi vsi prostorski plani lokalnih skupnosti-občin. Iz tega nedvoumno izhaja, da so predvidena območja vetrnih elektrarn v nasprotju z obveznimi republiški izhodišči prostorskega plana RS in nimajo nobene veze z varstvom narave.

In kaj je lahko ponudimo kot alternativo, silnim obljubam električarjev o zaposlovanju in od kupovanju zemljišč? Ponuditi ničvredne gmajne« gostu iz Velike Britanije, Nizozemske ali Belgije, kjer kar mrgoli živali in raste ogromno rastlin -tako imenovana pestrost ali raznovrstnost, pomeni tudi trženje brez vlaganja. Vložek je le v pamet. Pamet, da nekdo sprevidi vrednoto, da jo ohrani ter da se nenazadnje o naravi in njeni vlogi tudi nekaj nauči, ter to znanje in gmajne potem drago proda. Proda pa jo ljudem, katerim so industrija, vetrnice, kemikalije in druge civilizacijske »ugodnosti« naravo uničile do te mere, da ponovno sadijo robido, grmovje, pleve le ter jih občudujejo kot čudo. Dolgoročno, verjetno res šele čez nekaj let, vendar trajno (kar pomeni vsaj 50 let ali več) je gmajna dobičkonosen posel za Slovence v Evropi. To ne pomeni za dva morda tri ljudi kot jih zaposluje vetrno polje temveč veliko več. Za primer naj navedem, da ima kraljevo društvo za opazovanje in proučevanje ptic v Veliki Britaniji 2 milijona članov, ki so žejni redkih ptic, čistega zraka in seveda vodiča, ki bi jim te zanimivosti znal pokazati. V Sloveniji in na Krasu imamo veliko ptic, rastlin in drugih živali, obilo čistega zraka in burje, potrebujemo le še nekaj znanja in pameti ter predvsem pravo mero modrosti, da bi sprejeli pravo odločitev in ohranili našo naravo tako zase in naše zanamce kot tudi za turiste. Turizem je namreč vse bolj pomembna gospodarska panoga, ki ima v zadnjih letih največjo rast in vanjo vse več vlagajo tudi družbe, ki z njo sicer nimajo nobene povezave npr. naftne družbe. Torej, če ne verjamete nam naravovarstvenikom verjemite vsaj naftnim mogotcem.

STROKOVNE PODLAGE VPLIVA PVE ZAJČICA NA NARAVO IN REGIJSKI PARK ŠKOCJANSKE JAME

Poseganje PVE Zajčica v zavarovano območje - vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame ni dopustno. Velika vidna izpostavljenost iz širšega območja Krasa bi povzročila zelo moteno krajinsko podoba na tradicionalno kraško krajino pogledov na Čebulovico in Vremščico iz Krasa oz. na Regijski park Škocjanske jame, ki je vpisan zaradi posebnosti in izjemnosti na seznam Svetovne dediščine in MAB pod UNESCOm ter ima pomembno vlogo kot Ramsarska lokaliteta. Območij z vsemi tremi designacijami je v svetu izredno malo (23), kar predstavlja dodaten razlog za skrb in ohranjanje. Zato je tovrsten poseg na vplivno območje parka z omenjenih vidikov degradacije krajine, ki je vidna iz lokacije UNESCO (svetovna naravna dediščina pomembna za celotno svetovno javnost) sporen. Problem varovanja Ramasarske lokalitete (podzemno mokrišče mednarodnega pomena) lahko nastane zaradi potencialnega onesnaženja ob katastrofah, pa tudi zaradi zemeljskih del in onesnaževanja s polutanti ali/in še posebej spornih spremenjenih pogojev pronicanja in stekanja voda v podzemlje. Vplivi gradnje in delovanja bi lahko zelo negativno vplivali na jamske živali med katerimi so ravno tako Natura 2000 vrste kot so človeška ribica in drobnovratnik. Na Krasu si namreč prizadevamo k ohranjanju čim boljšega stanja podzemeljskega vodonosnika na tem območju tako zaradi biotske pestrosti endemičnih podzemnih vrst živali (Slovenski klasični kras je vroča točka biotske pestrosti v svetovnem merilu), kot tudi zaradi zajetja pitne vode v Klaričih. Tudi ostale naravne vrednote državnega pomena- jame, bi tako lahko bile posredno ali neposredno ogrožene zaradi omenjenih groženj.

Poseganje PVE Zajčica na varovana območja narave- območja Natura 2000, kjer je ob morebitni izgradnji pričakovati pomembno poslabšanje življenjskega prostora in velik uničujoč vpliv »klatenja« ujed in drugih ptic za klasifikacijske vrste npr. kačarja, veliko uharica, podhujko, smrdokavra in hribskega škrjanca, sokola selca in beloglavega jastreba. Območja ne moremo omejiti zgolj na območje vetrnic ampak ga moramo dojemati kot življenjski prostor prepletanja habitatov in preletanja vseh naštetih vrst v času in prostoru. Predvsem vrste kot so kačar, sokol selec in beloglavi jastreb se na območju grebenov Vremščice zadržujejo in preletajo zaradi ugodnih termičnih pogojev in orografskih dejavnikov, ter za nekatere vrste velikega števila pasočih se ovac, ki jim posredno ali neposredno omogočajo hrano.

Pričakuje se tudi uničujoč vpliv zaradi povzročanja podtlaka (pogina zaradi hipo ali/in hiperbaričnega efekta na dihala in prevelikih hitrosti lopatic) več vrst netopirjev. Vsi netopirji so strogo zavarovani po Habitatni direktivi (Priloga 4) med njimi tudi dolgokrili netopir, za katerega nosi park še posebno odgovornost. V Škocjanskih jamah je edino kotišče te vrste v zahodni Sloveniji v katerem pa koti vsaj 80% celotne slovenske populacije te vrste netopirjev. Dolgokrili netopirji se običajno prehranjujejo tudi 20-30 km od svojih zatočišč, zato lahko upravičeno pričakujemo njihovo prisotnost na območju predlagane VE Zajčica. Glede ugotovitve sporazuma EUROBATS (v okviru Banske konvencije o migratornih vrstah) ta vrsta spada med skupino vrst, ki so najpogosteje žrtve vetrnih elektrarn. Predvidena PVE Zajčica leži tudi na sredini koridorja med Škocjanskimi jamami in Predjamo. Med tema jamama so selitvene poti, kar je ključnega pomena za ohranjanja vrste. Vsak poseg lahko zato bistveno ogrozi stabilnost populacije dolgokrilega neto pi rja. Ta vrsta kot tudi še druge vrste, ki se pojavljajo v območju Regijskega parka Škocjanske jame sodi med visoko ogrožene vrste Natura 2000.

Poseganje PVE Zajčica 1 in 9 na območje naravne vrednote NV Raški prelom ne bodo prispevale k ohranjanju temveč poškodovan ju ali uničenju naravne vrednote.

Na območju EPO Krasa z vetrnimi elektrarnami- »giljotinami«, kjer naj bi se varovalo ekološko pomembno območje zagotovo ni primerna dejavnost, ki bi ohranjala naravo. Pri vseh navedenih argumentih pa je najbolj zaskrbljujoč kumulativni učinek že obstoječe infrastrukture (avtocesta, ceste, daljnovodi) in predvidenih novih vetrnih elektrarn. V neposredni bližini Zajčice stoji tudi podhod pod avtocesto kjer je Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in Gozdarski inštitut s pomočjo Lovske zveze Slovenije preučeval migracijske poti velikih zveri in ostale divjadi. Vetrne elektrarne bi številčno stanje za Slovenijo in Evropo pomembnih vrst na območju migracij še dodatno poslabšale, zaradi uničujočega vpliva na leteče živali, potencialno spremenjen vodni podzemni režim za jamske živali ter kumulativnega učinka negativnih dejavnikov že obstoječe infrastrukture na ostale migratorne vrste in vrste z velikimi areali (medved, volk). Hkrati pa bi degradirale vedute na kulturno krajino edine slovenske naravne svetovne dediščine pod okriljem UNESCO in ogrozile vodni režim Ramsarske lokalitete.

VERODOSTOJNOST PODATKOV

»Pozabljena«, zato tudi ni narisana, je poljska pot, kolesarska in planinska pot ki vodijo iz Gavg mimo Gabrške gore proti stajam oz. vrhu Vremščice. Pot je označena, vsakodnevno obiskana in zelo popularna bodisi poleti (pohodi, teki, kolesarjenje) bodisi pozimi (sprehodi, sankanje). Na območju travnikov pa v neposredni bližini tudi vzletišče za jadralne pilote letal in zmajev. Načrtovalec jo je najbrž »namenoma« pozabil označiti kot edino in najbolj obiskano pot za obisk Vremščice. To pomeni, da je na tem mestu rekreativna funkcija območja gozda in okolice izjemna, ima veliko uporabnikov iz širšega območja (Kras, Obala, Trst) in je ne smemo zanemarjati ali spregledati oz. podcenjevati. Elektrarne bi razvrednotile veliko območja, ki je z občinskimi načrti predvideno za sprostitev in rekreacijo ali ga naredile celo neuporabnega - nevarnega.

VPLIV NA LJUDI

Večinska volja krajanov KS Senožeče, izkazana 25.5.2014 na svetovalnem referendumu o umeščanju vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče, je bila jasno in glasno izražena in pravi naj se ne umešča novih vetrnih polj na območju KS Senožeče. Dosedanje priprave OPN so pokazala le izrazit interes občanov po mehkih oblikah rekreacije, turizma in obrtnih dejavnostih, ki temeljijo na tradicionalnih elementih krajine in z njo povezanih ljudi.

Priprave novih »državnih prostorskih načrtov« naj se ne začnejo, dokler se ne sprejme ustrezna zakonodaja, ki bo upoštevala dognanja o škodljivosti infra hrupa za ljudi in živali, ki bo strokovna podlaga za umeščanje vetrnih elektrarn z vidika ustrezne zaščite zdravja vseh omenjenih.

Prevelika bližina vasi Gabrče 600 metrov, Senožeče 1700 in Dolenja Vas 1400 glede na priporočljive in v EU in svetu določene odmike zaradi infra hrupa (dokazane škodljive posledice na centralni živčni sistem in notranje organe), ki povzroča zdravstvene težave okoliškemu

prebivalstvu, kjer so predlogi za odmik od naselij minimalno od 4 do 5 kilometrov ponekod celo od 15 km dalje.

Komentar | *Upoštevanje mnenja bi onemogočalo izvedbo projekta. Ocenjuje se, da je v okviru dejanskih prostorskih možnosti smiselno in možno poiskati takšno rešitev, da bodo vplivi na okolje in prostor sprejemljivi, vključno z vplivi na prvine, ki so varovane v okviru vplivnega območja Parka Škocjanske jame. Posamezna stojišča se vključijo v Študijo stojišč, njihovo (ne)sprejemljivost ali morebitne optimizacije skupaj z omilitvenimi ukrepi pa je treba opredeliti v postopku CPVO, kjer bodo ovrednoteni in upoštevani tudi vsi kumulativni vplivi.*

3.1.18 ZAVOD ZA VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE SLOVENIJE

Opomba | *Smernice niso podane.*

3.1.19 ZAVOD ZA GOZDOVE SLOVENIJE

Opomba | *Smernice niso podane.*

3.1.20 ZAVOD ZA RIBIŠTVO SLOVENIJE

RIBIŠKO UPRAVLJANJE IN VARSTVO RIB

Iz prejete dokumentacije in iz podatkov Ribiškega katastra je razvidno, da se obravnavano območje DPN glede na Uredbo o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št 5212007), nahaja na območju renškega ribiškega okoliša. V skladu z veljavnim Ribiško gojitvenim načrtom 2006-2010 Ribiške družine Renče, ki ga je potrdila pristojna upravna enota, ter Letnim programom 2017, ki ga je potrdil Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljevanju ZZRS), ribiško upravljanje v tem ribiškem okolišu izvaja Ribiška družina Renče.

Na severovzhodnem delu obravnavanega območja DPN se nahaja vodotok Senožeški potok, ki nima statusa ribiškega revirja. Senožeški potok se izliva v vodotok Ločnik, ki je pritok vodotoka Raša. Ugotavljamo, da se obravnavano območje DPN nahaja okoli 2 km od ribiškega revirja Raša, ki ima status ribiškega revirja brez aktivnega upravljanja. Povirje Raše se nahaja na meji obravnavanega DPN. Raša je pritok Branice, ki mestoma ponika in tudi občasno presuši. Zaradi kraškega značaja območja obstaja velika verjetnost, da občasno presuši tudi Raša. ZZRS ne razpolaga s podatki o ribah v vodotokih Senožeški potok in Raša.

OPREDELITEV DO NAČRTOVANIH PROSTORSKIH UREDITEV V OKVIRU PREDMETNEGA DPN IN PODOAJA SMERNIC

Menimo, da je smiselno načrtovati rabo prostora, ki bo pomenila najmanjši poseg v prostor in najbolj izpolnjuje okoljske zahteve. V obravnavani pobudi DPN je opisana odsotnost vodotokov in vodnih teles na obravnavanem območju, kar je značilnost kraškega sveta.

Glede na lokacijo območja DPN, znotraj katerega bi se izvajalo posege za izvedbo vetrne elektrarne Zajčica, ter ob upoštevanju dejstva, da se neposredno na lokacijah postavitve posameznih vetrnih elektrarn (stojna mesta) ne nahajajo vodna telesa in vodotoki, kar je navedeno tudi v pobudi za obravnavani DPN, je verjetnost vplivov na vodne habitate rib minimalna. Do vplivov lahko pride le ob morebitnem odlaganju izkopanega materiala na območju vodnih in priobalnih zemljišč ali na območju povirnih delov vodotokov.

V pobudi je navedeno, da bo treba zaradi izvedbe gradbenih del za gradnjo temeljev vetrnih elektrarn, platojev, dostopnih cest in kablskih povezav zagotoviti tudi ustrezno ravnanje z morebitnim viškom izkopanega materiala. S stališča ribiškega upravljanja ter s stališča varovanja ribjih populacij in njihovih habitatov je najpomembnejše, da pri izvedbi načrtovanih objektov, in sicer predvsem pri izkopih za dostopne ceste in kablovode, ne pride do poseganj (odlaganje materiala) na območju vodotokov v bližini DPN območja.

Glede na lokacijo načrtovanih posegov za izvedbo objektov PVE Zajčica ne pričakujemo vplivov na ribe, ki živijo v Senožeškem potoku in Rači. Največji neposredni negativni vpliv na populacije rib in njihove habitate lahko imajo:

- Kaljenje vode v primeru odlaganja izkopanega materiala na območje struge in brežin vodotokov,
- onesnaževanje vodotokov, ki bi bilo posledica odlaganja izkopanega materiala na neustrezne lokacije,
- vpliv posegov na drstišča v času drsti rib - samo v primeru odlaganja izkopanega materiala na območje brežin vodotokov.

V skrajnem primeru bi lahko prišlo tudi do daljinskega vpliva - npr. v primeru dolgoročnega kaljenja vode ali v primeru onesnaženja vodotokov z nevarnimi snovmi. Ob upoštevanju načrtovanih posegov na obravnavanem območju DPN ter v skladu s trajnostno rabo rib in ohranjanjem ribolovnih virov ter zavarovanih vodnih in priobalnih ekosistemov daje Zavod za ribištvo Slovenije ob upoštevanju dejanskega stanja ter načrtovanih prostorskih ureditev k predlaganemu DPN za vetrno elektrarno Zajčica naslednje smernice, ki morajo biti upoštewane v nadaljnjih fazah postopka za pripravo DPN in podrobnejšem načrtovanju:

- Kot izhodišče za določitev meje predmetnega DPN naj se načrtuje prostorski obseg DPN, znotraj katerega ne bo posegov na območju vodnih in priobalnih zemljišč strug vodotokov.
- Vsak poseg v ribiški okoliš mora biti načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti (19. člen ZSRib) tako, da se struge, obrežja in dna vodotokov in stoječih vodnih teles ohranja v čim bolj naravnem stanju, da se ohranja obstoječa dinamika, hidromorfološke lastnosti in raznolikost vodotokov ter da se ohranja naravna osenčenost oz. osončenost struge in brežin.
- Ob morebitnih predvidenih delih v vodnih ali priobalnih zemljiščih, ki lahko imajo neposredni ali daljinski vpliv na ribiške revirje na območju predmetnega DPN, je potrebno vsaj 7 dni pred začetkom gradnje obvestiti pristojno Ribiško družino Renče, da se lahko izvede intervencijski odlov rib na mestu posega oziroma predelu, kjer je ta vpliv še lahko prisoten. Če bodo dela potekala etapno in daljše časovno obdobje, mora izvajalec obvestiti pristojno ribiško družino ob vsakem novem posegu v vodna ali priobalna zemljišča, tako da se lahko intervencijski odlovi rib po potrebi opravijo pred vsakim novim posegom v strugo vodotokov.
- Vsi posegi se morajo izvajati tako, da bo preprečeno onesnaževanje vodotokov in stoječih vodnih teles s strupenimi ali škodljivimi snovmi (goriva, olja, - zaščitni premazi, beton, itd.), ki se uporabljajo v gradbeništvu. Preprečeno mora biti vsakršno onesnaženje voda na območju načrtovanih del.
- Odpadkov, gradbenega materiala in s kakršno koli snovjo onesnažene vode se v vodotoke in stoječa vodna telesa ter na vodna in priobalna zemljišča, ne odlaga.
- Začasne deponije (v času izvajanja posegov) morajo biti urejene na način, da je preprečeno onesnaževanje voda. Načrtovana mora biti odstranitev vseh ostankov gradbenega materiala in kakršnih koli odpadkov na primerno deponijo.
- Ribiški družini Renče mora biti ob predhodnem dogovoru omogočena prisotnost pri izvajanju načrtovanih posegov na obravnavanem območju, če bi se izvajali posegi na območju vodnih in priobalnih zemljišč.

- Pri izkopih materiala za izvedbo stojišč za vetrne agregate, pri izkopih za izvedbo dostopnih poti in za izvedbo kablovoda mora biti izkopen material odložen na ustrezno izbranih lokacijah na način, da ne bo prihajalo do spiranja zemljine ali drugih materialov v vodotoke.
- Morebitna utrjevanja strug in brežin vodotokov ali drugi posegi v vode niso dovoljeni. Smernice, ki jih je podal ZZRS, naj se vsebinsko smiselno upoštevajo pri nadaljnji pripravi DPN za vetrno elektrarno Zajčica. V primeru, da se določeni posegi na območju vodnih in priobalnih zemljišč ne bodo izvajali, naj bo to ustrezno navedeno v dokumentaciji za DPN.

Komentar | *Smernice oziroma projektni pogoji se smiselno upoštevajo pri izdelavi projektnih strokovnih podlag v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta.*

3.1.21 ELES, D.O.O.

Na podlagi 465. člena Energetskega zakona (EZ-1, Ur.l.št. 17/14), 30. člena Uredbe o načinu izvajanja GJS dejavnost systemskega operaterja prenosnega omrežja el. Energije (Ur.l. št. 114/04, 52/06, 31/07) ter v povezavi s prvo točko 19. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP Ur.l. RS št. 80/10, 106/10 in 57/12), vam kot izvajalci prenosne dejavnosti visokonapetostnih vodov dajemo naslednje posebne smernice k načrtovanju prostorski ureditev za državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica - za področje elektroenergetskega omrežja:

1. Pri načrtovanju prostorskih ureditev v okviru priprave DPN za polje vetrnih elektrarn Zajčica in vključitev le te v 110 kV prenosno omrežje, morate upoštevati prenosne elektroenergetske objekte in varovalne pasove, ki potekajo na območju DPN in se nanašajo na zasnovo državnega elektroenergetskega omrežja, na kriterije, usmeritve in pogoje za umeščanje objektov v skladu z določili Odloka o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS-Ur. l. RS, št. 76/04- Publikacijska karta št.- 4; Usmeritev za razvoj energetskih sistemov), strokovne podlage za Prostorski plan RS, Ministrstva za okolje in prostor, Urad za energetiko, št. 350-13-16/02 iz marca 2003, Uredbe o prostorskem redu Slovenije (Ur.l. RS, št. 122/04), na podlagi tretjega odstavka 38. člena Zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 11 0/02,8/03-popr. In 58/03- ZZK-1), Resolucije o Nacionalnem energetskem programu (ReNEP-Ur. l. RS, št. 57/04) in Načrt razvoja prenosnega omrežja Republike Slovenije od leta 2017- 2026 (Soglasje MzI, št. 360-2/2017/6 z dne 3.3.2017). Sklep Vlade Republike Slovenije št. 35000-5/2013/3 z dne 18.7.2013 o pripravi državnega prostorskega načrta za rekonstrukcijo daljnovidne povezave RTP Beričevo in RTP Divača z 220 kV na 2 x 400 kV napetostni nivo.

2. Skladno izdanim Mnenjem o vplivu na prenosno omrežje - Eles z dne 25.4.2011 za objekt: PVE Zajčica (največja predvidena priključna moč 30 MW) je predvideno, da bo: PVE Zajčica vključena v nov RTP SN/110 kV Dolenja vas, ki bo povezan s prenosnim omrežjem preko 110 kV priključnega kablovoda med novo RTP SN/110 kV Dolenja vas in RTP 400/110-220/110/35 kV Divača. Zato se systemski operater prenosnega omrežja za vključitev PVE Zajčica v 110 kV omrežje, ob izpolnitvi pogojev, ki jih bo ELES predpisal v postopkih izdaje soglasja, opredeli za Varianto 1.

3. Varianta 2 vključitev PVE Zajčica v 110 kV omrežje ni v skladu z Mnenjem o Vplivu na prenosno omrežje Eles z dne 25.4.2011, kot ni v skladu z Načrt razvoja prenosnega omrežja Republike Slovenije od leta 2017 - 2026. V RTP 400/110-220/11 0/35 kV Divača ni ne obstoječega, kot ne predvidnega 20 kV napetostnega nivoja. Predlagamo, da se varianta 2 opusti.

4. Skladno z določili 147. člena Energetskega zakona (EZ-1, Ur.l.št. 17/14) je investitor dolžan od systemskega operaterja prenosnega omrežja pridobiti Soglasje za priključitev na prenosno omrežje RS. Vloga za izdajo soglasja za priključitev mora biti sestavljena skladno z določili Splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije iz prenosnega omrežja (Ur. L RS 18/2013, 17/2014- EZ-1). Ker vsebina soglasja za priključitev vpliva na tehnične lastnosti objekta, je nujno, da so v projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja oz. v projektu za izvedbo izpolnjeni pogoji, ki bodo podani v soglasju za priključitev.

5. Upoštevati morate širino varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij, v katerem se smejo graditi drugi objekti in naprave ter izvajati dela, ki bi lahko vplivala na obratovanje omrežja, le ob določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od vodov in objektov tega omrežja (48. člena Energetskega zakona: EZ-UPB2 Ur.l.št. 27/07, EZ-C 70/08 in EZ-D št. 22/10). Širina varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja poteka od osi elektroenergetskega voda oz. od zunanje ograje razdelilna ali transformatorske postaje in znaša:

- za napetostni nivo 110 kV: 15 m (15 m levo in 15 m desno od osi DV) in
- za napetostni nivo 220 in 400kV:40m(40m levo in 40 -m desno-od osi DV).

6. Za vsak poseg v varovalni pas elektroenergetskega omrežja je potrebno izdelati ustrezno projektno dokumentacijo oz. elaborat križanja (po 35. čl. Zakona o graditvi objektov (Ur. l. RS št. 110/02, 47/04, 102/04, 14/05, ZG0-18 126/07, ZG0-1C 108/09, ZG0-1D 57/12), ki obdeluje približevanje in križanje z našimi VN prenosnim vodom. Preveriti morate varnostne razdalje našega daljnovoda do vseh delov načrtovanega objekta. V projektni dokumentaciji oz. elaboratu križanja mora biti podana situacija načrtovanega objekta, infrastruktura in os ter stojna mesta s pripadajočimi ozemljilnimi kraki našega daljnovoda, situacija križanja in približevanja ter razvidna najmanjša horizontalna in vertikalna razdalja med nadzemnim vodom pri največjem povesu (ki nastane ali pri največji računski temperaturi vodnikov brez obtežbe žleda (80°C) ali pri temperaturi vodnikov -5°C in obtežbi žleda) do mesta križanja z nameravane gradnjo predmetnega objekta (geodetski posnetek, ustrezni prerezi in tlorisi).

7. Pri projektiranju PVE Zajčica in 110 kV in 20 kV kablovodov je potrebno upoštevati določila Pravilnika o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Ur. list RS, št. 101/2010, v nadaljevanju Pravilnik), določila Pravilnika o tehničnih pogojih za graditev nadzemnih elektroenergetskih visokonapetostnih vodov izmenične napetosti 1 kV do 400 kV (Ur. list RS, št. 52/2014) in slovenskega standarda SIST EN 50341-1 Nadzemni električni vodi za izmenične napetosti nad 45 kV - 1. del: Splošne zahteve - Skupna določila, slovenskega standarda SIST EN 50341-3-21 Nadzemni električni vodi za izmenične napetosti nad 45 kV - 3-21. del: Nacionalna normativna določila (NNA) za Slovenijo (na podlagi SIST EN 50341-1:2002) ter slovenskega standarda SIST HD 637 51 z naslovom Elektroenergetske naprave nad 1 kV izmenične napetosti.

8. Pri načrtovanju stojišč vetrnih elektrarn je v skladu z določili standarda [SIST EN 50341-3-21, točka 5.4.5.1/51.1.6) upoštevati razdalje od visokonapetostnih daljnovodov do pretvornikov vetrne energije. Med konico lopatice rotorja vetrnega pretvornika v najneugodnejši legi in najbližjim vodnikom nadzemnega voda v mirujočem zraku je treba zagotoviti naslednje razdalje:

- enako ali več kot trojni premer rotorja, če za vodnike ni zagotovljeno dušenje nihanja zaradi vetra,
- več kot enojni premer rotorja, če imajo vodniki zagotovljeno dušenje nihanja zaradi vetra.

Če je zagotovljeno, da je nadzemni vod zunaj vleka vetrnega pretvornika, in če je razdalja med konico lopatice v najneugodnejši legi in med najbližjim vodnikom več kot enkratnik rotorjevega premera, se je mogoče izogniti dušenju vodnikov (dušilnikom za vodnike).

Sicer pa se ne sme projektirati tako, da bi konice rotorjevih lopatic segale v traso nadzemnega voda.

9. Upoštevati morate približevanje, poseg v varovalni pas in križanje z DV 400 kV Beričevo- Divača, v razpeti ni med SM 185- SM 186 in DV 220 kV Kleče - Divača, v razpetin(med SM 159 - SM 160a, potek ozemljilnih krakov, ki so lahko položena do cca 20 m od betonskih temeljev SM ter vpliv daljnovodov na vaš objekt. Upoštevati nadgradnjo predmetnih daljnovodov v 2x400 kV, ki se načrtuje z DPN.

10. Za načrtovano stojišče VE oznake 1 bo potrebno preveriti ali so doseženi zahtevani od miki od DV 220 kV Kleče - Divača, v nasprotnem primeru bo potrebno stojišče VE oznake 1 prestaviti na predpisano oddaljenost od predmetnega daljnovoda.

11. V kolikor bo načrtovani 110 kV kabel in načrtovani 20 kV kablovodi potekali v bližini ali bodisi križali ozemljitvene krake SM 185 - SM 186 DV 400 kV Beričevo-Divača in ozemljitvene krake SM 159 - SM 160a DV 220 kV Kleče - Divača, je v fazi projektiranja potrebno od pristojne institucije pridobiti strokovno mnenje glede induktivnih, kapacitivnih in konduktivnih vplivov predmetnih daljnovodov na predvidene kablovode in načrt potrebnih zaščitnih ukrepov

12. Pri načrtovanju del morate upoštevati varnostna pravila za dela v bližini elektroenergetskih naprav in upoštevati določila Pravilnika o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka (Ur. l. RS št. 29/92) ter predvideti, da se deli teles, ročice gradbenih strojev ali drugi predmeti ne približajo faznim vodnikom stikališča 1 daljnovoda na manj kot 3 m pri nazivni napetosti 110 kV in na manj kot 4 m pri nazivni napetosti 220 kV in na manj kot 5 m pri nazivni napetosti 400 kV.

13. Zagotoviti morate, da bo vzdrževalnemu osebju in mehanizaciji izvajalca prenosne dejavnosti visokonapetostnih vodov omogočen neoviran dostop do vseh DV polj v RTP Divača kot do vseh daljnovodov in vseh stojnih mest na obravnavanem področju ob kateremkoli času.

14. Vse stroške projektiranja, predelave naših elektroenergetskih objektov ali odpravo eventualnih poškodb, nastalih na naših elektroenergetskih objektih, stroške izdelave projektne dokumentacije, montaže opreme v času izgradnje in kasnejšem vzdrževanju predmetnega-objekta, nosi investitor (oz. pravni naslednik) predmetna zadeve.

15. V skladu z določili 27. člena in 36. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP Ur.l. RS št. 80/10, 106/10 in 57/12) je investitor oz. koordinator dolžan pridobiti naše mnenje o upoštevanju podanih smernic oz. pogojev. V ta namen Vas prosimo, da nam dostavite v pregled in potrditev DPN za PVE Zajčica oziroma PGD, PZI, ki mora biti izdelan v skladu zgoraj navedenimi smernicami oz. pogoji.

OBRAZLOŽITEV

Eles, d.o.o. je dne 25.4.2011 za objekt: PVE Zajčica (največja predvidena priključna moč 30 MW) že izdal Mnenje o vplivu na prenosno omrežje, ki predpisuje način vključitve na 110 kV prenosno omrežje in je predstavljeno v okviru variante 1. Glede na navedeno, priključitev PVE Zajčica po varianti 2 ni možna, 20 kV napetost v RTP Divača ni prisotna, prav tako v prihodnosti ni predvidena kakršna koli predelava oz. ureditev na omenjeni napetostni nivo. Predlagamo, da se v nadaljnji fazi priprave načrta in ostalih faz izvedbe projekta, varianta 2 opusti.

Komentar

Smernice oziroma projektni pogoji se smiselno upoštevajo pri izdelavi projektnih strokovnih podlag v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta za Varianto 1. Varianta 2 se glede na dane smernice in nezmožnost vključevanje PVE Zajčica v RTP Divača, izloči iz nadaljnjega postopka priprave DPN. Posebej se opredeli minimalne odmike od obstoječih in načrtovanih daljnovodov kot robne pogoje možne umestitve posega v prostor.

3.1.22 ELEKTRO PRIMORSKA, D.D.

POTEK OBSTOJEČEGA IN PREDVIDENEGA DISTRIBUCIJSKEGA SISTEMA

1. Pri razmestitvi vetrnih elektrarn je potrebno upoštevati varovalni pas elektroenergetskih omrežij. Posamezno stojno mesto vetrnih elektrarn mora biti oddaljeno od osi elektroenergetskega voda oziroma transformatorske postaje za širino varovalnega pasu + polmer elise. V času gradnje predvidenega polja vetrnih elektrarn ne sme biti moteno obratovanje obstoječe distribucijske elektroenergetske infrastrukture.

2. Na območju urejanja se nahaja distribucijska elektroenergetska infrastruktura, kot je prikazano v priloženem situacijskem načrtu in digitalnih prilogah.

3. Karto komunalnih vodov in naprav izdelanega osnutka prostorskega akta je potrebno dopolniti z vrisom obstoječih in predvidenih elektroenergetskih vodov in naprav. Potek trase naših vodov in naprav je razviden v priloženem situacijskem načrtu.

TEHNIČNI POGOJI

1. Obstoječe distribucijsko elektroenergetsko omrežje na območju urejanje ne omogoča priklop polja vetrnih elektrarn PVE Zajčica z močjo, ki je predvidena v pobudi DPN.
2. Možnost vključitve polja vetrnih elektrarn PVE Zajčica v elektroenergetski sistem se določi ob izdaji soglasja za priključitev.
3. Pri izdelavi predloga k OPPN je potrebno upoštevati splošne smernice št. SOD0-279114-MM; 31.3.2014 na področju distribucije električne energije.

OSTALI POGOJI

1. Pri načrtovanju in gradnji objektov na območjih za katera bodo izdelani prostorski akti bo potrebno upoštevati veljavne tipizacije distribucijskih podjetij, veljavne tehnične predpise in standarde, ter pridobiti upravno dokumentacijo. Elektroenergetska infrastruktura mora biti projektno obdelana v posebni mapi.
2. Pri gradnji objektov v varovalnem pasu elektroenergetskih vodov in naprav je potrebno izpolniti zahteve glede elektromagnetnega sevanja in hrupa (Ur.l. RS, št. 70/96) in zahteve Pravilnika o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij.
3. Naročnik si bo moral k predmetnemu prostorskemu aktu pridobiti naše mnenje.

4. Ostalo:

V primeru prestavitve obstoječih elektroenergetskih vodov in naprav, ki so v lasti družbe Elektro Primorska d.d., mora investitor pridobiti overjene služnostne pogodbe z lastniki zemljišč, kjer je navedeno, da ima družba Elektro Primorska d.d. pravico vpisa služnostne pravice gradnje in vzdrževanja omenjene infrastrukture v zemljiško knjigo.

Pred pričetkom gradnje se mora izvajalec seznaniti z natančno lokacijo obstoječih elektroenergetskih vodov in naprav in naročiti zakoličbo elektroenergetskih vodov, ki jo nameravana gradnja zajema.

Pri izvajanju del v neposredni bližini elektroenergetskih naprav je potrebno upoštevati varstvena pravila: za delo v bližini naprav pod napetostjo.

Odmiki od obstoječih kondorjev tras, ostalih infrastrukturnih vodov in naprav in objektov morajo biti projektirani v skladu z veljavnimi predpisi in standardi.

Investitor se obvezuje plačati stroške za upravno in projektno dokumentacijo, za morebitne prestavitve in zaščite elektroenergetskih vodov in objektov, stroške za morebitne prestavitve in zaščite elektroenergetskih vodov in objektov, stroške zakoličbe obstoječih naprav, odškodnine za trase prestavitve ter škodo nastalo zaradi neupoštevanja našega nadzora in smernic.

Nadzor nad izvajanjem del in zakoličbo bomo izvajali na podlagi predhodnega obvestila o pričetih delih.

Varovalni pas elektroenergetskih omrežij je zemljiški pas ob elektroenergetskih vodih in objektih. Širina varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja poteka na vsako stran od osi elektroenergetskega voda oziroma od zunanje ograje razdelilne ali transformatorske postaje in znaša:

- za nadzemni večsistemski daljnovod nazivnih napetosti od 1 kV do vključno 20 kV - 10m;
- za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti od 1 kV do vključno 20 kV-1 m;

- za razdelilno postajo srednje napetosti, transformatorsko postajo srednje napetosti 0,4 kV-2 m.

Do obstoječih transformatorskih postaj in do jaškov kabelske kanalizacije je potrebno zagotoviti stalen dostop z osebnim in tovornim vozilom iz javnih površin.

Ob obstoječih transformatorskih postajah je potrebno predvideti prostor za nadomestno transformatorsko postajo.

Za elektroenergetsko infrastrukturo je predvideno, da se nadgradi oz. dogradi z dodatnimi vodi oz. tehničnimi rešitvami.

Vsa projektiranja in gradnje je potrebno izvesti v skladu z elektroenergetskim soglasjem za priključitev, ki ga je potrebno pridobiti od pristojnega upravljavca distribucijskega omrežja in s Sistemskimi obratovalnimi navodili za distribucijsko omrežje električne energije (SONDO) (Ur.l. RS št. 41 z dne 30.5.2011).

V koridorjih daljnovodov je prepovedana gradnja nadzemnih objektov, v katerih se nahaja vnetljiv material. Ravno tako je pod daljnovodi prepovedano parkiranje vozil, ki prevažajo vnetljive, gorljive in eksplozivne materiale.

Komentar | *Smernice oziroma projektni pogoji se smiselno upoštevajo pri izdelavi projektnih strokovnih podlag v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta. Karta komunalnih vodov in naprav se dopolni z vrisom obstoječih in predvidenih elektroenergetskih vodov in naprav. V primeru, da ni možno zagotoviti minimalnih odmikov, se lahko sredjenapetostno elektroenergetsko omrežje na delu, kjer se približuje vetrnim elektrarnam, tudi pokabli.*

3.1.23 SODO, D.O.O.

Za vsako določitev pogojev za priključitev na distribucijsko omrežje električne energije za vse vrste objektov ali rab prostorov je potrebno pridobiti posebne smernice pri sistemskem operaterju distribucijskega omrežja električne energije družbi SODO d.o.o. ali njenih pooblaščenih izvajalcih družbah Elektro Celje d.o.o., Elektro Gorenjska d.o.o., Elektro Ljubljana d.o.o., Elektro Maribor d.o.o. in Elektro Primorska d.o.o..

Navedene Splošne smernice se uporabljajo v postopkih priprave Občinskih prostorskih načrtov do preklica in so objavljene na spletnih straneh družbe SODO d.o.o. in njenih pooblaščenih izvajalcev. Z izdajo teh splošnih smernic se preklicujejo izdane splošne smernice št. SODO-836/12-MM z dne 23.11.2012.

Komentar | *Smiselno se upoštevajo splošne smernice ter smernice in projektni pogoji, ki so jih podali upravljavci omrežja električne energije ELES, d.o.o. in Elektro Primorska, d.d..*

3.1.24 PLINOVODI D.O.O.

Območje za pridobitev smernic ne sega v varovalne pasove obstoječih ali predvidenih prenosnih plinovodov v upravljanju družbe Plinovodi, d.o.o., zato v danem primeru nimajo smernic in se do načrtovanih prostorskih opredelitev ne opredeljujejo.

Komentar | *Nimajo smernic.*

3.1.25 JAVNA AGENCIJA ZA CIVILNO LETALSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE

Opomba | *Smernice niso podane.*

3.1.26 OBČINA DIVAČA

Občina podaja smernice z vidika izvajanja njenih lokalnih javnih služb ter usmeritve, povezane z njenimi interesi v območju državnega prostorskega načrta, in sicer z vidika njenih izvedenih prostorskih ureditev, prostorskih ureditev, načrtovanih z obstoječimi prostorskimi akti ter prostorskih ureditev, ki jih občine šele načrtujejo. Poleg smernic mora občina v tem roku koordinatorju podati tudi vse podatke iz njene pristojnosti, ki so pomembni za pripravo državnega prostorskega načrta, pa niso bili upoštevani pri pripravi pobude.

PROSTORSKI AKTI, ODLOKI IN PRAVILNIKI, KI VELJAJO NA OBMOČJU PREDVIDENEGA DPN PVE ZAJČICA IN JIH JE TREBA UPOŠTEVATI PRI NAČRTOVANIH PROSTORSKIH UREDITVAH

1.1 Planski akti Občine Divača:

- Dolgoročni plan Občine Sežana (Divača) za obdobje 1986-2000 (Uradni list SRS, št.14/88), usklajen z obveznimi prostorskimi sestavinami dolgoročnega plana SRS 1989 (Uradne objave, št.1/89), dopolnjen 1989 (Uradne objave, št.37/89), dopolnjen 1992 (Uradne objave, št. 5/92), dopolnjen 1993 (Uradne objave, št.18/93), dopolnjen za območje Občine Divača 1995 (Uradni list RS, št. 22/95), dopolnjen 1996 (Uradni list RS, št. 38/96), dopolnjen 1999 (Uradne objave, št. 27/99), spremenjen in dopolnjen 2003 (Uradni list RS, št.92/03), spremenjen in dopolnjen 2010 (Uradni list RS, št. 48/10) in – Srednjeročni družbeni plan Občine Sežana (Divača) za obdobje 1986 – 1990 (Uradni list SRS, št. 14/88), usklajen za področje prometa 1989 (Uradne objave št. 4/89), dopolnjen 1989 (Uradne objave št. 37/89), dopolnjen 1992 (Uradne objave, št. 5/92), dopolnjen 1993 (Uradne objave, št. 18/93), dopolnjen za območje Občine Divača 1995 (Uradni list RS, št. 22/95), dopolnjen 1996 (Uradni list RS, št. 38/96), dopolnjen 1999 (Uradne objave, št. 27/99), spremenjen in dopolnjen 2003 (Uradni list RS, št. 92/03), spremenjen in dopolnjen 2010 (Uradni list RS, št. 48/10).

1.2 Prostorski ureditveni pogoji:

- Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih v Občini Divača (v nadaljevanju: Odlok o PUP; Uradni list RS, št. 45/05; 115/07 - obvezna razlaga; 119/08).

1.3 Akti, ki so v postopku priprave:

- Predlog Občinskega prostorskega načrta Občine Divača (v nadaljevanju: predlog OPN)

1.4 Odloki in pravilniki:

- Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Sežana (Uradne objave, št. 13/92-68; Uradni list RS, št. 68/95, 4/96 popr.).
- Odlok o občinskih cestah (Uradni list RS, št. 70/07, 88/11).
- Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Divača (Uradni list RS, št. 48/10).
- Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Divača (Uradni list RS, št. 107/09).
- Odlok o izvajanju obvezne lokalne gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov (Uradni list RS, št. 2/05, 24/09, 45/11, 52/11, 88/11).
- Odlok o urejanju, varstvu in vzdrževanju javnih zelenih površin ter otroških igrišč na območju Občine Divača (Uradni list RS, št. 103/07, 88/11).
- Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Divača (Uradni list RS, št. 64/08).

- Odlok o pogojih za dobavo in odjem vode na območju Občine Sežana (Uradne objave Primorskih novic, št. 20/91).
- Odlok o varstvenih pasovih Nanoških vodnih virov in ukrepih za zavarovanje kakovosti in količin pitnih voda (Uradni list RS, št. 37/97).

1.5. Odloki in pravilniki v pripravi:

- Osnutek Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Divača – spremembe in dopolnitve
- Osnutek Odloka o oskrbi s pitno vodo na območju občin Sežana, Hrpelje–Kozina, Divača in Komen.

OBČINSKI PROSTORSKI NAČRT OBČINE DIVAČA, KI JE V POSTOPKU PRIPRAVE

Občina Divača se nahaja v zaključni fazi priprave občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju: OPN), in sicer v fazi pridobivanja mnenj nosilcev urejanja prostora na predlog OPN Občine Divača (pridobljenih je večina mnenj nosilcev urejanja prostora). Pri načrtovanju prostorskih ureditev za DPN je potrebno upoštevati izhodišča in cilje prostorskega razvoja Občine, načrtovane prostorske ureditve lokalnega pomena, pogoje za umeščanje objektov v prostor ter širitve ureditvenih območij naselij.

Še posebej je treba slediti cilju usmerjanja prostorskega razvoja skladno z varstvenimi usmeritvami in zahtevami s področja varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov in varstva kulturne dediščine ter sanacije degradiranih območij. Razvoj krajine naj prednostno zagotavlja ohranjanje prepoznavne kakovosti krajine, naravne prvine krajinske zgradbe in spontanosti naravnih procesov ter varnega, privlačnega in prijetnega bivalnega okolja.

Glede na naravne enote in kulturne značilnosti je območje Občine Divača členjeno na posamezna krajinska območja; območje PVE Zajčica se načrtuje znotraj krajinske enote Senožeško podolje in Senožeška brda ter Vremsko dolino z Vremščico (del DPN posega tudi v območje krajinske enote Divaški Kras). Razvoj teh krajinskih enot se usmerja k ohranjanju naravnih vrednot in varovanju kulturne krajine. Tu se ohranja kmetijska dejavnost (ovčereja, kozjereja) v obsegu, ki omogoča ohranitev krajinskih značilnosti območja. Turizem se usmerja v ekološke, nemasovne oblike (kolesarstvo, pohodništvo). Ohranjajo se tudi razgledi z Vremščice in biodiverzitetne značilnosti (ekosistemi).

Glede na cilje in razvojne usmeritve, ki si jih je Občina Divača zastavila, menimo da načrtovano polje vetrnih elektrarn predstavlja dodaten tujek v prostoru, ki ga je že degradirala in razrezala avtocesta Ljubljana - Koper.

Komentar

Veljavni prostorski akt ter akti v pripravi so že oziroma bodo smiselno upoštevani v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta.

STRATEŠKI PROJEKT KRAS-CARSO

Med Republiko Slovenijo in Republiko Italijo je potekal čezmejni strateški projekt: Kras–Carso, v katerem je sodelovalo 17 projektnih partnerjev, vključno z vsemi kraškimi občinami na matičnem Krasu. V okviru projekta so bili izdelani naslednji strateški dokumenti na temo skupnega prostorskega načrtovanja na območju matičnega Krasa, ki jih je sprejel tudi občinski svet Občine Divača, in sicer na svoji 21. redni seji, dne 24.10.2013:

- Študija o prostorskem načrtovanju na Krasu – čezmejna analiza na slovenskem in italijanskem delu Krasa,
- Priloga: Študija o prostorskem načrtovanju na slovenskem delu Krasa,
- Celovit strateški načrt za prostorski razvoj Krasa – čezmejni dokument s karto »Kraške izjemnosti«,
- Priloga: Celovit strateški načrt za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa,

- Smernice za prostorske akte v občinah na Krasu – čezmejni dokument,
- Priloga: Smernice za prostorske akte na slovenskem delu Krasa.

V Študiji o prostorskem načrtovanju na slovenskem delu Krasa je v poglavju 3. ANALIZA STANJA V PROSTORU, v podpoglavju 3.8 Raba obnovljivih virov energije določeno:

»Kras ima zaradi osončenosti, vetrovnosti in poraslosti z gozdom dobre pogoje za izkoriščanje obnovljivih virov energije s postavitvijo vetrnih ali sončnih elektrarn in ogrevanja na lesno biomaso. Izkoriščanje vetrne in sončne energije poleg priložnosti predstavlja tudi nevarnost. Kras je zaradi svojih značilnosti izjemno občutljiv in pomemben v svetovnem merilu, zato je umeščanje večjih objektov v odprti krajini občutljivo.«

V Celovitem strateškem načrtu za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa je v poglavju 3. RAZVOJNE PRIORITETE KRASA, v podpoglavju 3.1.2 Program: Usklajeno načrtovanje gospodarskih dejavnosti na Krasu določeno:

»Večji posegi (npr. elektrarne, gospodarske cone, poligoni, turistični kompleksi, infrastrukturni koridorji) v krajino pomenijo njeno razvrednotenje, ker posegi velikega merila niso skladni z značajem drobno strukturirane kraške krajine in so potencialni vir negativnih vplivov na okolje, zato se jih omejuje.«

V podpoglavju 3.3.4 Program: Oskrba Krasa z energijo pa je določeno še:

»Izkoriščanje sončne in vetrne energije v odprti krajini na Krasu je manj primerno zaradi vpliva na vizualno podobo krajine in zavarovane vrste živali. Pri umeščanju vetrnih in sončnih elektrarn v prostor je vidni vpliv eden izmed pomembnejših vplivov. Značilnosti in razsežnosti posega, tako postavitev objektov kot omrežij (daljnovodov, cestne infrastrukture) vplivajo na trajne spremembe krajinske slike v razmeroma velikem vplivnem območju. Na oceno vpliva na vidne značilnosti vpliva predvsem stanje prostora, raba prostora, oblikovanost reliefa, obiskanost območja in vidna izpostavljenost lokacij. Glede na obveze, da Republika Slovenija poveča delež rabe obnovljivih virov energije, je tudi na Krasu treba iskati ustrezne rešitve, vendar morajo biti skladne s ciljem ohranjanja identitete Krasa. Pred umeščanjem na Kras je treba preveriti dejanski potencial (privlačnost) prostora in ranljivost prostora za vetrne in sončne elektrarne, pri čemer se preverja alternativne rešitve lokacij in tehnologij ter upošteva ekonomska upravičenost investicij.«

V Smernicah za upravljanje naravnih območij na slovenskem delu Krasa je v poglavju E. Smernice za področje rabe naravnih virov podano opozorilo za »premišljeno uvajanje rabe vetrne energije zaradi vpliva na zavarovane vrste živali, podporne infrastrukture za postavitev vetrnih elektrarn, vizualnega vpliva, hrupa in potencialnih izredno nevarnih vplivov na podzemne vode.«

Komentar

Smernico se smiselno upošteva v okviru dejanskih prostorskih možnosti. Načrtovane ureditve se zasnuje na način, da se smiselno upošteva izhodišča Celovitega strateškega načrta. V Študiji stojišč se uskladi in optimizira število in lokacijo stojišč vetrnih elektrarn in jih umesti na način, da bo razvrednotenje čim manjše.

OSTALE ZAHTEVE IN PRIPOROČILA:

V planskih aktih Občine Divača je že določena prostorska ureditev – park vetrnih elektrarn Dolenja vas, ki naj bi se gradil v več fazah (poglavje 11. ZASNOVA RAZVOJA DEJAVNOSTI V PROSTORU, točka 11.9. ZASNOVA ENERGETIKE; podrobnejši pogoji izgradnje so določeni v 22.b členu Odloka o PUP). Občina Divača spodbuja uporabo obnovljivih virov energije (skladno z izdelanim Lokalnim energetskega konceptom (LEK) Občine Divača), kar je določeno tudi v strateškem delu predloga OPN (pri vzpodbujanju koncepta energetske neodvisnosti Občina sicer daje prednost drugim virom energetske neodvisnosti, zlasti izkoriščanju lesne biomase).

V predlogu OPN Občine Divača Občina nima predvidenih območij, ki bi bila namenjena izgradnji vetrnih elektrarn. V 49. členu predloga OPN je določeno, da se bo »eventualna postavitev vetrnih

elektrarn za proizvodnjo električne energije na območju občine Divača reševala z državnimi prostorskimi načrti«. Določilo je usklajeno s ključnimi nosilci urejanja prostora. Glede na to, da vetrne elektrarne predstavljajo izrazit poseg v prostor (v tem trenutku z nekaterimi še neznanimi negativnimi učinki) ter ob predpostavki, da se pripravlja tudi Državni prostorski načrt za park vetrnih elektrarn Senožeška brda (v nadaljevanju: DPN PVE Senožeška brda), ki bi ob morebitni realizaciji pustil velik pečat na naravno krajino, Občina Divača nasprotuje prevelikemu številu vetrnih elektrarn na njenem območju.

Komentar

V nadaljnjih fazah načrtovanja se z Občino Divača uskladi še sprejemljivo število vetrnih elektrarn in njihovo razporeditev v prostoru ob hkratnem upoštevanju ugotovitev v zvezi z varstvom ljudi in okolja.

V nadaljevanju je potrebno povedati, da se je v zvezi s pripravo DPN PVE Senožeška Brda, dne 25.5.2014, na območju KS Senožeče izvedel svetovalni referendum v zvezi z umestitvijo vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče. Krajanje naselij v KS Senožeče so se na svetovalnem referendumu odločili proti umeščanju vetrnih elektrarn na območje KS Senožeče.

Rezultat referendumu je sicer svetovalne narave in ni zavezujoč za občinski svet, vendar je Občinski svet Občine Divača v prejšnjem sklicu sledil odločitvi krajanov na svetovalnem referendumu in na svoji 26. redni seji, dne 28.5.2014, sprejel sklep št. 032-0007/2014-10, s katerim je odločil, da se v OPN ne umešča novih vetrnih polj na območju KS Senožeče ter na Vlado Republike Slovenije poslal zahtevo, da naj se skupaj z izkazano voljo krajanov na referendumu ustavi postopek priprave DPN PVE Senožeška Brda. V istem sklepu Občinski svet Občine Divača Vladi RS predlaga, da se priprave novih »državnih prostorskih načrtov« ne začnejo dokler se ne sprejme ustrezna zakonodaja, ki bo upoštevala dognanja škodljivosti infra hrupa za ljudi in živali, ki bo strokovna podlaga za umeščanje vetrnih elektrarn z vidika ustrezne zaščite zdravja ljudi.

V kolikor bo prišlo do nadaljnjih postopkov v pripravi DPN PVE Zajčica, Občina Divača podaja naslednje zahteve:

- Predhodno naj se preveri dejanski potencial (privlačnost) prostora in ranljivost prostora za vetrne elektrarne, pri čemer se preverja alternativne rešitve lokacij in tehnologij ter upošteva ekonomska upravičenost investicij.
- Občina Divača se s stojišči VE 6, 7 in 8 ne strinja, ker se nahajajo na že delno neporaščenem pobočju, ki je zaščiteno kot travišče in habitat številnih vrst žuželk, metuljev, ptičev in avtohtonega rastlinja, ki je navedeno v prilogi: Mnenje Parka Škocjanske jame. Prav tako se omenjena stojišča nahajajo v vplivnem območju Parka Škocjanske jame.

Eventualno se dodatne lokacije stojišč lahko išče na degradiranem območju med avtocestnim in energetske koridorjem (DV 1x400 KV Beričevo–Divača in DV 1x220 KV Kleče–Divača), in sicer od planote Zajčica v smeri proti RTP Divača.

Komentar

V nadaljevanju projekta je predvidena izdelava Študije stojišč, katere namen je optimizacija ureditev ter preveritev alternativnih rešitev lokacij in tehnologij , v okviru katere bo opredeljena tudi ekonomska upravičenost investicije.

Območje DPN za PVE Zajčica posega v naslednje enote urejanja prostora, ki imajo v predlogu OPN Občine Divača status stavbnega zemljišča, in sicer:

- EUP SD-3 z namensko rabo površine za industrijo (IP). Območje je namenjeno izgradnji žage za razrez hlodovine in pomožnih objektov, ki omogočajo delovanje žage.
- EUP GA-1 z namensko rabo površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo (IK). Območje je namenjeno potrebam izvajanja dejavnosti Centra za sonaravno rekultiviranje Vremščica.
- EUP DI-24 z namensko rabo površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo (IK). Območje je namenjeno izvajanju dejavnosti konjenišva.

- EUP GA-6 z namensko rabo površine za oddih, rekreacijo in šport (ZS). Predviden je način urejanja z OPPN.
- EUP DI-119 z namensko rabo površine za oddih, rekreacijo in šport (ZS). Predviden je način urejanja z OPPN.
- EUP DI-20 z namensko rabo območja energetske infrastrukture (E), ki predstavlja območje obstoječe razdelilne transformatorske postaje.
- EUP DI-39 z namensko rabo površine cest (PC), ki predstavlja površine namenjene ureditvi obvozne ceste v Divači. Predviden je način urejanja z OPPN.

V kolikor se bo postopek priprave DPN za PVE Zajčica nadaljeval, naj se omenjena območja izloči iz območja DPN oz. se v DPN dopusti dejavnosti, kot so določene v predlogu OPN Občine Divača. Predlog OPN Občine Divača je objavljen na spletni strani MOP.

Komentar | *Smernica se smiselno upošteva v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta.*

Skozi predvideno območje potekata kategorizirani občinski cesti:

- JP 562340, odsek 562341-Gabrče-Goriče in
- LC 062040, odsek 062041-Povezovalna cesta.

Ob morebitni izgradnji DPN PVE Zajčica bo prva občinska JP 562340, odsek 562341-Gabrče-Goriče, ki je v makadamski izvedbi, preobremenjena, saj ni bila niti projektirana niti narejena za takšen promet. Cesta trenutno služi tudi kot intervencijska dostopna pot za gasilce iz Senožec pri gašenju gozdni požarov ob železniški progi Ljubljana – Divača in je najkrajša in najhitrejša pot v Vremsko Dolino in na letališče Divača v primeru nesreč ali požara. Cesto je potrebno v sklopu priprave DPN PVE Zajčica ustrezno projektno obdelati in kasneje tudi izvesti tako, da se cesto nadgradi v asfaltno izvedbo ustrezne nosilnosti za dovoz težkih tovorov in da se prepreči prašenje, ki bi nastajalo ob vožnji po makadamskem vozišču. Ker se bo za potrebe polja vetrnih elektrarn gradilo tudi podzemne dovode in odvode elektrike ter ustrezne komunikacije je potrebno predvideti tudi dodatno kabelsko kanalizacijo za povezavo z Vremsko dolino ter odcepe za Veterinarsko fakulteto in cesto za Vremščico, ki jo je potrebno ohraniti v makadamski izvedbi in ustrezno odpraviti vse nastale poškodbe med gradnjo. Enako rešitev je potrebno predvideti za cesto LC 062040, odsek 062041-Povezovalna cesta, ki predstavlja dostop do vetrne elektrarne na stojišču označenem s številko 1.

Komentar | *Smernice oziroma projektni pogoji se smiselno upoštevajo pri izdelavi projektnih strokovnih podlag v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta.*

Pri preverjanju lokacij stojišč je bistvena komponenta tudi odmik vetrnic od bivalnega okolja. Zgolj zakonodaja, ki velja za hrup (Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 105/05, 34/08, 109/09, 62/10)), glede na prakso, izkušnje in številne študije/raziskave iz tujine, kjer imajo delujoče vetrnice že dalj časa, ne zadošča, ker so prisotni tudi drugi vplivi, ki pa v Sloveniji še niso raziskani in niso pravno regulirani. Zato je za določitev odmika od bivalnega okolja potrebno:

- Upoštevati najboljše mednarodne prakse o določanju odmikov elektrarn od bivalnega okolja.

Komentar | *Pregled predpisov in priporočil po državah kaže na precejšnje razlike glede zahtevanih ali priporočenih odmikov VE od poselitvenih območij. Večina držav ali njihovih regij predpisuje vnaprejšnji minimalni odmik od 500 m do 1000 m od stanovanjskih območij in/ali posameznih stanovanjskih objektov, praviloma na osnovi predpostavk, ki izhajajo iz predpisov s področja varstva pred hrupom. Predlaga se odmik 800 m od robov najbližjih naselij Gabrče in Senadole.*

Posamezne objekte izven naselij, nestanovanjske objekte in območja izven naselij, ki se nahajajo na razdalji manj kot 800 m od VE, se obravnava po principu "od primera do primera", upoštevajoč predpise s področja varstva pred hrupom in uskladitve z lastniki. Presoja "od primera do primera" in ne vnaprejšnje določanje minimalnih odmikov je upravičena zlasti zaradi hitrega tehnološkega razvoja VE in posledičnega zmanjševanja obremenitev s hrupom. Oddaljenost od poselitvenih območij bo eden od kriterijev za oblikovanje predloga nabora in optimizacij posameznih stojišč v študiji stojišč.

- Upoštevati obstoječe relevantne znanstveno podprte študije in raziskave o vplivih elektromagnetnega sevanja in hrupa (na vseh oddajnih frekvencah - slišnega in neslišnega z vidika slušnega zaznavanja človeka), ki ga povzročajo vetrnice na zdravje in počutje ljudi.
- Na primeru delovanja testne vetrnice izdelati preliminarno neodvisno strokovno študijo o vplivu vetrne elektrarne na okolje ter zdravje ljudi, pri čemer se preverja zlasti vpliv elektromagnetnega sevanja, hrupa in nizkofrekvenčnih zvokov na zdravje in počutje ljudi.

Komentar

V poglavju 3.2.7 so podrobneje pojasnjeni vplivi vetrnih elektrarn z vidika EMS in hrupa. Za obe omenjeni področji bodo izvedene ustrezne študije kot podlage za Okoljsko poročilo in optimizacijo posegov. V okviru priprave DPN bo potekal postopek celovite presoje vplivov na okolje, v okviru katere je predvidena tudi presoja vplivov na zdravje ljudi.

V kolikor bi do izgradnje PVE Zajčica prišlo, se zahteva redno kontrolo vplivov njenega delovanja na zdravje ljudi, živali in okolje. V primeru ugotovljenih negativnih vplivov je treba zagotoviti ustrezno pravno varstvo in odškodnine.

Komentar

V uredbi o DPN bo opredeljen način spremljanja vplivov oz. stanja okolja v času gradnje in obratovanja ter obveznosti upravljavca polja vetrnih elektrarn v primeru ugotovljenih čezmernih obremenitev.

Zaradi degradacije prostora, zmanjšane vrednosti stavbnih zemljišč v bližnjih naseljih, omejitve kmetijske, gozdarske in lovske dejavnosti, zaščitnih pasov in nasploh velikega posega v prostor bodo lastniki zemljišč na območju KS Senožeče utrpeli številne neugodnosti, zato mora biti določeno finančno nadomestilo (v obliki letne rente) in druge materialne ugodnosti tako krajanom naselij KS Senožeče kot tudi Občini Divača, kar se uredi v obliki pogodbenega razmerja pred nadaljevanjem postopka umeščanja načrtovane ureditve v prostor.

Komentar

Renta bo dogovorjena z občino in lokalnimi skupnostmi. Višina odškodnine v obliki rente ali drugih kompensacij bo določena na pogajanjih in bo odvisna od števila postavljenih stojišč, vendar šele po sprejemu DPN, ko bo znano končno število stojišč, saj so fiksni stroški projekta tisti, ki določajo donos ne samo glede na število vetrnih elektrarn, ampak tudi na posamezno vetrno elektrarno.

Investitor se mora tudi obvezati, da bo posebej prispeval nepovratna sredstva za nabavo in obnavljanje dodatne opreme gasilske enote, enote civilne zaščite in zdravstvene ustanove v Senožečah, kar bo omogočalo optimalno pripravljenost v primeru intervencije za zagotavljanje varstva okolja ter varnosti občanov in njihovega premoženja.

Komentar

Omenjene obveze bodo obravnavane v okviru dogovorov o renti.

S pridobitvijo gradbenega dovoljenja za PVE Zajčica je investitor dolžan ustanoviti poseben sklad, v katerega se letno stekajo sredstva, namenjena razgradnji objektov po zaključenem obratovanju

in revitalizaciji območja. Investitor Občini Divača v ta namen izda ustrezno bančno jamstvo pred nadaljevanjem postopka umeščanja načrtovane ureditve v prostor.

Komentar | *Bančne garancije investitor ne bo izdajal, saj bodo sredstva, ki bi bila porabljena za bančne garancije, raje namenjena lokalni skupnosti. Obveza ustanovite sklada za razgradnjo bo predvidoma določena z gradbenim dovoljenjem, takšno določilo se lahko vključi tudi v uredbo o DPN.*

Ker dostavljeno gradivo ne obravnava končne variante izvedbe posega v prostor in niso znani vsi negativni učinki na razvoj in življenje občanov, bo Občina Divača zahtevala vse izravnalne ukrepe zaradi negativnih in omejevalnih učinkov, ki bi jih imela umestitev DPN PVE Zajčica v prostor in si pridržuje pravico postavitve dodatnih pogojev, ko bo znano končno število in končna varianta postavitve vetrnih elektrarn.

Komentar | *Izravnalni ukrepi bodo na podlagi ugotovitev v postopku CPVO opredeljeni v uredbi o DPN.*

Občina Divača je vsem lokalnim izvajalcem javnih služb: Kraški Vodovod Sežana d.o.o. za področje oskrbe s pitno vodo in področje odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda, Komunalno stanovanjsko podjetje d.d. Sežana za področje zbiranja in Javna razsvetljava d.d. Ljubljana za področje javne razsvetljave in cestne razsvetljave, poslala poziv za podajo smernic. Ker do dne 24.4.2017 od nobenega izvajalca ni dobila odgovora, je dne 24.4.2017 vse telefonsko pozvala in vsi navedeni so potrdili, da smernic nimajo.

Izdanim smernicam Občine Divača so bile priložene naslednje priloge:

- Sklep Občinskega sveta Občine Divača št. 032-0011/2013-12 z dne 24.10.2013 (sprejem strateških dokumentov nastalih v okviru projekta »KRAS-KARSO«) s prilogami;
- Študija o prostorskem načrtovanju na Krasu – čezmejna analiza na slovenskem in italijanskem delu Krasa,
- Priloga: Študija o prostorskem načrtovanju na slovenskem delu Krasa,
- Celovit strateški načrt za prostorski razvoj Krasa – čezmejni dokument s karto »Kraške izjemnosti«,
- Priloga: Celovit strateški načrt za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa,
- Smernice za prostorske akte v občinah na Krasu – čezmejni dokument,
- Priloga: Smernice za prostorske akte na slovenskem delu Krasa,
- Smernice za upravljanje naravnih območij na Krasu,
- Priloga Smernicam za upravljanje naravnih območij na Krasu,
- Sklep Občinskega sveta Občine Divača št. 032-0007/2014-09 z dne 28.5.2014 – potrditev poročila OVK o izidu posvetovalnega referenduma in poročilo OVK o izidu posvetovalnega referenduma;
- Sklep Občinskega sveta Občine Divača št. 032-0007/2014-10 z dne 28.5.2014 – po izidu posvetovalnega referenduma;
- Zapisnik sestanka predstavitev pobude Občinskemu svetu Občine Divača, z dne 12.4.2017;
- Dopis g. Matjaža Tašiča, predstavnika vasi Senadole z dne 13.4.2017 (poslan vsem občinskim svetnikom);
- Zapisnik 3. dopisne seje KS Senožeče št. 62/17 z dne 15.4.2017 in sprejet sklep KS Senožeče št. 62/17 z dne 15.4.2017;
- Mnenje Parka Škocjanske jame Slovenija glede načrtovanega DPN za PVE Zajčica, z dne 14.4.2017 (prejeto po elektronski pošti);
- Pripombe lovske družine Senožeče v zvezi s pobudo za pripravo DPN za PVE Zajčica, z dne 14.4.2017;

- Dopis g. Sebastjana Margona, predstavnika vasi Gabrče z dne 14.4.2017 (poslan vsem občinskim svetnikom);
- Mnenje KS Dolnje Ležeče o pobudi za pripravo DPN za PVE Zajčica, z dne 18.4.2017;
- Dopis Civilne iniciative za zaščito Senožeških Brd in Civilne iniciative Brkini v zvezi s pobudo za pripravo DPN za PVE Zajčica z dne 17.4.2017;
- LEK - Lokalni energetske koncept Občine Divača.

Komentar

Smernice s prilogami bodo natančno preučene in smiselno upoštevane pri pripravi nadaljnjih faz prostorskega akta.

3.1.27 MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, DIREKTORAT ZA OKOLJE, SEKTOR ZA STRATEŠKE PRESOJE VPLIVOV NA OKOLJE

Po določilu drugega odstavka 51. člena ZVO-1 Vlada RS predpiše vrste posegov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, na podlagi njihovih značilnosti, lokacije in možnih vplivov na okolje. Obveznost te presoje se ugotavlja po Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14 in 57/15, v nadaljevanju Uredba).

Ministrstvo je gradivo preučilo in ugotovilo, da se s planom DPN VE Zajčica načrtuje vetrno elektrarno z 9 turbinami skupne instalirane moči 30 MW, povezovalne poti in povezovalni 20kV podzemni kabli do obstoječega elektroenergetskega omrežja. Varianto se VE vključuje v načrtovano RTP Dolenja vas ali v obstoječo RTP Divača. Ministrstvo je v ugotovitvenem postopku ugotovilo, da je obravnavan DPN take narave, da ne zapade med posege, ki so določeni v Prilogi 1 Uredbe, v rubriki PVO1. Glede na vsebino predlaganega plana se z njim ne načrtuje poseg iz Uredbe po točki D Energetika iz Priloge 1, iz rubrike PVO1. Ministrstvo je v ugotovitvenem postopku ugotovilo, da za obravnavani plan ni treba izvesti presoje vplivov na okolje na podlagi 51. člena ZVO-1 v povezavi z Uredbo, Prilogo 1 po točki D iz rubrike PVO1 (vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna). Navedeno pomeni, da presoja vplivov na okolje, po zgoraj omenjeni kategoriji (PVO1) ni potrebna, zato posledično tudi celovita presoja vplivov na okolje ni potrebna iz tega zakonsko določenega razloga. Ministrstvo je ugotovilo še, da je obravnavani plan takšen, da se z njim načrtujejo posegi iz točk D.III.1.1 Priloge 1 Uredbe iz rubrike PP2.

Merila za ocenjevanje verjetnih pomembnejših vplivov plana na okolje, skladno z določbami tretjega odstavka 40. člena ZVO-1, so določena z Uredbo o merilih ocenjevanja verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 9/09, v nadaljevanju Uredba o merilih).

Ministrstvo je skladno z določilom 3. člena Uredbe o merilih dne 28. 3. 2017 zaprosilo za mnenje o tem ali bi obravnavan plan lahko imel pomembnejše vplive na okolje Direkcijo RS za vode s področja upravljanja z vodami, Ministrstvo za zdravje s področja vpliva na človekovo zdravje, Zavod RS za varstvo narave s področja ohranjanja narave, Ministrstvo za kulturo s področja varovanja kulturne dediščine, Zavod za gozdove Slovenije s področja varovanja gozdov in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s področja varovanja kmetijske zemlje. Z dopisom št. 35409-74/2017/4 je ministrstvo dne 28.3.2017 zaprosilo za mnenje z vidika njihove pristojnosti Ministrstvo za obrambo (v vednost poslano tudi Upravi RS za zaščito in reševanje).

Ministrstvo je po pregledu predloženega gradiva ter na podlagi mnenj resorjev in meril iz 2. člena Uredbe o merilih, ki se nanašajo na značilnost plana, značilnost vplivov ter pomen in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta, ugotovilo, da se s sprejemanjem DPN VE Zajčica načrtujejo take ureditve, ki bodo pomembno vplivale na okolje, vode, varstvo in ohranjanje narave ter zdravja ljudi. Ministrstvo je tekom upravnega postopka pridobilo mnenja organizacij in ministrstev, ki so pristojna za posamezna področja varstva okolja in napotujejo na potrebnost izvedbe celovite presoje vplivov na okolje. Skladno z zgoraj navedenim ministrstvo ocenjuje, **da je za DPN VE Zajčica potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje skladno z določbami 40. člena ZVO-1.**

Komentar

V postopku priprave predmetnega DPN za polje vetrnih elektrarn Zajčica, bo izveden postopek CPVO, vključno s presojo sprejemljivosti na varovana območja.

3.2 PREDLOGI JAVNOSTI

Opomba: Pripombe v nadaljevanju so smiselno povzete oziroma skrajšane, pri delu je potrebno uporabljati osnovni dokument.

3.2.1 AAE, D.O.O.

AAE d.o.o. je lastnik prve vetrne elektrarne v Sloveniji pri Dolenji vasi na Griškem polju. Podjetje ima namen zgraditi dodatne vetrne elektrarne na tem področju, pri čemer je bilo tudi pridobljeno energetska dovoljenje za vetrni park v velikosti do 80 MW. Za vetrni park je bila že izdelana projektna dokumentacija, prav tako pa so bile pridobljene služnosti za traso kablovoda do RTP Divače.

Pri pregledu dokumentacije za pripravo pobude za DPN PVE Zajčica so ugotovili, da investitor načrtuje izgradnjo kablovoda, ki poteka po isti trasi, kjer je planiran kablovod za vetrni park Dolenja vas. Spričo dejstva, da ima njihova družba na teh zemljiščih urejene služnostne pravice, investitor pa je o slednjem obveščen, jih preseneča, da nikoli niso bili vprašani za mnenje ali dovoljenje za uporabo trase.

Kablovod za vetrni park Dolenja vas trenutno ne planira integracije z drugimi morebitnimi vetrnimi projekti v občini Divača. Skladno s tem je kablovod za VE Zajčico po trenutni zasnovi neizvedljiv oz. planiran po zemljiščih, kjer so kapacitete za prenos električne energije že zapolnjene.

AAE d.o.o. ne izključuje možnosti, da v prihodnosti spremeni tehnično dokumentacijo in karakteristike kablovoda za vetrni park Dolenja vas na način, da bi omogočal prenos električnih energije ostalih projektov v bližini. Dokler pa k slednjem nismo vprašani oz. pozvani, pobudi za pripravo DPN PVE Zajčica v delu, ki planira kablovod, nasprotujejo, saj uporablja poti in zemljišča, ki so planirana za izgradnjo kablovoda za vetrni park Dolenja vas.

Komentar

V fazi študije variant bodo trase kablovodov usklajene z ostalimi investitorji v vetrne elektrarne na širšem območju.

3.2.2 SEBASTJAN MARGON, PREDSTAVNIK VASI GABRČE

Že nekaj časa se govori o postavitvi vetrnih elektrarn v našem življenjskem okolju, uradno pa smo to izvedeli iz pobude za pripravo državnega načrta za vetrno polje Zajčica, ki jo je Ministrstvo za okolje in prostor objavilo na spletnih straneh dne 22. 3. 2017.

Vas Gabrče se nahaja pod vznožjem planote Vremščica, na severni strani. Iz treh strani je obdana s hribi, torej v precej zaprtem območju. Vetrno polje je predvideno na hribu, zahodno od vasi. Negativnih vplivov vetrnega polja bi bilo toliko, da težko razumemo, da jih kdorkoli ne bi videl in priznaval:

- Vrteči se kraki bi moteče vplivali na vas zaradi prestrezanja sončnih žarkov.
- Poleg tega skrajno motečega utripajočega senčenja, bi bile vetrnice zaradi neposredne bližine slišno moteče (švistanje).
- Vetrnice pri obratovanju dokazano oddajajo nizkofrekvenčne zvoke in infrazvok. Negativne vplive na ljudi (in živali) so do sedaj raziskale in dokazale že mnoge neodvisne institucije. Neustrezna zakonodaja omogoča ignoriranje investitorja in vseh pristojnih državnih institucij do pritožb bližnjih prebivalcev, za kar imamo lep primer obratujoče vetrne elektrarne v Dolenji vasi. Pa imajo samo eno vetrnico - nad nami naj bi jih bilo devet! Vplivi pa se po fizikalnih zakonih potencirajo!
- Vaščani Gabrč stremimo k boljšemu življenju in želimo ohraniti naravo neokrnjeno tudi za zanamce. Vetrno polje bi negativno vplivalo na razvoj vasi in njene prebivalce. Z degradacijo okolja bi naše nepremičnine izgubile svojo vrednost in s tem bi marsikomu odvzeli dostojno življenje in ga brezobzirno potisnili v brezizhoden položaj.

- Vetrnice bi s svojo velikostjo in gostoto pomenile skrajno degradacijo podobe kraške krajine. Ali ni boljše, da kot Kras ponujamo nedotaknjeno naravno in kulturno krajino - to je namreč tista prepoznavnost, ki nas bo razlikovala od drugih, in ta se ne da tehtati s pridobljenimi kilovati električne energije. Če bodo zgradili vetrne elektrarne, bomo zaradi njih žrtvovali zadnje koščke ohranjene narave, le- ta je naše bogastvo, ne pa ovira za razvoj! Ne pozabite, da Kras čaka na vpis v Unesco svetovno naravno dediščino. Z industrijskim poljem se od dolgoletnega truda in vseh prednosti, ki ji ta laskavi naziv prinaša, lahko obrišemo pod nosom!

Megalomanskih vetrnih polj iz prostranih ravninskih poljan ali obal oceanov, kot jih vidimo v drugih državah, ne moremo umeščati v našo malo, čudovito, raznoliko Slovenijo! Že nekaj let nazaj, ob predstavitvi vetrnega parka Senožeška Brda, so se pojavili dvomi o sprejemljivosti projekta za tukajšnje prebivalce. Ne pozabimo, da se vas Gabrče prikazuje kot gostoljubno vetrnim elektrarnam skozi interes Agrarne skupnosti Gabrče. Lastniki zemljišč AS Gabrče v večini niso prebivalci vasi Gabrče, kot tudi ne živijo v občini Divača in jim je vseeno za kakovost življenja v našem kraju.

Četudi živimo v majhnem kraju, ne pozabite, da imamo pravico do življenja v zdravem okolju! Naše stališče glede vetrnih elektrarn ostaja nespremenjeno in je bilo jasno izraženo na referendumu v Senožečah, leta 2014. Pozivamo Vas, da na področju krajevne skupnosti Senožeče USTAVITE vse postopke glede umestitve vetrnih elektrarn, dokler se ne sprejme ustrezna zakonodaja, s katero bosta-zagotovljeni zdravje-in varnost-ljudi.

Komentar

Problematika okoljskih in prostorskih vplivov bo izvedena v naslednji fazi projekta ob natančnejši optimizaciji posameznih stojišč. Stališča do nekaterih vsebinskih problematik (prestrzanje sončnih žarkov, hrup – švistenje, nizkofrekvenčni zvok...), so obdelana tudi v poglavju 3.2.7 Civilna iniciativa Brkini in Civilna iniciativa za zaščito Senožeških Brd.

3.2.3 SLOVENSKO DRUŠTVO ZA PREUČEVANJE IN VARSTVO NETOPIRJEV

V »Pobudi za DPN VE Zajčica« je kar pet (5) stajnih mest od predlaganih devetih (9) vetrnih elektrarn (VE) na gozdnih zemljiščih, dodatni dve (2) VE pa posegata tako na gozdna kot na druga kmetijska zemljišča.

S krčenjem in posegom na gozdna zemljišča pride do izgube prehranjevalnih habitatov, do izgube kotišč, prekinejo se selitveni koridorji netopirjev (*Chiroptera*) itd. Rezultat je tudi fragmentacija življenjskega prostora, ki prav tako negativno vpliva na populacijsko dinamiko prisotnih vrst netopirjev. Zato se z zapisom v poglavju »2.3.5.5. OHRANJANJE NARAVE IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI«, znotraj dokumenta »Pobuda za državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica«, ki se glasi »Načrtovani posegi postavitve vetrnih elektrarn bi lahko imeli vpliv na nekatere vrste, zaradi katerih sta določeni Natura območji Kras, zlasti na nekatere vrste ptic in netopirjev, na katera bi elektrarne lahko negativno vplivale zaradi morebitnih trkov, fragmentacije habitata, izgube lovnega habitata, pojava dezorientacije pri netopirjih zaradi ultrazvoka, ki ga oddajajo turbine ipd.« ne strinjamo. Načrtovani posegi bodo imeli vpliv in bodo negativno vplivali na prisotne vrste netopirjev ter na druge živalske vrste. Kako v nadaljevanju razlagate vsebinsko vrzel v poglavju »2.3.5.6. ŽIVALSTVO«, kjer ni podrobneje obravnavan zgoraj zapisan osnovni vpliv VE na netopirje, ki je po navedbah številnih študij velik in nezanemarljiv?

Prav tako je postavitve vetrnih elektrarn v smernicah Eurobats-a v vseh tipih gozda močno odsvetovana. Kako se torej namerava zagotoviti izvajanje smernic EUROBATS-a (Rodrigues et al. 2014) in s tem ustrezno varstvo netopirjev (*Chiroptera*) na obravnavanem območju? Obravnavano območje, nekatera stojišča in 1000 m območje daljinskega vpliva, posega v območje NATURA 2000 Kras, kjer je kvalifikacijskih kar 8 vrst netopirjev. Zanima nas, kako bodo ob morebitnim izvedbi posega lahko izpolnjeni zastavljeni varstveni cilji posebnih varstvenih območij, ki so

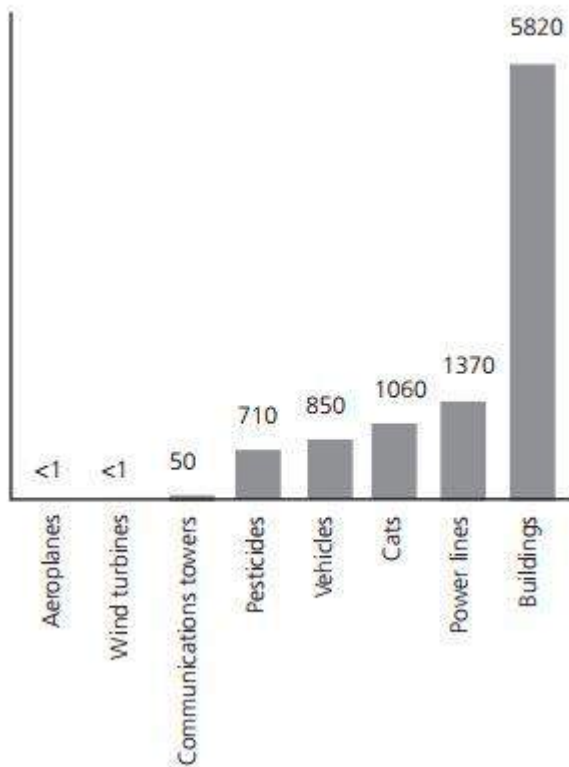
navedeni v Programu upravljanja območij Natura 2000, kot je npr. ohranjanje velikosti populacije in habitata posamezne kvalifikacijske vrste netopirja?

Komentar

Smernico se upošteva smiselno, v okviru dejanskih prostorskih možnosti. Ocenjuje se, da je smiselno posamezna stojišča vključiti v Študijo stojišč in njihovo (ne)sprejemljivost ali morebitne optimizacije skupaj z omilitvenimi ukrepi opredeliti v postopku CPVO. Eden od kriterijev za predlog nabora stojišč bo obseg in način posega v naravo, vključno z vplivi na netopirje in ptice.

Podatki nakazujejo, da so vetrne turbine odgovorne za manj kot 0,01% smrti ptičev in netopirjev, saj večino smrti povzročijo trki s prosojnimi površinami (okna, ograje), daljnovodi in drugo (slika spodaj). Z modernimi vetrnimi turbinami se je število mrtvih ptičev in netopirjev bistveno znižalo predvsem v regijah, ki so bile do tedaj med bolj ogroženimi (Erickson). V kolikor se primerja vpliv na smrtnost med vetrnicami in fosilnimi gorivi, glede na enoto proizvedene elektrike, je veter veliko varnejši, saj fosilna goriva povzročijo kar petnajstkrat več smrti glede na proizvedeno GWh – fosilna goriva so odgovorna za 5.2 smrti/GWh, vetrnice za 0,3 smrti/GWh, za primerjavo pa nuklearna energija povzroči, podobno kot vetrnice 0,4 smrti/GWh (Sovacool, B.K. 2009. Contextualizing avian mortality: A preliminary appraisal of bird and bat fatalities from wind, fossil-fuel, and nuclear electricity). Podobno dokazuje tudi Jones NF, Pejchar L (2013) v Comparing the Ecological Impacts of Wind and Oil & Gas Development: A Landscape Scale Assessment. Petnajstletna študija Analysis of Golden Eagle flight activity at Beinn an Tuirc windfarm 1997-2014 ScottishPower Renewables iz februarja 2016 je dokazala, da zlati orel zaradi postavitve vetrnega polja ni spremenil svojega življenjskega območja – vetrnice nanj niso vplivale.

Fig 13.1
Estimated annual avian mortality per 10,000 deaths
(Data taken from Erickson 2005)

Vetrne turbine primerjalno gledano tako predstavljajo manj pomembnega povzročitelja smrti tako ptičev kot netopirjev. Kljub temu industrija s pomočjo omilitvenih ukrepov znižuje število smrtnih primerov. Pravila umeščanja v prostor ter študije na konkretnem področju še dodatno pripomorejo k znižanju smrtnih primerov. Razvoj vetrnih turbin, ki so postale višje ter se vrtijo počasneje, je pripeljal do občutnega zmanjšanja smrti tako ptičev kot netopirjev. Ne glede na to je potrebno poudariti, da so na posameznem območju potrebne konkretne študije, ki lahko minimalizirajo število smrti skupaj z omilitvenimi ukrepi (t.i. feathering), ki so danes že na voljo.

3.2.4 MATJAŽ TAŠIČ, PREDSTAVNIK VASI SENADOLE

Z ogorčenjem opazujemo kako postajamo talci apetitov dvomljivih investitorjev, ki bi radi na našem delu občine postavili vetrne elektrarne. Zadnji tak poskus je objava Pobude za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica.

Krajani vasi Senadole smo ljudje, ki nas druži prepričanje, da bi postavitve PVE Zajčica bistveno poslabšala kakovost življenja našega kraja. Podpiramo napredek in razvoj občine, vendar hkrati nočemo nekritično in naivno nasesti in verjeti obljubam nekaterih podpornikov projekta postavitve vetrnih elektrarn, ki s seboj prinaša toliko tveganj in nejasnosti.

V nobenem razvojnem načrtu občine Divača ni zaslediti smeri razvoja VE, nasprotno, promovira se Kras kot nedotaknjeno območje, kjer ljudje, živali in okolica živijo in diha za nedotaknjeno naravo ter ščitijo naravno in kulturno dediščino. Ponosni smo, da smo uspeli ta konec države obdržati nedotaknjen. To je vrednota, ki jo ne mora poplačati nobena nova tehnologija. Če bomo dopustili, da bo v naših krajih stala prva serija vetrnih elektrarn, se bo težko upreti apetitom po nadaljnji postavitvi novih in novih, saj zaslužkarji, ki bogatijo na račun proizvodnje električne energije s pomočjo vetrnih elektrarn, samo prežijo na lahkoverneže, ki nasedejo njihovim sladkim obljubam in jih naivno spustijo v svoje okolje.

Zato vas lahko vprašamo, če res verjamete, da je v tem preračunljivem svetu to mogoče? Če bomo lahkomišelnost dopustili, da Zajčica postane njihova zlata izkoriščevalska jama, popravna izpita ne bo. V degradiranem okolju bi življenje postalo neznosno, naše nepremičnine bi popolnoma izgubile svojo vrednost in položaj bi postal za marsikoga brezizhoden. Raje svoje napore usmerimo v iskanje drugih rešitev za izboljšanje življenja ljudi in ne le zgolj »postaviti vetrnice«. Dosedanje razprave in aktivnosti, ki so potekale že ob predstavitvi projekta vetrnih elektrarn Senožeška Brda, so pokazale, da smo krajani vasi -Senožeče v veliki večini proti umestitvi vetrnih elektrarn na našem območju, kar je potrdil tudi izid izvedenega posvetovalnega referendumu. Razvoja in delovnih mest ne vidimo v postavitvi industrijske cone z vetrnicami, ampak v turističnem razvoju in spremljevalnih dejavnostih, kjer naravna krajina Senožeških Brd igra eno od ključnih vlog za uspešen razvoj. Na osnovi zgoraj navedenih dejstev zahtevamo, da se državni prostorski načrt PVE Zajčica nemudoma ustavi oziroma prekliče na osnovi sklepa, ki ga je sprejel občinski svet občine Divača na redni seji dne 28.05.2014. Senadole, 25.04.2017

Komentar

Izraženo je mnenje. V nadaljevanju projekta je predvidena izdelava strokovnih podlag za posamezne elemente vpliva na naravo in ljudi ter študije stojišč, katere namen je preveritev alternativnih rešitev lokacij in tehnologij. Zaradi nasprotujočih interesov v območju bo v fazi študije variant potrebno ugotoviti, katere lokacije vetrnih elektrarn so z okoljskih in prostorskih vidikov ustrezne tako, da se jih lahko načrtuje v nadaljnjih fazah.

3.2.5 KRAJEVNA SKUPNOST SENOŽEČE

Na 3. dopisni seji, ki je bila zaključena 16.4.2017 in na 21. redni seji dne 25.4.2017, je svet KS Senožeče obravnaval tudi predmetno pobudo. Člani sveta so takoj zavrnilo pobudo z dejstvom, da

je bil na območju KS že izveden referendum na katerem so krajanji zavrnilo vsako umeščanje vetrnih elektrarn na območju KS Senožee. Referenduma, ki je bil izveden 25.5.2014 se je udeležilo 64 odstotkov volilnih upravičence, od tega je večina volivcev glasovala proti umestitvi.

Izpostavljena je bila prioriteta naloga Občine Divača, ki omogoča gospodarski razvoj s področja gostinstva, turizma, kmetijstva in ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Slovenija priznana kot ena najboljših destinacij zaradi neokrnjene narave in skrbi za kulturno dediščino. Kras je v postopku vpisa v Unesco naravno dediščino. Postopki za pridobitev potekajo že nekaj let- s postavitvijo vetrnega (industrijskega) polja, se od tega pomembnega naziva in vseh možnosti, ki jih prinaša, lahko za vedno poslovimo.

Pristojnosti občine so tudi skrb za varstvo zraka, tal vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravljanje druge dejavnosti varstva okolja. Po novejših raziskavah in ugotovitvah neodvisnih strokovnjakov s celega sveta, so zaradi večanja zmogljivosti in velikosti naprav le - te vse bolj moteče za prebivalstvo. Za ljudi (in živali) je namreč moteč slišni zvok, še bolj pa neslišni- infra zvok.

Pomembno je, da imajo ljudje v KS Senožee pravico, da zdravega življenja in bivalnega okolja. V KS Senožee so prepričani, da bi se s to novo »industrijsko cono« vetrnimi polji ta pomemben vidik močno poslabšal. Menijo, da je njihovo okolje že degradirano s kamnolomom, asfaltno bazo, daljnovodoma, avtocesto in seveda z eno od dveh delujočih vetrnic v RS (Dolenja vas pri Senožeeh). Pomemben element proti vetrnicam je tudi padec vrednosti nepremičnin. Vsekakor pa menijo, da mora država za tako obsežen projekt kot je polje vetrnih elektrarn, nujno predhodno sprejeti zakonodajo, ki bo v celoti urejala to področje.

Komentar

V okviru priprave DPN bo potekal postopek celovite presoje vplivov na okolje, v okviru katere je predvidena tudi presoja vplivov na zdravje ljudi. Namen celovite presoje vplivov na okolje je preprečiti ali vsaj bistveno zmanjšati aktivnosti, ki imajo lahko pomembne škodljive vplive oziroma posledice na okolje in varovana območja, s čimer se uresničujejo načela trajnostnega razvoja, celovitosti in preventive. V postopku celovite presoje vplivov na okolje se vplivi plana ugotavljajo na podlagi okoljskega poročila, v katerem bo posebna pozornost namenjena tudi vplivom na okolje in prostor. Postopek vodi ministrstvo, pristojno za okolje. V njem je zagotovljeno tudi sodelovanje vseh resorno pristojnih državnih organov in organizacij ter obveščanje in sodelovanje javnosti.

Zaradi nasprotujočih interesov v območju bo v fazi študije variant potrebno ugotoviti, katere lokacije vetrnih elektrarn so z okoljskih in prostorskih vidikov ustrezne tako, da se jih lahko načrtuje v nadaljnjih fazah.

3.2.6 LOVSKA DRUŽINA SENOŽEE

Člani Lovske družine Senožee so bili z objavo Pobude za pripravo prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica zelo neprijetno presenečeni in začudeni, da se spet ponavlja zgodba z vetrnimi elektrarnami na njihovem območju. Podobno pobudo so odločno zavrnilo že pri pripravi državnega prostorskega načrta za park vetrnih elektrarn Senožeeška Brda in sicer na rednem občnem zboru Lovske družine Senožee, dne 3. marca 2013, v Dolenji vasi, in bili enotnega mnenja, da vetrne elektrarne ne sodijo v kraško okolje njihove krajevne skupnosti. Proti umeščanju vetrnih elektrarn v njihov prostor so se z veliko večino izrazili tudi občani krajevne skupnosti na referendumu pred dvema letoma in občinski svetniki občine Divača. Lovska družina Senožee, ki deluje v javnem interesu, je po sprejetem Zakonu o divjadi in lovstvu dolžna neprestano skrbeti, da so posamezne vrste divjadi v medsebojnem ravnovesju in v ravnovesju z danimi življenjskimi možnostmi okolja. Posebno pozornost vseskozi namenjajo tudi obema vrstama zavarovanih velikih zveri: medvedu in volku, ki sta stalno prisotna v lovišču, skozi lovišče pa vodijo tudi njihove ustaljene migracijske poti.

Uspešno izvajanje citiranega zakona pa lahko dosežejo le z medsebojno usklajenim delovanjem vseh, ki upravljajo z istim prostorom. Ta prostor (lovišče) jim je država dodelila v upravljanje s koncesijsko pogodbo, zato imajo v tem prostoru zagotovljeno pravico do učinkovitega upravljanja z njim in hkrati tudi pravico in dolžnost, da izrazijo svoje zahteve v vseh primerih, kadar bi jim bila ta pravica enostransko in samovoljno odvzeta, v konkretnem primeru s strani investitorja vetrnih elektrarn oziroma državnih organov.

Senožeški lovci odločno nasprotujejo vsakršni postavitvi novih vetrnih elektrarn v njihovem lovišču zlasti v večjem številu in v neposredni bližini naselij. Priporočena razdalja slovenskega Inštituta za javno zdravje je, da morajo biti vetrne elektrarne oddaljene najmanj 2 km od naselja, kar pa v Pobudi ni bilo upoštevano, čeprav je to priporočilo izdano na osnovi strokovnih analiz in podprto s številnimi študijami uglednih svetovnih znanstvenikov, ki opozarjajo na škodljiv vpliv infrazvoka, ki ga proizvajajo vetrnice, na zdravje ljudi in živali. Poudarjajo, da imamo prebivalci Republike Slovenije v skladu z 72. členom Ustave RS ustavno pravico do zdravega življenjskega okolja, za kar si bodo prizadevali z vsemi razpoložljivimi pravnimi sredstvi.

Vetrne elektrarne so po našem mnenju nepotreben in moteč tujek v njihovem kraškem lovišču in grobo nasilje nad naravo, saj bodo nepopravljiva razvrednotile skupni življenjski prostor in trajno onesnažile naravo ter prekinile naravne migracijske poti divjadi in velikih zveri, ker naj bi le zgrajene v neposredni bližini edinega podhoda za divjad pod avtocesto na območju Zajčice. Pri gradnji bodo potrebni zelo grobi posegi v okolje, v konkretnem primeru obsežna sečnja v predvidenih pretežno gozdnatih območjih, široke oskrbovalne poti, transformatorske postaje in kablovodi. Kras kot kulturna krajina naravnih posebnosti nima z vetrnim poljem ničesar skupnega. Tudi s sedanjo vizijo trajnostnega razvoja občine ne. Kras ima nešteto drugih možnosti in priložnosti, ki jih znamo in zmoremo bolje izkoristiti. Okolje smo dolžni ohraniti takšno ali še boljšega. Zaradi naših predhodnikov, pa tudi za zanamce. Toda ne posejanega s težko industrijo, kar vetrne elektrarne zagotovo so.

Zato zahtevajo, da pristojni državni organi preprečijo investitorjem izvedbo nameravanega projekta, ki predvideva gradnjo vetrnega polja na Zajčici.

Komentar

Smernico se upošteva smiselno, v okviru dejanskih prostorskih možnosti. Ocenjuje se, da je smiselno posamezna stojišča vključiti v Študijo stojišč in njihovo (ne)sprejemljivost ali morebitne optimizacije skupaj z omilitvenimi ukrepi opredeliti v postopku CPVO. Eden od kriterijev za predlog nabora stojišč bo obseg in način posega v naravo, vključno z vplivi na prostoživečih živali, še zlasti za velike zveri, ujede, netopirje in ptice.

Iz prakse v Zahodni Evropi je razvidno, da so projekti integracije proizvodnje električne energije v vetrnih elektrarnah in živali na istih območjih možne in uspešne; seveda ob aktivni vlogi vseh zainteresiranih akterjev.

3.2.7 CIVILNA INICIATIVA BRKINI IN CIVILNA INICIATIVA ZA ZAŠČITO SENOŽEŠKIH BRD

Pobuda za DPN PVE Zajčica posega v ranljiv in občutljiv kraški prostor. Za nas so ga ohranili naši predniki, tako da še danes na tem prostoru živi bogat živalski in rastlinski svet. Pestrost biodiverzitete je zaščiten z NATURO 2000, gre namreč za dom ogroženih in zavarovanih vrst ptic in netopirjev, divjih zveri, tukaj je dom redkih kraških pojavov, je vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame in vplivno območje Biosfernega območja Kras (UNESCO). Kraška krajina izstopa v slovenskem in svetovnem merilu, po Krasu se imenujejo vsi kraški pojavi in pokrajine po svetu. To so razlogi, da so bile Škocjanske jame že pred tridesetimi leti prepoznane kot svetovna naravna dediščina in zapisane na seznam svetovne naravne in kulturne dediščine UNESCO in da je Kras na čakalni listi za vpis v svetovno dediščino UNESCA, prav tako je pripravljen predlog za Kraški regijski park. In nenazadnje je ta prostor DOM nas ljudi, ki ga imamo v vsej pestrosti in nedotaknjenosti neskončno radi in ga želimo in bomo kot takega tudi ohranili.

Vetrne elektrarne NISO zelene, saj okolje poškodujejo, ga degradirajo v nepopravljiva stanje, kar pomeni, da so škodljivi industrijski objekti, ki ne zmanjšujejo toplogrednih plinov, ampak jih od začetka postopka proizvodnje povečujejo in zavajajo javno mnenje o njihovem rešitvenem učinku.

Razmišljanje o umeščanju vetrnih turbin na matičnem Krasu v naravovarstvenem, zdravstvenem in razvojnem smislu je kratkoročno in dolgoročno, nesprejemljivo. Naša zahteva je, da se postopek za pripravo DPN PVE Zajčica TAKOJ USTAVI.

Pobudo DPN PVE Zajčica v celoti in po delih zavračamo kot škodljivo in nesprejemljivo. Pozivamo pristojne, da se na podlagi zakonsko zavarovanega območja narave in kulturne dediščine (s strani nacionalnih in mednarodnih institucij) ne posega v to območje z industrijsko degradacijo prostora, ampak da se ga varuje in ohranja za nas in prihodnje rodove kot nujno za obstoj identitete prostora in naroda kot celote ter za njegov sonaravni kulturni razvoj.

Predlagatelja pozivamo, da v okviru analize te pripombe argumentirano odgovori na vsako točko oz. podtočko pripombe, z navajanjem verodostojnih virov in dokazov.

Komentar

Upoštevanje mnenja bi onemogočalo izvedbo projekta. Ocenjeno je, da je smiselno in možno poiskati takšno rešitev, da bodo vplivi na okolje in prostor sprejemljivi.

V nadaljevanju projekta je predvidena izdelava strokovnih podlag za posamezne elemente vpliva na naravo in ljudi ter študije stojišč, katere namen je preveritev alternativnih rešitev lokacij in tehnologij. Zaradi nasprotujočih interesov v območju bo v fazi študije variant potrebno ugotoviti, katere lokacije vetrnih elektrarn so z okoljskih in prostorskih vidikov ustrezne tako, da se jih lahko načrtuje v nadaljnjih fazah.

UNESCO SVETOVNA DEDIŠČINA

Leta 1986 so bile Škocjanske jame vpisane na prestižni seznam svetovne naravne in kulturne dediščine UNESCO. Svetovna lokaliteta UNESCO je tako na našem območju že trideset let. Škocjanske jame so hočemo ali nočemo, del svetovne dediščine. Na prestižni seznam svetovne dediščine UNESCO ni vpisan niti Triglavski narodni park - na seznamu naravne svetovne dediščine UNESCO SO EDINA SLOVENSKA LOKALITETA ŠKOCJANSKE JAME. Opozarjamo, da UNESCO ni samoumeven in da se že v tem času dogajajo izbrisi s svetovnega seznama.

REGIJSKI PARK ŠKOCJANSKE JAME

Območje začrtano v predlagani pobudi je kot neizpodbitno dejstvo naravne vrednosti zapisano v Zakonu o Regijskem parku Škocjanske jame. Vplivno območje, opredeljeno v Zakonu o Regijskem parku Škocjanske jame, je kot tako tisto, ki varuje zavarovano območje - biser ne samo kraško brkinskega prostora, ampak tudi slovenskega in svetovnega. Za vplivno območje je opredeljen širši prostor tudi v smislu ohranjanja kakovosti krajinske podobe območja, ki leži prostorsko blizu območja zavarovanega parka in je pomembno za dojetje naravne ohranjenosti širšega območja.

Pokrajina je ob tako grobem industrijskem postrojenju iznakažena. Predlagane VE z nazivno močjo 3MW bi bile vidne dan in noč, s širšega območja krasa, trdimo z gotovostjo, da bi bile vidne z vseh točk zavarovanega območja Parka Škocjanske jame (Betanja, Škocjan, Matavun), absolutno bi bil iznakažen.

Znameniti pogled na veliko dolino in na prostor, kjer je prihod Reke iz podzemlja in kjer ponovno ponikne v podzemlje, vidne bi bile iz Brkinov, iz Vremske doline, vidne bi bile iz celotne občine Divača in daleč naokoli. Kako bomo zavarovali zavarovano območje narave Škocjanske jame, če bodo ob pogledu na Škocjan v ozadju migetati industrijski tujki? Kje je v vsem tem občutek narave, ki ga mi, ki živimo tu, želimo živeti še naprej in ki ga tisti, ki vsako leto kot turisti pridejo k nam absolutno iščejo in ki ga podpira tudi UNESCO?!

KLASIČNI KRAS UNESCO

V Parizu že nekaj let čaka in je načeloma tudi sprejet predlog za vpis Klasičnega Krasa v seznam svetovne dediščine UNESCO, kot enega najznačilnejših primerov kraške krajine v svetu. Za sprejetje predloga so potrebne le še strokovne podlage, ki pa z »vetrnično podlago« zagotovo ne bodo zdržale strogega preverjanja in čisto normalnega občutka komisije o tem, kaj je Kras in tipična kraška krajina. Absolutno večja je javna korist ohranitve in vpisa Klasičnega Krasa v seznam svetovne dediščine UNESCO, kot pa izbris le-tega na račun zastarelega infrastrukturnega projekta (praksa iz tujine- ustavljanje projektov VE in usmerjanje v druge vire pridobivanja energije).

BIOSFERNO OBMOČJE KRAS - UNESCO

Poleg vplivnega območja Regijskega parka Škocjanske jame se tu nahaja tudi vplivno območje Biosfernega območja Kras, UNESCOVEGA programa MAB (Man and Biosphere ali Človek in biosfera). Prebivalci tega prostora absolutno nasprotujemo industrializaciji našega življenjskega prostora in zavračamo grobi poseg, ki bi zarezal v ta občutljivi prostora in v naša življenja. Mnogi med nami smo se odločili, da bomo tu živeli ravno zaradi nedotaknjenosti narave in smo se zato preselili iz urbanega okolja, kjer je industrijski razvoj edini, ki se ga pozna!

KRAŠKI REGIJSKI PARK

V obstoječem državnem prostorskem planu Republike Slovenije je na Krasu še vedno, v zasnovi varstva narave, opredeljen Kraški regijski park, kot obvezno izhodišče RS, ki ga morajo upoštevati tudi vsi prostorski plani lokalnih skupnosti.

Komentar

Zaradi posebnega statusa območja Svetovne dediščine, MAB in Ramsarske konvencije se območje regijskega parka dodatno preveri z vidika vpliva na vse posamezne konstitutivne elemente navedenih treh sistemov. Smernico se upošteva smiselno, v okviru dejanskih prostorskih možnosti. Ocenjeno je, da je smiselno in možno poiskati takšno rešitev, da bodo vplivi na omenjene tri entitete sprejemljivi. Omenjena izhodišča bodo v naslednji fazi preverjena tudi z vidika kumulativnega vpliva VE na širše območje Krasa.

V nadaljevanju projekta je predvidena izdelava strokovnih podlag za posamezne elemente vpliva na regijski park z vidika vseh treh sistemov ter študije stojišč, katere namen je preveritev alternativnih rešitev lokacij in tehnologij. Zaradi nasprotujočih interesov v območju bo v fazi študije variant potrebno ugotoviti, katere lokacije vetrnih elektrarn so z okoljskih in prostorskih vidikov ustrezne tako, da se jih lahko načrtuje v nadaljnjih fazah.

NATURA 2000

Omrežje Natura 2000 zajema posebna varstvena območja, ki so jih države članice Evropske unije določile na podlagi Direktive Sveta 92/43/EGS (habitatne direktive) in Direktive S Sveta 79/409/EEC (ptičje direktive). Cilj habitatne direktive je jasen: prispevati k zagotavljanju biotske raznovrstnosti z ohranjanjem naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst na evropskem ozemlju držav članic v interesu skupnosti.

NATURA 2000 območje je na tem mestu zato, da bo ščitila navedene vrste, ker so že ogrožene. Želimo jasen odgovor, zakaj jih želite ogrožati do te mere, da bi izumrle? Letno na svetu zaradi vetrnih turbin umre 3-5 milijonov netopirjev, da ne govorimo o pticah! Torej so VETRNE TURBINE smrtonosno orožje za vsa živa bitja!

S Pobudo PVE Zajčica nam grozi resna izguba biotske raznovrstnosti! Država in investitor naj se odločita ščititi bogastvo narave na tem območju in zaradi vpliva, ki ga imajo VE na živa bitja (infrazvok, trki, izguba habitatov, dezorientacija) umakne Pobudo DPN PVE Zajčica.

Komentar | *Smernico se upošteva smiselno, v okviru dejanskih prostorskih možnosti. Ocenjuje se, da je smiselno posamezna stojišča vključiti v študijo stojišč in njihovo (ne)sprejemljivost ali morebitne optimizacije skupaj z omilitvenimi ukrepi opredeliti v postopku CPVO. Eden od kriterijev za predlog nabora stojišč bo obseg in način posega v naravo, vključno z vplivi na prostoživečih živali, še zlasti za velike zveri, ujede, netopirje in ptice.*

NARAVNA VREDNOTA REŠKI PRELOM

Zakaj smo jo zaščitili z nazivom naravna vrednota? Kopanje velikih temeljev geološko občutljiv in z vidika varovanja prepoznan teren je ABSURDNO!

Komentar | *Izraženo je mnenje. Gradbeni posegi za navedeno gradnjo se izvajajo skladno s predpisi in principi dobre prakse, ki veljajo v RS.*

KRAŠKI VODONOSNIK IN VODNI VIRI

Opozarjamo na Kraški vodonosnik (omenjen v točki 2.3.5.3 Podzemne vode, Pobuda str. 34) in poudarjamo, da se z izkopavanjem temeljev, kablovodi, dostopnimi cestami za tako visoke industrijske stolpe v občutljiv kraški teren, z možnimi nesrečami, ko se stolp vetrne turbine podre ali zlomi ali turbine zgorijo, ogrozi kraški vodonosnik.

Prav tako opozarjamo na napačne trditve o površinskih vodah (v točki 2.3.5.4 -Površinske vode, str. 34): Strmec- celotno pobočje Vremščice, skupaj z malo Vremščico, je bogat vodni vir! Tu se nahajajo vodni izviri, studenci in potoki, ki so izpričani v literaturi Južne železnice. Temelji, dovozne ceste, kablovodi bi uničili vodne vire in studence, ki so nujen vir, ki ga je potrebno pustiti NEDOTAKNJENEGA za občutljivo, sušno kraško področje. VODA JE ZA KRAS NUJNEGA POMENA IN OSNOVNA ČLOVEKOVA USTAVNA PRAVICA!

S Pobudo za DPN PVE Zajčica se grobo posega v vodovarstveni režim reke Reke in celotnega vodnega sistema na Vremščici in Krasu, ki je veliko stoletij mirno preživela. Nedavno tega so ravno te vode napajale celoten Kras, saj so te vode omogočale prvi kraški vodovod in še danes obstajajo kot alternativa in skrita alternativa kraškemu vodonosniku!

Komentar | *Ocenjuje se, da je v okviru dejanskih prostorskih možnosti smiselno in možno poiskati takšno rešitev, da bodo vplivi na kraške vodonosnike in podzemne vode sprejemljivi. Posamezna stojišča se vključijo v študijo stojišč, njihovo (ne)sprejemljivost ali morebitne optimizacije skupaj z omilitvenimi ukrepi pa je treba opredeliti v postopku CPVO, kjer bodo ovrednoteni in upoštevani tudi vsi kumulativni vplivi.*

OKOLJSKA NESPREJEMLJIVOST

Pobuda za DPN PVE Zajčica grobo krši okoljevarstveno zakonodajo, povezano z Regijskim parkom Škocjanske jame, ogroža naziv UNESCO svetovne dediščine, grobo krši določila NATURE 2000 in posledično grozi ogroženim živalskim vrstam, ogroža vpis klasičnega KRAS-a na seznam UNESCOVE svetovne dediščine, degradira naravno vrednoto Reški prelom in onemogoča sprejetje dolgo pričakovanega Zakona o kraškem regijskem parku.

Pobuda za DPN Zajčica je v grobem nasprotju z vso sprejeto domačo zakonodajo, krši vso sprejeto okoljevarstveno zakonodajo, direktive, sezname in okoljevarstvena območja.

Nadalje vas sprašujemo, ali je TO v javnem oz. državnem interesu?

Komentar | *V okviru priprave DPN bo potekal postopek celovite presoje vplivov na okolje. Namen celovite presoje vplivov na okolje je preprečiti ali vsaj bistveno zmanjšati*

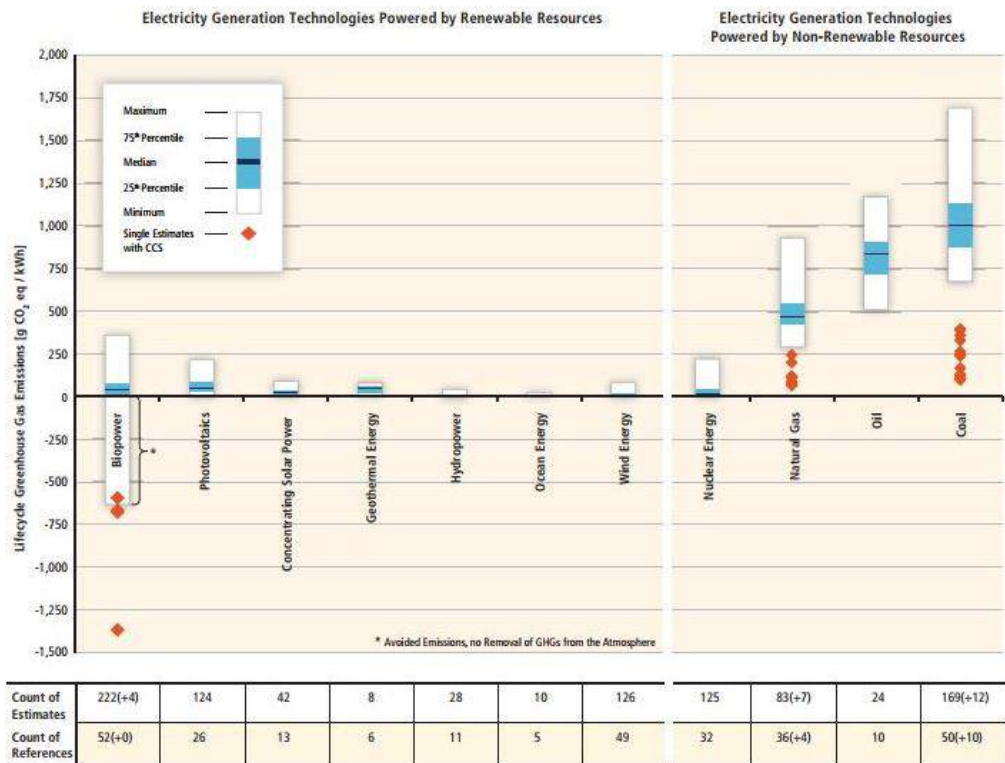
aktivnosti, ki imajo lahko pomembne škodljive vplive oziroma posledice na okolje in varovana območja, s čimer se uresničujejo načela trajnostnega razvoja, celovitosti in preventive. Postopek vodi ministrstvo, pristojno za okolje. V njem je zagotovljeno tudi sodelovanje vseh resorno pristojnih državnih organov in organizacij ter obveščanje in sodelovanje javnosti. Postopek se zaključi z izdajo odločbe o (ne)sprejemljivosti vplivov plana. Na podlagi te odločbe, stališč do pripomb in predlogov javnosti, mnenja občine, usklajenega predloga najustreznejše rešitve ter mnenj državnih nosilcev urejanja prostora sklep o potrditvi rešitve sprejema Vlada RS.

Dodatno okoljsko nesprejemljivost vetrnih turbin postavljajo naslednja dejstva:

- Kam z odpadki vetrnih elektrarn?
- Kakšna je življenjska doba VE?
- Možne nesreče VE - podrtje vetrnih turbin in eksplozij?
- Negativni vpliv vetrnih turbin na bližnje prometnice. Postavitev vetrnih elektrarn št. 1, 2, 3 in 9 bi imela izrazito negativen vpliv na prometno varnost na sami avtocesti ter bližnji regionalni cesti Senožče - Divača. Postavitev štirih vetrnih elektrarn višine 150 m v neposredno bližino prometnic bi imela izrazito negativen vpliv na zbranost voznikov pri vožnji v neposredni bližini vetrnih elektrarn.
- Elektromagnetne motnje, ki nastanejo pri obratovanju vetrnih elektrarn lahko negativno vplivajo na delovanje sistema GSMR na železniškem omrežju kar predstavlja varnostno grožnjo pri delovanju železniškega prometa.

Komentar

Vetrne turbine so ena od najbolj trajnostno naravnanih tehnologij za proizvodnjo električne energije ter imajo zelo mali vpliv na okolje. Čeprav elektrika, ki se proizvede iz vetra ne potrebuje goriva, je za izdelavo vetrnic vseeno potreben material – jeklo, aluminij in drugi. Dejstvo je tudi, da za izdelavo vetrnic potrebujemo energijo, vendar pa lahko z reciklažo stroške izjemno znižamo. Vetrne turbine so namreč dober primer trajnostnega razvoja, saj predstavljajo eno najboljših energetske tehnologij iz vidika okoljevarstva saj proizvedejo le za 5-10% toplogrednih plinov v primerjavi z fosilnim načinom proizvodnje elektrike (glej spodnjo sliko – Študija IPCC_SRREN).

Povprečna življenjska doba vetrnice je od 20-25 let. Za primerjavo pa lahko poudarimo, da na primer 2.3 MW vetrnice v manj kot petih mesecih proizvede 47krat toliko energije, kot je potrebna za njeno izdelavo, 3.2 MW vetrnica pa v manj kot štirih mesecih proizvede kar 57krat toliko energije kot je bilo potrebno za njeno proizvodnjo (Technical Univesity Denmark).

Elise na vetrnih turbinah so običajno sestavljene iz steklenih ali ogljikovih vlaken, plastičnih polimerov, spojenih spojev in premazov. Po napovedih Univerze iz Bremna napovedujejo, da se bo do leta 2034 recikliralo približno 225 000 ton materiala iz elis vetrnic (Recycling Wind).

Predlagatelj napačno navaja: »Vse ureditve vetrnih elektrarn s spremljajočimi ureditvami bodo temeljile na najboljši razpoložljivi tehnologiji, ki bo podala optimalno razmerje med proizvodnimi karakteristikami ter minimalnimi okoljskimi vplivi. Zato lahko v nadaljnjih fazah pride so spremembe števila vetrnih elektrarn in njihove moči predvsem v smislu uporabe tehnološko najmodernejših vetrnih elektrarn po principu BAT (best available technology).«

Predlagatelja prosimo za obrazložitev zgornjega dejstva! Z zgoraj navedenim predlagatelj zavaja ljudi. Z večjimi nazivnimi močmi VE se ustvarja vedno večje število civilnih iniciativ po celi Evropi in svetu, ki se borijo PROTI VE in se beleži vedno večji delež izseljevanja ljudi iz območij, kjer VE stojijo. DODATNO SE POJAVLJA VPRAŠANJE, zakaj vetrničarji v 20-ih letih niso uspeli zmanjšati hrupa vetrnih elektrarn, ampak ga le povečujejo in s tem posledično zmanjšujejo življenjsko dobo ljudi.

NEGATIVNI SOCIALNI VPLIVI

V vsaki skupnosti, ki jo prizadenejo vetrne elektrarne, pride do razslojevanja ljudi, ki so včasih živeli v miru in harmoniji. Prebivalci se razdelijo na dve skupini. Na skupino, ki je investitorjem omogočila izgradnjo vetrnih elektrarn in je imela od tega ekonomske koristi ter na skupino, ki je temu nasprotovala. Ker postanejo odnosi med temi skupinami ljudi zaradi škodljivih vplivov, ki jih vetrne elektrarne imajo, na koncu nevzdržni, je edina rešitev preseljevanje ljudi. Pogostokrat se prvi odselijo ljudje, ki so investitorjem oddali svojo zemljo in s tem omogočili projekt, ker ne prenesejo pritiska sokrajanov. Pojav je opazen pri vaščanih Dolenje vasi po postavitvi prve vetrne elektrarne.

Komentar

Mnenje lokalne skupnosti je za projekt prvotnega pomena in v vseh fazah projekta se namerava upoštevati predloge, pripombe in mnenja prebivalcev. Izdelane bodo vse potrebne strokovne podlage, okoljske preveritve in v največji možni meri upoštevana priporočila javnosti. Stojišča morajo namreč biti sprejemljiva tako z okoljskega kot družbenega vidika.

Ves čas postopka bo zagotovljena odprta, transparentna ter konstruktivna razprava o projektu. Med celotnim postopkom si bodo nosilci postopka in pobudniki projekta prizadevali, da ne bi prihajalo do zavajanja in ustrahovanja ljudi ter da bo v čim večji možni meri upoštevana priporočila Aarhuške konvencije in usmeritve za pripravo procesnega vključevanja javnosti v postopek priprav državnega prostorskega načrta. Ves čas postopka bodo tudi spremljali družbeno sprejemljivost projekta. Povabljeni bodo na srečanja, v nadaljnjih fazah pa po potrebi tudi na posvetovalne sestanke.

RAZVREDNOTENJE NEPREMIČNIN

Nepremičnine bodo razvrednotene: Nepremičninski trg se prebuja. Bližina teh industrijskih strojev za domove pomeni izgubo v povprečju 25% njihove vrednosti, ker jih preprosto ni mogoče prodati.

Komentar

Študije dokazujejo, da vetrnice oziroma vetrna polja ne vplivajo na ceno nepremičnin v bližini. Študija Lawrence Berkeley National Laboratory je proučila več kot 50 tisoč nepremičnin v bližini 67 vetrnih polj v devetih državah ZDA. Nepremičnine so se nahajale znotraj 16 kilometrov – 1100 domov je bilo znotraj enega kilometra in pol, 331 pa v bližini manj kot 750 metrov. Raziskovalci niso potrdili nobenega negativnega vpliva glede cen nepremičnin – ne pred ter ne po gradnji vetrnega polja. Študija je tako potrdila prejšnje študije, med drugim tudi študijo iz državne univerze Illinois (Property Values in central Illinois, Jennifer L. Hinman, Illinois State University, Department of Economics), ki pravi, da niti objava o nameri gradnje vetrnega polja, niti gradnja vetrnega polja sama po sebi ne vplivata na zniževanje cen nepremičnin.

HRUP

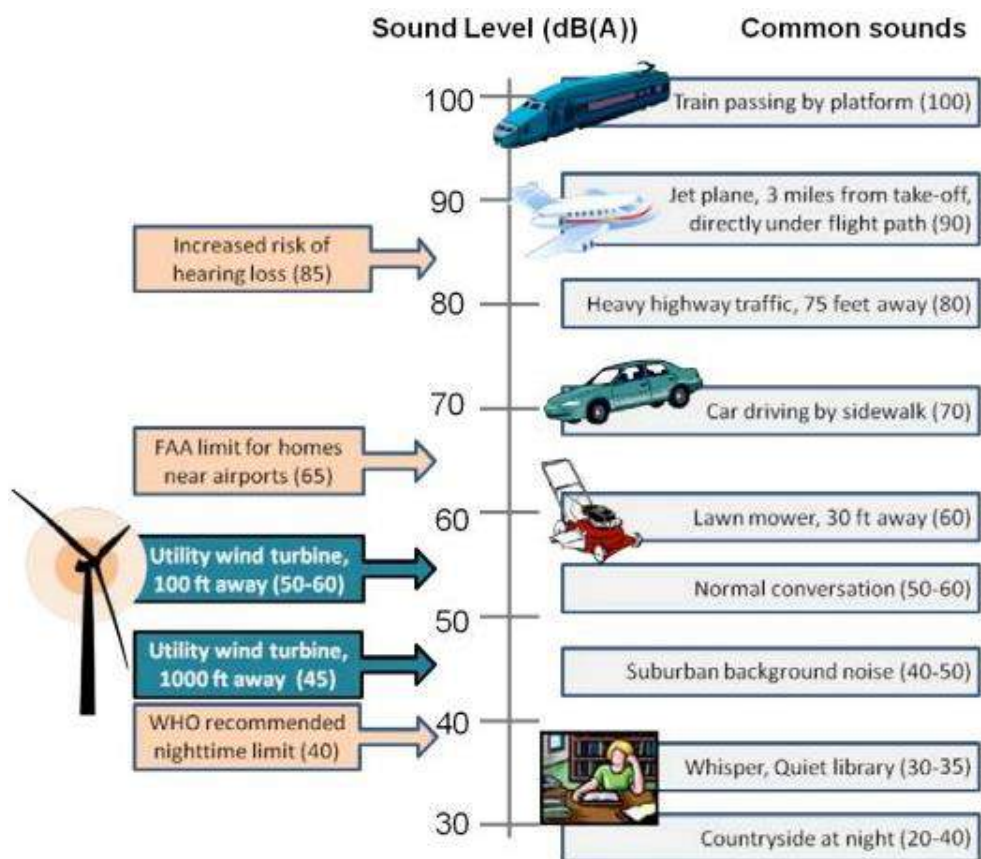
Kar navaja investitor na strani 45, kjer trdi, da odmiki vetrnih elektrarn po posameznih državah v Evropi znašajo med 500 in 1000 metri je ZAVAJUJOČE. Opozarjamo na naslednjo škodljivo trditev (Pobuda, str. 45 in 46), kjer predlagatelj napačno trdi, da je minimalni odmik v Pobudi zagotovljen. Predlagatelj se opira na pregled predpisov in priporočil, ki je bil izdelan v sklopu projekta za park VE Senožeska brda, ki pa je glede na pravni razvoj zastarel in nekatere ugotovitve ne držijo več.

Namreč, ko je vetrna industrija v 90. letih pričela z umeščanjem vetrnih elektrarn (VE), je bilo potrebno določiti omejitve hrupa in merila za načrtovanje, da ne bi bilo nobenih ovir za umeščanje VE v mirnem podeželskem okolju. Rezultat je bil dokument, ki se imenuje Etsu-R-97. Ta dokument kot prvo zanika vse ugotovitve NASE in vse strokovne javnosti o infrazvoku ter : izključuje kakršno koli sklicevanje na nizkofrekvenčni hrup (vir problema, ki so ga raziskave NASA prikazale kot vzrok občutkov in simptomov); opira se izključno na dB (A) filter (ugotovljeno, da je nepomembna, kar kažejo tudi raziskave NASA); predpostavlja, da je raven zvočnega tlaka znotraj sosednjih hiš, v vseh primerih bistveno manjša, kot je prikazana izven stanovanjskih stavb (povsem v nasprotju z ugotovitvami iz raziskave NASA); izključuje meritve znotraj domov glede slišnega hrupa (kaj šele nizkofrekvenčni hrup); meritve meje hrupa se izvajajo samo na zunanosti stavbe, s pomočjo dB (A) filtra V zadnjem desetletju se vetrna industrija bori, da brani te standarde ali smernice. Upirala se je vsem poskusom ali predlogom, da bi se: vnesli standardi, ki vključujejo meritve nizkofrekvenčnega hrupa in infrazvoka; nastavitvi kontrole za nizkofrekvenčni hrup in infrazvoka znotraj domov; + ZAHTEVAMO, da se postopek glede DPN PVE ZAJČICA NEMUDOMA USTAVI,

saj so vetrnice za NAŠE OBMOČJE z vseh vidikov, glede na NAŠ TEREN, RAZPRŠENO POSELITEV, NAŠA TLA, VODO, HRIBOVIT TEREN, NARAVNE IN KULTURNE SPOMENIKE, VPLIV NA ZDRAVJE UUDI, ABSOLUTNO NEPRIMERNE IN NESPREJEMUIVE!

Komentar

Ena zadnjih celovitih študij iz področja zvoka in vetrnih turbin, Wind Turbines and Health, je na podlagi celovitega prereza obstoječe literature zaključila, da je stopnja infrazvoka za prebivalce običajno precej pod slišnimi pragovi. Študija potrjuje, da ne obstaja povezava med zvokom vetrnih turbin ter njegovim vplivom na zdravje ljudi, ki živijo v bližini vetrnih elektrarn. Motnja, ki jo ljudje pogosto označijo za infrazvok je zapleten pojav, ki je zelo pogosto povezana z osebnimi dejavniki oziroma s splošno nezaželenostjo prisotnosti vetrnic na območju, kjer ljudje prebivajo. Infrazvok, ki ga proizvedejo vetrne turbine je v bistvu nižji kot infrazvok, ki smo mu vsakodnevno izpostavljeni tako v samem domu kot v okolici. To prikazuje tudi spodnja slika (Študija Wind Power and Human Health, The West Michigan Wind Assessment).

Podobno dokazuje tudi študija National Reserch Center, kjer izpostavljajo, da zvok, ki ga producirajo vetrnice ni problematičen tudi za ljudi, ki živijo v razdalji manj kot 800 m od vetrnice, saj poleg ostalega obstajajo odlični omilitveni ukrepi, ki raven zvoka znižajo do ravni, ki je nižja od običajnega hrupa v okolici. Vpliv zvoka vetrnice na človeka je v veliki meri odvisen od tega ali se človek odloči, da bo slišal zvok. Ne obstajajo nobene direktne povezave med zvokom, ki ga proizvedejo vetrnice in zdravjem ljudi. Zvok modernih vetrnic je na zelo nizki ravni, ne zaznajo ga niti tisti ljudje, ki so najbolj občutljivi (v celotni populaciji predstavljajo manj kot 10%). To izpostavlja tudi dr. Geoff Laventhall (Defra Report), ki kategorično zanika kakršnokoli povezavo med vplivom infrazvoka, ki ga pri novih vetrnicah praktično ni, in zdravjem ljudi.

Spodnja slika prikazuje primerjavo zvoka, ki ga oddajajo vetrnice ter ostali motilci, kar jasno pokaže, da je vpliv zvoka iz vetrnic občutno nižji.

Threshold of pain	140
Jet aircraft at 150m	105
Pneumatic drill at 150m	95
Truck at 30mph at 100m	65
Busy general office	60
Car at 40mph at 100m	55
Wind farm at 350m	35-45
Rural night-time background	20-40
Quiet bedroom	20

Tudi ena zadnjih narejenih študij iz leta 2015 (NHCRM, Australian Government) je na podlagi analiz obstoječih študij zaključil, da ne obstaja nobena, ki bi z gotovostjo lahko dokazala hipotezo, da infrazvok povzroča zdravstvene probleme. Tako predvidevanje, da infrazvok povzroča bolezni, nima nobene znanstvene potrditve. Zaključki študije MIT Study on noise potrjujejo, da se vpliv infrazvoka v razdalji 300 m izniči z okoljem. Poleg tega izpostavlja, da obstaja povezava med življenjem ob vetrnici ter nezadovoljstvom/motnjo, ki pa je kompleksen fenomen z mnogimi faktorji, ki lahko vplivajo na zdravje ljudi. Izpostavljanje infrazvoku, ki je povezan z vetrnico ne predstavlja nobenega ogrožanja zdravja. Hkrati infrazvok kot tak ni razlog, ki bi lahko povzročil simptome pri ljudeh. Motnja vetrnic je v zelo veliki meri povezana z osebnostnimi značilnostmi posameznika, vidnostjo vetrnih turbin in finančnimi posledicami, kot pa z zvokom, ki prihaja iz vetrnih turbin.

SENČNO MIGETANJE

Poleg hrupa na raven kakovosti ljudi oz. na posledično vznemirjenje in poslabšanje zdravja vpliva tudi senčna migetanje oz. menjavanje sence in svetlobe v lastnih domovih.

Komentar

Senčno migetanje je posledica vrtenja elis vetrnih turbin. Neodvisna študija Parsons Brinckeroffa je dokazala, da je frekvenca migetanja prenizka, da bi lahko ogrožala zdravje ljudi v neposredni bližini vetrnic. V Veliki Britaniji so naleteli le na en problematičen primer senčnega migetanja, ki pa se ga je odpravilo z znižanjem frekvence rotacije elis. V januarju leta 2012 je bila objavljena tudi študija Massachusetts Department of Environmental Protection, ki kot zaključke navaja, da ni dovoljšnjih dokazov, da zvok oziroma frekvenca vetrnih turbin povzroča zdravstvene probleme ali bolezni. Glede senčnega migetanja pravi, da znanstveni dokazi kažejo, da senčno migetanje ne predstavlja tveganja za povzročanje epileptičnih napadov, kar se pogosto predstavlja kot očitek. Frekvenca migetanja pri turbini je 0,6 – 1,0 Hz, kar je za človeka neškodljivo. Glede na navedbe Epileptičnih združenj namreč lahko le frekvence, ki so višje od 10 Hz povzročijo epileptične napade (kot referenca se uporabljajo strob luči v diskotekah, ki so višje od 3 Hz in hkrati nižje od 10 Hz). Študija Environmental Impacts of Wind-Energy Projects prav tako govori o tem, da senčno migetanje ne povzroča zdravstvenih težav, hkrati pa izpostavlja, da do problemov v bistvu ne more priti, saj se lahko z ustreznim načrtovanjem izniči kakršna koli posledica. Nove vetrne turbine se lahko namreč namestijo tako, da se njihove senčne poti izognejo prebivalcem ali pa se ustavijo v času, ko bi hipotetično lahko prišlo do težavnega migetanja. V večini evropskih držav je omejitev senčnega migetanja znotraj 500m oddaljenosti

nepremičnine od vetrnice 30 minut na dan ter 30 ur na leto. Smernica se upošteva, obremenitve s senčnim migetanjem bodo preverjene v okviru CPVO oz. PVO.

PRAVNA DEJSTVA

Pobuda za DPN za PVE Zajčica NE upošteva volje lokalnega prebivalstva, ki so PROTI umeščanju vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče, na katero je lociran omenjena pobuda in NE upošteva lokalne samouprave oz. sklepa Občinskega sveta Občine Divača, ki izključuje vetrne elektrarne iz OPN-ja, podaja zahtevo na vlado o ustavitvi postopka priprave DPN-ja za Park vetrnih elektrarn Senožeška Brda in prepoveduje pripravo novih državnih prostorskih načrtov, dokler se ne sprejme ustrežna zakonodaja.

Zmotna je tudi navedba pobudnika projekta, da je s pridobitvijo zemljišč Agrarne skupnosti Gabrče pridobil tudi naklonjenost ljudi v vplivnem območju polja vetrnih elektrarn Zajčica. Velik delež lastnikov Agrarne skupnosti Gabrče namreč ne prebiva v vasi Gabrče. Dne 25.05.2014 so prebivalci KS Senožeče na referendumu zavrnilo pobudo za nadaljnje umeščanje vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče. Nesporna volja prebivalcev v vplivnem območju je bila tako izražena 25.05.2014 katero je potrdil občinski svet občine Divača. DPN za PVE Zajčica ne podpirajo vsi člani AS Gabrče, saj so se nekateri člani obrnili na nas s prošnjo za pomoč.

Komentar

Odnos do vetrne energije se drastično razlikuje od odnosa do vetrnih polj. Kljub temu, da namreč obstaja zelo visoka raven podpore tako za obnovljive vire energije v splošnem, kot za vetrno energijo, razvoj konkretnih projektov vetrnih polj pogosto naleti na odpor lokalnih prebivalcev. Pogosto je takšno nasprotovanje posledica napačnih informacij glede vetrne energije v splošnem. Koncept »ne na mojem dvorišču« (not in my backyard) tako prepoznamo pri lokalnih prebivalcih, ki imajo negativno mnenje o projektu v njihovi bližini. Kakorkoli pa je pojem pravzaprav zlorabljen, saj brez dodatne razlage povečuje nasprotovanja, ki niso osnovana na realnih dejstvih. Razumevanje teh dejstev, ki preprečijo skrbi in predsodke je nujno za sprejetje vetrnega polja v bližnji okolici (Študija Reconsidering public attitudes and public acceptance of renewable energy technologies: a critical review).

Da bi lahko kot družba stopili v nizkoogljično družbo, potrebujemo preusmeritev proizvodnje električne in drugih energij na obnovljive vire energije. Že od začetkov uveljavljanja le te v devetdesetih letih prejšnjega stoletja pa se soočamo z nasprotovanjem tako vetrni energiji, geotermalnim projektom, fotovoltaiki. Rast obnovljivih virov energije pa se v bistveni meri razlikuje od centraliziranega modela fosilne generacije in povzroča napetost med nacionalnimi interesi ter lokalnim mnenjem. Praznina, ki nastaja med razumevanjem vetrne energije in konkretnim lokalnim projektom je bila do sedaj zelo pogosto zapolnjena z napačnimi predpostavkami o škodljivosti obnovljivih virov energije, brez premisleka o škodljivih vplivih, ki nam jih povzročajo termoelektrarne in nuklearke.

V zadnjem času se je pojavilo več oblik sodelovanja lokalnih prebivalcev v projektih obnovljivih virov energije. Vključevanje skupnosti pri odločitvah in načrtovanju je pot, ki omogoča najboljše rezultate za vse. Poleg tega dobro obveščena in motivirana skupnost, lahko tudi z lastnimi vložki pripomore k uspehu projekta. Bistveno je torej sodelovanje, ki se rezultira v končnem uspehu projekta in zadovoljstva ljudi.

NEUPOŠTEVANJE OBČINSKIH PROSTORSKIH AKTOV V PRIPRAVI

Občina Divača sprejema nov Občinski prostorski načrt, ki je tik pred sprejetjem (v letu 2017). Slednji v svojih usmeritvah za posamezna krajinska področja - Senožeško podolje – določa med drugim tudi naslednje razvojne usmeritve: ohranjajo se naravne vrednote in tudi značilni kraški pojavi, kot so vrtače in mikroreliefne kraške oblike (škraplje, skalni osamelci ipd.); varuje se

kulturna krajina, s čimer se ohranja in razvija identiteta podeželskega prostora; zadržuje se spontano zaraščanje Krasa s čimer se ohranjajo značilne rastlinske združbe in botanične posebnosti, ki bi sicer z zaraščanjem travnikov in gmajn izginile s Krasa; ohranja se tradicionalna podoba naselij ter njihova umestitev v krajino; največji del Senožoških brd bo ostal neposeljen tudi v bodoče in bo predstavljal območje neokrnjene narave, ki se kot tako varuje.

Komentar | *Veljavni prostorski akti ter akti v pripravi so že oziroma bodo smiselno upoštevani v okviru nadaljnjih faz izdelave prostorskega akta.*

GRADNJA PVE ZAJČICA NI V IZRAZITEM NACIONALNEM ENERGETSKEM INTERESU.

Navedba predlagatelja v Pobudi za DPN za PVE Zajčica, poglavje 1.4.5, str. 8-9, da je gradnja PVE Zajčica v izrazitem nacionalnem energetskega interesu je napačna in temelji na obrazložitvi, ki je zavajajoča. Realizacija PVE Zajčica NI v izrazitem nacionalnem interesu, saj se lahko država odloči doseči zahtevan delež OVE v bruto rabi končne energije z drugimi OVE in ne z vetrno energijo. Prav tako je ta delež že zelo blizu zahtevanega in NI grožnje neizpolnitve zahteve do leta 2020, če se omenjen projekt ne izvede. Pozivamo pristojne, da se delež, ki ga še potrebujemo, priskrbi iz uvoza električne energije iz OVE iz tujine in da se SLOVENSKO NARAVO, SLOVENSKO ZEMLJO IN ČLOVEKA PUSTI NEDOTAKNJENENO, saj kot taka z gozdovi in zeleno naravo pripomore več k zmanjšanju podnebnih sprememb, kot marsikatera druga država.

Komentar | *Pobudnik DPN je pristojno ministrstvo za področje energetike, ki je hkrati tudi pripravljavec akcijskega načrta za obnovljive vire energije ter podobnih strokovnih podlag. V akcijskem načrtu OVE so tudi opredeljene obveznosti RS v zvezi z (vsako)letnim izpolnjevanjem nalog iz akcijskega načrta, ki zajema tudi vetrne elektrarne. Zato se šteje, da je omenjeni projekt v nacionalnem interesu, katerega zastopnik je pristojno ministrstvo za področje energetike.*

POBUDA ZA DPN ZA PVE ZAJČICA JE V NESKLADJU Z NACIONALNIMI PROGRAMI, STRATEGIJAMI IN DRUGIMI RAZVOJNIMI AKTI IN DOKUMENTI.

V celotnem besedilu te pripombe so podrobneje opisani vzroki oz. dejstva, ki kažejo na kršitev naslednjih načel oz. določb:

- DPN PVE Zajčica grobo krši Strategijo prostorskega razvoja Slovenije OdSPRS, UIRS (76/2004 v točki 3. Razvoj krajine, 9. alineja): Spodbuja se take prostorske rešitve in programe, ki omogočajo dolgoročno ohranitev prostorskih kvalit, zavrača pa razvojne pobude, ki temeljijo le na kratkoročnih ekonomskih koristih in onemogočajo vzpostavitev kvalitetnih prostorskih rešitev. Na območjih, kjer je cilj trajna ohranitev krajinske prepoznavnosti, kulturne in biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot ter doživljajskih kvalit, se spodbuja primerne dejavnosti."
- DPN PVE Zajčica grobo krši Energetski zakon (UL RS, št. 17/14 in 81/15, EZ-1) v temeljnem načelu prioritete (7.člen/(1) načelo prioritete), torej, da ima varčevanje prednost pred novimi viri (II. poglavje: TEMELJNA NAČELA, 7. čl. (načelo prioritete)): Ukrepi za povečanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje rabe energije imajo pri primerljivih stroških, upoštevanih v življenjski dobi ukrepa, prednost pred zagotavljanjem novih zmogljivosti za oskrbo z energijo.
- DPN PVE Zajčica krši načelo trajnostnega razvoja (3.člen EZ-1: namen), ki ne dovoljuje nepovratne degradacije kmetijske zemlje in kulturnega prostora, če ni nujno za našo generacijo. Vetrne elektrarne niso nujne po nobenem predpisu (3. člen (namen zakona)). Namen zakona je zagotoviti konkurenčno, varno, zanesljivo in dostopno oskrbo z energijo in energetske storitvami ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja. Slovenski Zakon o varstvu okolja, v 8. členu, govori o načelu previdnosti in pravi: (1) Uvajanje novih tehnologij, proizvodnih postopkov in izdelkov je dopustno le, če ob upoštevanju stanja znanosti in tehnike ter možnih varstvenih ukrepov ni pričakovati nepredvidljivih škodljivih

učinkov na okolje ali zdravje ljudi. (2) Če obstaja možnost nepopravljivega uničenja okolja ali če so ogrožene njegove regeneracijske sposobnosti, pomanjkanje znanstvene zanesljivosti ne sme biti razlog za odlaganje ukrepov.

Komentar

V naslednjih fazah izdelave dokumentacije bodo izdelane strokovne podlage za področje tehničnih rešitev ter ekonomskih vplivov, ki bodo služili za potrebe vrednotenja posega s tehničnega in ekonomskega vidika. V strokovnih podlagah za vpliv posega na ljudi in okolje v fazi postopka CPVO bodo opredeljeni vplivi na kmetijske površine in prostorski razvoj, sestavni deli vseh teh študij pa bodo tudi preveritev izpolnjevanja dolgoročnih strateških izhodišč.

SLOVENIJA NI VETRINA DRŽAVA.

Po podatkih European Environmental Agency je v strokovni publikaciji Europe's onshore and offshore wind potential Slovenija na predzadnjem mestu v Evropi po prevetrenosti- čemu postavljanje VE, če ni naravnih danosti za to? Predlagatelj je napačno (oz. namerno) uporabil metode analize, ko je usmeril pozornost na prevetrenost samo na področju Slovenije in v Pobudi (str. 13 in 14) ni prikazal celotno sliko prevetrenosti širšega prostora - Evrope - saj bi bila v tem primeru jasno prikazana slika stanja, da pri nas NI vetra za VE.

Ugotavljamo, da se glede na:

- zelo nizko povprečno izmerjeno hitrost vetra;
- število vetrovnih dni v letu na omenjeni lokaciji, ki je za polovico manjša od predvidene
- in zelo nizke izkoristke obstoječih VE na tem območju,

investicija za postavitev PVE Zajčica NE SPLAČA in NI UPRAVIČENA.

Komentar

V nadaljevanju projekta je prvi korak tudi meritev vetrnega potenciala, ki bo natančno opredelil tehnične parametre načrtovanega posega ter ekonomsko upravičenost investicije.

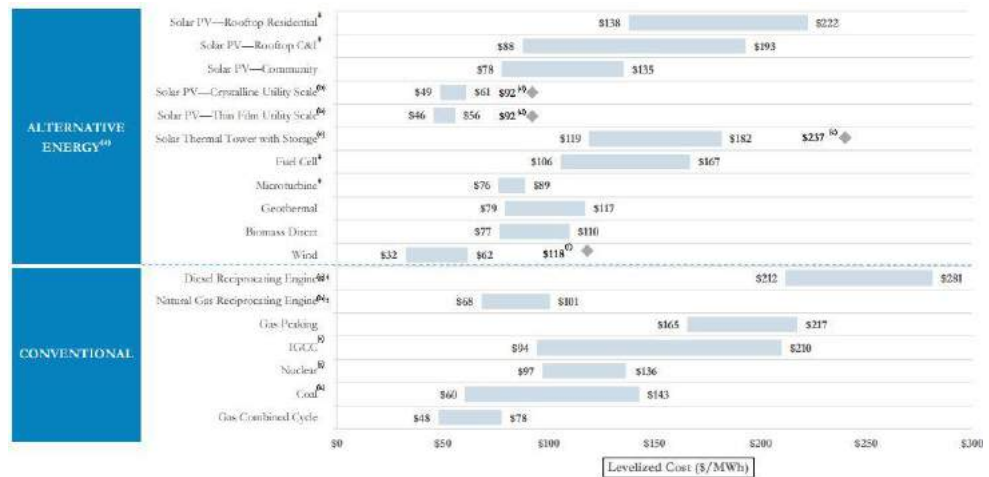
VISOKA CENA ELEKTRIKE IZ VE

Nevzdržna je visoka cena elektrike iz VE, ki je 95 €/MWh, borzna pa okoli 30 €/MWh. V 15 letih (pogodbe) bi bili stroški elektrike iz sonca in vetra za nov TEŠ6, po učinku in kvaliteti elektrike pa niso vredne ene hidroelektrarne. Cenejše elektrike imamo v Sloveniji dovolj! VE ne morejo zamenjati niti ene klasične (24/7) elektrarne, niti porabe premoga in plina. Nujno moramo opozoriti tudi na nesprejemljiv odliv velikih vsot denarja v tujino (v Nemčijo - od tam sta obe vetrnici pri nas). Ena VE do 1 MW stane okrog 1 milijon evrov, vetrnica 3 MW pa preko 3 milijone evrov in poplačilo za to gre iz naših subvencij, te pa iz naših računov za elektriko, kar pomeni gospodarsko škodo! Povprečno evropsko gospodinjstvo porabi 26,9 centov na kilovatna uro na leto, medtem ko je povprečni Američan porabil le 10,4 centov. To izhaja iz analize javno finančnih podatkov The Daily Caller News.

Komentar

Vetrna energija je najbolj cenovno učinkovit obnovljiv energije, ki je primerljiv tudi z konvencionalnimi metodami pridobivanja električne energije. V kolikor v primerjavo dodamo tudi stroške subvencij in onesnaženja, je vetrna energija najcenejši način pridobivanja energije v Evropi. Vetrna energija bo do leta 2030 zadostila četrtini vseh potreb po elektriki v Evropi, v predikcijah IEA's World Energy Outlook pa bo predstavljala vodilni način proizvodnje električne energije do leta 2040. Trenutno je v Evropi instaliranih za 142 GW nazivne moči vetrne energije, ki zadostijo 11.2% potrebe po električni energiji v Evropi. Hkrati vetrna industrija predstavlja 250000 služb. Do leta 2030 bo instaliranih 320 GW nazivne moči iz vetrnic, ki bodo skupaj zadostili 24% potrebam po elektriki Evropi, industrija pa

bo zaposlovala 334000 ljudi. Poleg tega bodo vetrnice, ki bodo postavljene v tem obdobju, prihranile 436 milijonov ton emisij CO₂, kar je enako kot 164,5 milijonov avtomobilov. Zaradi tehnološkega napredka ter s tem večje zmogljivosti vetrnic se je cena na enoto proizvedene elektrike iz vetrnic drastično zmanjšala. Manjša teža, aerodinamična učinkovitost ter uporaba novih materialov je izjemno pocenila proizvodnjo, kar je trend, ki ga je moč pričakovati tudi v prihodnje (IREA, 2016). Na spodnji sliki je prikaz cene elektrike iz različnih načinov proizvodnje (Lazard, 2016).

Poleg tega je Harvardska medicinska fakulteta (Dr. Paul Epstein, Harvards Medical School) s študijo dokazala, da na letni ravni v ZDA zaradi uporabe premoga porabijo dodatnih 500 milijard dolarjev letno za zdravstvene in okoljske stroške - od 9¢/kWh (\$90/MWh) do 27¢/kWh (\$270/MWh).

V obdobju do leta 2015 se je proizvodnja vetrne energije pocenila za 66%, kar je razvidno iz spodnje slike (Lazard, 2016).

Študija Expert elicitation survey on future wind energy costs iz leta 2016 še dodatno drastično znižanje stroškov tudi v prihodnje. Do leta 2030 naj bi se tako električna energija proizvedena iz vetrnic znižala še za 24-30% in 35-41% do leta 2050.

SONARAVNI RAZVOJ SLOVENIJE NEOKRNJENA NARAVA Z ROKO V ROKI S SONARAVNIM / TRAJNOSTNIM TURIZMOM, KI JE NAŠA SEDANJOST IN PRIHODNOST

Razvojni potencial območja (Pobuda za DPN PVE Zajčica) leži v podpornem zaledju Parka Škocjanske jame. Poleg glavnega turističnega obiska največjega podzemnega kanjona na svetu je razvojni potencial v spremljajočih dejavnostih. Gospodarski razvoj torej leži v sonaravnem, trajnostnem, nemasovnem, kulturnem turizmu. Gospodarski razvoj teh krajev ima potencial v sozvočju človeka z naravo, tako kot je od vedno živel kraški človek. Samo na temelju tisočih življenj naših prednikov je danes naša pokrajina ohranjena, biodiverzitetno bogata in svetovno priznana. Brez njih nas danes tukaj ne bi bilo. Z vidika številke naj poudarimo, da v smislu razvoja turistično gospodarstvo že nekaj let v občini Divača beleži rast, saj se obisk Škocjanskih jam vsako leto povečuje - v letu 2015 110.000 obiskovalcev, v letu 2016 150.000 obiskovalcev - to se posledično pozna tudi na spremljevalnih dejavnostih. Turisti poudarjajo pomen naravnega okolja, posebnost kraške kulturne krajine, svetovno izjemnost podzemnega sveta, miru in tišine saj ti, ko so tu, kupujejo prav to. To je razvoj, ki ga izberemo MI - domačini, prebivalci tega območja, staroselci!

Komentar

V študiji Turism Impact of Wind Farms je izpostavljeno, da vetrna polja nimajo vpliva na ekonomske posledice glede turizma oziroma turističnih aktivnosti. Število turistov se v seštevku ni spremenilo; tudi v primeru, če se je število obiskovalcev malo znižalo, so to število nadomestili dodatni turisti, ki so prišli prav zaradi vetrnih elektrarn (ter so ponavljajoči). Poleg tega so ugotovili tudi, da se število turistov poveča, v kolikor je v območju vetrnega polja ponujena tudi kakšna dodatna atrakcija.

ALTERNATIVNI NAČINI REŠEVANJA PODNEBNIH SPREMEMB

Glede na trenutno vrednost odkupne cene električne energije, proizvedene iz malih elektrarn v Sloveniji, je smiselno spodbujati čim večji lastni odjem proizvedene električne energije (t. i. samooskrbni uporabniki, ker je to bolj konkurenčno (< omrežnina, < davkov iz tega naslova, prodajna cena električne energije < cene kupljene električne energije). Naj omenimo Teslovo inovacijo strešnih kritin, pri čemer so strešniki sončne celice. Na Primorskem imamo veliko več sonca kot vetra in bi lahko s subvencijami ljudem - gospodinjstvom omogočili nakup strešnih kritin Tesla. Za Slovenijo obstajajo drugi, mnogo bolj primerni viri energije in predvsem varčna raba energije ter zmanjšanje njene porabe, s čimer lahko zadostimo zahtevan 25% delež iz evropske direktive. V svetu že obstajajo novi načini pridobivanja električne energije, ki ne poškodujejo človeka in okolja. V Sloveniji moramo biti zato dovolj odločni, pogumni in potrpežljivi, da bomo uvedli takšne načine pridobivanja elektrike, KI NE BODO POŠKODOVALI NIKOGAR!

Komentar

Izkoriščanje vetrnega potenciala je eno izmed osnovnih strateških izhodišč prehoda iz uporabe fosilnih goriv na obnovljive vire energije. Skladno z akcijskim načrtom OVE se v Sloveniji predvideva (vsakoletni) določen obseg proizvodnje električne energije iz OVE. Opisani primeri OVE lahko predstavljajo dodatne načine uporabe OVE, glavni potencial OVE v Sloveniji pa še vedno predstavljajo vode, sončna energija, veter, lesna biomasa in geotermalna energija.

4 SEZNAM POTREBNIH ŠTUDIJ, STROKOVNIH PODLAG IN MANJKAJOČIH PODATKOV

Navedene so tiste študije, strokovne podlage in podatki, ki izhajajo iz pridobljenih smernic pristojnih nosilcev urejanja prostora. V nadaljnjih fazah projekta bo treba seznam dopolnjevati skladno z morebitnimi novimi ugotovitvami.

Zap. št.	NUP	Strokovna podlaga, ki izhaja iz smernic ali se smernice nanjo nanašajo	Strokovno podlago zagotovi	Faza, v kateri se izdela strokovna podlaga*	Opombe / manjkajoči podatki
1	MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE Direktorat za javno zdravje in NIJZ - Nacionalni inštitut za javno zdravje.	Preveritev odmikov VE od stanovanjskih objektov s stališča hrupa in negativnega vpliva na bivalno okolje	Naročnik	Študija stojišč oz. CPVO	Podobna zahteva izhaja iz smernic Parka Škocjanske jame, občine Divača in pripomb javnosti
2	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, Direktorat za kmetijstvo	Analiza posegov na kmetijska zemljišča	Naročnik	Študija stojišč / IDP oz. DPN	
3	MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo	Presoja življenjskih možnosti divjadi	Naročnik	Študija stojišč / IDP oz. DPN	Študijo izdela Zavod za gozdove Slovenije v sodelovanju z upravljavci lovišč, strokovno-znanstvene in naravovarstvene ustanove, območna enota KGZ in lokalne skupnosti.
		Upoštevanje gozdnih cest in vlak	Naročnik	Študija stojišč / IDP oz. DPN	Zavod za gozdove se vključi v načrtovanje dostopnih cest v gozdu.
4	MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, Direktorat za okolje	Preveritev prisotnosti habitatnih tipov	Naročnik	Študija stojišč oz. CPVO	
	Zavod RS za varstvo narave, OE Nova Gorica	Uskladitev obsega (ne)sprejemljivih stojišč s stališča varstva narave (NV Raški prelom) in vplivnega območja Regijskega parka Škocjanske jame	Naročnik	Študija stojišč oz. CPVO	Obseg stojišč, ki so v smernicah opredeljena kot neprimerna, onemogoča izvedljivost projekta.
	Park Škocjanske jame	Monitoring ptic, netopirjev in velikih zveri	Naročnik	Študija stojišč oz. CPVO	

Zap. št.	NUP	Strokovna podlaga, ki izhaja iz smernic ali se smernice nanjo nanašajo	Strokovno podlago zagotovi	Faza, v kateri se izdela strokovna podlaga*	Opombe / manjkajoči podatki
5	MINISTRSTVO ZA KULTURO, Direktorat za kulturno dediščino	Predhodne arheološke raziskave	Državna javna služba	DPN oz. PVO	Izdelajo se v skladu z uveljavljeno prakso, po opredeljenih metodah po posameznih fazah. V času izdelave tega gradiva dopolnitev smernic v zvezi s potrebnimi arheološkimi raziskavami še ni bila pridobljena.
6	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direktorat za kopenski promet	Uskladitev kablovoda s traso AC, ki vključuje bodočo širitvijo za en vozni pas ter uskladitev kablovoda s poteki in križanjem državnih in regionalnih cest.	Naročnik	IDP oz. DPN	
7	MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO, Direktorat za letalski in pomorski promet	Uskladitev načrtovanih posegov s stališča poseganja v območje omejene in nadzorovane rabe Letališča Divača	Naročnik	Študija stojišč / IDP oz. DPN	
	MINISTRSTVO ZA OBRAMBO, Direktorat za logistiko, sektor za gospodarjenje z nepremičninami	Uskladitev načrtovanih posegov z omejitvami s področja civilnega letalstva, vezano na pridobitev soglasja Agencije za civilno letalstvo	Naročnik	Študija stojišč / IDP oz. DPN	Zahtevek za izdajo dovoljenja za postavitve in delovanje naprav ali sistemov v coni letališča, ki bi utegnile povzročati elektromagnetne, svetlobne ali druge motnje na napravah za vodenje zrakoplovov
8	ELES, d.o.o.	Projektna dokumentacija v zvezi s prilagoditvami in vključitvami elektroenergetskih naprav	Naročnik	IDP oz. DPN PGD / PZI	
9	Elektro Primorska	Projektna dokumentacija v zvezi s prilagoditvami in vključitvami elektroenergetskih naprav	Naročnik	IDP oz. DPN PGD / PZI	
10	Občina Divača	Uskladitev in optimizacija števila in lokacij stojišč vetrnih elektrarn in jih umesti na način, da bo razvrednotenje prostora Krasa čim manjše.	Naročnik	Študija stojišč oz. CPVO	Uskladitev z Celovitim strateškim načrtom za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa

Zap. št.	NUP	Strokovna podlaga, ki izhaja iz smernic ali se smernice nanjo nanašajo	Strokovno podlago zagotovi	Faza, v kateri se izdela strokovna podlaga*	Opombe / manjkajoči podatki
		Preveritev odmikov VE od stanovanjskih objektov s stališča nizkofrekvenčnega hrupa, elektromagnetnega sevanja in drugih možnosti negativnega vpliva na bivalno okolje	Naročnik	Študija stojišč oz. CPVO	Podobna zahteva izhaja iz pripomb javnosti

5 UGOTOVITVE O NASPROTUJOČIH SI JAVNIH INTERESIH

Iz analize smernic izhaja, da pri umestitvi vetrnih elektrarn Zajčica **prihaja do nasprotujočih si javnih interesov.**

Nasprotujoči si javni interesi se kažejo med:

- interesi **varstva narave** z vidika ohranjanja naravnega okolja in interesi dela lokalnega prebivalstva z vidika **kakovosti bivalnega okolja in ohranjanja značilnosti kraške krajine** na eni strani ter
- interesi pobudnika **Ministrstva za infrastrukturo, Direktorata za energijo, z vidika izkoriščanja vetrnega potenciala za doseganje zavez v EU o proizvodnji deleža končne energije iz OVE.**

5.1 INTERESI VARSTVA NARAVE

Interese varstva narave v največji meri izpostavljata Zavod RS za varstvo narave OE Nova Gorica in Regijski park Škocjanske jame.

Zavod RS za varstvo narave OE Nova Gorica v smernicah odsvetuje gradnjo polja vetrnih elektrarn Zajčica. Zavod se sklicuje oz. navezuje na splošne smernice in na naravovarstvene smernice za posodobitev Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 – posodobitev 2014 (naloga št. 8-III-272/2-O- 15/TK, Ljubljana, 19.6.2015), na varstvene cilje Programa upravljanja Natura območij 2014-2020 ter na mnenje upravljavca zavarovanega območja RPŠJ.

Vzpetine Zajčica, Na Gavgah in Strmec, na katerih se nahajajo načrtovane prostorske ureditve, predstavljajo del pomembnega koridorja med populacijami živalskih vrst Dinaridov in Alp in so eno izmed dveh območij povezav med območji Natura 2000 Javorniki – Snežnik in Trnovski gozd – Nanos. Območje je pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti in je kot tranzicijsko območje vključeno v mrežo biosfernih rezervatov. V smernicah so podane tudi konkretne usmeritve za varstvo naravnih vrednot, ekološko pomembnih območij, posebnih varstvenih območij (Natura 2000), ptic, netopirjev, velikih zveri in jam kot habitatnih tipov

Načrtovane ureditve na J delu segajo na vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame (v nadaljevanju RPŠJ). Vplivno območje in varstvene režime določa Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96, št. 63/97). Zakon v 8. členu prepoveduje vse posege v okolje na vplivnem območju parka, ki bi lahko posredno ali neposredno poslabšali obstoječe stanje okolja v parku. Prepovedani so:

- vsi posegi, ki bi lahko spremenili obstoječi vodni režim Reke in kakovost vode, razen v primerih varstva pred poplavami,
- drugi posegi, ki pomenijo tveganje ali nevarnost za okolje in njihovi škodljivi vplivi segajo v park.

Z vidika poseganja v območje RPŠJ je treba upoštevati tudi mnenje Zavoda RPŠJ, ki poudarja pomen ohranjanja širšega prostora v smislu vplivov na morebitno razvrednotenja krajinske podobe območja, ki leži prostorsko blizu in je izpostavljeno iz smeri zavarovanega območja parka in je pomembno za dožemanje naravne ohranjenosti širšega območja. Regijski park Škocjanske jame je zaradi posebnosti in izjemnosti vpisan na seznam Svetovne dediščine in MAB pod UNESCO-m ter ima pomembno vlogo kot Ramsarska lokaliteta.

Ocenjuje se, da glede na do sedaj izdelane analize, ki temeljijo na obstoječih podatkih s področja varstva okolja in ohranjanje narave, posegov v tej fazi ni mogoče opredeliti kot nesprejemljivih. Predlaga se izdelava študije stojišč, v kateri se optimizacije lokacij in dimenzij vetrnih elektrarn izvede tako, da bodo negativni vplivi na okolje čim manjši. Sprejemljivost se preveri v okviru CPVO. Predlaga se aktivno sodelovanje z nosilci urejanja prostora.

5.2 INTERESI LOKALNIH SKUPNOSTI IN LOKALNEGA PREBIVALSTVA

Iz stališč in predlogov dela javnosti izhaja, da izvedbi projekta vetrnih elektrarn na Zajčici nasprotujejo in predlagajo, da se projekt ne izvede. Izpostavljeni so negativni vplivi na bivanjsko okolje (npr. nizko frekvenčni zvoki in infrazvok, prestrezanje sončnih žarkov) v neposredni bližini naselij (Gabrče, Senadole), kar posledično pomeni tudi degradacijo okolja in znižanje vrednosti nepremičnin. Poudarjeni so tudi negativni vplivi na naravno okolje in na razvrednotenje kraške krajine. KS Senožeče in Civilna iniciativa Brkini in Civilna iniciativa za zaščito Senožeških Brd se sklicujejo tudi na referendum na ravni krajevne skupnosti, na katerem so krajanje zavrnili umeščanje vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče. Lovska družina Senožeče poudarja negativne vplive na divjad in lov.

V nadaljevanju projekta se predlaga aktivnejše sodelovanje z javnostmi, predvsem podrobnejša predstavitev tehničnih rešitev in možnosti za optimizacije oz. omilitvene ukrepe, s katerimi bi bili negativni vplivi na bivanjske in naravne kakovosti prostora čim manjši. Teme so:

- Vidne kakovosti,
- Zdravje ljudi,
- Renta,
- Vplivi na živali in rastline,
- Obveznosti, ki jih je RS sprejela v zvezi z zmanjšanjem odvisnosti od fosilnih goriv, kot prehod na OVE.

6 OPIS PREDLAGANE VARIANTE ZA NADALJNJO OBRAVNAVO

Načrtovana prostorska ureditev zajema gradnjo PVE Zajčica vključno z vsemi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in ureditvami. PVE Zajčica obsega 9 vetrnih elektrarn skupne instalirane moči do 30 MW skladno z energetske dovoljenjem (Ministrstvo za infrastrukturo, št. 360-186/2014/2 z dne 4.5.2016). Stojna mesta vetrnih elektrarn so umeščena na vrhove in slemena (ali v njihovo bližino) hribov Zajčica, Na Gavgah in Strmec v smeri severozahod - jugovzhod in sicer v dveh vzporednih vrstah, vse na območju občine Divača.

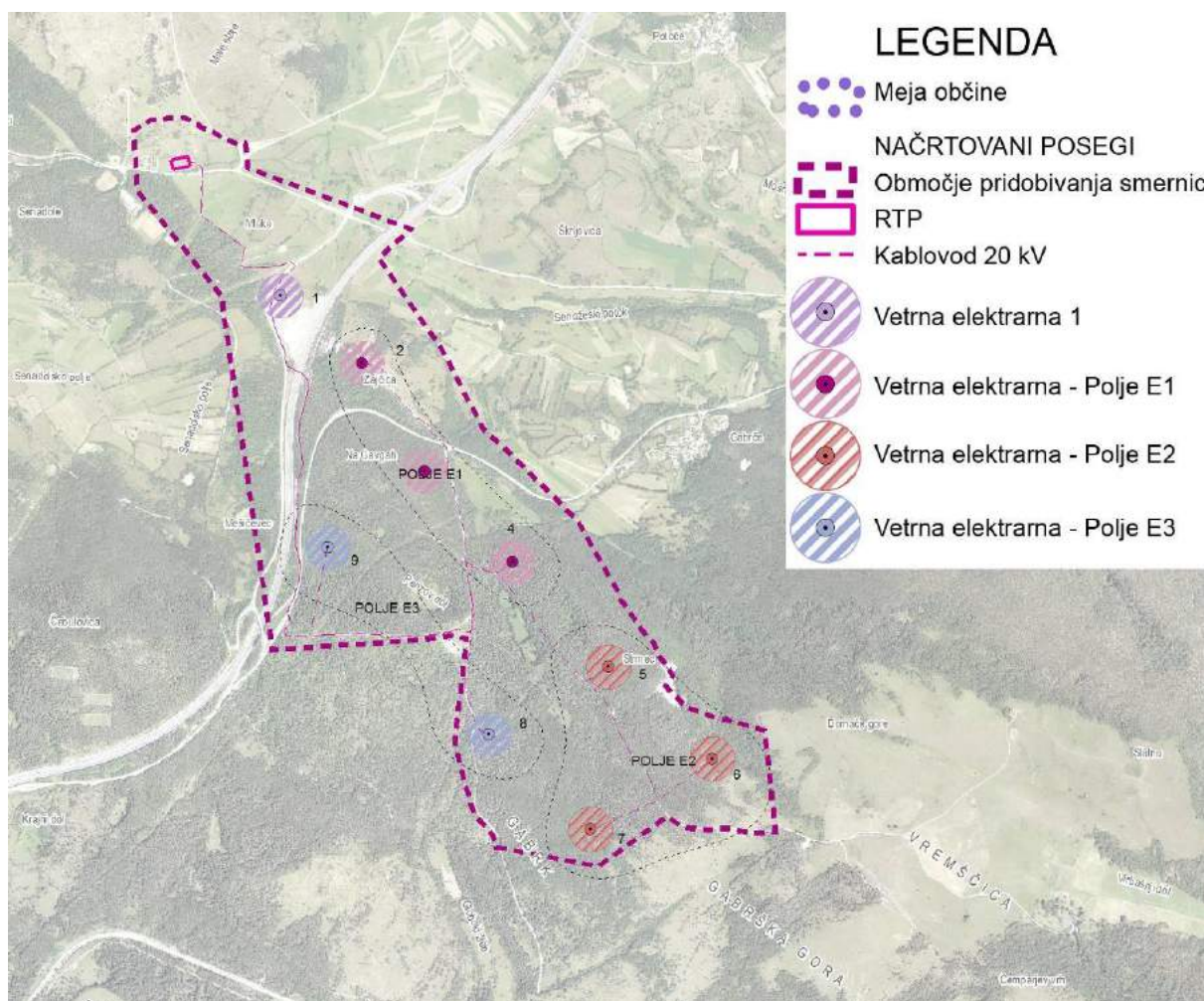
Skupaj z vetrnimi elektrarnami se načrtuje izvedba dostopnih poti do posameznih vetrnih elektrarn in priključnih 20 kV kablovodov. Posamezne vetrne elektrarne bodo povezane z 20 kV kablovodom v skupino do 3 vetrne elektrarne, od vsake skupine pa poteka 20 kV priključni kablovod do točke, kjer se PVE Zajčica vključuje v elektroenergetsko omrežje.

Skladno z ugotovitvami smernic ELES, d.o.o. (glej poglavje 3.1.21), vključitev PVE Zajčica neposredno v RTP Divača ni možna, zaradi česar Varianta 2 ni izvedljiva in se jo iz nadaljnega postopka izdelave DPN izloči. V nadaljevanju postopka DPN se razvija rešitve v zvezi z Varianto 1, ki načrtuje vključitev PVE Zajčica v načrtovano RTP Dolenja vas. RTP 20/110 kV Dolenja vas ob regionalni cesti R2 Senožeče – Sežana, ki je načrtovana za potrebe vključitve Parka vetrnih elektrarn Senožeška brda in/ali Parka Vetrnih elektrarn Dolenja vas v elektroenergetski sistem. V kolikor bo RTP Dolenja vas zgrajena za potrebe ene ali obeh parkov vetrnih elektrarn, se bo vanjo vključila tudi PVE Zajčica s štirimi 20 kV kablovodi.

Predlaga se, da se v naslednji fazi načrtovanja, v študiji variant oz. stojišč, obravnava vseh 9 stojišč, ki se jih preveri in po potrebi optimizira tako, da so okoljsko, energetske in ekonomsko ustrezna ter sprejemljiva v lokalnih skupnostih. Znotraj območja so lokacijsko še možne optimizacije stojišč ter moči in velikosti vetrnih elektrarn, v kolikor se izkaže, da se lahko okoljska in prostorska sprejemljivost posameznega stojnega mesta po optimizacijskem postopku poveča. Možne so tudi nadaljnje optimizacije dostopnih poti in kablovodov za vključitev PVE Zajčica v elektroenergetski sistem.

Po dokončni uskladitvi stojišč bo rešitev temeljila na naslednjih izhodiščih:

- park vetrnih elektrarn Zajčica je zasnovan kot zaključena celota, vendar hkrati na način, da je možna fazna izgradnja;
- posamezne vetrne elektrarne so v prostoru razporejene glede na temeljne zahteve, ki zagotavljajo njihovo optimalno delovanje, upoštevajoč zavarovana, varovana in ogrožena območja ter druge omejitve v prostoru;
- posamezne vetrne elektrarne so združene v skupine po največ 3 vetrne elektrarne;
- vetrne elektrarne so po največ tri povezane med seboj z 20 kV kablovodi, ki so navezani na predvideno 110/20 kV RTP Dolenja vas, kjer se PVE vključuje v elektroenergetski sistem;

Slika 1 Prikaz območja načrtovane PVE Zajčica na ortofoto posnetku širšega prostora.

7 PREDLOGI ZA OPTIMIZACIJE IN USMERITVE ZA NADALJNJE NAČRTOVANJE

V fazi pobude za DPN je določenih 9 lokacij vetrnih elektrarn. Ker bodo v naslednji fazi - Študija variant - vse lokacije vetrnih elektrarn natančno pregledane in presoјane z okoljskih in prostorskih vidikov ter njihovega vpliva nanje, bodo posamezna stojišča, dostopi do njih, vodenje elektroenergetskih kablov in ostale pripadajoče ureditve v fazi študije variant optimizirani na način, da se stojna mesta vetrnih elektrarn lahko spremeni - prestavi - s tem pa prilagodi tudi vse ostale pripadajoče prostorske ureditve ali pa v primeru, da stojnega mesta zaradi okoljskih in prostorskih vplivov ni možno umestiti v prostor, stojna mesta in s tem lokacijo vetrne elektrarne tudi ukine.

V fazi okoljske presoje bodo torej presoјane vse možne lokacije stojnih mest vetrnih elektrarn, ki bodo v postopku celovite presoje vplivov na okolje natančno opredeljene, pri tem pa bo ocenjena tudi njihova okoljska in siceršnja prostorska sprejemljivost.

Predlogi za optimizacijo bodo predvsem usmerjeni v ustrezno prostorsko razmestitev stojnih mest vetrnih elektrarn, da bodo njihovi okoljski in prostorski vplivi ocenjeni kot neproblematični in kot taki sprejemljivi za nadaljnjo obravnavo. Prostorska razmestitev bo vplivala na njihovo vidno izpostavljenost in vpliv na krajinsko sliko prostora, na vse vplive v zvezi s hrupom, senčnim migetanjem, EMS ipd. ter na vplive na izvajanje ali potencialne dejavnosti v prostoru (npr. turizem itd.). Poleg tega se z ustrezno prostorsko razmestitvijo in upoštevanjem omilitvenih ukrepov zmanjšujejo tudi vplivi na naravo in živali oz. naravni prostor. Vse navedeno velja poleg neposrednih stojnih mest tudi za vse spremljajoče ureditve, ki so predvsem dostopne poti, delovne površine in elektroenergetska vključitev.

V naslednji fazi bo za optimizacijo postavitve, vrednotenje in oceno sprejemljivosti posamezne lokacije stojnega mesta vetrne elektrarne treba izdelati dodatne in podrobne strokovne podlage in preveritve, ki bodo zajemale naslednje aktivnosti (naloge so našteje taksativno in ne prejudicirajo vrstnega reda pomembnosti oz. prioritete), ki jih šteјemo kot optimizacijske parametre in usmeritve za načrtovanje:

- preveritev vplivov oziroma sprejemljivosti posegov z vidika zavarovanih območij narave in naravnih vrednot ter preveritev vplivov oziroma sprejemljivosti posegov z vidika življenjskega prostora oz. migracijskih koridorjev živali (ptice, netopirji, velike zveri, divjad ...), s ciljem zagotavljanja ustreznih odmikov in razvojnih pogojev oziroma, če to ni možno, najmanjših oz. sprejemljivih vplivov,
- preveritev sprejemljivosti posega z vidika regijskega parka Škocjanske jame oziroma Svetovne dediščine in MAB-a pod UNESCO-m ter Ramsarske konvencije z vidika ohranjanja vseh vrednot regijskega parka z vidika teh treh sistemov,
- zagotavljanje največjim možnim odmikov od poselitvenih območij, kjer stalno prebivajo ljudje,
- preveritev vpliva hrupa oz. zvoka delovanja vetrnih elektrarn in senčnega migetanja na bivalni prostor ljudi in naravni življenjski prostor živali s ciljem, da se z ustrezno razmestitvijo in številom vetrnih elektrarn zagotovi sprejemljive vplive,
- ohranitev sedanjih pogojev dostopa do gozdnih površin ter izvedba dodatnih poti v najmanjši možni meri,
- ohranitev oz. zagotovitev pogojev za življenje in razvoj prostoživečih živali,
- upoštevanje vplivov na kakovost in količino podzemne vode vključno z ohranitvijo obstoječih objektov merske mreže za monitoring kakovosti površinskih in podzemnih voda ter vodomernih postaj na površinskih vodotokih,
- priprava podrobnejših geodetskih načrtov za potrebe umestitve in vrednotenja posegov,
- preveritev stanja glede pravnih režimov varstva in po potrebi pridobitev ustreznih podatkov o kulturni dediščini ter njihovo upoštevanje pri predlaganih prostorskih ureditvah s ciljem čim večjih odmikov od teh površin,

- določitev minimalnih odmikov od obstoječih in načrtovanih infrastrukturnih ureditev (avtocesta, državna cesta, daljnovodi...) za določitev robnih pogojev možnih optimizacij stojnih mest posameznih vetrnih elektrarn,
- preveritev visoko- in srednje-napetostnega elektroenergetskega omrežja in omrežja državnih cest z vidika morebitnih potrebnih prestavitev tras oziroma zagotavljanja odmikov,
- izdelava strokovne podlage - aeronavtične študije, ki mora dokazati, da načrtovani objekti vetrnih elektrarn ne bodo vplivali na delovanje letališča Divača oz. da bo možno uskladiti načrtovane rešitve z navedenimi omejitvami,
- preveritev lokacij kraških jam in umestitev stojnih mest izven njihovih vplivnih območij,
- upoštevanje kolesarske in planinske poti na Vremščico s ciljem zagotavljanja rekreativne in turistične rabe iste,
- izdelava strokovne podlage o možnostih zmanjševanja vidnega vpliva vetrnih elektrarn,
- izdelava strokovne podlage za ugotavljanje sprejemljivosti kraškega prostora za umeščanje vetrnih elektrarn predvsem z vidika spremembe krajinske slike,
- izvedba kablovodov v javnih cestah in poteh in njihovi neposredni bližini, da se izogne dodatni uzurpaciji prostora za te ureditve/potrebe,
- izvedba in uporaba takih tehničnih rešitev, ki predstavljajo zadnje stanje tehnike s področja gradnje vetrnih elektrarn, njihove zmogljivosti in učinkovitosti, najmanjše porabe prostora in najmanjših vplivov na ostale prvine okolja in ljudi.

Končni rezultat optimizacije in dodatnih usmeritev za načrtovanje je sprejemljivost posega v naravnem in družbenem okolju. Zaradi nasprotnih interesov v prostoru in potencialnih vplivov na družbeno okolje je zato optimizacija pravzaprav edini instrument zbliževanja nasprotnih interesov, pri čemer mora biti utemeljitev možnih ukrepov pa tudi nasprotovanj podkrepljena s strokovnimi argumenti.

8 VIRI

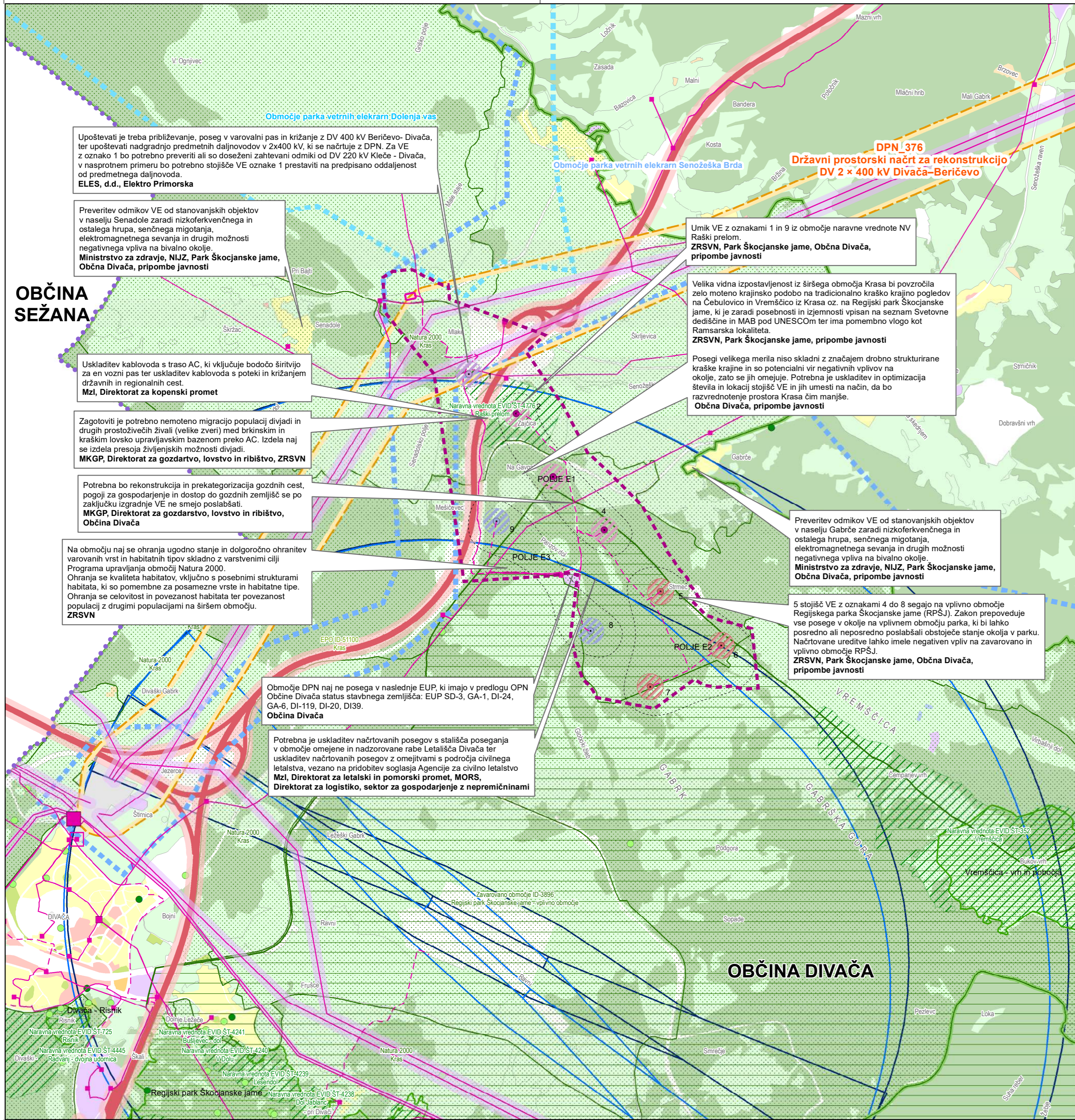
- Vetrna elektrarna VE – Zajčica, Idejna zasnova. Elita i.b. d.o.o., št. 38/2013, december 2013
- Predinvesticijska zasnova (PIZ) za postavitev vetrnih elektrarn VE Zajčica. Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, december 2013
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije, Uradni list RS, št. 76/2004
- Obnovljivi viri energije v Sloveniji : prerez časa in prostora, E. Činkole Kristan et al., Borzen, Ljubljana, 2016
- Energetski zakon, Uradni list RS, št. 17/14 in 81/15
- Resolucija o Nacionalnem energetskem programu, Uradni list RS, št. 57/04
- Energetski koncept Slovenije, <http://www.energetika-portal.si/dokumenti/strateski-razvojni-dokumenti/energetski-koncept-slovenije>
- Akcijski načrt za obnovljive vire energije za obdobje 2010–2020 (AN OVE), Vlada RS, Ljubljana, julij 2010
- Dolgoročne energetske bilance Slovenije do leta 2030 in strokovne podlage za določanje nacionalnih energetskih ciljev, MzL, Ljubljana, marec 2014
- Predlog osnutka nacionalnega energetskega programa za obdobje do leta 2030 – Aktivno ravnanje z energijo (NEP), MzL, Ljubljana, 2011:
- Celovit pregled potencialno ustreznih območij za izkoriščanje vetrne energije – Strokovna podlaga za NEP 2010 – 2030, Aquarius d.o.o., Ljubljana november 2010, dopolnjeno februar 2011
- Energetska varnost in energetska pismenost v Sloveniji: Obnovljivi viri energije v Sloveniji, Regionalni center za okolje, Ljubljana, avgust 2015
- PVE Ojstrica, Osnutek pobude za usklajevanje s pobudnikom. HSE Invest, HIOJ-6448/2015, april 2016
- Pobuda za DPN za PVE Senožeška brda. Prostorsko načrtovanje Aleš Mlakar et al., 46/13, junij 2013
- DPN za PVE Senožeška brda, Analiza smernic. Prostorsko načrtovanje Aleš Mlakar et al., 46/13, oktober 2013
- Center za podpore proizvodnji zelene energije. Pridobljeno na <https://www.borzen.si/sl/Domov/menu2/Center-za-podpore-proizvodnji-zelene-energije/Center-za-podpore/Predstavitev-Centra-za-podpore>
- Predlog OPN Divača, portal MOP. <http://arhiv.mm.gov.si/mop/interno/>, november 2017
- Regionalna razdelitev krajinskih tipov v Sloveniji, J.Marušič, M.Jančič et al., Ministrstvo za okolje in prostor, Urad RS za prostorsko planiranje, Ljubljana, 1998
- UNESCO tentative lists: Classical Karst (in Slovene language: Klasični kras); <http://whc.unesco.org/en/tentativelists/6072/>; november 2016
- Gozdnogospodarski načrt kraškega gozdnogospodarskega območja (2011 – 2020); Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Sežan, (Uradni list RS, št. 87/2012
- Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (ZRPSJ), Uradni list RS, št. 57/1996)
- Karta občutljivih območij za ptice za umeščanje vetrnih elektrarn v Sloveniji. DOPPS, Ljubljana, 2012

8.1 TUJI VIRI IN ŠTUDIJE

- Full cost accounting for the life cycle of coal, P.R.Epstein et al., Annals of the New York academy of sciences, 2011
- Wind Power: Technology Brief, IEA-ETSAP and IRENA© Technology Brief E07 – March 2016
- Lazard's levelized cost of energy analysis, Lazard, 2016

- Expert elicitation survey on future wind energy costs, R. Wiser et al., Nature Energy, Macmillan Publishers Limited, September 2016
- A Summary and Comparison of Bird Mortality from Anthropogenic Causes with an Emphasis on Collisions, W.P. Ericsson et. al., USDA Forest Service Gen. Tech. Rep. PSW-GTR-191. 2005
- Analysis of Golden Eagle flight activity at Beinn an Tuirc windfarm 1997-2014 ScottishPower Renewables; S. Rankin P. Robson, February 2016
- Update of UK Shadow Flicker Evidence Base, P. Brinckerhoff, Department of Energy and Climate Change
- Wind Turbine Health Impact Study: Report of Independent Expert Panel, J. M. Ellenbogen et. al., Massachusetts Department of Environmental Protection, Massachusetts Department of Public Health, January 2012
- Environmental Impacts of Wind-Energy Projects, The National Academies Press, National Academy of Sciences, 2007
- Tourism Impact Of Wind Farms: Submitted to Renewables Inquiry Scottish Government. vol. NA, NA edn, University of Edinburgh, Edinburgh, 2012
- Reconsidering public attitudes and public acceptance of renewable energy technologies: a critical review, Dr. Patrick Devine-Wright, Manchester Architecture Research Centre, University of Manchester, February 2007
- Wind farm proximity and property values: A pooled hedonic regression analysis of property values in central Illinois, Jennifer L. Hinman, Illinois State University, Department of Economics, 2010
- A Spatial Hedonic Analysis of the Effects of Wind Energy Facilities on Surrounding Property Values in the United States, B. Hoen et. al., Ernest Orlando Lawrence Berkeley national laboratory, Environmental Energy Technologies Division, August 2013
- Wind power and Human health: flicker, noise and air quality; E. Nordman, West Michigan wind assessment issue brief #2
- Australian Government; National Health and Medical Research Council Statement: Evidence on Wind Farms and Human Health, February 2015
- Wind Turbines and Health: A critical review of the scientific literature, R. J. McCunney et al., Department of Biological Engineering of the Massachusetts Institute of Technology. (MIT), April 2014
- DTU International Energy Report 2014: Wind energy — drivers and barriers for higher shares of wind in the global power generation mix: Recycling of wind turbines, P. D. Andersen, et al., Technical University of Denmark (DTU), 2014
- Renewable Energy Sources and Climate Change Mitigation Special Report of the Intergovernmental Panel on Climate Change, Editor: O. Edenhofer et. al., Cambridge University Press, New York, 2012.
- Repowering and Lifetime Extension: making the most of Europe's wind energy source, Wind Europe, 2017
<https://windeurope.org/wp-content/uploads/files/policy/position-papers/WindEurope-Repowering-and-Lifetime-Extension.pdf>
- Renewable Energy Focus: Recycling wind, K. Larsen, 2009
<http://www.renewableenergyfocus.com/view/319/recycling-wind/>
- Comparing the Ecological Impacts of Wind and Oil & Gas Development: A Landscape Scale Assessment; N. F. Jones, L. Pejchar, November 2013
<http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0081391>
- Landscapes for Energy and Wildlife: Conservation Prioritization for Golden Eagles across Large Spatial Scales, J. D. Tack, B. C. Fedy; September 2015
<http://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0134781>

9 GRAFIČNA PRILOGA – PROBLEMSKA KARTA

Upoštevati je treba približevanje, poseg v varovalni pas in križanje z DV 400 kV Beričevo-Divača, ter upoštevati nadgradnjo predmetnih daljnovodov v 2x400 kV, ki se načrtuje z DPN. Za VE z oznako 1 bo potrebno preveriti ali so doseženi zahtevani odmiki od DV 220 kV Kleče-Divača, v nasprotnem primeru bo potrebno stojišče VE oznake 1 prestaviti na predpisano oddaljenost od predmetnega daljnovoda.
ELES, d.o., Elektro Primorska

Preveritev odmkov VE od stanovanjskih objektov v naselju Senadole zaradi nizkofrekvenčnega in ostalega hrupa, senčnega migotanja, elektromagnetnega sevanja in drugih možnosti negativnega vpliva na bivalno okolje.
Ministrstvo za zdravje, NIJZ, Park Škocjanske jame, Občina Divača, pripombe javnosti

Umik VE z oznakami 1 in 9 iz območje naravne vrednote NV Raški prelom.
ZRSVN, Park Škocjanske jame, Občina Divača, pripombe javnosti

Velika vidna izpostavljenost iz širšega območja Krasa bi povzročila zelo moteno krajinsko podobo na tradicionalno kraško krajino pogledov na Čebulovico in Vremščico iz Krasa oz. na Regijski park Škocjanske jame, ki je zaradi posebnosti in izjemnosti vpisan na seznam Svetovne dediščine in MAB pod UNESCOm ter ima pomembno vlogo kot Ramsarska lokaliteta.
ZRSVN, Park Škocjanske jame, pripombe javnosti

Posegi velikega merila niso skladni z značajem drobno strukturirane kraške krajine in so potencialni vir negativnih vplivov na okolje, zato se jih omejuje. Potrebna je uskladitev in optimizacija števila in lokacij stojišč VE in jih umesti na način, da bo razvrstitev prostora Krasa čim manjše.
Občina Divača, pripombe javnosti

Uskladitev kablovoda s traso AC, ki vključuje bodočo širitvijo za en vozni pas ter uskladitev kablovoda s poteki in križanjem državnih in regionalnih cest.
MzI, Direktorat za kopenski promet

Zagotoviti je potrebno nemoteno migracijo populacij divjadi in drugih prostoživečih živali (velike zveri) med brkijskim in kraškim lovsko upravljavskim bazenom preko AC. Izdela naj se izdela presoja življenjskih možnosti divjadi.
MKGP, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, ZRSVN

Potrebna bo rekonstrukcija in prekatgorizacija gozdnih cest, pogoji za gospodarjenje in dostop do gozdnih zemljišč se po zaključku izgradnje VE ne smejo poslabšati.
MKGP, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo, Občina Divača

Na območju naj se ohranja ugodno stanje in dolgoročno ohranitev varovanih vrst in habitatnih tipov skladno z varstvenimi cilji Programa upravljanja območij Natura 2000. Ohranja se kvaliteta habitatov, vključno s posebnimi strukturami habitatov, ki so pomembne za posamezne vrste in habitatne tipe. Ohranja se celovitost in povezanost habitatov ter povezanost populacij z drugimi populacijami na širšem območju.
ZRSVN

Preveritev odmkov VE od stanovanjskih objektov v naselju Gabrče zaradi nizkofrekvenčnega in ostalega hrupa, senčnega migotanja, elektromagnetnega sevanja in drugih možnosti negativnega vpliva na bivalno okolje.
Ministrstvo za zdravje, NIJZ, Park Škocjanske jame, Občina Divača, pripombe javnosti

5 stojišč VE z oznakami 4 do 8 segajo na vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame (RPŠJ). Zakon prepoveduje vse posege v okolje na vplivnem območju parka, ki bi lahko posredno ali neposredno poslabšali obstoječe stanje okolja v parku. Načrtovane ureditve lahko imele negativen vpliv na zavarovano in vplivno območje RPŠJ.
ZRSVN, Park Škocjanske jame, Občina Divača, pripombe javnosti

Območje DPN naj ne posega v naslednje EUP, ki imajo v predlogu OPN Občine Divača status stavbnega zemljišča: EUP SD-3, GA-1, DI-24, GA-6, DI-119, DI-20, DI39.
Občina Divača

Potrebna je uskladitev načrtovanih posegov s stališča poseganja v območje omejene in nadzorovane rabe Letališča Divača ter uskladitev načrtovanih posegov z omejitvami s področja civilnega letalstva, vezano na pridobitev soglasja Agencije za civilno letalstvo MzI, Direktorat za letalski in pomorski promet, MORS, Direktorat za logistiko, sektor za gospodarjenje z nepremičninami

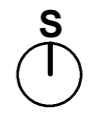
DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA POLJE VETRNH ELEKTRARN ZAJČICA

ANALIZA SMERNIC

LEGENDA

- Meja občine - Obm. stavbnih zemljišč naselij (OPN) - NAČRTOVANI POSEGI - Območje pridobivanja smernic RTP - Kabelvod 20 kV - Vetna elektrarna 1 - Vetna elektrarna - Polje E1 - Vetna elektrarna - Polje E2 - Vetna elektrarna - Polje E3 - AVTOCESTA - Avtocesta - cestno telo - Avtocesta - varovalni pas 40 m	- GOSPODARSKA JAVNA INFRASTRUKTURA - Elektroenergetski vodi - Varovalni pasovi elektroenergetskih vodov - RTP - TP - VARSTVO NARAVE - Naravne vrednote - točke - Naravne vrednote - jame - Naravne vrednote - Natura 2000 - EPO - Zavarovana območja - Zavarovana območja - vplivno območje - OBMOČJA DPN - Meja državnega prostorskega načrta v pripravi - Območje parka vetrnih elektrarn Senožeska Brda - Območje parka vetrnih elektrarn Dolenja vas - OBMOČJA LETALIŠČA DIVAČA - Območje omejene in nadzorovane rabe: - letališče - civilno letalstvo

PROBLEMSKA KARTA

merilo: 1 : 20 000
 datum: november 2017

10 PRILOGE

10.1 SMERNICE NOSILCEV UREJANJA PROSTORA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE

DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE

Štefanova ulica 5, 1000 Ljubljana

T: 01 478 60 07

F: 01 478 60 79

E: gp.mz@gov.si

www.mz.gov.si

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska 47
1000 Ljubljana

e-pošta: gp.mop@gov.si

Številka: 350-8/2017-12

Datum: 21. 4. 2017

Zadeva: Mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica na okolje

V prilogi vam pošiljamo strokovno mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica na okolje s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi, ki ga je pripravil Nacionalni inštitut za javno zdravje.

Ministrstvo za zdravje soglaša s priloženim mnenjem.

S spoštovanjem,

Pripravil/-a:
Breda Kralj
višja svetovalka III

dr. Marjeta Recek
vodja Sektorja za obvladovanje nalezljivih
bolezni, okolje in hrano

Priloge:

- strokovno mnenje Nacionalnega inštituta za javno zdravje, št. 354-46/17-2/256.

Nacionalni inštitut
za javno zdravje

CENTER ZA
ZDRAVSTVENO
EKOLOGIJO

Trubarjeva 2
SI-1000 Ljubljana
t +386 1 2441 400
f +386 1 2441 447
www.nijz.si
info@nijz.si
ID DDV:
SI 44724535
TRR:

Številka: 354-4/17-2/256
Ljubljana, dne 20. 04. 2017

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE			22/2
Vredn.:	Prejeto:	Kategorija:	
	21. 04. 2017	/	
Številka zadeve:		Sig. znak:	
350-8/2017-10		120 of B.	

Zadeva: Mnenje po Uredbi o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje z vidika vplivov na zdravje ljudi za plan Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica

Skladno z vašo vlogo št. 354-8/2017-4 z dne 29. 03. 2017 vam posredujemo mnenje po Uredbi o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje z vidika vplivov na zdravje ljudi za plan Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica.

Zahtevek za izdelavo mnenja izvira iz poziva Ministrstva za okolje in prostor, ki ga je omenjeno ministrstvo pod št. 35409-74/2016/2 dne 28. 03. 2017 posredovalo Ministrstvu za zdravje in je bilo priloženo vašemu dopisu.

V pregled za izdelavo mnenja smo prejeli naslednjo dokumentacijo objavljeno na spletnem naslovu <http://arhiv.mm.gov.si/mop/interno>:

- Pobuda za državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica. Izdelovalec: Ljubljanski urbanistični zavod d.d. Verovškova ulica 64, Ljubljana, št. naloge: 8034, datum: november 2016, dop. februar 2017.

Kot izhodišče za izdelavo mnenja smo uporabili naslednjo zakonodajo in kriterije:

- Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, Ur.l. RS, št. 9/2009
- Kriteriji za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi pred vplivi iz okolja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (Verzija 2), ki so objavljeni na spletni strani Ministrstva za zdravje (<http://www.mz.gov.si/>)
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15)

1. ZNAČILNOSTI PLANA

Predmet Pobude za državni prostorski načrt (v nadaljnjem besedilu: Pobuda) je gradnja polja vetrnih elektrarn Zajčica (v nadaljnjem besedilu: VE Zajčica) vključno z vsemi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in ureditvami. Načrtovana VE Zajčica bo prispevala k povečanju proizvodnje

električne energije iz obnovljivih virov v skladu z načeli energetske politike in Energetskim zakonom, Strategijo prostorskega razvoja Slovenije, Akcijskim načrtom za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 in usmeritvami osnutka Nacionalnega energetskega koncepta Slovenije.

VE Zajčica obsega 9 vetrnih elektrarn skupne instalirane moči do 30 MW skladno z energetskim dovoljenjem (Ministrstvo za infrastrukturo, št. 360-186/2014/2 z dne 4.5.2016). Vse načrtovane ureditve so na območju občine Divača. Stojna mesta vetrnih elektrarn so umeščena na vrhove in slemena (ali v njihovo bližino) hribov Zajčica, Na Gavgah in Strmec v smeri severozahod - jugovzhod in sicer v dveh vzporednih vrstah. Skupaj z vetrnimi elektrarnami se načrtuje izvedbo dostopnih poti do posameznih vetrnih elektrarn in priključnih 20 kV kablovodov. Posamezne vetrne elektrarne bodo povezane z 20 kV kablovodom v skupino do 3 vetrne elektrarne, od vsake skupine pa poteka 20 kV priključni kablovod do točke, kjer se PVE Zajčica vključi v elektroenergetsko omrežje. Vključitev v elektroenergetsko omrežje se izvede v dveh variantah:

- Varianta 1: Vključitev PVE Zajčica se izvede v načrtovano RTP Dolenja vas.
- Varianta 2: Vključitev PVE Zajčica se izvede neposredno v RTP Divača.

Nameščene bodo najnovejše vetrne elektrarne, ki so tehnološko izpopolnjene, tako glede okoljskih vplivov, kot glede izkoristka. Vsaka vetrna elektrarna je sestavljena iz temelja premera 15-20 m, stolpa višine med 105 in 142 m, na katerega se namesti generator opremljen z vso potrebno elektroniko in elisami premera 136 m. Zunanji premer stolpa na dnu - stiku s terenom - je ca 7,0 m, na vrhu pa 2,0 m. V stolp ali ob njega se umesti transformator 0,4/20 kV okvirne moči do 3,0 MW.

2. ZNAČILNOSTI VPLIVOV IN OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA ZARADI VPLIVOV PLANA

a) Značilnosti vplivov

V zvezi z izvedbo plana lahko pričakujemo naslednje pomembnejše vplive na okolje, ki imajo lahko vpliv tudi na zdravje in počutje ljudi:

- Hrup povezan z delovanjem vetrnih elektrarn

Pomembnejšega vpliva elektromagnetnih sevanj ne pričakujemo, ker so za povezavo vetrnih elektrarn z RTP predvideni 20kV kablovodi.

b) Značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta

Območje, ki bi lahko bilo prizadeto, je območje stanovanj (naselje Gabrče pri Senožečah), ki je najbližje vetrnim elektrarnam.

3. POMEN IN RANLJIVOST OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA

Območje, ki bi bilo lahko prizadeto je območje stanovanj. V stanovanjskem območju je potrebno v čim večji meri zagotoviti zdravo bivalno okolje.

MNENJE O VERJETNEM POMEMBNEM VPLIVU NA ZDRAVJE LJUDI:

Na podlagi podatkov o značilnostih plana, podatkov o značilnostih vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana ter podatkov o pomenu in ranljivosti območij, ki bodo verjetno prizadeta ocenjujemo, da bo izvedba plana Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica verjetno imela pomemben vpliv na zdravje in počutje ljudi.

Pripravili:

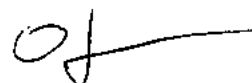
Andrej Uršič

Sonja Jeram

Peter Otorepec, dr. med. spec. higijene in MDPŠ
Predstojnik |

V vednost:

- naslov
- arhiv, tu |

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 478 90 00
F: 01 478 90 21
E: gp.mkgp@gov.si
www.mkgp.gov.si

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska c. 48
1000 Ljubljana

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		3
Prejeto:	02 -06- 2017	Sig. znak: Gregoric
Vredn..	Priloge:	
Številka:	35009-5/2016	36

Številka: 350-13/2017/9
Datum: 23. 5. 2017

Zadeva: Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica - smernice in mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov v CPVO postopku

Zveza: vloga MOP, DzPGS št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017 ter vloga MOP, DzO št. 35409-74/2017/2 z dne 20. 4. 2017

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja je z vlogo št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017 pozvalo Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za kmetijstvo (v nadaljevanju ministrstvo), da izda usmeritve za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica (v nadaljevanju DPN). Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za okolje je z vlogo št. 35409-74/2017/2 z dne 20. 4. 2017 pozval ministrstvo za mnenje po Uredbi o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku CPVO (v nadaljevanju: verjetnost vplivov).

Ministrstvo je gradivo (Pobudo, št. projekta: HIOJ-6448/2015, izdelal: LUZ, d. d., november 2016, dop. februar 2017) za pripravo usmeritev in mnenja o verjetnosti vplivov pridobilo na internetnem naslovu navedenem v vlogah.

Iz prejetega gradiva izhaja, da bo načrtovano polje vetrnih elektrarn umeščeno na vzhodni del divaškega Krasa na območje občine Divača s skupaj 9 vetrnicami, ki bodo locirane na vrhove in slemena (ali njihovo bližino) hribov Zajčica, Na Gavgah in Strmec. Vse lokacije so na gozdni namenski rabi, razen ena teži na nasutju (nekdanja deponija) tik ob avtocesti. Območje DPN obsega tri ločena vetna polja (E1, E2, E3), kar omogoča fazno gradnjo. Poleg tega območje DPN obsega še kablovod za vključitev v elektroenergetsko omrežje, kar je predstavljeno v dveh variantah: vključitev v načrtovano RTP Dolenja vas – varianta 1 in vključitev neposredno v RTP

Divača – varianta 2. Približno polovica območja DPN leži na gozdni namenski in dejanski rabi prostora. Na najboljša kmetijska zemljišča posega 115 ha (91 ha - OPN v pripravi) območja DPN večinoma z varianto 1 kablovoda za vključitev v elektroenergetsko omrežje. Drugih kmetijskih zemljišč je 139 ha (93 ha - OPN v pripravi). Po evidenci dejanske rabe je na 502 ha velikem območju DPN 257 ha gozda, 122 ha trajnih travnikov, 17 ha kmetijskega zemljišča poraslega z gozdnim drevjem, 7 ha neobdelanega kmetijskega zemljišča, ostalih kmetijskih rab skupaj je le nekaj sto kvadratnih metrov.

Na podlagi Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/2010 in 57/12) ter Zakona o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – UPB2, 58/12 in 27/16) daje ministrstvo naslednje usmeritve:

1 - Ministrstvo je pristojno, da oceni skladnost predloženega državnega prostorskega načrta s predpisi o varstvu kmetijskih zemljišč. Pri tej presoji pa potrebuje podatke o kmetijskih zemljiščih, ki naj bi spremenila namensko rabo (številka parcele, katastrska občina, površina posega, boniteta tal, namenska in dejanska raba, razvrstitev v območja najboljših ali drugih kmetijskih zemljišč), o namenu posega, zakonski podlagi zanj in vsebinsko obrazložitev posega. Podatki o kmetijskih zemljiščih in kmetijskih gospodarstvih za območje načrtovanega posega so objavljeni na spletni strani ministrstva: http://rkg.gov.si/GERK/Za_OB/.

2 - Pri načrtovanju DPN (njegovih trajnih in začasnih vplivov na kmetijska zemljišča) je potrebno upoštevati, da se poseg umešča najprej na zemljišča nekmetijske namenske rabe, če to ni mogoče, se posege primarno umešča na manj kakovostna kmetijska zemljišča nižjih bonitet, pri tem pa se čim bolj izkoristiti koridorje obstoječe infrastrukture. Vse posege se načrtuje racionalno in na način, da se v čim večji meri ohranjajo kmetijska zemljišča in njihova zaokroženost. Do izdelave strokovnih podlag, ki bodo določile območja trajno varovanih in ostalih kmetijskih zemljišč, je potrebno upoštevati tudi, da se ureditve državnega pomena v čim manjši možni meri umeščajo na območja izvedenih zemljiških operacij, v bližino vodnih virov, primernih za namakanje, in na območja trajnih nasadov.

3 - V fazi izdelave osnutka državnega prostorskega načrta se za izbrano varianto izdela analiza posegov na kmetijska zemljišča, ki vsebuje obseg prostorskih ureditev na grafične enote rabe kmetijskih gospodarstev za posamezna kmetijska gospodarstva v skladu z zakonom, ki ureja kmetijstvo.

4 - Odlagališča viškov materiala naj se primarno umešča na zemljišča nekmetijske namenske rabe, če to ni mogoče pa na zemljišča kmetijske namenske rabe, pri čemer se uporabijo zemljišča, ki so po evidenci o dejanski rabi opredeljena kot zemljišča v zaraščanju oziroma manj kakovostna zemljišča nižjih bonitet. Načrtovanje deponij je neprimerno na kmetijskih zemljiščih z dobrim pridelovalnim potencialom, na območjih trajnih nasadov, na zemljiščih, na katerih so bile že izvedene izboljšave z agro-melioracijskimi ukrepi oziroma komasacijami, ter na območjih subvencioniranja kmetijske pridelave.

5 - Izravnalne in omilitvene ukrepe po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave, je dopustno vzpostavljati na zemljiščih nekmetijske namenske rabe, če to ni mogoče pa na zemljiščih kmetijske namenske rabe, pri čemer se najprej vzpostavijo na zemljiščih, ki so po evidenci o dejanski rabi opredeljena kot zemljišča v zaraščanju (1410) oziroma na manj kakovostnih zemljiščih nižjih bonitet.

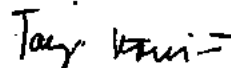
Izdane usmeritve bo ministrstvo upoštevalo ob izdaji mnenj za državni prostorski načrt na podlagi zakona, ki ureja umeščanje prostorskih ureditev državnega pomena v prostor.

V zvezi z verjetnostjo pomembnejših vplivov v CPVO postopku ministrstvo meni, da DPN v tem obsegu ne bo pomembno vplival na kmetijska zemljišča, razen z varianto 1 vključevanja v elektroenergetsko omrežje.

Pripravil/a:

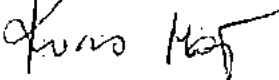

Mojca Čučnik Zgonec
višja svetovalka

Mag. Tanja Strniša
državna sekretarka

Leon Ravnikar
vodja sektora

Tadeja Kvas Majer
generalna direktorica

Prejme priporočeno s povratnico:

- MOP, DzPGS, Dunajska 48, 1000 Ljubljana,
- MOP, DZO, Dunajska 48, 1000 Ljubljana.

Vložiti:

- arhiv – tu.

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

DIREKTORAT ZA GOZDARSTVO,
LOVSTVO IN RIBIŠTVO

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
Dunajska c. 47

T: 01 478 91 00

F: 01 436 20 21

E: gp.mkgp@gov.si

www.mkgp.gov.si

1000 Ljubljana

Številka: 3401-13/2017/5

Datum: 20. 4. 2017

Zadeva: **Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica - smernice s
področja gozdarstva in lovstva**

Zveza: Vaš dopis št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017

Spoštovani!

V skladu z 19. členom Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 - popr. in 57/12); v nadaljnjem besedilu ZUPUDPP) ste zaprosili Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo za pridobitev posebnih smernic s področja gozdarstva in lovstva za pripravo Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica.

Na podlagi pregleda posredovane projektne dokumentacije ter mnenja Zavoda za gozdove Slovenije (v nadaljevanju ZGS) št. 350-3/2017-6 z dne 14. 04. 2017, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano podaja s področja gozdarstva in lovstva naslednje:

smernice

Umeščanje vetrnih elektrarn v prostor skupaj s pripadajočo infrastrukturo mora biti izvedeno tako, da bo poseg v gozdni prostor čim manjši, da bo potrebna čim manjša krčitev gozda in da ne bo prišlo do nepotrebnega dodatnega fragmentiranja strnjjenih kompleksov gozdov (Resolucija o nacionalnem gozdnem programu, poglavje 6.3.1.2). V splošnem je to mogoče doseči tako, da se vetrne elektrarne v največji možni meri postavi izven gozda oziroma na robna območja gozdov ter čim bliže javnim cestam ter gozdnim prometnicam, da je poseg zaradi infrastrukture (dostopna pot, kablovod), čim manjši. Trase kablovodov naj v največji možni meri potekajo ob trasah dostopnih poti do vetrnih elektrarn, gozdnih prometnicah in javnih cestah.

Za dostop do stojišč vetrnih elektrarn je predvidena izgradnja dostopnih poti oziroma delna uporaba obstoječih gozdnih prometnic. Ker so tehnične zahteve dostopnih poti večje od zahtev gozdnih prometnic (9. člen Pravilnika o gozdnih prometnicah), to pomeni, da bo verjetno potrebno obstoječe gozdne prometnice rekonstruirati, kar pa bo lahko privedlo do tega, da te prometnice ne bodo več kategorizirane kot gozdne prometnice, ampak kot javne ceste. Kljub morebitnim rekonstrukcijam gozdnih prometnic je potrebno na območju državnega prostorskega načrta (dalje: DPN) zagotoviti, da se pogoji za gospodarjenje in dostop do gozdnih zemljišč po zaključku izgradnje vetrnih elektrarn ne smejo poslabšati (Gozdnogospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja 2011-2020). Prikaz poteka gozdnih prometnic, ki so pomembne

za gospodarjenje z gozdovi na območju DPN, je mogoče videti na pregledovalniku Evidenca gozdnih cest na spletnem naslovu <http://zgs.gisportal.si/javno/profile.aspx?id=EGC%40ZGS&InitialExtent=422477.13%2C63844.34%2C1.32292>, kjer se v sloju prometnice odkljuka polje gozdne ceste in protipožarne preseke. Ohraniti in vzdrževati je treba migracijske koridorje za prehajanje prostoživečih živali med populacijami (Resolucija o nacionalnem gozdnem programu, poglavje 6.3.1.1). Zagotoviti je potrebno nemoteno migracijo populacij divjadi in drugih prostoživečih živali (velike zveri) med brkinskim in kraškim lovsko upravljavskim bazenom preko avtoceste. Na območju Zajčice je prisoten edini podhod pod avtocesto med Divačo in Dolenjo vasjo, ki je v gozdnem prostoru. Ravno skozi ta podhod je v okviru DPN načrtovana postavitve 20 kV kablovoda in povezovalnega kablovoda. V relativni bližini tega podhoda so predvidena tudi stojišča štirih vetrnih elektrarn (št. 1, 2, 3 in 9). Vpliva navedenih vetrnih elektrarn in kablovoda na migracijski koridor divjadi trenutno ni mogoče oceniti. V skladu s 30. členom Zakona o divjadi in lovstvu se za posege v prostor, ki lahko bistveno spremenijo življenjske razmere divjadi, izdelava presoja življenjskih možnosti divjadi, ki jo opravi Zavod, pri čemer z mnenji sodelujejo upravljavci lovišč in lovišč s posebnim namenom, strokovno-znanstvene in naravovarstvene ustanove, območna enota kmetijsko gozdarske zbornice in lokalne skupnosti. Če se s presojo vplivov na okolje divjadi ugotovi, da bi ti posegi bistveno poslabšali življenjske možnosti divjadi, jih je potrebno omejiti ali opustiti v celoti.

Pravne in strokovne podlage:

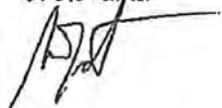
Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/07),
Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 120/06-odl. US, 17/08 in 46/14-ZON-C),
Pravilnik o gozdnih prometnicah (Uradni list RS, št. 4/09),
Gozdno-gospodarski načrt Kraškega gozdnogospodarskega območja 2011-2020 (Uradni list RS, št. 87/12).

Obrazložitev:

V skladu z 19. členom Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 - popr. in 57/12); v nadaljnjem besedilu ZUPUDPP) ste zaprosili Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo za pridobitev posebnih smernic s področja gozdarstva in lovstva za pripravo Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica.

Ob pregledu dokumentacije je bilo ugotovljeno, da večina stojišč vetrnih elektrarn in kablovodov ni spornih, z izjemo kablovodov in stojišč tistih vetrnih elektrarn, ki bi lahko vplivala na prehajanje populacij divjadi preko obstoječega podhoda pod avtocesto na območju Zajčice. Za ugotovitev tega vpliva bi bilo potrebno izdelati presojo življenjskih možnosti divjadi.

Pripravila:
Marjetka Jošt
svetovalka

Jošt Jakša,
generalni direktor
Direktorata za gozdarstvo,
lovstvo in ribištvo

Poslano: Po e-pošti (gp.mop@gov.si)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VODE

Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana

T: 01 478 31 00

F: 01 478 31 99

<http://www.dv.gov.si/>

op.drsv@gov.si

Številka: 35004-2/2017-2

Datum: 27.3.2017

Direkcija Republike Slovenije za vode, izdaja na podlagi drugega odstavka 14. člena Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št.35/15, 62/15 in 84/16), 19. Člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP, Uradni list RS, št. 80/10, 106/10-pop. in 57/12) in 61. Člena Zakona o vodah (ZV-1, Uradni list RS 67/2002, 110/02-ZGO-1, 2/04-ZZdr1-A, 41/04-ZVO-1, 57/2008, 57/2012, 100/2013, 40/2014 in 56/2015) naslednje

SMERNICE S PODROČJA UPRAVLJANJ Z VODAMI
za pripravo
Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica

1. Posegi na vodnih in priobalnih zemljiščih niso dovoljeni, razen za izjeme navedene v 37. členu Zakona o vodah. Navedeno je potrebno dosledno upoštevati za vse ureditve, ki bodo načrtovane v sklopu tega prostorskega akta.
2. Načrtovana ureditev mora izkazovati skladnost z Načrtom upravljanja voda za vodni območji Donave in Jadranskega morja (Ur.l RS, št.67/16) glede doseganja okoljskih ciljev do leta 2021.
3. Pri načrtovanju je potrebno upoštevati obstoječe objekte merske mreže za monitoring kakovosti površinskih in podzemnih voda ter vodomernih postaj na površinskih vodotokih.
4. Vsa gradbena dela, vključno s povezovalnimi cestami med vetrnimi agregati in dostopnimi cestami, je potrebno načrtovati na način, da se preprečijo erozijski procesi, preprečijo negativni vplivi na količino in kakovost površinskih in podzemnih voda ter optimizirajo posegi na vodna in priobalna zemljišča.
5. Na ureditvenem območju je potrebno predvideti kontrolirano zbiranje, čiščenje in odvajanje padavinskih voda, katere je potrebno prioriteto ponikati. Ponikovalnice morajo biti locirane izven vpliva povoznih in manipulativnih površin znotraj gradbenih parcel. Če ponikanje ni možno je treba padavinske vode speljati v bližnji vodotok, če tega ni, pa razpršeno po terenu. Pri tem mora biti ureditev odvodnje načrtovana tako, da bodo padavinske vode speljane izven plazovitega in erozijsko ogroženega območja.
6. Na vseh napravah in objektih kjer obstaja možnost razlivanja/iztekanja nevarnih snovi je potrebno predvideti tehnične ukrepe za preprečitev razlivanja/iztekanja nevarnih snovi. Prostor v katerem bo deponirana nevarna snov mora imeti zagotovljeno dodatno prostornino za zbiranje celotnega deponiranega volumna v primeru izlivanja.
7. Vse vrste odpadnih voda iz objektov, naprav, začasnih in trajnih ureditev, morajo biti pred iztokom očiščene do predpisane stopnje.

8. Vse začasne in trajne deponije materiala morajo biti prostorsko opredeljene, upoštevajoči, prepoved odlaganja materiala v pretočne profile vodotokov, v kraške vrtače, na pogojno stabilna območja ali erozijsko ogrožena območja.
9. V primeru fazne gradnje morajo faze biti opredeljene kot funkcionalno zaključene celote, ki ne bodo imele negativnega vpliva na vode in varstvo pred škodljivim delovanjem voda.
10. Strokovne podlage s področja urejanja voda so dostopne na spletnem portalu MOP eVode na naslovu <http://evode.arso.gov.si>, ki omogoča brezplačen pregled in prenos podatkov.
11. Sestavni del Analize smernic v postopku sprejemanja prostorskega akta mora biti tudi kratko pojasnilo o načinu upoštevanja vsake posamezne smernice naslovnega organa.

Obrazložitev:

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, je z vlogo številka 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22.3.2017, pozval naslovni organ, da kot državni nosilec urejanja prostora za področje upravljanja z vodami, poda smernice k Pobudi za pripravo Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica, dostopni na strežniku vlagatelja.

Vetrna elektrarna Zajčica je načrtovana v občini Divača, na vrhovih, oz. slemenih hribov Zajčica, Na Gavgah in Strmec v smeri SZ-JZ, v dveh vzporednih vrstah. Obsega devet vetrnih agregatov skupne instalirane moči do 30MW z izvedbo povezovalnega srednje napetostnega kablovoda in priključitvijo na obstoječe elektrodistribucijsko omrežje. Vetrnice so medsebojno povezane z dostopnimi cestami.

Skladno s (3) odstavkom 19. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP, Uradni list RS, št. 80/10 in 106/10 - popr) je smernice potrebno izdati v 45 dneh v primerih, ko naloge, oziroma pristojnosti nosilca urejanja prostora ne opravlja ministrstvo, temveč organ v njegovi sestavi. Zakon o vodah (ZV-1, Ur. l. RS, št. 67/02, 110/02-ZGO-1, 2/04-ZZdl-A, 41/04-ZVO-1, 57/08, 57/2012, 100/2013, 40/2014 in 56/2015)) v 3. točki 61. člena določa, da pripravljavec prostorskih aktov in sektorskih načrtov mora v postopku njihove priprave izbrati rabe, ki so v skladu z možnimi rabami in upoštevati omejitve ali pogoje iz 3. točke drugega odstavka 55. člena tega zakona. V 5. točki 61. člena istega zakona je določeno, da mora pripravljavec prostorskih aktov pridobiti soglasje k osnutku prostorskega akta. V skladu s 14. členom Uredbe o organih v sestavi ministrstev (Uradni list RS, št.35/15, 62/15 in 84/16), izda smernice s področja upravljanja z vodami Direkcija Republike Slovenije za vode, organ v sestavi Ministrstva za okolje in prostor.

Smernice za načrtovanje so strokovne zahteve pri pripravi prostorskega akta za katerega je v nadaljevanju potrebno, od naslovnega organa, pridobiti tudi mnenje. Mnenje bo lahko pozitivno le v primeru, da bodo smernice v predlogu prostorskega načrta v celoti upoštewane.

 Sonja Papazovski, univ. dipl. inž. grad.
 Sekretarka

 Mag. Suzana Stražar
 Direktorica Urača za upravljanje z vodami

Vročiti: - MOP, DzPGS, na e-naslov : gp.mop@cov.si,
 - Spis, tu.

B.

REPUBLIKA SLOVENIJA
Ministrstvo za okolje in prostor

DIREKTORAT ZA OKOLJE

Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

T: 01 478 7400

F: 01 478 74 22

E: gp.mop@gov.si

www.mop.gov.si

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja

gp.mop@gov.si

Številka: 356-29/2017/4

Datum: 20. 4. 2017

Zadeva: **Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica – naravovarstvene smernice**

Na podlagi prvega odstavka 13. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 57/12 z dne 27.7.2012) vam pošiljamo naravovarstvene smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica.

Na podlagi vaše vloge 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017 in na podlagi Zakona o ohranjanju narave je smernice pripravil Zavod RS za varstvo narave.

S spoštovanjem,

Pripravila:
Breda Ogorelec

mag. Tanja Bolte
generalna direktorica Direktorata za okolje

Priloga:

- Naravovarstvene smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica

V vednost po elektronski pošti:

- Zavod RS za varstvo narave (zrsvn.oeng@zrsvn.si)
- MOP Sektor za CPVO (vesna.kolar-planinsic@gov.si)

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
GEODETSKA UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE

Zemljemerska ulica 12, 1000 Ljubljana

T: 01 478 48 00
F: 01 478 48 34
E: pisarna.gu@gov.si
www.gu.gov.si

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Direktorat za prostor
Dunajska cesta 21
1000 Ljubljana

Številka: 35311-18/2017-2
Datum: 24.4.2016

Zadeva: **Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica – analiza podatkov zemljiškega katastra na območju trase**

V prilogah vam posredujemo analizo podatkov zemljiškega katastra na območju zadevne vetrne elektrarne. Opis analize je v dokumentu »porocilo.doc«. Kakovost podatkov zemljiškega katastra (datoteka analiza.xls) je prikazana po katastrskih občinah in v splošnem razvrščena v štiri grupe glede na srednji pogrešek odstopanj med grafičnimi in merjenimi koordinatami zemljiško-katastrskih točk.

V konkretnem primeru gre za dele šestih katastrskih občin, kataster je, glede na lokacijsko natančnost, razvrščen v 2. Razred in je glede na srednji pogrešek, ki je razviden iz priloženega dokumenta, primeren za namene projektiranja. Za namene eventuelnih odkupov bi bilo potrebno predhodno izvesti ureditev mej. Glede na gostoto zemljiškokatastrskih točk in razgibanost terena matematična izboljšava verjetno ne bo dala ustreznih rezultatov..

S spoštovanjem,

Anton Kupic
Generalni direktor GU

Priloge:

- Datoteka porocilo.doc
- Datoteka analiza.xls
- Datoteka trasa.jpg

Podatki zemljiškega katastra na območju državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica

Vhodni podatki:

- Območje pobude DPN VE ZAJČICA v shape zapisu (območje_DPN)
- Grafika parcel iz centralne baze zemljiškega katastra
- Analiza zemljiško katastrskih točk po območjih različnih meril in vzdrževanja grafike zemljiškega katastra

Rezultati grafičnega preseka parcel in predvidenega območja trase daljnovoda (stanje na dan 13.4.2017):

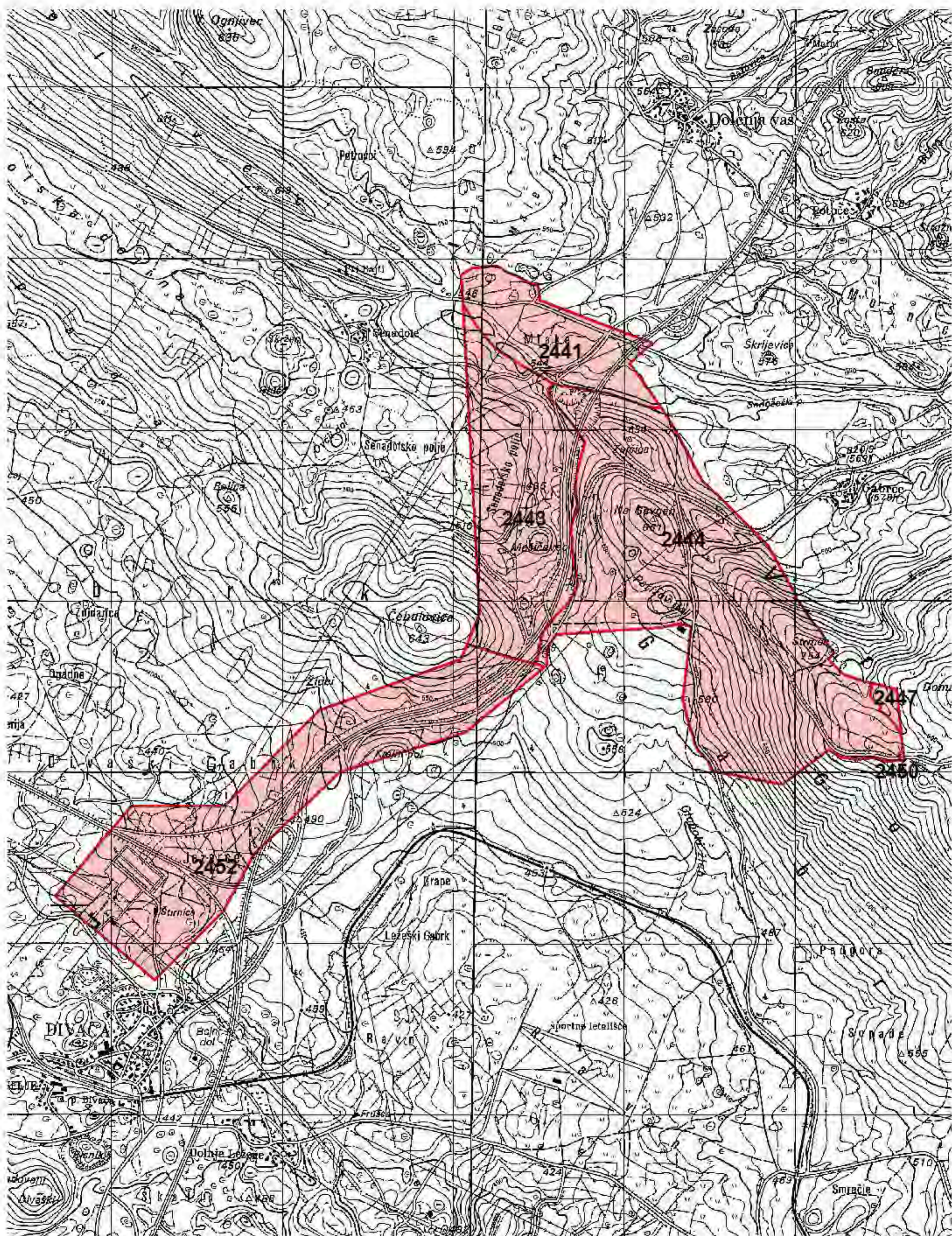
- Na območju predvidenih tras je 6 katastrskih občin.
- Na območju predvidenih tras je skupaj 950 parcel.

V datoteki **analiza.xls** je seznam delov katastrskih občin s podatki o merilu, vrsti katastra, načinu vzdrževanja, številu zemljiško katastrskih točk in izračunanem srednjem pogrešku razlike med merjeno koordinato na terenu in koordinato loma na zemljiško katastrskem prikazu. Na podlagi teh podatkov so območja razdeljena v štiri razrede lokacijske natančnosti. Najboljša natančnost je označena s številko 1, kamor so uvrščena območja numeričnih izmer. Najslabša natančnost območja je uvrščena v razred 4, kjer srednji pogrešek razlik med koordinatami večji od 5 m.

V datoteki **trasa.jpg** je slika območij delov katastrskih občin na predvidenih trasah, ki so označene po razredih lokacijske natančnosti.

Šifra	Ime kat. občine	Šifra delz	Način vzdrževanja	Merilo vira	Vrsta katastra	Srednji pogrešek	Št. ZK točk v	Št. ZK točk/ha	Razred lokacijske natančnosti
2441	DOLENJA VAS	1	metoda z vklopom	2500	grafični	1,88	2441	1,97	2
2443	SENADOLE	1	metoda z vklopom	2880	grafični	1,79	652	1,31	2
2444	GABRČE	1	metoda z vklopom	2880	grafični	2,40	174	0,37	2
2447	SENOŽEČE	1	metoda z vklopom	2880	grafični	1,65	2371	1,21	2
2450	FAMLJE	1	metoda z vklopom	2880	grafični	1,88	761	0,94	2
2452	DIVAČA	1	metoda z vklopom	2880	grafični	0,32	7033	8,87	2

DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA VETRNO ELEKTRARNO ZAJČICA

Lokacijska kakovost ZKP

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
Dunajska 48

1000 Ljubljana

Številka: 35002-10/2017/7
Datum: 14. 4. 2017

Ministrstvo za kulturo, Direktorat za kulturno dediščino, Maistrova 10, Ljubljana (v nadaljevanju: *Ministrstvo*) izdaja na podlagi 76. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1, Ur. list RS št. 16/2008, 123/2008, 8/2011, 90/2012, 111/2013, 32/2016; v nadaljevanju ZVKD-1) in na podlagi 19. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Ur. list RS št. 80/10, 106/2010 popr., 57/2012, v nadaljevanju ZUPUDPP)

POSEBNE SMERNICE ZA NAČRTOVANJE DRŽAVNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA ZA VETRNO ELEKTRARNO ZAJČICA

1. PODATKI O VLOGI

Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja je z dopisom št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017, prejetim 22. 3. 2017 Ministrstvo pozvalo, da na podlagi 19. člena ZUPUDPP poda smernice za načrtovane prostorske ureditve. Poleg tega je Ministrstvo za okolje in prostor pozvalo Ministrstvo, da poda podatke in strokovne podlage iz njegove pristojnosti upravljanja in načrtovanja, ki se nanašajo na načrtovane prostorske ureditve in ki niso javno razpoložljivi.

V vlogi je bil naveden naslov spletnega strežnika, na katerem je dostopno gradivo za podajo smernic:

Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica, izdelal LUZ d.d., št. Naloge 8034, nov. 2016, dop. feb. 2017.

2. SMERNICE ZA NAČRTOVANJE

Splošne smernice, ki jih je za pripravo državnega prostorskega načrta treba upoštevati skupaj s posebnimi smernicami, so objavljene na spletnem naslovu:

http://www.mk.gov.si/si/delovna_podrocja/direktorat_za_kulturno_dediscino/varstvo_nepremicne_kulturne_dediscine/varstvo_dediscine_v_prostoru/vkljucevanje_varstva_kulturne_dediscine_v_postopek_priprave_in_sprejema_drzavnega_prostorskega_nacrta_dpn/

Splošne smernice obsegajo:

- usmeritve za celostno ohranjanje,
- predloge rešitev in ukrepov varstva vključno z opredeljenimi varstvenimi režimi.

Za potrebe izvedbe postopka celovite presoje vplivov na okolje splošne smernice obsegajo tudi usmeritve za presojanje vplivov plana na kulturno dediščino (vrste in viri podatkov o kulturni dediščini, ki omogočajo pripravo okoljskega poročila, izhodišča vrednotenja, vsebine, ki jih mora okoljsko poročilo presojati in drugo) ter usmeritve za presojo vplivov plana na arheološke ostaline (predhodne arheološke raziskave, ki bodo zagotovile dodatne informacije za izvedbo okoljskega poročila na območjih, kjer obstoječi podatki tega ne omogočajo).

S splošnimi smernicami niso podana konkretna stališča oziroma opredelitve do načrtovanih ureditev glede na kulturno dediščino in zanjo veljaven varstveni režim. Ti podatki so del posebnih smernic.

2.1. POSEBNE SMERNICE

Posebne smernice v smislu predlogov rešitev in ukrepov varstva smo oblikovali v sklope:

2.1.1 podatki o kulturni dediščini v območju državnega prostorskega načrta

2.1.2 usmeritve za načrtovanje in opredelitve do načrtovanih ureditev

2.1.1 PODATKI O KULTURNI DEDIŠČINI

Na območju državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica ni evidentiranih objektov in območij kulturne dediščine.

Kljub temu opozarjamo, da se lahko podatki o enotah kulturne dediščine oz. zanj veljavni varstveni režimi v času od izdaje smernic do priprave predloga prostorskega akta, spremenijo. Pred pripravo predloga prostorskega akta je zato treba preveriti stanje glede pravnih režimov varstva in po potrebi pridobiti ustrezne podatke o kulturni dediščini ter jih upoštevati pri predlaganih prostorskih ureditvah.

Ažurni podatki o pravnih režimih dediščine, ki jih je treba upoštevati pri pripravi prostorskega akta vključno s povezavami na *Priročnik pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri prostorskem načrtovanju in posegih v prostor v območjih kulturne dediščine*, in odloki o razglasitvah, so dosegljivi za pregledovanje na <http://evrd.situla.org>.

V primeru, da je potrebno pridobiti nove digitalne podatke, naj jih prostorski načrtovalec pridobi na Ministrstvu za kulturo, ki je pristojno za vodenje registra nepremične kulturne dediščine. Podrobnejše pogoje za pridobitev in posredovanje podatkov iz registra v digitalni obliki najdete na spletni strani Ministrstva http://www.mk.gov.si/si/storitve/razvidi_evidence_in_registri/register_nepremicne_kulturne_dediscine/posredovanje_podatkov_uporabnikom/

2.1.2 USMERITVE ZA NAČRTOVANJE IN OPREDELITVE DO NAČRTOVANIH UREDITEV

Glede na to, da na območju načrtovanega državnega prostorskega načrta ni evidentiranih objektov in območij kulturne dediščine, nimamo posebnih usmeritev za načrtovanje in opredelitve do načrtovanih ureditev. V kolikor se bo za DPN izvedla celovita presoja vplivov na okolje in bodo pridobljeni podatki o arheoloških ostalinah, bo potrebno te podatke vključiti v pripravo prostorskega akta in projektne dokumentacije.

3. ZAKJUČEK

Glede na namen in vsebino DPN predlagamo, da se pripravljavec prostorskega akta pri izdelavi DPN po potrebi poveže s strokovno javno službo za varstvo kulturne dediščine OE Nova Gorica.

Pred izvajanjem posegov je skladno z ZVKD-1 v primerih raziskav in odstranitve potrebna pridobitev kulturnovarstveno soglasje za raziskavo in odstranitev dediščine (31. člen ZVKD-1), ki ga izda minister za kulturo.

Pred sprejetjem prostorskega akta je treba pridobiti potrebna mnenja Ministrstva, s katerimi se ugotovi sprejemljivost predlaganih rešitev v prostorskem aktu z vidika varstva kulturne dediščine. Zahtevi za izdajo mnenja mora biti priložena ustrežna dokumentacija in obrazložitev o upoštevanju smernic.

Pripravila:
Helena Štih
sekretarka

mag. Ksenija Kovačec Naglič
generalna direktorica
Direktorata za kulturno dediščino

Vročiti:
- naslovník

V vednost:
- ZVKDS OE Nova Gorica
- CPA

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

DIREKTORAT ZA KOPENSKI PROMET

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 39
E: gp.mzi@gov.si
www.mzi.gov.si

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
DIREKTORAT ZA PROSTOR, GRADITEV IN STANOVANJA

Številka: 3712-3/2011/278-00721217

Datum: 24. 4. 2017

Zadeva: Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica

- smernice s področja državne cestne infrastrukture

Zveza: 35009-5/2016/4-10921-03 z dne 22. 3. 2017

Na podlagi 19. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 in 57/12) Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za kopenski promet, kot nosilec urejanja prostora s področja državne cestne infrastrukture, izdaja k pobudi za pripravo državnega prostorskega načrta za »vetrno elektrarno Zajčica« (LUZ, d.d., Ljubljana, št.naloge. 8034, februar 2017), naslednje smernice:

1. Območje pobude za vetrno elektrarno Zajčica se nahaja v območju avtoceste A1, odsek Senožče – razcep Gabrk, rezervatu avtocestne povezave Postojna/Divača – Jelšane ter regionalnih cest R2-409, na odseku 308 Senožče - Divača od km 1,970 do km 5,570, R2-445, na odseku 349 Senožče – Sežana od km 2,350 do km 3,500 in R2-446, na odseku 1016 Sežana - Divača od km 7,950 do km 8,130, kjer je na podlagi 66. člena Zakona o cestah (ZCes-1; Uradni list RS, št. 109/10, 48/12 in 46/15) raba prostora omejena ob upoštevanju:
  - izvedenega stanja cest ter spremljajoče ureditve vključno z vgrajeno infrastrukturo,
  - posegi v območje državnih cest ne smejo biti v nasprotju z interesi varovanja ceste in prometa na njej ter njene bodoče širitve zaradi razvoja prometa,
  - vsak poseg v območje državne ceste je pogojen s predhodno pridobitvijo soglasja upravljavca ceste.
2. Pri optimizaciji trase kablovoda je upoštevati:
  - bodočo širitev AC za en vozni pas, to je min 7m od roba cestnega sveta obojestransko. V kolikor bo kablovod potekal vzporedno z AC mora potekati izven cestnega sveta ob upoštevanju navedenih odmikov,
  - križanje z državnimi cestami je potrebno izvesti s podvrtanjem, pravokotno na os ceste. Manjši kot križanja (od 45 do 135°) je dopusten samo v primeru da grajena okoliška struktura zahtevani kot križanja ne dopušča,

- v primeru, da izvedba prevrtanja regionalnih cest ni izvedljiva se lahko izvede prečni prekop ceste, pod pogojem, da se zagotovi sanacija cestnega telesa v širini 5 m,
  - na odsekih regionalnih cest, kjer se iz upravičenih razlogov ni mogoče izogniti posegu v državno cesto in trasa kablovoda poteka v cestnem telesu mora investitor zagotoviti sanacijo celotne širine smernega vozišča ceste, na celotni dolžini posega. S projektno dokumentacijo mora biti razvidna sanacija vozišča,
  - minimalna globina kablovoda mora biti najmanj 2 m glede na nivo vozišča ceste z upoštevanjem dodatnih odmikov od cestnih objektov, instalacij in naprav. Jaški kablovoda morajo biti locirani izven cestnega sveta državnih cest.
  - potek trase kablovoda v območju državnih cest mora biti ustrezno zaščiten in terensko vidno označen.
  - minimalni odmik vetrnic od cestnega sveta državnih cest naj bo enak višini vetrnice (pri tem naj se upošteva končna višina z elisami), z upoštevanjem dodatnega odmika za bodočo širitev AC.
3. Ostale usmeritve:
- zaradi posegov v območje državnih cest ne sme biti ogrožena varnost prometa, stabilnost ceste in objektov ter odvodnjavanje ceste,
  - z načrtovano gradnjo se ne sme onemogočati ali ovirati izvajanja rednih vzdrževalnih del na državnih cestah in njenih spremljajočih objektih,
  - upravljavec državne ceste ne odgovarja za morebitne vplive državne ceste na načrtovani kablovod,
  - pri načrtovanju je upoštevati obstoječo komunalno infrastrukturo v območju ceste ter morebitne prestavitve z ustrezno sanacijo ceste.
4. Glede na to, da predlog najustreznejše variantne rešitve za načrtovano AC povezavo Postojna/Divača-Jelšane še ni potrjena, naj se pri pripravi DPN smiselno upošteva tudi variantna rešitev, ki se priključuje na obstoječo AC v območju Razcepa Gabrk. Izvedbena projektna dokumentacija za AC je na razpolago na družbi DARS, d.d., Celje.

Podane smernice za načrtovanje so strokovne zahteve na področju državne cestne infrastrukture, ki jih je potrebno upoštevati pri pripravi DPN za vetrno elektrarno Zajčica.

Podrobnejši pogoji bodo podani v postopku detajlnejšega načrtovanja v okviru mnenja k predmetnim prostorskim ureditvam ter projektnih pogojih v fazi projektiranja.

S spoštovanjem,

Drago Bregar
podsekretar

Poslati (po e-pošti):

- naslovníku

V vednost:

- Direkcija RS za infrastrukturo

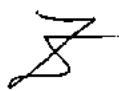
- DARS, d.d.

Vložiti:

- zbirka dokumentarnega gradiva

mag. Darja KOČJAN
generalna direktorica

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

DIREKCIJA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA INFRASTRUKTURO

Sektor za železnice

Kopitarjeva ulica 5, 2102 Maribor p.p. 551

T: 02 234 14 21

F: 02 234 14 95

E: gp.drsc@gov.si

www.dc.gov.si

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
Dunajska cesta 47
1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		4
Prejeto:	08-05-2017	Sig. znak.
Vredn.		Pritoge.
Številka: 35001-5/2016/32		

Gregorič

Številka: 350-1/2017/126-1818
Datum: 4.5.2017

**Zadeva: Mnenje k pobudi za načrtovane prostorske ureditve za DRŽAVNI PROSTORSKI
NAČRT ZA VETRNO ELEKTRARNO ZAJČICA**

Na podlagi vašega poziva, s katerim ste pozvali Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za kopenski promet, za pridobitev mnenja k za načrtovane prostorske ureditve za DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA VETRNO ELEKTRARNO ZAJČICA, po predloženem gradivu – pobudi, dostopnem na spletnem strežniku Ministrstva za okolje in prostor, vam podajamo mnenje, ki smo ga pridobili s stani upravljavca javne železniške infrastrukture – Slovenske železnice-Infrastruktura, pod naslednjimi ugotovitvami:

1. Predvidena gradnja objekta ne posega v varovalni progovni pas železniške proge št. 50 Ljubljana – Sežana – drž. - meja.
2. Načrtovano hitro progo drž. meja – Sežana – Ljubljana – Dobova delno tangira območje načrtovane RTP Divača.
3. Predlog državnega prostorskega načrta nam pošljite v mnenje.

S spoštovanjem,

Pripravil: Bojan Vogrinc

pp. D.
mag. Dejan Jurkovič
vodja Sektorja za železnice

V vednost:

- Slovenske železnice-Infrastruktura, d.o.o., Kolodvorska ulica 11, 1000 Ljubljana
- Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za kopenski promet, Sektor za železnice in žičnice, Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

Identifikacijska številka za DDV: SI75827735, matična št.: 5300177,
št. računa pri Banki Slovenije: SI56 0110 0630 0109 972

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA INFRASTRUKTURO

DIREKTORAT ZA LETALSKI IN POMORSKI PROMET

Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana

T: 01 478 80 00
F: 01 478 81 39
E: gp.mzp@gov.si
www.mzip.gov.si

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditve in stanovanja
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

Številka: 350-46/2017/3-02011202
Datum: 18. 5. 2017

REPUBLIKA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		4
Prejeto	22 -05- 2017	Sig znak. Gregoric
Vredn	Priloge	
Številka 35009-5/2016/35		

Zadeva: **Smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica**

Spoštovani,

Ministrstvo za infrastrukturo, Direktorat za letalski in pomorski promet, izdaja v zvezi z vlogo Ministrstvo za okolje in prostor, št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017, naslednje smernice s področja letalstva k predlaganim prostorskim ureditvam.

SMERNICE:

Ugotavljamo, da se območje urejanja Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica nahaja v vplivnem območju letališča iz zasnove omrežja letališč, z obstoječo in predvideno mrežo letališč v Republiki Sloveniji, kar je prikazano v grafičnem delu kartografske dokumentacije SPRS in sicer na publikacijski karti št. 3 k poglavju III.2.1, ki predstavlja obvezno izhodišče za pripravo in oblikovanje planskih in izvedbenih aktov države in lokalnih skupnosti. Načrtovane prostorske ureditve tako posegajo v območje kontroliranega dela zračnega prostora nad letališčem in okrog njega, namenjena varovanju letališkega prometa Letališča Divača:

Letališče Divača:

- Letališče Divača je referenčne kode »2B« ICAO.
- Referenčna točka letališča je na nadmorski višini 423,0 m.
- Smer in oznaka vzletno-pristajalne steze 1: 115° - 295°, (11 - 29).
- Smer in oznaka vzletno-pristajalne steze 2: 129° - 309°, (13 - 31).

Pri načrtovanju posega v prostor je potrebno v skladu z ICAO referenčno kodo letališča upoštevati vzletno, priletno in druge omejitvene ravnine posameznega letališča, kot so opisane v Zakonu o letalstvu (ZLet-UPB4, Uradni list RS, št. 81/10) Pravilniku o letališčih (Uradni list RS, št. 86/16) in Prilogi 14 k Čikaški konvenciji.

Ovire za zračni promet so v coni letališča oziroma v coni vzletišča ali zunaj nje. Med ovire v coni letališča štejejo objekti, instalacije, naprave, drevje in zvišanje okoliškega terena, kakor tudi poglobitve terena za ceste, kanale in podobno.

Zunaj cone letališča, štejejo za ovire:

- v krogu s polmerom 10 kilometrov od referenčne točke letališča objekti, instalacije in naprave, ki so višje kot 100 metrov ali višje kot 30 metrov, pa se nahajajo na terenu, ki je več kot 100 metrov višji od referenčne točke letališča;
- objekti, instalacije in naprave, ki se nahajajo izven kroga iz prejšnje točke, in ki so višji od 30 metrov in ki stojijo na naravnih ali umetnih vzpetinah, če se vzpetine dvigajo iz okoliške pokrajine za več kot 100 metrov;
- vsi objekti, instalacije in naprave, ki segajo več kot 100 metrov od tal, ter daljnovodi, žičnice in podobni objekti, ki so napeti nad dolinami in soteskami po dolžini več kot 75 metrov.

Preko območja načrtovane prostorske ureditve potekajo tudi zračne poti pod katerimi za ovire štejejo tudi objekti in naprave zunaj naselij, ki so višji od okoliškega terena za najmanj 25 metrov, če se nahajajo znotraj varovalnih pasov posameznih cest, železniških prog, visokonapetostnih vodov in podobno.

Območje Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica se nahaja pod vodoravno in konično omejitveno ravnino letališča Divača, v kateri so glede na določila Zakona o letalstvu posegi in gradnja objektov nadzorovani zaradi zagotovitve varnosti letenja tako, da se smejo objekti približati manevrskim površinam letališča samo na dovoljeno razdaljo. Vodoravna omejitvena ravnina leži vodoravno nad letališčem Divača na nadmorski višini 468 m.n.v., konična pa se dviga s 5% naklonom navzven in navzgor od zunanjega roba vodoravne omejitvene ravnine do 523 m.n.v. Novi predmeti ali podaljški obstoječih predmetov ne smejo segati nad konično in vodoravno ravnino, razen če so zakriti z drugimi, enako visokimi ali višjimi nepremičnimi predmeti oziroma če aeronavtična študija dokaže, da novi predmeti ne bodo resneje ogrozili varnosti in rednosti zračnega prometa.

Pri graditvi, postavljanju in zaznamovanju objektov, ki utegnejo s svojo višino vplivati na varnost zračnega prometa, je potrebno predhodno pridobiti ustrezno soglasje Agencije za civilno letalstvo k lokaciji oziroma k izgradnji takega objekta, objekt pa je potrebno označiti in zaznamovati v skladu z veljavnimi predpisi.

S spoštovanjem,

Pripravila:
mag. Nataša Bučar
višja svetovalka

mag. Mirko Komac
generalni direktor

Poslati:

- naslovníku (R-s povratl)
- zbirka dokumentarnega gradiva

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA ZAŠČITO IN REŠEVANJE

Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

T: 01 471 33 22

F: 01 431 81 17

E: gp.dgzs@urszr.si

www.sos112.si

Številka: 350-60/2017-2 - DGZR

Datum: 04. 04. 2017

Na podlagi vloge Ministrstva za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, Ljubljana (v nadaljevanju vlagatelj), št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017, daje Ministrstvo za obrambo, Uprava RS za zaščito in reševanje, na podlagi 19. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10-popr., 57/12) in na podlagi trinajste alineje prvega odstavka 102. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – UPB, 97/10) in 8. točke prvega odstavka 49. člena Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – UPB, 9/11, 83/12) naslednje

SMERNICE

za izdelavo DPN za vetrno elektrarno Zajčica

Vlagatelj je z vlogo št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017, ki smo jo prejeli 22. 3. 2017, pozval Ministrstvo za obrambo, Upravo RS za zaščito in reševanje pristojno za področje varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in varstvo pred požarom, da mu v zakonitem roku 30 dni poda smernice za izdelavo DPN za vetrno elektrarno Zajčica.

Skladno z določili Pravilnika o vsebini, obliki in načinu priprave državnega prostorskega načrta (Uradni list RS, št. 106/11), morajo biti v državnem prostorskem načrtu prikazani prostorski izvedbeni pogoji varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami, ki vsebujejo ukrepe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami ter varstva pred požarom.

Splošne smernice s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami in varstva pred požarom za pripravo državnih prostorskih aktov so objavljene na spletni strani Uprave RS za zaščito in reševanje: <http://www.sos112.si/slo/page.php?src=os61.htm>. Objavljene smernice naj se uporabijo smiselno glede na predvideno ureditev.

Pripravila:
Irena Zupančič
višja svetovalka II

Olga Andrejek
sekretarka
Direktorica Urada za preventivo, usposabljanje in
mednarodno sodelovanje
po pooblastilu št. 020-11/2017-110 z dne 3. 4. 2017

Poslano:

- Ministrstva za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska 48,
1000 Ljubljana (gp.mop@gov.si).

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

DIREKTORAT ZA LOGISTIKO

Sektor za gospodarjenje z nepremičninami

Vojkova cesta 61, 1000 Ljubljana

T: 01 471 26 01

F: 01 471 16 37

E: glavna.pisarna@mors.si

www.mors.si

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja

Dunajska cesta 48

1000 Ljubljana

gp.mop@gov.si

Številka: 350-26/2017-2

Datum: 28. 03. 2017

Zadeva: Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica - smernice

Zveza: Vaša vloga št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017

V zvezi z vašo vlogo in po pregledu gradiva na vašem strežniku vam skladno z 19. členom Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS št. 80/10 in 106/10 - popr. 57/12) Ministrstvo za obrambo posreduje smernice s področja obrambe, ki jih je treba upoštevati pri pripravi Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica (v nadaljevanju DPN).

Ugotavljamo, da se območje DPN predvsem pa vetrnice vetrne elektrarne Zajčica (razen vetrnice št. 1), ki predstavljajo ovire v prostoru za varnost zračnega prometa, nahajajo v omejeni in nadzorovani rabi Letališča Divača (Gabrk), ki je poleg civilnega letališča tudi letališče opredeljeno kot območje možne izključne rabe za potrebe obrambe.

Skladno s splošnimi smernicami s področja obrambe so to območja, »ki so primarno namenjena drugim potrebam. V izrednem ali vojnem stanju in krizi ter v miru za usposabljanje pa se jih lahko uporabi za obrambne potrebe, oziroma so za obrambne potrebe v souporabi. Posegi na območju možne izključne rabe za potrebe obrambe ne smejo onemogočati uporabe območja v vojnem ali izrednem stanju, v krizi ter v miru za usposabljanje, oziroma so posegi lahko takšni, da se uporaba območja za potrebe obrambe lahko v teh primerih takoj vzpostavi. Za posege v prostor na območju možne izključne rabe za potrebe obrambe je treba predhodno pridobiti soglasje ministrstva pristojnega za obrambo.«

Letališče Divača ima poleg civilne – asfaltirane vzletno-pristajalne steze še travnato, ki je pomembna prav za uporabo letališča kot območja možne izključne rabe v prej navedenih primerih, zato sta temu letališču določeni dve omejeni in nadzorovani rabi (varstvena režima), kar je ustrezno opredeljeno in prikazano tudi v gradivu za pridobitev smernic za navedeni DPN. Omenjeni in nadzorovani rabi v območju predvidene postavitve vetrnic vetrne elektrarne skoraj sovpadata, zato je treba pri načrtovanju le-teh kot merodajne upoštevati smernice, omejitve ter pogoje (označevanje ovir v prostoru...) **s področja civilnega letalstva.**

Navedeni pogoji glede omejitev in varnosti so namreč strožji od omejitev, ki veljajo za letenje in aktivnosti z vojaškimi zrakoplovi.

Kontaktna oseba Sektorja za gospodarjenje z nepremičninami je Rade Rot, tel.: 01/471 2523, e-pošta: rade.rot@mors.si.

S spoštovanjem,

Pripravil:
Rade Rot
podsekretar

Mojca Geč Zvržina
sekretarka
vodja sektorja

Poslano:

- naslovu po e-pošti,
- Sektorju za načrtovanje (v seznanitev po IRDG),
- GŠSV J-4 (v seznanitev po IRDG),
- Vojaškemu letalskemu organu (v seznanitev po IRDG).

Številka: 5-III-244/3-O-2017/ACG
Datum: 20.04.2017

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za okolje
Sektor za ohranjanje narave
Dunajska 48

1000 Ljubljana

ZADEVA: Naravovarstvene smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica

Zveza: Dopis MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22.3.2017

Na osnovi vloge Ministrstva za okolje in prostor, Direktorata za prostor, graditev in stanovanja št. št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22.3.2017, prejete dne 22.3.2017, izdajamo v skladu s 97. in 98. členom Zakona o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/1999, 31/2000 - popr., 110/2002 - ZGO-1, 119/2002, 41/2004, 61/2006 - ZDru-1, 32/2008 - Odl. US, 8/2010 - ZSKZ-B.46/2014) ter 19. in 13. členom Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP, Uradni list RS št. 80/2010, 106/2010 - popr., 57/2012) naravovarstvene smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica.

Pri pripravi smernic smo upoštevali gradivo *Pobuda za državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica*, ki je objavljeno na naslovu <http://arhiv.mmi.gov.si/mop/interno/>

Predmet pobude za pripravo DPN je gradnja polja vetrnih elektrarn Zajčica vključno z vsemi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in ureditvami. Lokacija je na območju hribov Zajčica, Na Gavgah in Strmec, zahodno od naselja Gabrče v občini Divača.

V postopku sprejemanja prostorskega akta je treba pridobiti mnenje o sprejemljivosti prostorske ureditve z vidika varstva narave - **naravovarstveno mnenje**. Brez naravovarstvenega mnenja ali obvestila, da izdelava naravovarstvenih smernic ni potrebna, ni mogoče sprejeti prostorskega akta (šesti odstavek 97. člena ZON).

Naravovarstveno mnenje izda organizacija, pristojna za ohranjanje narave, ko prejme zahtevo pripravljavca akta. Tej zahtevi je treba priložiti **končni predlog tega akta** ter ustrezno **obrazložitev**, kako je pripravljavec ob pripravi akta upošteval naravovarstvene smernice (sedmi odstavek 97. člena ZON).

Besedilo končnega predloga prostorskega akta naj smiselno povzame oz. vključi določila varstva narave, ki so podana v naravovarstvenih smernicah.

V postopku pridobitve gradbenega dovoljenja se upošteva 105. člen ZON.

Morebitna vprašanja in dodatna pojasnila v zvezi z vsebino naravovarstvenih smernic naslovite na Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, Delpinova 16, 5000 Nova Gorica (telefon 05 33 05 310).

Lep pozdrav!

Pripravila:

Anica Cernatič Gregorič, prof. geogr. in zgod.
Naravovarstvena svetnica

Vodja Območne enote:

Mirjam Gorkič, univ. dipl. biol.
Visoka naravovarstvena svetnica

dr. Darij Krajčič
direktor

Priloge:

- Naravovarstvene smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica

V vednost po elektronski pošti:

- Dr. Marija Markeš, Breda Ogorelec, MOP, Direktorat za okolje, Sektor za ohranjanje narave
- gp.mop@gov.si
- Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

NARAVOVARSTVENE SMERNICE

za

Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica

Nosilka naloge

Anica Cernatič Gregorič, prof. geogr. in zgod.
Naravovarstvena svetnica

Vodja območne enote

Mirjam Gorkič, univ. dipl. biol.
Visoka naravovarstvena svetnica

NOVA GORICA, april 2017

Naloga:

NARAVOVARSTVENE SMERNICE ZA
DRŽAVNI PROSTORSKI NAČRT ZA VETRNO ELEKTRARNO
ZAJČICA

Naročnik:

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
Direktorat za okolje, Sektor za ohranjanje narave
Dunajska 48
Ljubljana

Izdelovalec:

ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE – OE NOVA GORICA
Delpinova 16, 5000 Nova Gorica

Nosilka naloge:

Anica Cernatič Gregorič, prof. geogr. in zgod.

Sodelavci:

Bojana Fajdiga, univ. dipl. biol.
Klavdij Bajc, univ. dipl. biol.
David Fučka, univ. dipl. inž. gozd.
Tanja Lukežič, univ. dipl. inž. geol.
Mirjam Gorkič, univ. dipl. biol.

Številka naloge:

5-III-244/3-O-2017/ACG

**Kraj in datum
izdelave:**

Nova Gorica, april 2017

VSEBINA:

1	UVOD.....	4
1.1	PRAVNE OSNOVE NARAVOVARSTVENIH SMERNIC	4
2	SPLOŠNI DEL	5
3	POSEBNI DEL.....	5
3.1	KONKRETNI POGOJI IN USMERITVE ZA VARSTVO ZAVAROVANEGA OBMOČJA	5
3.2	KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO NARAVNIH VREDNOT	7
3.3	KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO EKOLOŠKO POMEMBNIH OBMOČIJ	7
3.4	KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO POSEBNIH VARSTVENIH OBMOČIJ (OBMOČIJ NATURA 2000).....	7
3.5	OPREDELITEV DO NAČRTOVANE PROSTORSKE UREDITVE.....	10
3.6	VIRI	11

1 UVOD

Naravovarstvene smernice so strokovno gradivo, s katerim se za območje, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, opredelijo usmeritve in izhodišča za varstvo naravnih vrednot in ohranjanje biotske raznovrstnosti ter pogoji za varstvo zavarovanih območij.

Naravovarstvene smernice po Zakonu o ohranjanju narave (v nadaljevanju: ZON) pripravlja organizacija, pristojna za ohranjanje narave.

Predmet pobude za državni prostorski načrt (v nadaljevanju DPN) je gradnja polja vetrnih elektrarn Zajčica z vsemi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in ureditvami.

Načrtovana prostorska ureditev – **gradnja polja vetrnih elektrarn Zajčica** (v nadaljnjem besedilu **PVE Zajčica**) - se nahaja v občini Divača, med Divačo in Senožečami, na območju, ki se začne pri vzpetini Zajčica in se nadaljuje na vzpetinama Na Gavgah in Strmec. Južno od vzpetine Zajčica, v smeri SV-JZ, območje prečka avtocesta. PVE Zajčica obsega 9 vetrnih elektrarn skupne instalirane moči do 30 MW vključno z dostopnimi potmi do posameznih vetrnih elektrarn in povezovalnimi 20kV elektroenergetskimi podzemnimi kabli v obstoječe elektroenergetsko omrežje. Povezovalni kabli se lahko vključijo v obstoječe elektroenergetsko omrežje v dveh variantah (varianta 1 – v načrtovano RTP Dolenja vas, varianta 2 – v obstoječo RTP Divača).

Naravovarstvene smernice po ZON-u pripravlja organizacija, pristojna za ohranjanje narave, toda ker se del območja pobude za DPN nahaja na **vplivnem območju Regijskega parka Škocjanske jame** (določeno z Zakonom o Regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96, 63/97)), smo v pripravo naravovarstvenih smernic vključili tudi upravljavca zavarovanega območja Javni zavod Park Škocjanske jame (v prilogi).

1.1 PRAVNE OSNOVE NARAVOVARSTVENIH SMERNIC

Pri pripravi državnega prostorskega načrta se kot pravna osnova za varstvo narave uporabljajo mednarodne pogodbe, resolucije in priporočila, državni predpisi (zakoni, odloki, navodila in drugi podzakonski akti), navedeni v splošnih naravovarstvenih smernicah. Poleg tega se upoštevajo še naslednji **občinski predpisi**:

- Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Sežana (Primorske novice, Uradne objave št. 13, 17. april 1992),
- Odlok o zaščiti nekaterih rastlin (Ur. objave 6/69).

2 SPLOŠNI DEL

Vsebina splošnega dela naravovarstvenih smernic, določena v 98. členu ZON, je prikazana v splošnih naravovarstvenih smernicah na spletni strani Zavoda RS za varstvo narave na povezavi http://www.zrsvn.si/dokumenti/75/2/2016/Splosne_naravovarstvene_smernice_za_urejanje_prostor_a_4240.pdf in je deloma upoštevana že v osnutku državnega prostorskega načrta. Navedena so varovana območja, usmeritve pa niso upoštewane, saj osnutek predvideva posege, ki niso v skladu z usmeritvami.

Območje z načrtovanim DPN vetrna elektrarna Zajčica je bilo že obravnavano v okviru postopka za posodobitev Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 – posodobitev 2014, za kar smo pripravili naravovarstvene smernice (naloga št. 8-III-272/2-O-15/TK, Ljubljana, 19.6.2015). V smernicah smo navedli, da naj se pri presoji upošteva tudi Karta občutljivih območij za umeščanje vetrnih elektrarn v Sloveniji (DOPPS, oktober 2012), kar pomeni, da naj se na podlagi rezultatov iz potencialnih območij za vetrne elektrarne izloči zahodni del pri območju Senožeška brda – Vremščica – Čebulovica – Selivec. To je v celoti območje obravnavanega DPN za vetrno elektrarno Zajčica. V mnenju o ustreznosti okoljskega poročila (mnenje št. 8-II-202/7-O-15/TK z dne 26.11.2015) smo opozorili na neupoštevanje Karte občutljivih območij za umeščanje vetrnih elektrarn v Sloveniji. Osnutek Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 – posodobitev 2016 (Ministrstvo za infrastrukturo, Ljubljana, november 2016) navedenega območja ne vključuje več.

Posebej poudarjamo pomen obravnavanega območja, ki ni razviden iz splošnega dela naravovarstvenih smernic:

Načrtovane ureditve se večinoma nahajajo na vzpetinah Zajčica, Na Gavgah, Strmec, to je na delu v dinarski smeri potekajočega grebena, ki se najvišje vzpne v Veliki Vremščici (1027 m). Z gozdom poraščeno območje je pomemben koridor med populacijami živalskih vrst Dinaridov in Alp. Predstavlja tudi eno izmed dveh povezav med območji Nature 2000 Javorniki – Snežnik in Trnovski gozd – Nanos, ki je čeprav močno omejena zaradi avtoceste, pomemben selitveni koridor prostoživečih živali, še zlasti za velike zveri in ujede.

Območje je pomembno za ohranjanje biotske raznovrstnosti in je kot tranzicijsko območje vključeno v mrežo biosfernih rezervatov (MAB).

3 POSEBNI DEL

Splošne in posebne usmeritve so podane v splošnih naravovarstvenih smernicah, zato v nadaljevanju podajamo le konkretne usmeritve in priporočila.

3.1 KONKRETNI POGOJI IN USMERITVE ZA VARSTVO ZAVAROVANEGA OBMOČJA

Načrtovane ureditve na J delu segajo na vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame (v nadaljevanju RPŠJ). Tu je načrtovanih 5 stojišč (4, 5, 6, 7, 8). Tik ob meji vplivnega območja RPŠJ sta dve stojišči (3, 9). V nekoliko večji oddaljenosti od meje vplivnega območja RPŠJ sta dve stojišči (1, 2).

Vplivno območje in varstvene režime določa Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96, št. 63/97). Zakon v 8. členu prepoveduje vse posege v okolje na vplivnem območju

parka, ki bi lahko posredno ali neposredno poslabšali obstoječe stanje okolja v parku. Prepovedani so:

- vsi posegi, ki bi lahko spremenili obstoječi vodni režim Reke in kakovost vode, razen v primerih varstva pred poplavami,
- drugi posegi, ki pomenijo tveganje ali nevarnost za okolje in njihovi škodljivi vplivi segajo v park.

Izhajajoč iz varstvenega režima za vplivno območje RPŠJ ugotavljamo, da bi načrtovane ureditve lahko imele negativen vpliv na zavarovano in vplivno območje RPŠJ. Načrtovane so na kraškem svetu, ki je bistveno bolj občutljiv od ostalih površin. Vsak poseg na površju se bistveno hitreje odraža tudi v podzemlju, vpliva na kakovost vode, ki se pretaka pod površjem in posledično na življenje v podzemnem svetu. Kras je zaradi svoje geološke zgradbe izjemno prepusten za deževnico in vsa voda v zelo hitrem času ponikne v podzemlje in napaja kraški vodonosnik. Podzemne povezave in smeri pretoka so lahko zelo razvejane in nepredvidljive. Do onesnaženja podzemnih vod lahko pride zaradi predvidenih zemeljskih del in potencialnega onesnaževanja s polutanti. Zemeljska dela pa lahko povzročijo tudi spremenjene pogoje pronicanja in stekanja voda v podzemlje, kar je na kraškem svetu z vidika možnosti širjenja morebitnega onesnaženja še toliko bolj zaskrbljujoče. Glede na to, posegi, predvideni v vplivnem območju parka zagotovo pomenijo tveganje in nevarnost za ohranjanje zavarovanega območja. Obstaja nevarnost vpliva na podzemne vode, ki se stekajo iz širšega območja Vremščice bodisi v Škocjanske jame ali Kačno jamo oz. kraški vodonosnik. Še več, vsa voda z vplivnega območja parka teče v kraški vodonosnik, ki deloma napaja kraški vodovod, ta pa oskrbuje cel Kras in del Obale (črpališče Klariči). Glede na to je potrebno preprečevati vsakršno možnost morebitnega onesnaženja.

Regijski park Škocjanske jame je bil ustanovljen z namenom, da se ohranijo in raziskujejo izjemne geomorfološke, geološke in hidrološke znamenitosti, redke in ogrožene rastlinske in živalske vrste, paleontološka in arheološka najdišča, etnološke in arhitekturne značilnosti in kulturna krajina ter zagotovijo možnosti za ustrezen razvoj (Zakon o Regijskem parku Škocjanske jame, Uradni list RS, št. 57/96 in 46/14 – ZON-C, 1. čl.). Obstoječe in načrtovane prostorske ureditve (avtocesta, železnica, daljnovod, vetrne elektrarne na Senožških Brdih, letališče, obrtne cone, plinovod, ...) pa pomenijo izjemno obremenitev prostora. Izvedba načrtovanih ureditev bi povzročila dodatno obremenitev in jih zato odsvetujemo. Navedeno je še posebej podarjeno v priloženem mnenju RPŠJ, v katerem je podano načelno mnenje, da »poseganje VE Zajčica v zavarovano območje – vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame ni dopustno«.

Mnenje RPŠJ se nanaša na širši prostor v smislu razvrednotenja krajinske podobe območja, ki leži prostorsko blizu in izpostavljeno iz smeri zavarovanega območja parka in je pomembno za dojemanje naravne ohranjenosti širšega območja. Regijski park Škocjanske jame je zaradi posebnosti in izjemnosti vpisan na seznam Svetovne dediščine in MAB pod UNESCO-m ter ima pomembno vlogo kot Ramsarska lokaliteta. Območij z vsemi tremi designacijami je v svetu izredno malo (23), kar predstavlja dodaten razlog za skrb in ohranjanje. V mnenju RPŠJ je izpostavljen problem varovanja Ramasarske lokalitete (podzemno mokrišče mednarodnega pomena) zaradi potencialnega možnosti onesnaženja zaradi že zgoraj navedene nevarnosti vpliva načrtovanih posegov na podzemne vode, ki se stekajo iz širšega območja Vremščice bodisi v Škocjanske jame ali Kačno jamo oz. kraški vodonosnik.

Predlagamo, da se mnenje PŠJ v nadaljevanju postopka sprejemanja DPN kot tudi v postopku CPVO ustrezno upošteva. To je potrebno zlasti zaradi varstva Škocjanskih jam kot svetovne naravne in kulturne dediščine, varovane na podlagi **Konvencije o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine** (notifikacija, Uradni list RS št. 15/1992).

3.2 KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO NARAVNIH VREDNOT

Del načrtovanih ureditev (stojišči 1 in 2) se nahaja na območju naravne vrednote Raški prelom (Id. št. 4776). Upoštevajo naj se splošne usmeritve (načrtovanje naj se usmeri izven območja naravne vrednote).

3.3 KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO EKOLOŠKO POMEMBNIH OBMOČIJ

Načrtovane ureditve se v celoti nahajajo na območju **EPO Kras** (ID 51100):

Obsežna apneniška planota v jugozahodnem delu Slovenije, severozahodni del dinarskega krasa s številnimi površinskimi in podzemeljskimi kraškimi pojavi ter veliko pestrostjo habitatnih tipov (jame, skalne stene, suha travišča, brinovja, ...). Življenjski prostor številnih ogroženih rastlinskih in živalskih vrst. Mnogi med njimi so endemiti, največ jih je med predstavniki podzemeljske favne. Selitveni koridor velikih sesalcev in ujed.

EPO Kras je pomembno za ohranjanje ogroženih in zavarovani vrst **ptic** npr. kačar (*Circaetus gallicus*), beloglavi jastreb (*Gyps fulvus*), sršenar (*Pernis apivorus*), kanja (*Buteo buteo*), sokol selec (*Falco peregrinus*), velika uharica (*Bubo bubo*), planinski orel (*Aquila chrysaetos*), podhujka (*Caprimulgus europaeus*), rjava cipa (*Anthus campestris*), hribski škrjanec (*Lullula arborea*)...

Območje z načrtovano vetrno elektrarno je pomembno za številne vrste **netopirjev** npr. veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi netopir (*Myotis blythii*) in dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*). Zlasti slednji leti dovolj visoko, da bi ga načrtovane vetrnice lahko ogrozile.

Območje je pomembno tudi iz vidika **velikih zveri**, saj predstavlja osrednji del območja volčjega tropa (*Canis lupus*) (trop Vremščica), na območju je stalno prisoten tudi medved (*Ursus arctos*). Območje je potencialen habitat risa (*Lynx lynx*).

Območje je pomembno tudi za **divjad**, ki tvori prehransko bazo za velike zveri. Za njeno dolgoročno ohranitev je pomembno, da so populacije, ki jih sedaj omejuje avtocesta, med seboj povezane. Poseg bi lahko negativno vplival na možnost migracij iz ene strani avtoceste na drugo.

Jame kot habitatni tip

Območje je kraško in kot tako potencialni habitat specializiranih jamskih vrst.

Pri nadaljnji obravnavi načrtovane vetrne elektrarne se upoštevajo konkretne usmeritve, podane v poglavju 3.4.

3.4 KONKRETNE USMERITVE ZA VARSTVO POSEBNIH VARSTVENIH OBMOČIJ (OBMOČIJ NATURA 2000)

Načrtovane ureditve se nahajajo v območju neposrednega vpliva na območja Natura 2000 in v območju daljinskega vpliva:

- **PosOV Kras (SI5000023)**
Območje je pomembno kot habitat številnih ogroženih in zavarovanih vrst ptic npr. ujed kačarja (*Circaetus galicus*), sršenarja (*Pernis apivorus*), planinskega orla (*Aquila chrysaetos*), beloglavega jastreba (*Gyps fulvus*)...
- **POO, pPOO Kras (SI3000276)**
Območje je pomembno kot habitat številnih ogroženih in zavarovanih vrst npr. netopirjev mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi netopir (*Myotis blythii*), dolgokrili

- netopir (*Miniopterus schreibersi*), dolgonogi netopir (*Myotis capaccini*), vejcati netopir (*Myotis emarginatus*), navadni netopir (*Myotis myotis*).
- **POO, pPOO Trnovski gozd - Nanos (SI3000255)**
Območje je pomembno kot habitat številnih ogroženih in zavarovanih vrst npr. netopirjev mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi netopir (*Myotis blythii*), širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*), dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*), dolgonogi netopir (*Myotis capaccini*), veliki navadni netopir (*Myotis bechsteini*)... in velikih zveri npr. volka (*Canis lupus*), risa (*Lynx lynx*) in medveda (*Ursus arctos*).
  - **POO Javorniki - Snežnik (SI3000231)**
Območje je pomembno kot habitat številnih ogroženih in zavarovanih vrst npr. velikih zveri npr. volka (*Canis lupus*), risa (*Lynx lynx*) in medveda (*Ursus arctos*).

Ptice

Naravne danosti območja z načrtovano VE dajejo ugodne življenjske pogoje za zgoraj navedene vrste ptic. Območje je zanje primerno tako za prehranjevanje, gnezditve in tudi selitve. Gozd in travišča na širšem območju Vremščice nudijo bogato prehransko bazo različnim vrstam ptic. Reliefne značilnosti območja (greben Vremščice, ki se nadaljuje proti Zajčici in naprej na zahod proti Selivcu) nudijo ugodne razmere za jadrnanje, ki je osnovno gibanje nekaterim vrstam ptic. Jadranje namreč omogoča premike z zelo malo energije, kar je za težke ptice kot so ujede, pomembno.

- **Kačarjevo** znano gnezdišče je na Selivcu, najverjetneje isti par pa lovi tudi na Vremščici (kjer se kačar redno pojavlja). Za premike preko območja mora par tako uporabljati tudi območje preko načrtovanega načrta. Območje, predvideno za postavitve VE je tudi sicer potencialni gnezditveni habitat kačarja. Med varstvenimi cilji Natura 2000 območja Kras (Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020, sklep vlade št. 00719-6/2015/13 z dne 9.4.2015, popr. dne 28.5.2015 in 23. 3. 2016) je za varstvo kačarja določena ohranitev 10 parov. Kačar je zmerno občutljiv na trke z vetrnimi turbinami, lokalno tudi zelo občutljiv. Morebitna izguba že enega osebkov zaradi trkov ima pri maloštevilnih populacijah bistven vpliv. Vrsta je v Sloveniji omejena na območje JZ Slovenije, kjer je zelo redka gnezdilka.
- **Beloglavi jastreb** se pojavlja tudi na Vremščici. Le ta je njegov selitveni kot tudi prehranjevalni habitat. Prehranska baza za beloglave jastrebe zaradi potencialne prisotnosti mrhovine na tem območju obstaja, saj Veterinarska fakulteta na Vremščici goji ovce. Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020 za območje Krasa za kačarja navaja naslednje varstvene cilje:
  - ohranitev 100 parov, ki se na Natura 2000 območju hrani,
  - ohranitev 300 osebkov na selitvi in
  - raba prostora brez struktur v zraku, ki ovirajo let.

Beloglavi jastreb je vrsta, ki ji je treba pri umeščanju vetrnic v prostor v Sloveniji posvečati največ pozornosti. Ne le da je to vrsta, ki je v Evropi med pticami najpogostejša žrtev vetrnih elektrarn, gre tudi za skrajno ogroženo vrsto. V obeh sosednjih državah – v Italiji in na Hrvaškem – od koder izvira večina osebkov, ki se pojavljajo v Sloveniji, je vrsta kritično ogrožena (Bordjan s sod. 2012).

- Območje je potencialni habitat za **planinskega orla**. Program upravljanja Natura območij 2014-2020 za območje Krasa za planinskega orla navaja naslednje varstvene cilje:
  - ohranitev 2 parov planinskega orla in
  - raba prostora brez struktur v zraku, ki ovirajo let.

Planinski orel je maloštevilna vrsta, ki je močno občutljiva na vetrne elektrarne (Bordjan s sod. 2012).

- Območje je potencialni habitat za **sršenarja**. Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020 za območje Krasa za sršenarja navaja naslednje varstvene cilje:
  - ohranitev 20 parov in
  - raba prostora brez struktur v zraku, ki ovirajo let.
- Območje je potencialni habitat tudi za **veliko uharico**. Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020 za območje Krasa za veliko uharico navaja varstveni cilj ohranitve 16 parov.

Načrtovani poseg pomeni negativen vpliv v habitatu varovanih vrst ptic, zlasti ujed zaradi npr. potencialnih trkov z vetrnicami, fragmentacije habitata ali izgube dela habitata in je v nasprotju s cilji Programa upravljanja Natura območij 2014-2020 za območje Krasa.

Območje VE Zajčica je na podlagi **Karte občutljivih območij za ptice za umeščanje vetrnih elektrarn v Sloveniji** (Bordjan, D., T. Jančar in T. Mihelič, Verzija 2.0. DOPPS - BirdLife Slovenija, Ljubljana, 2012) uvrščeno v t. i. zmerno občutljivo območje, vendar pa leži med sosednjima močno občutljivima območjema (Vremščica in Selivec). Študija za izdelavo *Karte občutljivih območij za ptice* je obdelala tudi lokacije kjer je predvidena postavitve vetrne elektrarne Zajčica v okviru predloga Nacionalnega energetskega programa (NEP) RS za obdobje do leta 2030 in je pri območju »11. Senožeška brda - Vremščica - Čebulovica – Selivec« predlagala, naj se odstrani zahodni del (Bordjan s sod. 2012), kamor spada tudi območje načrtovane vetrne elektrarne Zajčica.

Netopirji

Območje z načrtovanimi VE je pomembno za številne vrste netopirjev npr. veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi netopir (*Myotis blythii*) in dolgokrili netopir (*Miniopterus schreibersi*).

Dolgokrili netopirji imajo v bližnjih Škocjanskih jamah zatočišče (kotišče, prezimovališče in prehodno zatočišče). Gre za edino kotišče v zahodni Sloveniji v katerem koti vsaj 80% slovenske populacije. Območje je od Škocjanskih jam oddaljeno 4-5 km, dolgokrili netopirji pa se prehranjujejo 20-30 km od svojih zatočišč. Glede na to, da območje ustreza lastnostim, ki opredeljujejo prehranjevalni habitat za netopirja ter zaradi majhne oddaljenosti od jam, ne moremo izključiti, da je območje prehranjevalni habitat te vrste netopirjev. Območje se nahaja tudi na selitveni poti od Škocjanskih jam proti Predjami (pomembno prezimovališče in prehodno zatočišče vrste), zato območje z načrtovano VE najverjetneje predstavlja njihov selitveni koridor. Dolgokrili netopirji v nasprotju z nekaterimi drugimi vrstami letajo relativno visoko, zato imajo visoke VE nanje velik vpliv zaradi morebitne povečane smrtnosti zaradi trkov z vetrnicami, pojava barotravme, pojava dezorientacije zaradi ultrazvoka, ki ga oddajajo turbine. Hkrati bi to pomenilo tudi izgubo lovnega habitata, uničenje selitvenega koridorja, fragmentacijo habitata, ...

Za dolgokrilega netopirja je med varstvenimi cilji Natura 2000 območja Kras (Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020) določena ohranitev 6000 osebkov, kar pomeni, da je potrebno zagotavljati ugodne življenjske pogoje v habitatu vrste in brez potencialnih tveganj za ogrožanje populacije v varovanem območju.

Velike zveri

Območje načrtovane VE je osrednji del območja volčjega tropa (trop Vremščica), na območju je stalno prisoten tudi medved. Območje je potencialen habitat risa. Območje je pomembno za povezljivost alpskih in dinarskih populacij oz. populacij znotraj Natura območji POO, pPOO Trnovski gozd - Nanos In POO Javorniki - Snežnik .

Posegi v ohranjen strnjen gozdni prostor, bi lahko pomenili npr. vznemirjanje in fragmentacijo območja za velike zveri in njihovo prehransko bazo, pričakovati pa je tudi povečan vpliv konfliktov s človekom, kar posledično vpliva na manjšo toleranco prisotnosti npr. volka in posledično večji odstrel. Poleg zmanjšanja bivalnega prostora bi poseg lahko preprečeval migracijo nekaterim bolj plašnim zverem (npr. volku in risu).

Območje je pomembno tudi za divjad, ki tvori prehransko bazo za velike zveri. Za njeno dolgoročno ohranitev je pomembno, da so populacije, ki jih sedaj omejuje avtocesta, med seboj čim bolj povezane. Poseg bi lahko negativno vplival s poslabšanjem možnosti migracij iz ene strani avtoceste na drugo.

Jame kot habitatni tip

Območje je kraško in kot tako potencialni habitat specializiranih jamskih vrst. Habitatni tip bi lahko ogrozilo onesnaženje zaradi delovanja vetrnih elektrarn (olja, maziva).

Iz navedenega povzemamo sledeče varstvene usmeritve:

- Na območju naj se ohranja ugodno stanje in dolgoročno ohranitev varovanih vrst in habitatnih tipov skladno z varstvenimi cilji Programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020.
- Ohranja se kvaliteta habitatov, vključno s posebnimi strukturami habitata, ki so pomembne za posamezne vrste in habitatne tipe.
- Ohranja se celovitost in povezanost habitata ter povezanost populacij z drugimi populacijami na širšem območju.

3.5 OPREDELITEV DO NAČRTOVANE PROSTORSKE UREDITVE

Glede na vse zgoraj navedeno, naravovarstvene smernice za posodobitev Akcijskega načrta za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 – posodobitev 2014 (naloga št. 8-III-272/2-O-15/TK, Ljubljana, 19.6.2015), upoštevajoč varstvene cilje Programa upravljanja Natura območij 2014-2020 ter mnenje upravljavca zavarovanega območja RPŠJ ugotavljamo, da je načrtovana prostorska ureditev - gradnja polja vetrnih elektrarn Zajčica z vsemi pripadajočimi funkcionalnimi objekti in ureditvami v načrtovanem obsegu in vsebini v nasprotju z varstvenimi cilji, podanimi v Programu upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020, varstvenimi cilji Regijskega parka Škocjanske jame in podanimi usmeritvami. Iz navedenega razloga odsvetujemo gradnjo polja vetrnih elektrarn Zajčica, načrtovanega z DPN za vetrno elektrarno Zajčica.

3.6 VIRI

Bordjan, D., T. Jančar & T. Mihelič (2012): Karta občutljivih območij za ptice za umeščanje vetrnih elektrarn v Sloveniji, Verzija 2.0. DOPPS - BirdLife Slovenija, Ljubljana.

Program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2015-2020, sklep vlade št. 00719-6/2015/13 z dne 9.4.2015, popr. dne 28.5.2015 in 23. 3. 2016

Rodrigues, Bach, Dubourg-Savage, Karpandža, Koveč, Kervyn, Dekker, Kepel, Bach, Collins, Harbusch, Park, Micevski, Minderman: Guidelines for consideration of bats in wind farm projects, Revision 2014, Eurobats, publication series no. 6.

Scottish Natural Heritage, 2014. Guidance: Recommended bird survey methods to inform impact assessment of onshore wind farms, May 2014

Park *Škocjanske jame,*
Slovenija

Številka: 190-4/2017-10
Škocjan, 6.4.2017

ZRSVN OE Nova Gorica
Delpinova 16

5000 Nova Gorica

ZAVOD RS ZA VARSTVO NARAVE TOBAČNA ULICA 5, LJUBLJANA	
ŠTEVILKA	5-III-244/3-P-2017
DATUM	10.04.2017
PRILOGE	
ENOTA	OBMOČNA ENOTA NOVA GORICA

Zadeva: Naravovarstvene smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica

Zveza: Vaš dopis z dne 28.03.2017 številka: 5-III-244/2-O-17/ACG in elektronska pošta s prilogami

Spoštovani!

Na osnovi vloge ZRSVN OE Nova Gorica, ki je prišla iz Ministrstva za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 48, Ljubljana, z dne 22.3.2017, ZRSVN pripravlja naravovarstvene smernice za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica. Naravovarstvene smernice po Zakonu o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – UPB2; v nadaljevanju ZON) pripravlja organizacija, pristojna za ohranjanje narave. Upravljevec zavarovanega območja (javni zavod Park Škocjanske jame) na osnovi 133. člena ZON sodeluje pri pripravi naravovarstvenih smernic z organizacijo, pristojno za ohranjanje narave za tisti del, ki se nanaša na zavarovano območje.

V Parku Škocjanske jame se trudimo, da bi ohranili in obvarovali svetovno naravno dediščino vpisano pri UNESCO že od leta 1986 tudi našim zanamcem. Naše delo je usmerjeno za dobrobit ljudi in narave. Pošiljamo vam naše videnje umeščanja projektov vetrnic s poudarkom na varovanju narave in okolja ter upoštevanjem skupka abiotskih in biotskih faktorjev in ljudi z območja na katere lahko elektrarne vplivajo posamezno predvsem pa kumulativno z ostalo infrastrukturo, ki je že umeščena v prostor.

Območje, ki ga pokriva DPN za vetrno elektrarno Zajčica se v pretežnem delu nahaja tudi na z Zakonom o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96) določenem vplivnem območju parka ali neposredni okolici. Kot upravljelec zavarovanega območja smo pripravili mnenje za pripravo strokovnih podlag za naravovarstvene smernice oz. oblikovali strokovno stališče do navedenega planskega akta. Za pomoč pri izdelavi mnenja smo zaprosili tudi DOPPS, CKFF in IZRK ZRC SAZU.

Lepo pozdravljeni!

Pripravil:
Tomaž Zorman

Direktor:
Stojan Ščuka

Prilogi: - Uvod v problematiko in Strokovne podlage vpliva VE Zajčica na naravo in
Regijski park Škocjanske jame

Škocjanske jame
so vpisane leta 1986
v seznam svetovne dediščine.

Park Škocjanske jame, Slovenija
Škocjan 2, 6215 Divača
Uprava telefon: 05 7082100, faks: 05 7082105
Informacijski center telefon: 05 7082110, faks: 05 7082111
E-mail: psj@psj.gov.si
<http://www.gov.si/parkskj/>; <http://www.park-skocjanske-jame.si/>

Javni zavod je vpisan pri Okrožnem sodišču v Kopru.
Št. reg. vpisa 1/05260/00
Matična št.: 1121715
TR: 01100-6030254323 pri UJP Koper
Davčna št.: SI11690151

UVOD V PROBLEMATIKO VETRNIH ELEKTRARN NA KRASU

Slovenija ima kot majhna država in polnopravna članica Evropske unije odlične priložnosti in možnosti, da postane nizkoogljična družba. V času, ko se država Slovenija mrzlično pripravlja na zaveze nizko ogljične družbe, ki jih nalaga EU, je na pleča občinskih veljakov številnih primorskih občin pod pritiskom kapitala in politike skozi predloge državnih prostorskih načrtov, padla izjemno pomembna naloga. Morajo se hitro opredeliti, ali podpirajo gradnjo cele vrste vetrnih elektrarn po slemenih in robovih visokih kraških planot. Težka odločitev. Toliko bolj, ker bi pri takšni zadevi poleg občinskih struktur nujno morali imeti besedo še naravovarstveni in neodvisni strokovnjaki elektro stroke, ki imajo celosten vpogled v problematiko ter vsi ostali, ki tako ali drugače uporabljajo ta prostor.

Pred časom so Bistričani obravnavali postavitev tovrstne elektrarne na Volovji rebri, ki velja za izjemen kotiček, kjer iz rastlinsko in živalsko bogatih suhih kraških travnikov štrlijo slikovite bele skale. Tamkajšnji mir in tišino pridejo uživati številni obiskovalci in tisti, ki jih vznemirjajo skrivnosti neokrnjene narave.

Tokrat se bo odločalo o nekaterih slemenih nad Senožečami in Kozino, Sežano med drugim tudi o Vremščici. Tudi slednja velja za izjemno vabljivo izletniško točko, ki razkriva številna dragocena travišča in gnezda za slovenske razmere pomembnih vrst ptic ter je njen vrh (ki brez zaledja ne more obstati) zavarovan kot botanični rezervat pomembnih zavarovanih in ogroženih rastlin. Pristojne vladne službe so Volovjo reber, Vremščico ter številne druge visoke kraške planote opredelile kot evropsko pomembne in ta območja so predvidena za zaščito v okviru Nature 2000. Vremščica in Volovja reber sta tudi v vplivnem območju Regijskega parka Škocjanske jame, ki je zaradi izjemnih naravnih lepote edini v Sloveniji vpisan na seznam svetovne kulturne in naravne dediščine pod okriljem UNESCO. Pogled na pogorje Vremščice, posejano z vetrnicami vetrne elektrarne, bi zelo kazil podobo kraške kulturne krajine v okolici parka.

Žal ne moremo imeti obojega. Če hočemo še naprej ohranjati neokrnjeno naravo, kar je v primerjavi z večino razvitih zahodnoevropskih držav naša velika prednost in izziv, moramo pred tako velikim posegom v prostor na občutljivih kraških območjih temeljito premisliti. Vrnitve po postavitvi gigantov (steber, na katerem stoji generator, je visok 40 do 65 m, lopatice dolge še 21 m, za en podstavek potrebujemo okoli 200 m³ betona) preprosto ni.

Če morajo v nekaterih evropskih državah parke ustanavljati tako, da v degradiranih območjih umetno spet vzpostavljajo naravne razmere (npr. v Veliki Britaniji in na Nizozemskem), nam v Sloveniji tega ni treba početi, saj je dovolj, da na državni ali občinski ravni zaščitimo razmeroma neokrnjene predele in izdelamo mehanizme za sonaravni razvoj. Vetrne elektrarne nikakor niso nadomestilo za elektriko, ki jo sicer proizvedemo v termo ali nuklearnih elektrarnah niti kakšna eko, geo in bio prijazna energija, če je umeščena v ohranjeni naravi (Natura 2000 območju, celo vplivnem območju naravnega parka ali botaničnega rezervata) namesto, kjer bi morala biti – v že degradiranih območjih kot so npr. industrijske cone, luka Koper, BTC ipd., ki so hkrati tudi največji porabniki energije. Seveda vprašanje modernega pogleda na svet, globalno vprašanje vzdržnosti nenasitne družbe, ki zahteva vsak dan več energije, ne zdrži in ni mogoč. Potrebno bo z njo varčevati, jo modro porabljati in drugače (kot le na račun narave) pridobivati...

Še pred leti se je govorilo o Kraškem regijskem parku, katerega osnovanje so podprle vse občine, ki bi z drugimi zaščitnimi območji v tem delu Slovenije ponujal številne možnosti za vse bolj dragoceni oddih na svežem kraškem zraku, s pogledom na simpatične gručaste vasice in visoke kraške planote. Vsi smo do včeraj tvorno sodelovali pri snovanju naših želja skozi Pilotni projekt Kras o Kraškem parku in kasneje o še bolj ljudem prijaznem Geoparku. Danes si želijo nekateri le še vetrnic.

V Parizu že nekaj let čaka in je načeloma tudi sprejet predlog za vpis Klasičnega krasa v seznam svetovne dediščine, kot enega najznačilnejših primerov kraške krajine v svetu. Za sprejetje predloga so potrebne le še strokovne podlage, ki se pripravljajo in jih podpira tako UNESCO kot Slovenija, vendar le te z »vetrnično podlago« zagotovo ne bodo zdržale strogega preverjanja in čisto normalnega občutka komisije o tem kaj pomeni Kras in tipična kraška krajina.

V obstoječem državnem prostorskem planu RS je na Krasu še vedno, v zasnovi varstva narave opredeljen Kraški regijski park, kot obvezno izhodišče RS, ki ga morajo upoštevati tudi vsi prostorski plani lokalnih skupnosti-občin. Iz tega nedvoumno izhaja, da so predvidena območja vetrnih elektrarn v nasprotju z obveznimi republiški izhodišči prostorskega plana RS in nimajo nobene veze z varstvom narave.

In kaj je lahko ponudimo kot alternativo, silnim obljubam električarjev o zaposlovanju in odkupovanju zemljišč? Ponuditi »ničvredno gmajno« gostu iz Velike Britanije, Nizozemske ali Belgije, kjer kar mgoli živali in raste ogromno rastlin - tako imenovana pestrost ali raznovrstnost, pomeni tudi trženje brez vlaganja. Vložek je le v pamet. Pamet, da nekdo sprevidi vrednoto, da jo ohrani ter da se nenazadnje o naravi in njeni vlogi tudi nekaj nauči, ter to znanje in gmajno potem drago proda. Proda pa jo ljudem, katerim so industrija, vetrnice, kemikalije in druge civilizacijske »ugodnosti« naravo uničile do te mere, da ponovno sadijo robido, grmovje, plevele ter jih občudujejo kot čudo. Dolgoročno, verjetno res šele čez nekaj let, vendar trajno (kar pomeni vsaj 50 let ali več) je gmajna dobičkonosen posej za Slovence v Evropi. To ne pomeni za dva morda tri ljudi kot jih zaposluje vetrno polje temveč veliko več. Za primer naj navedem, da ima kraljevo društvo za opazovanje in proučevanje ptic v Veliki Britaniji 2 milijona članov, ki so žejni redkih ptic, čistega zraka in seveda vodiča, ki bi jim te zanimivosti znal pokazati. V Sloveniji in na Krasu imamo veliko ptic, rastlin in drugih živali, obilo čistega zraka in burje, potrebujemo le še nekaj znanja in pameti ter predvsem pravo mero modrosti, da bi sprejeli pravo odločitev in ohranili našo naravo tako zase in naše zanamce kot tudi za turiste. Turizem je namreč vse bolj pomembna gospodarska panoga, ki ima v zadnjih letih največjo rast in vanjo vse več vlagajo tudi družbe, ki z njo sicer nimajo nobene povezave npr. naftne družbe. Torej, če ne verjamete nam naravovarstvenikom verjemite vsaj naftnim mogotcem.

STROKOVNE PODLAGE VPLIVA VE ZAJČICA NA NARAVO IN REGIJSKI PARK ŠKOCJANSKE JAME

Poseganje VE Zajčica v zavarovano območje - vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame ni dopustno. Velika vidna izpostavljenost iz širšega območja Krasa bi povzročila zelo moteno krajinsko podoba na tradicionalno kraško krajino pogledov na Čebulovico in Vremščico iz Krasa oz. na Regijski park Škocjanske jame, ki je vpisan zaradi posebnosti in izjemnosti na seznam Svetovne dediščine in MAB pod UNESCOm ter ima pomembno vlogo kot Ramsarska lokaliteta. Območij z vsemi tremi designacijami je v svetu izredno malo (23), kar predstavlja dodaten razlog za skrb in ohranjanje. Zato je tovrsten poseg na vplivno območje parka z omenjenih vidikov degradacije krajine, ki je vidna iz lokacije UNESCO (svetovna naravna dediščina pomembna za celotno svetovno javnost) sporen. Problem varovanja Ramsarske lokalitete (podzemno mokrišče mednarodnega pomena) lahko nastane zaradi potencialnega onesnaženja ob katastrofah, pa tudi zaradi zemeljskih del in onesnaževanja s polutanti ali/in še posebej spornih spremenjenih pogojev pronicanja in stekanja voda v podzemlje. Vplivi gradnje in delovanja bi lahko zelo negativno vplivali na jamske živali med katerimi so ravno tako Natura 2000 vrste kot so človeška ribica in drobnovratnik. Na Krasu si namreč prizadevamo k ohranjanju čim boljšega stanja podzemeljskega vodonosnika na tem območju tako zaradi biotske pestrosti endemičnih podzemnih vrst živali (Slovenski klasični kras je vroča točka biotske pestrosti v svetovnem merilu), kot tudi zaradi zajetja pitne vode v Klaričih.

Tudi ostale naravne vrednote državnega pomena – jame, bi tako lahko bile posredno ali neposredno ogrožene zaradi omenjenih groženj.

Poseganje VE Zajčica na varovana območja narave - območja Natura 2000, kjer je ob morebitni izgradnji pričakovati pomembno poslabšanje življenjskega prostora in velik uničujoč vpliv »klatenja« ujed in drugih ptic za klasifikacijske vrste npr. kačarja, veliko uharico, podhujko, smrdokavro in hribskega škrjanca, sokoła selca in beloglavega jastreba. Območja ne moremo omejiti zgolj na območje vetrnic ampak ga moramo dojemati kot življenjski prostor prepletanja habitatov in preletanja vseh naštetih vrst v času in prostoru. Predvsem vrste kot so kačar, sokol selec in beloglavi jastreb se na območju grebenov Vremščice zadržujejo in preletajo zaradi ugodnih termičnih pogojev in orografskih dejavnikov, ter za nekatere vrste velikega števila pasočih se ovac, ki jim posredno ali neposredno omogočajo hrano.

Pričakuje se tudi uničujoč vpliv zaradi povzročanja podtlaka (pogina zaradi hipo ali/in hiperbaričnega efekta na dihala in prevelikih hitrosti lopatic) več vrst netopirjev. Vsi netopirji so strogo zavarovani po Habitatni direktivi (Priloga 4) med njimi tudi dolgokrili netopir, za katerega nosi park še posebno odgovornost. V Škocjanskih jamah je edino kotišče te vrste v zahodni Sloveniji v katerem pa koti vsaj 80% celotne slovenske populacije te vrste netopirjev. Dolgokrili netopirji se običajno prehranjujejo tudi 20-30 km od svojih zatočišč, zato lahko upravičeno pričakujemo njihovo prisotnost na območju predlagane VE Zajčica. Glede ugotovitve sporazuma EUROBATS (v okviru Bonske konvencije o migratornih vrstah) ta vrsta spada med skupino vrst, ki so najpogosteje žrtve vetrnih elektrarn. Predvidena VE Zajčica leži tudi na sredini koridorja med Škocjanskimi jamami in Predjamo. Med tema jamama so selitvene poti, kar je ključnega pomena za ohranjanja vrste. Vsak poseg lahko zato bistveno ogrozi stabilnost populacije dolgokrilega netopirja. Ta vrsta kot tudi še druge vrste, ki se pojavljajo v območju Regijskega parka Škocjanske jame sodi med visoko ogrožene vrste Natura 2000.

Poseganje VE Zajčica 1 in 9 na območje naravne vrednote NV Raški prelom ne bodo prispevale k ohranjanju temveč poškodovanju ali uničenju naravne vrednote.

Na območju EPO Krasa z vetrnimi elektrarnami - »giljotinami«, kjer naj bi se varovalo ekološko pomembno območje zagotovo ni primerna dejavnost, ki bi ohranjala naravo. Pri vseh navedenih argumentih pa je najbolj zaskrbljujoč kumulativni učinek že obstoječe infrastrukture (avtocesta,

ceste, daljnovodi) in predvidenih novih vetrnih elektrarn. V neposredni bližini Zajčice stoji tudi podhod pod avtocesto kjer je Biotehniška fakulteta Oddelek za gozdarstvo in Gozdarski inštitut s pomočjo Lovske zveze Slovenije preučeval migracijske poti velikih zveri in ostale divjadi.

Vetrne elektrarne bi številčno stanje za Slovenijo in Evropo pomembnih vrst na območju migracij še dodatno poslabšale, zaradi uničujočega vpliva na leteče živali, potencialno spremenjen vodni podzemni režim za jamske živali ter kumulativnega učinka negativnih dejavnikov že obstoječe infrastrukture na ostale migratorne vrste in vrste z velikimi areali (medved, volk). Hkrati pa bi degradirale vedute na kulturno krajino edine slovenske naravne svetovne dediščine pod okriljem UNESCO in ogrozile vodni režim Ramsarske lokalitete.

VERODOSTOJNOST PODATKOV

»Pozabljena«, zato tudi ni narisana, je poljska pot, kolesarska in planinska pot ki vodijo iz Gavg mimo Gabrške gore proti stajam oz. vrhu Vremščice. Pot je označena, vsakodnevno obiskana in zelo popularna bodisi poleti (pohodi, teki, kolesarjenje) bodisi pozimi (sprehodi, sankanje). Na območju travnikov pa v neposredni bližini tudi vzletišče za jadrane pilote letal in zmajev. Načrtovalec jo je najbrž »namenoma« pozabil označiti kot edino in najbolj obiskano pot za obisk Vremščice. To pomeni, da je na tem mestu rekreativna funkcija območja gozda in okolice izjemna, ima veliko uporabnikov iz širšega območja (Kras, Obala, Trst) in je ne smemo zanemarjati ali spregledati oz. podcenjevati. Elektrarne bi razvrednotile veliko območja, ki je z občinskimi načrti predvideno za sprostitvev in rekreacijo ali ga naredile celo neuporabnega - nevarnega.

VPLIV NA LJUDI

Večinska volja krajanov KS Senožeče, izkazana 25.5.2014 na svetovalnem referendumu o umeščanju vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče, je bila jasno in glasno izražena in pravi naj se ne umešča novih vetrnih polj na območju KS Senožeče. Dosedanje priprave OPN so pokazale izrazit interes občanov po mehkih oblikah rekreacije, turizma in obrtnih dejavnostih, ki temeljijo na tradicionalnih elementih krajine in z njo povezanih ljudi.

Priprave novih »državnih prostorskih načrtov« naj se ne začenjajo, dokler se ne sprejme ustrezna zakonodaja, ki bo upoštevala dognanja o škodljivosti infra hrupa za ljudi in živali, ki bo strokovna podlaga za umeščanje vetrnih elektrarn z vidika ustrezne zaščite zdravja vseh omenjenih.

Prevelika bližina vasi Gabrče 600 metrov, Senožeče 1700 in Dolenja Vas 1400 glede na priporočljive in v EU in svetu določene odmike zaradi infra hrupa (dokazane škodljive posledice na centralni živčni sistem in notranje organe), ki povzroča zdravstvene težave okoliškemu prebivalstvu, kjer so predlogi za odmik od naselij minimalno od 4 do 5 kilometrov ponekod celo od 15 km dalje.

Pripravil:

Tomaz Zorman

Zavod za
ribištvo Slovenije Fisheries Research
Institute of Slovenia

Sp. Gameljne 61a • SI-1211 Ljubljana • Šmartno
T 01 24 43 400 • F 01 24 43 405 • E info@zzrs.si

www.zzrs.si

Štev: 4200-2/2017/2

Datum: 14.04. 2017

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
ga. Tjaša Gregorič
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		1
Prejeto:	18-04-2017	Št. znak: Gregorič
Vredn.:	Priloge	
Številka:	35009-5/2016/17	

Zadeva: SMERNICE ZA NAČRTOVANE PROSTORSKE UREDITVE K DRŽAVNEMU PROSTORSKEMU NAČRTU ZA VETRNO ELEKTRARNO ZAJČICA

Na podlagi 19. člena *Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državne pomena v prostor (ZUPUDPP, Ur.l. RS, št. 80/2010 in 106/2010 popr., 57/2012)*, *Zakona o sladkovodnem ribištvu (ZSRib, Uradni list RS, št. 61/06)* in vloge koordinatorja priprave državnega prostorskega načrta (v nadaljevanju: DPN), Ministrstva za okolje in prostor, Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana, št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22.03. 2017, daje Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljevanju: ZZRS) smernice za načrtovane prostorske ureditve k DPN za vetrno elektrarno Zajčica.

Na podlagi vlog za pridobitev smernic k obravnavanemu DPN smo pregledali gradivo, ki je bilo dostopno na strežniku koordinatorja (<http://arhiv.mm.gov.si/mop/interno/>) :

- *Pobuda za državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica; št. naloge: 8034 (Ljubljanski urbanistični zavod d.d., Ljubljana, november 2016, dopolnitve februar 2017)*
- *Idejna zasnova (IDZ) za objekt Vetrna elektrarna VE – Zajčica: 4. Načrt električnih inštalacij in električne opreme; št. projekta in načrta 38/2013. (Elita I.B., d.o.o., Sežana, december 2013)*
- *Predinvesticijska zasnova (PIZ) za postavitve vetrnih elektrarn VE Zajčica (Območna razvojna agencija Krasa in Brkinov, Sežana, december 2013)*
- *Grafične priloge.*

Območje urejanja

Predmet pobude za pripravo državnega prostorskega načrta je gradnja polja vetrnih elektrarn Zajčica (v nadaljevanju VE Zajčica) s spremljajočimi prostorskimi ureditvami in objekti. Širše območje DPN, za katerega se pridobivajo smernice, je veliko 502 ha; ožje območje, kjer se bodo izvajali dejanski posegi pa obsega okoli 7,69 ha. Lokacija VE Zajčica je na območju hribov Zajčica, Na Gavgah in Strmec zahodno od naselja Gabrče v Občini Divača. Predvidena je postavitve devetih vetrnih agregatov z izvedbo internih povezovalnih kablovodov med njimi in s priključnim kablovodom do RTP Dolenja vas in nadalje do RTP

Divača. VE 1 je ločena enota, ostale VE so med sabo povezane v skupna vozlišča (polja E1, E2 in E3). Na območju obravnavanega DPN je načrtovana izvedba sledečih gradbeno inženirskih objektov v dveh fazah:

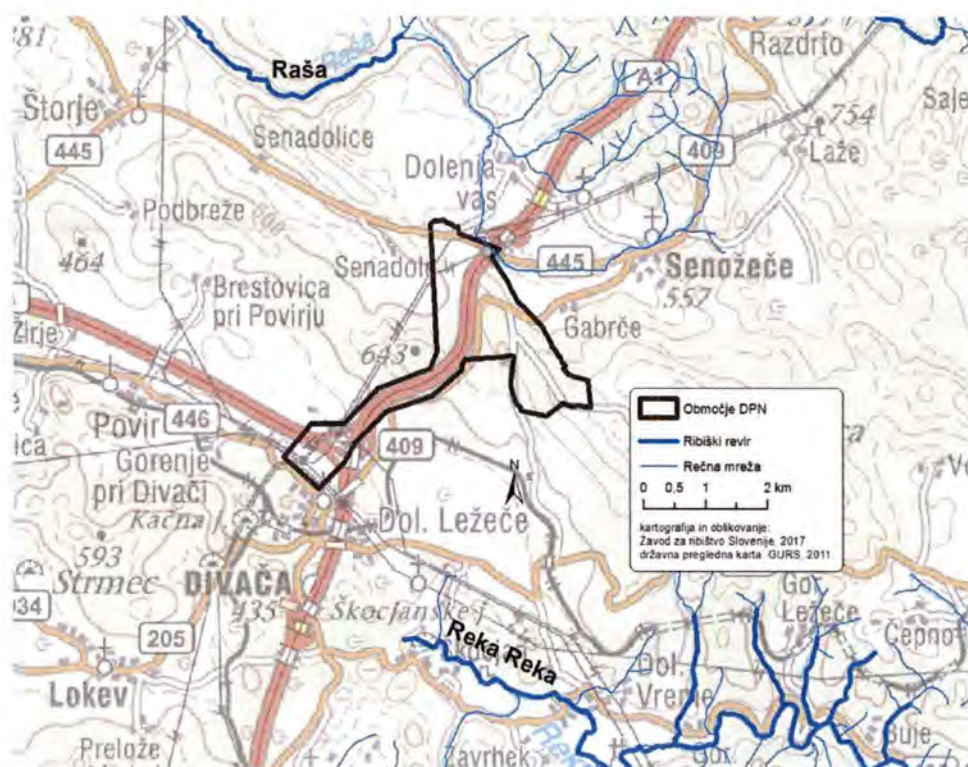
- Enote vetrne elektrarne (energetski objekti) in platoji ob stojiščih 9 VE,
- nove dostopne ceste,
- elektroenergetski kablovodi (interni in priključni).

V prvi fazi je načrtovana izgradnja 5 VE na Zajčici in v drugi fazi izgradnja 4 VE Na Gavgah.

Ribiško upravljanje in varstvo rib

Iz prejete dokumentacije in iz podatkov Ribiškega katastra je razvidno, da se obravnavano območje DPN glede na *Uredbo o določitvi meja ribiških območij in ribiških okolišev v Republiki Sloveniji (Uradni list RS, št 52/2007)*, nahaja na območju renškega ribiškega okoliša. V skladu z veljavnim Ribiško gojitvenim načrtom 2006-2010 Ribiške družine Renče, ki ga je potrdila pristojna upravna enota, ter Letnim programom 2017, ki ga je potrdil Zavod za ribištvo Slovenije (v nadaljevanju ZZRS), ribiško upravljanje v tem ribiškem okolišu izvaja Ribiška družina Renče.

Na severovzhodnem delu obravnavanega območja DPN se nahaja vodotok Senožeški potok, ki nima statusa ribiškega revirja. Senožeški potok se izliva v vodotok Ločnik, ki je pritok vodotoka Raša. Ugotavljamo, da se obravnavano območje DPN nahaja okoli 2 km od ribiškega revirja Raša, ki ima status ribiškega revirja brez aktivnega upravljanja. Povirje Raše se nahaja na meji obravnavanega DPN. Raša je pritok Branice, ki mestoma ponika in tudi občasno presuši. Zaradi kraškega značaja območja obstaja velika verjetnost, da občasno presuši tudi Raša. ZZRS ne razpolaga s podatki o ribah v vodotokih Senožeški potok in Raša.

Slika 1: Prikaz vodotokov in ribiških revirjev na območju obravnavanega DPN.

Opredelitev do načrtovanih prostorskih ureditev v okviru predmetnega DPN in podaja smernic

Menimo, da je smiselno načrtovati rabo prostora, ki bo pomenila najmanjši poseg v prostor in najbolj izpolnjuje okoljske zahteve. V obravnavani pobudi DPN je opisana odsotnost vodotokov in vodnih teles na obravnavanem območju, kar je značilnost kraškega sveta.

Glede na lokacijo območja DPN, znotraj katerega bi se izvajalo posege za izvedbo vetrne elektrarne Zajčica, ter ob upoštevanju dejstva, da se neposredno na lokacijah postavitve posameznih vetrnih elektrarn (stojna mesta) ne nahajajo vodna telesa in vodotoki, kar je navedeno tudi v pobudi za obravnavani DPN, je verjetnost vplivov na vodne habitate rib minimalna. Do vplivov lahko pride le ob morebitnem odlaganju izkopanega materiala na območju vodnih in priobalnih zemljišč ali na območju povirnih delov vodotokov.

V pobudi je navedeno, da bo treba zaradi izvedbe gradbenih del za gradnjo temeljev vetrnih elektrarn, platojev, dostopnih cest in kabelskih povezav zagotoviti tudi ustrezno ravnanje z morebitnim viškom izkopanega materiala.

S stališča ribiškega upravljanja ter s stališča varovanja ribjih populacij in njihovih habitatov je najpomembnejše, da pri izvedbi načrtovanih objektov, in sicer predvsem pri izkopih za dostopne ceste in kablovode, ne pride do poseganj (odlaganje materiala) na območju vodotokov v bližini DPN območja.

Glede na lokacijo načrtovanih posegov za izvedbo objektov VE Zajčica ne pričakujemo vplivov na ribe, ki živijo v Senožeškem potoku in Rači.

Največji neposredni negativni vpliv na populacije rib in njihove habitate lahko imajo:

- Kaljenje vode v primeru odlaganja izkopanega materiala na območje struge in brežin vodotokov,
- onesnaževanje vodotokov, ki bi bilo posledica odlaganja izkopanega materiala na neustrezne lokacije,
- vpliv posegov na drstišča v času drsti rib – samo v primeru odlaganja izkopanega materiala na območje brežin vodotokov.

V skrajnem primeru bi lahko prišlo tudi do daljinskega vpliva – npr. v primeru dolgoročnega kaljenja vode ali v primeru onesnaženja vodotokov z nevarnimi snovmi.

Ob upoštevanju načrtovanih posegov na obravnavanem območju DPN ter v skladu s trajnostno rabo rib in ohranjanjem ribolovnih virov ter zavarovanih vodnih in priobalnih ekosistemov daje **Zavod za ribištvo Slovenije ob upoštevanju dejanskega stanja ter načrtovanih prostorskih ureditev k predlaganemu DPN za vetrno elektrarno Zajčica naslednje smernice, ki morajo biti upoštevane v nadaljnjih fazah postopka za pripravo DPN in podrobnejšem načrtovanju:**

1. Kot izhodišče za določitev meje predmetnega DPN naj se načrtuje prostorski obseg DPN, znotraj katerega ne bo posegov na območju vodnih in priobalnih zemljišč strug vodotokov.

2. Vsak poseg v ribiški okoliš mora biti načrtovan in izveden na način, ki v največji mogoči meri zagotavlja ohranjanje rib, njihove vrstne pestrosti, starostne strukture in številčnosti (19. člen ZSRib) tako, da se struge, obrežja in dna vodotokov in stoječih vodnih teles ohranja v čim bolj naravnem stanju, da se ohranja obstoječa dinamika, hidromorfološke lastnosti in raznolikost vodotokov ter da se ohranja naravna osenčenost oz. osončenost struge in brežin.
3. Ob morebitnih predvidenih delih v vodnih ali priobalnih zemljiščih, ki lahko imajo neposredni ali daljinski vpliv na ribiške revirje na območju predmetnega DPN, je potrebno vsaj 7 dni pred začetkom gradnje obvestiti pristojno Ribiško družino Renče, da se lahko izvede intervencijski odlov rib na mestu posega oziroma predelu, kjer je ta vpliv še lahko prisoten. Če bodo dela potekala etapno in daljše časovno obdobje, mora izvajalec obvestiti pristojno ribiško družino ob vsakem novem posegu v vodna ali priobalna zemljišča, tako da se lahko intervencijski odlovi rib po potrebi opravijo pred vsakim novim posegom v strugo vodotokov.
4. Vsi posegi se morajo izvajati tako, da bo preprečeno onesnaževanje vodotokov in stoječih vodnih teles s strupenimi ali škodljivimi snovmi (goriva, olja, zaščitni premazi, beton, itd.), ki se uporabljajo v gradbeništvu. Preprečeno mora biti vsakršno onesnaženje voda na območju načrtovanih del.
5. Odpadkov, gradbenega materiala in s kakršno koli snovjo onesnažene vode se v vodotoke in stoječa vodna telesa ter na vodna in priobalna zemljišča, ne odlaga.
6. Začasne deponije (v času izvajanja posegov) morajo biti urejene na način, da je preprečeno onesnaževanje voda. Načrtovana mora biti odstranitev vseh ostankov gradbenega materiala in kakršnih koli odpadkov na primerno deponijo.
7. Ribiški družini Renče mora biti ob predhodnem dogovoru omogočena prisotnost pri izvajanju načrtovanih posegov na obravnavanem območju, če bi se izvajali posegi na območju vodnih in priobalnih zemljišč.
8. Pri izkopih materiala za izvedbo stojišč za vetrne agregate, pri izkopih za izvedbo dostopnih poti in za izvedbo kablovoda mora biti izkopen material odložen na ustrezno izbranih lokacijah na način, da ne bo prihajalo do spiranja zemljine ali drugih materialov v vodotoke.
9. Morebitna utrjevanja strug in brežin vodotokov ali drugi posegi v vode niso dovoljeni.

Smernice, ki jih je podal ZZRS, naj se vsebinsko smiselno upoštevajo pri nadaljnji pripravi DPN za vetrno elektrarno Zajčica. V primeru, da se določeni posegi na območju vodnih in priobalnih zemljišč ne bodo izvajali, naj bo to ustrezno navedeno v dokumentaciji za DPN.

Pripravila:

mag. Maša Čarf, univ.dipl.biol.

Direktor:

Dejan Pehar spec.

Poslati:

- Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, ga. Tjaša Gregorič, Dunajska c. 48, 1000 Ljubljana, priporočeno s povratnico in tjasa.gregoric@gov.si, v vednost po elektronski pošti,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za gozdarstvo, lovstvo in ribištvo ter Direktorat za kmetijstvo, Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana, gp.mkgp@gov.si, v vednost po elektronski pošti,
- Ribiška družina Renče, ribiskadruzinarence@siol.net in marko.lipovz@gmail.com, v vednost po elektronski pošti,
- Zavod RS za varstvo narave, Območna enota Nova Gorica, zrsvn.oeng@zrsvn.si, v vednost po elektronski pošti
- Arhiv ZZRS, tu

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
Dunajska cesta 48

1000 Ljubljana

REPUBLIKA SLOVENIJA AGENCIJA ZA PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana	
Prejeto: 18-04-2017	Sig. znak: Gregorič
Vredn.	Priloge:
Številka: 35009-5/2016/15	

Področje za upravljanje s
sredstvi in projekti
Služba za upravljanje z
infrastrukturo
t 01 474 3501
f 01 474 3502
www.eles.si

Naš znak: S17-022/594/kb
Datum: 12.4.2017

Zadeva: Smernice k načrtovanju prostorskih ureditev: Državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica

Na osnovi vaše vloge št.: 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22.3.2017 (prejeto 22.3.2017 na info Eles) in priloženega gradiva za pridobitev smernic k načrtovanju DPN za polje vetrnih elektrarn Zajčica (pobuda - besedilo in kartografski del DPN, november 2016, dop. Februar 2017 izdelovalec: LUZ, d.d., Ljubljana in IDZ št.: 38/2013, december 2013, Elita I.B., d.o.o., Sežana), na podlagi 465. člena Energetskega zakona (EZ-1, Ur.l.št. 17/14), 30. člena Uredbe o načinu izvajanja GJS dejavnost sistemskega operaterja prenosnega omrežja el. energije (Ur.l. št. 114/04, 52/06, 31/07) ter v povezavi s prvo točko 19. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP Ur.l. RS št. 80/10, 106/10 in 57/12), vam kot izvajalci prenosne dejavnosti visokonapetostnih vodov dajemo naslednje posebne

smernice

k načrtovanju prostorski ureditev za državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica - za področje elektroenergetskega omrežja:

- Pri načrtovanju prostorskih ureditev v okviru priprave DPN za polje vetrnih elektrarn Zajčica in vključitev le te v 110 kV prenosno omrežje, morate upoštevati prenosne elektroenergetske objekte in varovalne pasove, ki potekajo na območju DPN in se nanašajo na zasnovo državnega elektroenergetskega omrežja, na kriterije, usmeritve in pogoje za umeščanje objektov v skladu z določili Odloka o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (OdSPRS-Ur. l. RS, št. 76/04 – Publikacijska karta št.- 4; Usmeritev za razvoj energetskih sistemov), strokovne podlage za Prostorski plan RS, Ministrstva za okolje in prostor, Urad za energetiko, št. 350-13-16/02 iz marca 2003, Uredbe o prostorskem redu Slovenije (Ur.l. RS, št. 122/04), na podlagi tretjega odstavka 38. člena Zakona o urejanju prostora (Ur.l. RS, št. 110/02,8/03-popr. In 58/03 – ZZK-1), Resolucije o Nacionalnem energetskem programu (ReNEP-Ur. l. RS, št. 57/04) in Načrt razvoja prenosnega omrežja Republike Slovenije od leta 2017 – 2026 (Soglasje MzI, št. 360-2/2017/6 z dne 3.3.2017). Sklep Vlade Republike Slovenije št. 35000-5/2013/3 z dne 18.7.2013 o pripravi državnega prostorskega načrta za rekonstrukcijo daljnovidne povezave RTP Beričevo in RTP Divača z 220 kV na 2 x 400 kV napetostni nivo.
- Skladno izdanim Mnenjem o vplivu na prenosno omrežje – Eles z dne 25.4.2011 za objekt: VE Zajčica (največja predvidena priključna moč 30 MW) je predvideno, da bo: VE Zajčica vključena v nov RTP SN/110 kV Dolenja vas, ki bo povezan s prenosnim omrežjem preko 110 kV priključnega kablovoda med novo RTP SN/110 kV Dolenja vas in RTP 400/110-220/110/35 kV Divača. Zato se sistemski operater prenosnega omrežja za vključitev VE Zajčica v 110 kV omrežje, ob izpolnitvi pogojev, ki jih bo Eles predpisal v postopkih izdaje soglasja, opredeli za Varianto 1.
- Varianta 2 vključitev VE Zajčica v 110 kV omrežje ni v skladu z Mnenjem o vplivu na prenosno omrežje – Eles z dne 25.4.2011, kot ni v skladu z Načrt razvoja prenosnega omrežja Republike Slovenije od leta 2017 – 2026. V RTP 400/110-220/110/35 kV Divača ni ne obstoječega, kot ne predvidnega 20 kV napetostnega nivoja. Predlagamo, da se varianta 2 opusti.

517-022

4. Skladno z določili 147. člena Energetskega zakona (EZ-1, Ur.l.št. 17/14) je investitor dolžan od systemskega operaterja prenosnega omrežja pridobiti Soglasje za priključitev na prenosno omrežje RS. Vloga za izdajo soglasja za priključitev mora biti sestavljena skladno z določili Splošnih pogojev za dobavo in odjem električne energije iz prenosnega omrežja (Ur. L RS 18/2013, 17/2014 – EZ-1). Ker vsebina soglasja za priključitev vpliva na tehnične lastnosti objekta, je nujno, da so v projektni dokumentaciji za pridobitev gradbenega dovoljenja oz. v projektu za izvedbo izpolnjeni pogoji, ki bodo podani v soglasju za priključitev.
5. Upoštevati morate širino varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij, v katerem se smejo graditi drugi objekti in naprave ter izvajati dela, ki bi lahko vplivala na obratovanje omrežja, le ob določenih pogojih in na določeni oddaljenosti od vodov in objektov tega omrežja (48. člena Energetskega zakona: EZ-UPB2 Ur.l.št. 27/07, EZ-C 70/08 in EZ-D št. 22/10). Širina varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja poteka od osi elektroenergetskega voda oz. od zunanje ograje razdelilne ali transformatorske postaje in znaša:
 - za napetostni nivo 110 kV: 15 m (15 m levo in 15 m desno od osi DV) in
 - za napetostni nivo 220 in 400 kV: 40 m (40 m levo in 40 m desno od osi DV).
6. Za vsak poseg v varovalni pas elektroenergetskega omrežja je potrebno izdelati ustrezno projektno dokumentacijo oz. elaborat križanja (po 35. čl. Zakona o graditvi objektov (Ur.l. RS št. 110/02, 47/04, 102/04, 14/05, ZGO-1B 126/07, ZGO-1C 108/09, ZGO-1D 57/12), ki obdeluje približevanje in križanje z našimi VN prenosnim vodom. Preveriti morate varnostne razdalje našega daljnovoda do vseh delov načrtovanega objekta. V projektni dokumentaciji oz. elaboratu križanja mora biti podana situacija načrtovanega objekta, infrastruktura in os ter stojna mesta s pripadajočimi ozemljilnimi kraki našega daljnovoda, situacija križanja in približevanja ter razvidna najmanjša horizontalna in vertikalna razdalja med nadzemnim vodom pri največjem povesu (ki nastane ali pri največji računski temperaturi vodnikov brez obtežbe žleda (80°C) ali pri temperaturi vodnikov -5°C in obtežbi žleda) do mesta križanja z nameravano gradnjo predmetnega objekta (geodetski posnetek, ustrezni prerezi in tlorisi).
7. Pri projektiranju polje vetrnih elektrarn Zajčica in 110 kV in 20 kV kablovodov je potrebno upoštevati določila Pravilnika o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Ur. list RS, št. 101/2010, v nadaljevanju Pravilnik), določila Pravilnik o tehničnih pogojih za graditev nadzemnih elektroenergetskih visokonapetostnih vodov izmenične napetosti 1 kV do 400 kV (Ur. list RS, št. 52/2014) in slovenskega standarda SIST EN 50341-1 Nadzemni električni vodi za izmenične napetosti nad 45 kV – 1. del: Splošne zahteve – Skupna določila, slovenskega standarda SIST EN 50341-3-21 Nadzemni električni vodi za izmenične napetosti nad 45 kV – 3-21. del: Nacionalna normativna določila (NNA) za Slovenijo (na podlagi SIST EN 50341-1:2002) ter slovenskega standarda SIST HD 637 S1 z naslovom Elektroenergetske naprave nad 1 kV izmenične napetosti.
8. Pri načrtovanju stojišč vetrnih elektrarn je v skladu z določili standarda [SIST EN 50341-3-21, točka 5.4.5.1/SI.1.6] upoštevati razdalje od visokonapetostnih daljnovodov do pretvornikov vetrne energije. Med konico lopatice rotorja vetrnega pretvornika v najneugodnejši legi in najbližjim vodnikom nadzemnega voda v mirujočem zraku je treba zagotoviti naslednje razdalje:
- enako ali več kot trojni premer rotorja, če za vodnike ni zagotovljeno dušenje nihanja zaradi vetra,
  - več kot enojni premer rotorja, če imajo vodniki zagotovljeno dušenje nihanja zaradi vetra.
- Če je zagotovljeno, da je nadzemni vod zunaj vleka vetrnega pretvornika, in če je razdalja med konico lopatice v najneugodnejši legi in med najbližjim vodnikom več kot enkratnik rotorjevega premera, se je mogoče izogniti dušenju vodnikov (dušilnikom za vodnike). Sicer pa se ne sme projektirati tako, da bi konice rotorjevih lopatic segale v traso nadzemnega voda.
9. Upoštevati morate približevanje, poseg v varovalni pas in križanje z DV 400 kV Beričevo – Divača, v razpetini med SM 185 – SM 186 in DV 220 kV Kleče - Divača, v razpetini med SM 159 – SM 160a, potek ozemljilnih krakov, ki so lahko položena do cca 20 m od betonskih temeljev SM ter vpliv daljnovodov na vaš objekt. Upoštevati nadgradnjo predmetnih daljnovodov v 2x400 kV, ki se načrtuje z DPN.
10. Za načrtovano stojišče VE oznake 1 bo potrebno preveriti ali so doseženi zahtevani odmiki od DV 220 kV Kleče - Divača, v nasprotnem primeru bo potrebno stojišče VE oznake 1 prestaviti na predpisano oddaljenost od predmetnega daljnovoda:
11. V kolikor bo načrtovani 110 kV kabel in načrtovani 20 kV kablovodi potekali v bližini ali bodisi križali ozemljitvene krake SM 185 – SM 186 DV 400 kV Beričevo – Divača in ozemljitvene krake SM 159 – SM 160a DV 220 kV Kleče – Divača, je v fazi projektiranja potrebno od pristojne institucije pridobiti strokovno mnenje glede induktivnih, kapacitivnih in konduktivnih vplivov predmetnih daljnovodov na predvidene kablovode in načrt potrebnih zaščitnih ukrepov

12. Pri načrtovanju del morate upoštevati varnostna pravila za dela v bližini elektroenergetskih naprav in upoštevati določila Pravilnika o varstvu pri delu pred nevarnostjo električnega toka (Ur. l. RS št. 29/92) ter predvideti, da se deli teles, ročice gradbenih strojev ali drugi predmeti ne približajo faznim vodnikom stikališča / daljnovoda na manj kot 3 m pri nazivni napetosti 110 kV in na manj kot 4 m pri nazivni napetosti 220 kV in na manj kot 5 m pri nazivni napetosti 400 kV.
13. Zagotoviti morate, da bo vzdrževalnemu osebju in mehanizaciji izvajalca prenosne dejavnosti visokonapetostnih vodov omogočen neoviran dostop do vseh DV polj v RTP Divača kot do vseh daljnovodov in vseh stojnih mest na obravnavanem področju ob kateremkoli času.
14. Vse stroške projektiranja, predelave naših elektroenergetskih objektov ali odpravo eventualnih poškodb, nastalih na naših elektroenergetskih objektih, stroške izdelave projektne dokumentacije, montaže opreme v času izgradnje in kasnejšem vzdrževanju predmetnega objekta, nosi investitor (oz. pravni naslednik) predmetne zadeve.
15. V skladu z določili 27. člena in 36. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP Ur.l. RS št. 80/10, 106/10 in 57/12) je investitor oz. koordinator dolžan pridobiti naše mnenje o upoštevanju podanih smernic oz. pogojev. V ta namen Vas prosimo, da nam dostavite v pregled in potrditev DPN za polje vetrnih elektrarn Zajčica oziroma PGD, PZI, ki mora biti izdelan v skladu zgoraj navedenimi smernicami oz. pogoji.

O b r a z l o ž i t e v:

Pobuda za DPN za polje vetrnih elektrarn (PVE) Zajčica (naloge št.: 8034 , november 2016, dop. februar 2017 izdelovalec LUZ, d.d. Ljubljana; naročnik: Amicus, d.o.o., Kranj) načrtuje gradnjo devetih vetrnih elektrarn s skupno močjo 30 MW. Polje VE Zajčica je razdeljeno na tri samostojne faze (polja). Posamezna vetrna elektrarna je sestavljena iz temelja, stolpa višine med 105 m in 142 m z generatorjem ter elisami premera 136 m. V stolp ali ob njem se umesti transformator 0,4/20 kV, okvirne moči do 3,3 MW.

Izdelovalec naloge je predvidel dve varianti vključitve PVE Zajčica v 110 kV prenosno omrežje:

- varianta 1: predvideva vključitev VE Zajčica s štirimi 20 kV kablovodi do nove RTP 110/20 kV Dolenja vas, ki bo povezana s prenosnim omrežjem preko načrtovanega 110 kV priključnega kablovoda v RTP 400/110-220/110/35 kV Divača.
- Varianta 2: predvideva vključitev VE Zajčica s štirimi 20 kV kablovodi neposredno v RTP 400/110-220/110/35 kV Divača na 20 kV napetosti nivo.

Načrtovana RTP 110/20 kV Dolenja vas, 110 kV kablovod in ureditev 110 kV polja v RTP 400/110-220/110/35 kV Divača niso predmet predmetne pobude (obravnavani so v gradivu Pobuda za DPN za PVE Senožeška brda).

Eles, d.o.o. je dne 25.4.2011 za objekt: VE Zajčica (največja predvidena priključna moč 30 MW) že izdal Mnenjem o vplivu na prenosno omrežje, ki predpisuje način vključitve na 110 kV prenosno omrežje in je predstavljeno v okviru variante 1. Glede na navedeno, priključitev VE Zajčica po varianti 2 ni možna, 20 kV napetost v RTP Divača ni prisotna, prav tako v prihodnosti ni predvidena kakršna koli predelava oz. ureditev na omenjeni napetostni nivo. Predlagamo, da se v nadaljnji fazi priprave načrta in ostalih faz izvedbe projekta, varianta 2 opusti.

S spoštovanjem,

Pripravil:
Kristijan Blažič

ELES, d.o.o.
Hajdrihova

Področje za upravljanje s sredstvi in projekti
direktor

Miran Marinšek

Prejemniki:

- naslovnik,
- MZI, Direktorat za energijo, matej.praper@gov.si,
- ELES POS: SSNO (g. Novakovič)
- ELES PIPO: SPG (g. Mandelj); CIPO Divača
- ELES PUSP: SNO (g. Dragaš); SUI (g. Blažič).

Elektro Primorska
podjetje za distribucijo električne energije, d.d.

* I Z H - 1 7 / 0 2 3 2 8 *

ELEKTRO PRIMORSKA, d.d. za distribucijskega operaterja na osnovi 465. člena Energetskega zakona (Ur.l. RS, št. 17/14) in Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS, št. 33/07 in 57/12) ter na podlagi vloge št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22. 3. 2017 izdaja

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN
PROSTOR
DUNAJSKA CESTA 48

1000 LJUBLJANA

SMERNICE št. 2323

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		1
Prejeto:	05-04-2017	Sig znak: Gregorič
Vredn.:	Priloge: CD	
Številka:	35009-5/2016/11	

I. UVODNE UGOTOVITVE

K dokumentaciji: pobuda za državni prostorski načrt za vetno elektram Zajčica, št. 8034; november 2016

Naročnik: AMICUS D.O.O., PLANINA 3, 4000 KRANJ

Katastrska občina	Parcelne številke
2444 - GABRČE	544/1, 544/8, 544/10, 568/1, 876

II. POTEK OBSTOJEČEGA IN PREDVIDENEGA DISTRIBUCIJSKEGA SISTEMA

- Pri razmestitvi vetrnih elektram je potrebno upoštevati varovalni pas elektroenergetskih omrežij. Posamezno stojno mesto vetrnih elektram mora biti oddaljeno od osi elektroenergetskega voda oziroma transformatorske postaje za širino varovalnega pasu + polmer elise. V času gradnje predvidenega polja vetrnih elektram ne sme biti moteno obratovanje obstoječe distribucijske elektroenergetske infrastrukture.
- Na območju urejanja se nahaja distribucijska elektroenergetska infrastruktura, kot je prikazano v priloženem situacijskem načrtu in digitalnih prilogah.
- Karto komunalnih vodov in naprav izdelanega osnutka prostorskega akta je potrebno dopolniti z vrisom obstoječih in predvidenih elektroenergetskih vodov in naprav. Potek trase naših vodov in naprav je razviden v priloženem situacijskem načrtu.

III. TEHNIČNI POGOJI

- Obstoječe distribucijsko elektroenergetsko omrežje na območju urejanja ne omogoča priklop polja vetrnih elektram PVE Zajčica z močjo, ki je predvidena v pobudi DPN.
- Možnost vključitve polja vetrnih elektram PVE Zajčica v elektroenergetski sistem se določi ob izdaji soglasja za priključitev.
- Pri izdelavi predloga k OPPN je potrebno upoštevati splošne smernice št. SODO-279/14-MM; 31.3.2014 na področju distribucije električne energije.

IV. OSTALI POGOJI

- Pri načrtovanju in gradnji objektov na območjih za katera bodo izdelani prostorski akti bo potrebno upoštevati veljavne tipizacije distribucijskih podjetij, veljavne tehnične predpise in standarde, ter pridobiti upravno dokumentacijo. Elektroenergetska infrastruktura mora biti projektno obdelana v posebni mapi.

2. Pri gradnji objektov v varovalnem pasu elektroenergetskih vodov in naprav je potrebno izpolniti zahteve glede elektromagnetnega sevanja in hrupa (Ur.l. RS, št. 70/96) in zahteve Pravilnika o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Ur.l. RS 101/10).
3. Naročnik si bo moral k predmetnemu prostorskemu aktu pridobiti naše mnenje.
4. Ostalo:
  - V primeru prestavitve obstoječih elektroenergetskih vodov in naprav, ki so v lasti družbe Elektro Primorska d.d., mora investitor pridobiti overjene služnostne pogodbe z lastniki zemljišč, kjer je navedeno, da ima družba Elektro Primorska d.d. pravico vpisa služnostne pravice gradnje in vzdrževanja omenjene infrastrukture v zemljiško knjigo.
  - Pred pričetkom gradnje se mora izvajalec seznaniti z natančno lokacijo obstoječih elektroenergetskih vodov in naprav in naročiti zakoličbo elektroenergetskih vodov, ki jo nameravana gradnja zajema.
  - Pri izvajanju del v neposredni bližini elektroenergetskih naprav je potrebno upoštevati varstvena pravila za delo v bližini naprav pod napetostjo.
  - Odmiki od obstoječih koridorjev tras, ostalih infrastrukturnih vodov in naprav in objektov morajo biti projektirani v skladu z veljavnimi predpisi in standardi.
  - Investitor se obvezuje plačati stroške za upravno in projektno dokumentacijo, za morebitne prestavitve in zaščite elektroenergetskih vodov in objektov, stroške za morebitne prestavitve in zaščite elektroenergetskih vodov in objektov, stroške zakoličbe obstoječih naprav, odškodnine za trase prestavitve ter škodo nastalo zaradi neupoštevanja našega nadzora in smernic.
  - Nadzor nad izvajanjem del in zakoličbo bomo izvajali na podlagi predhodnega obvestila o pričetih delih.
  - Varovalni pas elektroenergetskih omrežij je zemljiški pas ob elektroenergetskih vodih in objektih. Širina varovalnega pasu elektroenergetskega omrežja poteka na vsako stran od osi elektroenergetskega voda oziroma od zunanje ograje razdelilne ali transformatorske postaje in znaša:
    - * za nadzemni večsistemski daljnovod nazivnih napetosti od 1 kV do vključno 20 kV - 10 m;
    - * za podzemni kabelski sistem nazivne napetosti od 1 kV do vključno 20 kV - 1 m;
    - * za razdelilno postajo srednje napetosti, transformatorsko postajo srednje napetosti 0,4 kV - 2 m.
  - Do obstoječih transformatorskih postaj in do jaškov kabelske kanalizacije je potrebno zagotoviti stalen dostop z osebnim in tovornim vozilom iz javnih površin.
  - Ob obstoječih transformatorskih postajah je potrebno predvideti prostor za nadomestno transformatorsko postajo.
  - Za elektroenergetsko infrastrukturo je predvideno, da se nadgradi oz. dogradi z dodatnimi vodi oz. tehničnimi rešitvami.
  - Vsa projektiranja in gradnje je potrebno izvesti v skladu z elektroenergetskim soglasjem za priključitev, ki ga je potrebno pridobiti od pristojnega upravljavca distribucijskega omrežja in s Sistemskimi obratovalnimi navodili za distribucijsko omrežje električne energije (SONDO) (Ur.l. RS št. 41 z dne 30.5.2011).
  - V koridorjih daljnovodov je prepovedana gradnja nadzemnih objektov, v katerih se nahaja vnetljiv material. Ravno tako je pod daljnovodi prepovedano parkiranje vozil, ki prevažajo vnetljive, gorljive in eksplozivne materiale.

Sežana, 3.4.2017

Pripravil/-a:

ANDREJ MAHNIČ, dipl.inž.el.

Direktor distribucijske enote:

ŽARKO CERKVENIK, dipl.inž.el.

ELEKTRO PRIMORSKA,
PODJETJE ZA DISTRIBUCIJO
ELEKTRIČNE ENERGIJE d.d.
NOVA GORICA, Erjavčeva 22

Poslati priporočeno s povratnico!

Poslano:

- MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR, DUNAJSKA CESTA 48, 1000 LJUBLJANA

Priloge:

- situacijski načrt
- CD z digitalnimi podatki
- smernice št. SODO-279/14-MM; 31.3.2014

sistemski operater
distribucijskega omrežja z
električno energijo, d. o. o.
Minařikova ulica 5
2000 Maribor

Številka: SODO-279/14-MM
Datum: 31.03.2014

SODO, sistemski operater distribucijskega omrežja z električno energijo d.o.o. izdaja na podlagi 47. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Ur.l. RS, št. 33/07, 108/09, 57/12 in 109/12; v nadaljevanju ZPNačrt) in 465. člena Energetskega zakona EZ-1 (Ur.l. RS št. 17/14), naslednje

SPLOŠNE SMERNICE

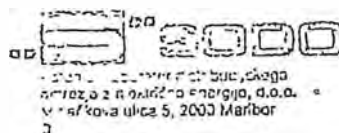
- Pri pripravi Občinskih prostorskih načrtov je potrebno za področje distribucije električne energije upoštevati naslednje predpise:
  - Energetski zakon EZ-1 (Ur.l. RS 17/14),
  - Pravilnik o pogojih in omejitvah gradenj, uporabe objektov ter opravljanja dejavnosti v območju varovalnega pasu elektroenergetskih omrežij (Ur.l. RS 101/10),
  - Splošni pogoji za dobavo in odjem električne energije iz distribucijskega omrežja električne energije (Ur.l. RS 126/07),
  - Sistemska obratovalna navodila za distribucijsko omrežje električne energije s prilogami (Ur.l. RS 41/11).
- Za vsako določitev pogojev za priključitev na distribucijsko omrežje električne energije za vse vrste objektov ali rab prostorov je potrebno pridobiti posebne smernice pri sistemskem operaterju distribucijskega omrežja električne energije družbi SODO d.o.o. ali njenih pooblaščenih izvajalcih družbah Elektro Celje d.o.o., Elektro Gorenjska d.o.o., Elektro Ljubljana d.o.o., Elektro Maribor d.o.o. in Elektro Primorska d.o.o..

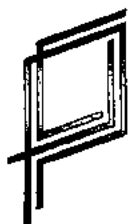
Navedene Splošne smernice se uporabljajo v postopkih priprave Občinskih prostorskih načrtov do preklica in so objavljene na spletnih straneh družbe SODO d.o.o. in njenih pooblaščenih izvajalcev.

Z izdajo teh splošnih smernic se preklicujejo izdane splošne smernice št. SODO-836/12-MM z dne 23.11.2012.

Pripravil:
Matjaž Miklavčič, univ. dipl. inž. el.

Direktor:
mag. Matjaž Vodusek, univ. dipl. inž. el.

Plinovodi
Povezani z energijo

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
Dunajska cesta 48

1000 Ljubljana

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		6
Prejeto:	11-04-2017	Sig. znak: Gregorič
Vredn.:	Priloge:	
Številka:	35009-5/2016/43	

Plinovod št. 35009-5/2016/43
Cesta Ljubljanske brigade 1b
p.p. 3720, 1001 Ljubljana, Slovenija

T + 386 1 58 20 700
F + 386 1 58 20 701
TRR: SKB d.d. Ljubljana, SI56 0310 0100 2465 515
TRR: NLB d.d. Ljubljana, SI56 0292 3025 4424 156
ID za DDV: SI31378285

Datum: Ljubljana, 10.4.2017

Znak: S17-164/R-ZM/RKP

Zadeva: Ministrstvo za okolje in prostor - »Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica«

V zvezi z vašo vlogo za pridobitev smernic št. 35009-5/2016/4/10921-03 z dne 22..2017, prejeto 23.03.2017 in na osnovi digitalnega gradiva »Pobuda za Državni prostorski načrt za polje vetrnih elektrarn Zajčica« na spletnem strežniku, št. naloge 8034, februar 2017, izdelal Ljubljanski urbanistični zavod d. d. ugotavljamo, da območje za pridobitev smernic ne sega v varovalne pasove obstoječih ali predvidenih prenosnih plinovodov v upravljanju družbe Plinovodi d.o.o., kot operaterja prenosnega sistema zemeljskega plina (odmik cca 18311 m od prenosnega plinovoda M3, MMRP Šempeter NG - Ljubljana, premer 500 mm, tlak 67 bar, obč. DIVAČA).

Zato v danem primeru nimamo smernic za načrtovanje predvidene prostorske ureditve, za katere ste zaprosili oz. se do načrtovanih prostorskih ureditev ne opredeljujemo.

Lep pozdrav

Pripravil
Mirko Zorko, inž. geod.

 Plinovodi ^{d.o.o.}

Vodja Službe za investicije
Zoran Crnjak, univ. dipl. inž. grad.

OBČINA DIVAČA

Kolodvorska ulica 3/a, 6215 Divača
Tel.: 05/731 09 30; Fax: 05/731 09 40
www.divaca.si; obcina@divaca.si

Št. zadeve: 350-0001/2017-13

Datum: 25.4.2017

REPUBLIKA SLOVENIJA

MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR

DIREKTORAT ZA PROSTOR, GRADITEV IN STANOVANJA

Dunajska cesta 48

1000 Ljubljana

Zadeva: SMERNICE za pripravo državnega prostorskega načrta za polje vetrnih elektrarn Zajčica

Zveza: Vloga Ministrstva za okolje in prostor, Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, št. 35009-5/2016/6/10921-03, z dne 22.3.2017

Na podlagi vloge Ministrstva za okolje in prostor, Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja) in četrtega odstavka 19. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (Uradni list RS, št. 80/10, 106/10 – popr. 57/12; v nadaljevanju: ZUPUDPP) daje Občina Divača, Kolodvorska ulica 3/a, 6215 Divača (v nadaljevanju: Občina Divača) naslednje

SMERNICE ZA PRIPRAVO DRŽAVNEGA PROSTORSKEGA NAČRTA ZA POLJE VETRNH ELEKTRARN ZAJČICA

MOP, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja je z vlogo, št. 35009-5/2016/6/10921-03, z dne 22.3.2017, prejeto dne 22.3.2017, zaprosil Občino Divača za smernice za načrtovanje prostorskih ureditev - pripravo državnega prostorskega načrta za polje vetrnih elektrarn Zajčica (v nadaljevanju: DPN PVE Zajčica).

Pobuda: DPN PVE Zajčica je dostopna na strežniku, do katerega je omogočen dostop preko spletnega naslova: <http://arhiv.mm.gov.si/mop/interno>.

Na podlagi 19. člena ZUPUDPP mora občina v roku 30 dni od prejema pobude koordinatorju podati smernice z vidika izvajanja njenih lokalnih javnih služb ter svoje usmeritve, povezane z njenimi interesi v območju državnega prostorskega načrta, in sicer z vidika njenih izvedenih prostorskih ureditev, prostorskih ureditev, načrtovanih z obstoječimi prostorskimi akti ter prostorskih ureditev, ki jih občine šele načrtujejo. Poleg smernic mora občina v tem roku koordinatorju podati tudi vse podatke iz njene pristojnosti, ki so pomembni za pripravo državnega prostorskega načrta, pa niso bili upoštevani pri pripravi pobude.

1. Prostorski akti, odloki in pravilniki, ki veljajo na območju predvidenega DPN PVE Zajčica in jih je treba upoštevati pri načrtovanih prostorskih ureditvah:

1.1 Planski akti Občine Divača:

- Dolgoročni plan Občine Sežana (Divača) za obdobje 1986-2000 (Uradni list SRS, št.14/88), usklajen z obveznimi prostorskimi sestavinami dolgoročnega plana SRS 1989 (Uradne objave, št.1/89), dopolnjen 1989 (Uradne objave, št.37/89), dopolnjen 1992 (Uradne objave, št. 5/92), dopolnjen 1993 (Uradne objave, št.18/93), dopolnjen za območje Občine Divača 1995 (Uradni list RS, št. 22/95), dopolnjen 1996 (Uradni list RS, št. 38/96), dopolnjen 1999 (Uradne objave, št. 27/99), spremenjen in dopolnjen 2003 (Uradni list RS, št.92/03), spremenjen in dopolnjen 2010 (Uradni list RS, št. 48/10) in
- Srednjeročni družbeni plan Občine Sežana (Divača) za obdobje 1986 – 1990 (Uradni list SRS, št. 14/88), usklajen za področje prometa 1989 (Uradne objave št. 4/89), dopolnjen 1989 (Uradne objave št. 37/89), dopolnjen 1992 (Uradne objave, št. 5/92), dopolnjen 1993 (Uradne objave, št. 18/93), dopolnjen za območje Občine Divača 1995 (Uradni list RS, št. 22/95), dopolnjen 1996 (Uradni list RS, št. 38/96), dopolnjen 1999 (Uradne objave, št. 27/99), spremenjen in dopolnjen 2003 (Uradni list RS, št. 92/03), spremenjen in dopolnjen 2010 (Uradni list RS, št. 48/10).

1.2 Prostorski ureditveni pogoji:

- **Odlok o prostorskih ureditvenih pogojih v Občini Divača** (v nadaljevanju: **Odlok o PUP**; Uradni list RS, št. 45/05; 115/07 - obvezna razlaga; 119/08).

1.3 Akti, ki so v postopku priprave:

- Predlog **Občinskega prostorskega načrta Občine Divača** (v nadaljevanju: predlog OPN)

1.4 Odloki in pravilniki:

- **Odlok o razglasitvi naravnih znamenitosti in kulturnih spomenikov na območju občine Sežana** (Uradne objave, št. 13/92-68; Uradni list RS, št. 68/95, 4/96 popr.).
- **Odlok o občinskih cestah** (Uradni list RS, št. 70/07, 88/11).
- **Odlok o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Divača** (Uradni list RS, št. 48/10).
- **Odlok o odvajanju in čiščenju komunalne in padavinske odpadne vode v Občini Divača** (Uradni list RS, št. 107/09).
- **Odlok o izvajanju obvezne lokalne gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov** (Uradni list RS, št. 2/05, 24/09, 45/11, 52/11, 88/11).
- **Odlok o urejanju, varstvu in vzdrževanju javnih zelenih površin ter otroških igrišč na območju Občine Divača** (Uradni list RS, št. 103/07, 88/11).
- **Odlok o gospodarskih javnih službah v Občini Divača** (Uradni list RS, št. 64/08).
- **Odlok o pogojih za dobavo in odjem vode na območju Občine Sežana** (Uradne objave Primorskih novic, št. 20/91).
- **Odlok o varstvenih pasovih Nanoških vodnih virov in ukrepih za zavarovanje kakovosti in količin pitnih voda** (Uradni list RS, št. 37/97).

1.5. Odloki in pravilniki v pripravi:

- Osnutek **Odloka o kategorizaciji občinskih javnih cest v Občini Divača** – spremembe in dopolnitve
- Osnutek **Odloka o oskrbi s pitno vodo na območju občin Sežana, Hrpelje–Kozina, Divača in Komen**.

2. Občinski prostorski načrt Občine Divača, ki je v postopku priprave

Občina Divača se nahaja v zaključni fazi priprave občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju: OPN), in sicer v fazi pridobivanja mnenj nosilcev urejanja prostora na predlog OPN Občine Divača (pridobljenih je večina mnenj nosilcev urejanja prostora). Pri načrtovanju prostorskih ureditev za DPN je potrebno upoštevati izhodišča in cilje prostorskega razvoja Občine, načrtovane prostorske ureditve lokalnega pomena, pogoje za umeščanje objektov v prostor ter širitve ureditvenih območij naselij.

Še posebej je treba slediti *cilju* usmerjanja prostorskega razvoja skladno z varstvenimi usmeritvami in zahtevami s področja varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov in varstva kulturne dediščine ter sanacije degradiranih območij. Razvoj krajine naj prednostno zagotavlja ohranjanje prepoznavne kakovosti krajine, naravne prvine krajinske zgradbe in spontanosti naravnih procesov ter varnega, privlačnega in prijetnega bivalnega okolja.

Glede na naravne enote in kulturne značilnosti je območje Občine Divača členjeno na posamezna krajinska območja; območje PVE Zajčica se načrtuje znotraj *krajinske enote Senožeško podolje in Senožeška brda* ter *Vremsko dolino z Vremščico* (del DPN posega tudi v območje *krajinske enote Divaški Kras*). Razvoj teh krajinskih enot se usmerja k ohranjanju naravnih vrednot in varovanju kulturne krajine. Tu se ohranja kmetijska dejavnost (ovčereja, kozjereja) v obsegu, ki omogoča ohranitev krajinskih značilnosti območja. Turizem se usmerja v ekološke, nemasovne oblike (kolesarstvo, pohodništvo). Ohranjajo se tudi razgledi z Vremščice in biodiverzitetne značilnosti (ekosistemi).

Glede na cilje in razvojne usmeritve, ki si jih je Občina Divača zastavila, menimo da načrtovano polje vetrnih elektrarn predstavlja dodaten tujek v prostoru, ki ga je že degradirala in razrezala avtocesta Ljubljana - Koper.

3. Strateški projekt Kras-Carso:

Med Republiko Slovenijo in Republiko Italijo je potekal čezmejni strateški projekt: Kras–Carso, v katerem je sodelovalo 17 projektnih partnerjev, vključno z vsemi kraškimi občinami na matičnem Krasu.

V okviru projekta so bili izdelani naslednji strateški dokumenti na temo skupnega prostorskega načrtovanja na območju matičnega Krasa, ki jih je sprejel tudi občinski svet Občine Divača, in sicer na svoji 21. redni seji, dne 24.10.2013:

- Študija o prostorskem načrtovanju na Krasu – čezmejna analiza na slovenskem in italijanskem delu Krasa,
- Priloga: Študija o prostorskem načrtovanju na slovenskem delu Krasa,
- Celovit strateški načrt za prostorski razvoj Krasa – čezmejni dokument s karto »Kraške izjemnosti«,
- Priloga: Celovit strateški načrt za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa,
- Smernice za prostorske akte v občinah na Krasu – čezmejni dokument,
- Priloga: Smernice za prostorske akte na slovenskem delu Krasa.

V *Študiji o prostorskem načrtovanju na slovenskem delu Krasa* je v poglavju 3. ANALIZA STANJA V PROSTORU, v podpoglavju 3.8 *Raba obnovljivih virov energije* določeno:

»Kras ima zaradi osončenosti, vetrovnosti in poraslosti z gozdom dobre pogoje za izkoriščanje obnovljivih virov energije s postavitvijo vetrnih ali sončnih elektrarn in ogrevanja na lesno biomaso. Izkoriščanje vetrne in sončne energije poleg priložnosti predstavlja tudi nevarnost. Kras je zaradi svojih značilnosti izjemno občutljiv in pomemben v svetovnem merilu, zato je umeščanje večjih objektov v odprti krajini občutljivo.«

V *Celovitem strateškem načrtu za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa* je v poglavju 3. RAZVOJNE PRIORITETE KRASA, v podpoglavju 3.1.2 Program: Usklajeno načrtovanje gospodarskih dejavnosti na Krasu določeno:

»Večji posegi (npr. elektrarne, gospodarske cone, poligoni, turistični kompleksi, infrastrukturni koridorji) v krajino pomenijo njeno razvrednotenje, ker posegi velikega merila niso skladni z značajem drobno strukturirane kraške krajine in so potencialni vir negativnih vplivov na okolje, zato **se jih omejuje**.«

V podpoglavju 3.3.4 Program: Oskrba Krasa z energijo pa je določeno še:

»Izkoriščanje sončne in vetrne energije v odprti krajini na Krasu je manj primerno zaradi vpliva na vizualno podobo krajine in zavarovane vrste živali. Pri umeščanju vetrnih in sončnih elektrarn v prostor je vidni vpliv eden izmed pomembnejših vplivov. Značilnosti in razsežnosti posega, tako postavitve objektov kot omrežij (daljnovodov, cestne infrastrukture) vplivajo na trajne spremembe krajinske slike v razmeroma velikem vplivnem območju. Na oceno vpliva na vidne značilnosti vpliva predvsem stanje prostora, raba prostora, oblikovanost reliefa, obiskanost območja in vidna izpostavljenost lokacij. Glede na obveze, da Republika Slovenija poveča delež rabe obnovljivih virov energije, je tudi na Krasu treba iskati ustrezne rešitve, vendar morajo biti skladne s ciljem ohranjanja identitete Krasa. Pred umeščanjem na Kras je treba preveriti dejanski potencial (privlačnost) prostora in ranljivost prostora za vetrne in sončne elektrarne, pri čemer se preverja alternativne rešitve lokacij in tehnologij ter upošteva ekonomska upravičenost investicij.«

V *Smernicah za upravljanje naravnih območij na slovenskem delu Krasa* je v poglavju E. Smernice za področje rabe naravnih virov podano opozorilo za »premišljeno uvajanje rabe vetrne energije zaradi vpliva na zavarovane vrste živali, podporne infrastrukture za postavitve vetrnih elektrarn, vizualnega vpliva, hrupa in potencialnih izredno nevarnih vplivov na podzemne vode.«

4. Ostale zahteve in priporočila:

V planskih aktih Občine Divača je že določena prostorska ureditev – park vetrnih elektrarn Dolenja vas, ki naj bi se gradil v več fazah (poglavje 11. ZASNOVA RAZVOJA DEJAVNOSTI V PROSTORU, točka 11.9. ZASNOVA ENERGETIKE; podrobnejši pogoji izgradnje so določeni v 22.b členu Odloka o PUP).

Občina Divača spodbuja uporabo obnovljivih virov energije (skladno z izdelanim Lokalnim energetskega konceptom (LEK) Občine Divača), kar je določeno tudi v strateškem delu predloga OPN (pri vzpodbujanju koncepta energetske neodvisnosti Občina sicer daje prednost drugim virom energetske neodvisnosti, zlasti izkoriščanju lesne biomase).

V predlogu OPN Občine Divača Občina nima predvidenih območij, ki bi bila namenjena izgradnji vetrnih elektrarn. V 49. členu predloga OPN je določeno, da se bo »eventualna postavitve vetrnih elektrarn za proizvodnjo električne energije na območju občine Divača reševala z državnimi prostorskimi načrti«. Določilo je usklajeno s ključnimi nosilci urejanja prostora.

Glede na to, da vetrne elektrarne predstavljajo izrazit poseg v prostor (v tem trenutku z nekaterimi še neznanimi negativnimi učinki) ter ob predpostavki, da se pripravlja tudi Državni prostorski načrt za park vetrnih elektrarn Senožeška brda (v nadaljevanju: DPN PVE Senožeška brda), ki bi ob morebitni realizaciji pustil velik pečat na naravno krajino, **Občina Divača nasprotuje prevelikemu številu vetrnih elektrarn na njenem območju**.

V nadaljevanju je potrebno povedati, da se je v zvezi s pripravo DPN PVE Senožeška Brda, dne 25.5.2014, na območju KS Senožeče izvedel svetovalni referendum v zvezi z umestitvijo vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče.

Krajanje naselij v KS Senožeče so se na svetovalnem referendumu odločili proti umeščanju vetrnih elektrarn na območje KS Senožeče.

Rezultat referenduma je sicer svetovalne narave in ni zavezujoč za občinski svet, vendar je Občinski svet Občine Divača v prejšnjem sklicu sledil odločitvi krajanov na svetovalnem referendumu in na svoji 26. redni seji, dne 28.5.2014, sprejel sklep št. 032-0007/2014-10, s katerim je odločil, da se v OPN ne umešča novih vetrnih polj na območju KS Senožeče ter na Vlado Republike Slovenije poslal zahtevo, da naj se skupaj z izkazano voljo krajanov na referendumu ustavi postopek priprave DPN PVE Senožeška Brda.

V istem sklepu Občinski svet Občine Divača Vladi RS predlaga, da se priprave novih »državnih prostorskih načrtov« ne začnejo dokler se ne sprejme ustrezna zakonodaja, ki bo upoštevala dognanja škodljivosti infra hrupa za ljudi in živali, ki bo strokovna podlaga za umeščanje vetrnih elektrarn z vidika ustrezne zaščite zdravja ljudi.

V kolikor bo prišlo do nadaljnjih postopkov v pripravi DPN PVE Zajčica, Občina Divača podaja naslednje zahteve:

- Predhodno naj se preveri dejanski potencial (privlačnost) prostora in ranljivost prostora za vetrne elektrarne, pri čemer se preverja alternativne rešitve lokacij in tehnologij ter upošteva ekonomska upravičenost investicij.
- **Občina Divača se s stojišči VE 6, 7 in 8 ne strinja**, ker se nahajajo na že delno neporaščenem pobočju, ki je zaščiteno kot travišče in habitat številnih vrst žuželk, metuljev, ptičev in avtohtonega rastlinja, ki je navedeno v prilogi: Mnenje Parka Škocjanske jame. Prav tako se omenjena stojišča nahajajo v vplivnem območju Parka Škocjanske jame.

Eventualno se dodatne lokacije stojišč lahko išče na degradiranem območju med avtocestnim in energetskim koridorjem (DV 1x400 KV Beričevo–Divača in DV 1x220 KV Kleče–Divača), in sicer v od planote Zajčica v smeri proti RTP Divača.

- Območje DPN za PVE Zajčica posega v naslednje enote urejanja prostora, ki imajo v predlogu OPN Občine Divača status stavbnega zemljišča, in sicer:
  - EUP SD-3 z namensko rabo površine za industrijo (IP). Območje je namenjeno izgradnji žage za razrez hlodovine in pomožnih objektov, ki omogočajo delovanje žage.
  - EUP GA-1 z namensko rabo površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo (IK). Območje je namenjeno potrebam izvajanja dejavnosti Centra za sonaravno rekultiviranje Vremščica.
  - EUP DI-24 z namensko rabo površine z objekti za kmetijsko proizvodnjo (IK). Območje je namenjeno izvajanju dejavnosti konjenišstva.
  - EUP GA-6 z namensko rabo površine za oddih, rekreacijo in šport (ZS). Predviden je način urejanja z OPPN.
  - EUP DI-119 z namensko rabo površine za oddih, rekreacijo in šport (ZS). Predviden je način urejanja z OPPN.
  - EUP DI-20 z namensko rabo območja energetske infrastrukture (E), ki predstavlja območje obstoječe razdelilne transformatorske postaje.
  - EUP DI-39 z namensko rabo površine cest (PC), ki predstavlja površine namenjene ureditvi obvozne ceste v Divači. Predviden je način urejanja z OPPN.

V kolikor se bo postopek priprave DPN za PVE Zajčica nadaljeval, naj se omenjena območja izloči iz območja DPN oz. se v DPN dopusti dejavnosti, kot so določene v predlogu OPN Občine Divača. Predlog OPN Občine Divača je objavljen na spletni strani MOP.

- Skozi predvideno območje potekata kategorizirani občinski cesti:
  - JP 562340, odsek 562341-Gabrče-Goriče in
  - LC 062040, odsek 062041-Povezovalna cesta.

Ob morebitni izgradnji DPN PVE Zajčica bo prva občinska JP 562340, odsek 562341-Gabrče-Goriče, ki je v makadamski izvedbi, preobremenjena, saj ni bila niti projektirana niti narejena za takšen promet. Cesta trenutno služi tudi kot intervencijska dostopna pot za gasilce iz Senožec pri gašenju gozdni požarov ob železniški progi Ljubljana – Divača in je najkrajša in najhitrejša pot v Vremsko Dolino in na letališče Divača v primeru nesreč ali požara.

Cesto je potrebno v sklopu priprave DPN PVE Zajčica ustrezno projektno obdelati in kasneje tudi izvesti tako, da se cesto nadgradi v asfaltno izvedbo ustrezne nosilnosti za dovoz težkih tovorov in da se prepreči prašenje, ki bi nastajalo ob vožnji po makadamskem vozišču.

Ker se bo za potrebe polja vetrnih elektrarn gradilo tudi podzemne dovode in odvode elektrike ter ustrezne komunikacije je potrebno predvideti tudi dodatno kabelsko kanalizacijo za povezavo z Vremsko dolino ter odcepi za Veterinarsko fakulteto in cesto za Vremščico, ki jo je potrebno ohraniti v makadamski izvedbi in ustrezno odpraviti vse nastale poškodbe med gradnjo.

Enako rešitev je potrebno predvideti za cesto LC 062040, odsek 062041-Povezovalna cesta, ki predstavlja dostop do vetrne elektrarne na stojišču označenem s številko 1.

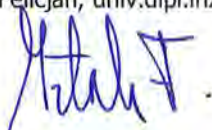
- Pri preverjanju lokacij stojišč je bistvena komponenta tudi odmik vetrnic od bivalnega okolja. Zgolj zakonodaja, ki velja za hrup (Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Uradni list RS, št. 105/05, 34/08, 109/09, 62/10)), glede na prakso, izkušnje in številne študije/raziskave iz tujine, kjer imajo delujoče vetrnice že dalj časa, ne zadošča, ker so prisotni tudi drugi vplivi, ki pa v Sloveniji še niso raziskani in niso pravno regulirani. Zato je za določitev odmika od bivalnega okolja potrebno:
  - a) Upoštevati najboljše mednarodne prakse o določanju odmikov elektrarn od bivalnega okolja.
  - b) Upoštevati obstoječe relevantne znanstveno podprte študije in raziskave o vplivih elektromagnetnega sevanja in hrupa (na vseh oddajnih frekvencah – slišnega in neslišnega z vidika slušnega zaznavanja človeka), ki ga povzročajo vetrnice na zdravje in počutje ljudi.
  - c) Na primeru delovanja testne vetrnice izdelati preliminarno neodvisno strokovno študijo o vplivu vetrne elektrarne na okolje ter zdravje ljudi, pri čemer se preverja zlasti vpliv elektromagnetnega sevanja, hrupa in nizkofrekvenčnih zvokov na zdravje in počutje ljudi.
- V kolikor bi do izgradnje PVE Zajčica prišlo, se zahteva redno kontrolo vplivov njenega delovanja na zdravje ljudi, živali in okolje. V primeru ugotovljenih negativnih vplivov je treba zagotoviti ustrezno pravno varstvo in odškodnine.
- Zaradi degradacije prostora, zmanjšane vrednosti stavbnih zemljišč v bližnjih naseljih, omejitve kmetijske, gozdarske in lovske dejavnosti, zaščitnih pasov in nasploh velikega posega v prostor bodo lastniki zemljišč na območju KS Senožee utrpeli številne neugodnosti, zato mora biti določeno finančno nadomestilo (v obliki letne rente) in druge materialne ugodnosti tako krajanom naselij KS Senožee kot tudi Občini Divača, kar se uredi v obliki pogodbenega razmerja pred nadaljevanjem postopka umeščanja načrtovane ureditve v prostor.
- Investitor se mora tudi obvezati, da bo posebej prispeval nepovratna sredstva za nabavo in obnavljanje dodatne opreme gasilske enote, enote civilne zaščite in zdravstvene ustanove v Senožeah, kar bo omogočalo optimalno pripravljenost v primeru intervencije za zagotavljanje varstva okolja ter varnosti občanov in njihovega premoženja.
- S pridobitvijo gradbenega dovoljenja za PVE Zajčica je investitor dolžan ustanoviti poseben sklad, v katerega se letno stekajo sredstva, namenjena razgradnji objektov po zaključenem obratovanju in revitalizaciji območja. Investitor Občini Divača v ta namen izda ustrezno bančno jamstvo pred nadaljevanjem postopka umeščanja načrtovane ureditve v prostor.
- Ker dostavljeno gradivo ne obravnava končne variante izvedbe posega v prostor in niso znani vsi negativni učinki na razvoj in življenje občanov, bo Občina Divača zahtevala vse izravnalne ukrepe zaradi negativnih in omejevalnih učinkov, ki bi jih imela umestitev DPN PVE Zajčica v prostor in **si pridržuje pravico postavitve dodatnih pogojev, ko bo znano končno število in končna varianta postavitve vetrnih elektrarn.**

Občina Divača je vsem lokalnim izvajalcem javnih služb: Kraški Vodovod Sežana d.o.o. za področje oskrbe s pitno vodo in področje odvajanja in čiščenja odpadnih in padavinskih voda, Komunalno stanovanjsko podjetje d.d. Sežana za področje zbiranja in Javna razsvetljava d.d. Ljubljana za področje javne razsvetljave in cestne razsvetljave, poslala poziv za podajo smernic. Ker do dne 24.4.2017 od nobenega izvajalca ni dobila odgovora, je dne 24.4.2017 vse telefonsko pozvala in vsi navedeni so potrdili, da smernic nimajo.

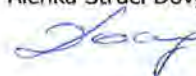
Pripravil:

Direktor Občinske uprave Občine Divača

Iztok Felicjan, univ.dipl.inž.el., MCP

Županja Občine Divača
Alenka Štručl Dovgan

Priloge:

- CD – vsi v nadaljevanju navedeni dokumenti v elektronski (*.pdf) obliki:
1. Sklep Občinskega sveta Občine Divača št. 032-0011/2013-12 z dne 24.10.2013 (sprejem strateških dokumentov nastalih v okviru projekta »KRAS-KARSO«) s prilogami:
    - Študija o prostorskem načrtovanju na Krasu – čezmejna analiza na slovenskem in italijanskem delu Krasa,
    - Priloga: Študija o prostorskem načrtovanju na slovenskem delu Krasa,
    - Celovit strateški načrt za prostorski razvoj Krasa – čezmejni dokument s karto »Kraške izjemnosti«,
    - Priloga: Celovit strateški načrt za prostorski razvoj slovenskega dela Krasa,
    - Smernice za prostorske akte v občinah na Krasu – čezmejni dokument,
    - Priloga: Smernice za prostorske akte na slovenskem delu Krasa,
    - Smernice za upravljanje naravnih območij na Krasu,
    - Priloga Smernicam za upravljanje naravnih območij na Krasu,
  2. Sklep Občinskega sveta Občine Divača št. 032-0007/2014-09 z dne 28.5.2014 – potrditev poročila OVK o izidu posvetovalnega referenduma in poročilo OVK o izidu posvetovalnega referenduma;
  3. Sklep Občinskega sveta Občine Divača št. 032-0007/2014-10 z dne 28.5.2014 – po izidu posvetovalnega referenduma;
  4. Zapisnik sestanka predstavitve pobude Občinskemu svetu Občine Divača, z dne 12.4.2017;
  5. Dopis g. Matjaža Tašiča, predstavnika vasi Senadole z dne 13.4.2017 (poslan vsem občinskim svetnikom);
  6. Zapisnik 3. dopisne seje KS Senožeče št. 62/17 z dne 15.4.2017 in sprejet sklep KS Senožeče št. 62/17 z dne 15.4.2017;
  7. Mnenje Parka Škocjanske jame Slovenija glede načrtovanega DPN za PVE Zajčica, z dne 14.4.2017 (prejeto po elektronski pošti);
  8. Pripombe lovske družine Senožeče v zvezi s pobudo za pripravo DPN za PVE Zajčica, z dne 14.4.2017;
  9. Dopis g. Sebastjana Margona, predstavnika vasi Gabrče z dne 14.4.2017 (poslan vsem občinskim svetnikom);
  10. Mnenje KS Dolnje Ležeče o pobudi za pripravo DPN za PVE Zajčica, z dne 18.4.2017;
  11. Dopis Civilne iniciative za zaščito Senožeških Brd in Civilne iniciative Brkini v zvezi s pobudo za pripravo DPN za PVE Zajčica z dne 17.4.2017;
  12. LEK – Lokalni energetske koncept Občine Divača.

VROČITI:

1. Ministrstvo za okolje in prostor, Direktorat za prostor, graditev in stanovanja, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana (osebna vročitev);
2. arhiv, tu.

10.2 ODLOČBA O CPVO

Številka: 35409-74/2017/27

Datum: 22. 11. 2017

Ministrstvo za okolje in prostor izdaja na podlagi 38.a člena Zakona o državni upravi (Uradni list RS, št. 113/05-ZDU-1-UPB4, 89/07-odl. US, 126/07-ZUP-E, 48/09, 8/10-ZUP-G, 8/12-ZVRS-F, 21/12, 47/13, 12/14 in 90/14), 40. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 39/06-ZVO-1-UPB1, 49/06-ZMetD, 66/06-odl. US, 33/07-ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15 in 30/16), 19. člena Zakona o umeščanju prostorskih ureditev državnega pomena v prostor (ZUPUDPP, Uradni list RS št. 80/10, 106/10 in 57/12) in 145. člena Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06-ZUP-UBP2, 105/06-ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) v upravni zadevi določitve planov, za katere je treba izvesti postopek celovite presoje njihovih vplivov na okolje, za plan Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica, stranki Republiki Sloveniji Ministrstvu za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana in Ministrstvu za infrastrukturo, Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana, naslednjo

ODLOČBO

1. V postopku priprave Državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica, mora stranka Republika Slovenija izvesti postopek celovite presoje vplivov na okolje, vključno s presojo sprejemljivosti na varovana območja.
2. V tem postopku ni bilo stroškov.

Obrazložitev

Ministrstvo za okolje in prostor, Sektor za strateško presojo vplivov na okolje (v nadaljevanju ministrstvo) je dne 22. 3. 2017 prejelo vlogo št. 35009-5/2016/5/10921-03 koordinatorskega priprave plana za izdajo odločbe o potrebnosti izvedbe celovite presoje vplivov na okolje za plan državnih prostorskih načrtov po določilih 19. člena ZUPUDPP.

Stranka je predložila dokumentacijo, ki je bila na voljo za vodenje upravnega postopka:

- dostopna na spletnem naslovu: <http://arhiv.mm.gov.si/mop/interno/>

Po 40. členu Zakona o varstvu okolja (v nadaljevanju ZVO-1) je treba v postopku priprave plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta (v nadaljnjem besedilu plan), katerega izvedba lahko pomembno vpliva na okolje, izvesti celovito presojo vplivov na okolje, s katero se ugotovi in oceni vplive na okolje in vključenost zahtev varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine v plan ter pridobiti potrdilo ministrstva o sprejemljivosti njegove izvedbe na okolje. ZVO-1 v drugem odstavku 40. člena določa, da se za plan izvede celovita presoja vplivov na okolje, če se s planom določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje skladno z določbami 51. člena ZVO-1 ali, če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave. ZVO-1 v tretjem odstavku 40. člena določa, da se celovita presoja vplivov na okolje izvede tudi za drug plan, če ministrstvo oceni, da bi njegova izvedba lahko pomembneje vplivala na okolje.

V skladu z določili petega odstavka 19. člena ZUPUDPP ministrstvo, pristojno za celovito presojo vplivov na okolje v 30 dneh odloči, ali je za načrt treba izvesti celovito presojo vplivov njegove izvedbe na okolje.

Po določilu drugega odstavka 51. člena ZVO-1 Vlada RS predpiše vrste posegov, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, na podlagi njihovih značilnosti, lokacije in možnih vplivov na okolje. Obveznost te presoje se ugotavlja po Uredbi o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14 in 57/15, v nadaljevanju Uredba).

Ministrstvo je gradivo preučilo in ugotovilo, da se s planom DPN VE Zajčica načrtuje vetrno elektrarno z 9 turbinami skupne instalirane moči 30 MW, povezovalne poti in povezovalni 20kV podzemni kabli do obstoječega elektroenergetskega omrežja. Varianto se VE vključuje v načrtovano RTP Dolenja vas ali v obstoječo RTP Divača. Ministrstvo je v ugotovitvenem postopku ugotovilo, da je obravnavan DPN take narave, da ne zapade med posege, ki so določeni v Prilogi 1 Uredbe, v rubriki PVO¹. Glede na vsebino predlaganega plana se z njim ne načrtuje poseg iz Uredbe po točki D Energetika iz Priloge 1, iz rubrike PVO¹. Ministrstvo je v ugotovitvenem postopku ugotovilo, da za obravnavani plan ni treba izvesti presoje vplivov na okolje na podlagi 51. člena ZVO-1 v povezavi z Uredbo, Prilogo 1 po točki D iz rubrike PVO¹ (vrste posegov v okolje, za katere je presoja vplivov na okolje obvezna). Navedeno pomeni, da presoja vplivov na okolje, po zgoraj omenjeni kategoriji (PVO¹) ni potrebna, zato posledično tudi celovita presoja vplivov na okolje ni potrebna iz tega zakonsko določenega razloga.

Ministrstvo je ugotovilo še, da je obravnavani plan takšen, da se z njim načrtujejo posegi iz točk D.III.1.1 Priloge 1 Uredbe iz rubrike PP².

Na podlagi 101. člena Zakona o ohranjanju narave (v nadaljevanju ZON) se celovita presoja vplivov na okolje izvede za plane, ki bi lahko pomembno vplivali na zavarovano območje, posebno varstveno območje ali potencialno posebno ohranitveno območje sami po sebi ali v povezavi z drugimi plani.

Ministrstvo je v ugotovitvenem postopku ugotovilo, da pri obravnavanem načrtu DPN VE Zajčica gre za območje posega, katerega neposredni in daljinski vpliv sega na varovana območja Nature 2000 in da gre za območje, ki je v vplivnem območju Regijskega parka Škocjanske jame. Vse to so razlogi, da se skladno z določilom 40. člena ZVO uvede postopek celovite presoje vplivov na okolje, tudi s presojo sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja.

Merila za ocenjevanje verjetnih pomembnejših vplivov plana na okolje, skladno z določbami tretjega odstavka 40. člena ZVO-1, so določena z Uredbo o merilih ocenjevanja verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 9/09, v nadaljevanju Uredba o merilih).

Ministrstvo je skladno z določilom 3. člena Uredbe o merilih dne 28. 3. 2017 zaprosilo za mnenje o tem ali bi obravnavan plan lahko imel pomembnejše vplive na okolje Direkcijo RS za vode s področja upravljanja z vodami, Ministrstvo za zdravje s področja vpliva na človekovo zdravje, Zavod RS za varstvo narave s področja ohranjanja narave, Ministrstvo za kulturo s področja varovanja kulturne dediščine, Zavod za gozdove Slovenije s področja varovanja gozdov in Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano s področja varovanja kmetijske zemlje. Z dopisom št. 35409-74/2017/4 je ministrstvo dne 28. 3. 2017 zaprosilo za mnenje z vidika njihove pristojnosti Ministrstvo za obrambo (v vednost poslano tudi Upravi RS za zaščito in reševanje).

Ministrstvo za obrambo, Uprava Republike Slovenije za zaščito in reševanje je dne 4. 4. 2017 poslala dopis št. 350-60/2017-3-DGZR v katerem obveščajo ministrstvo, da Uprava RS za zaščito in reševanje ni pristojna za izdajo mnenja o verjetnosti pomembnejših vplivov plana v postopku celovite presoje vplivov na okolje.

Zavod RS za varstvo narave je dne 12. 4. 2017 poslal mnenje št. 5-II-271/2-O-17 BF iz katerega izhaja, da je za načrtovani plan potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje in da posebna varstvena območja (Natura 2000) in zavarovana območja (vplivno območje regijskega parka) ležijo v neposrednem in daljinskemu vplivu načrta VE DPN Zajčica, kar daje glede na določila Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja podlago za uvedbo postopka presoje sprejemljivosti po določilih omenjenega pravilnika. Ministrstvo je v ugotovitvenem postopku prišlo do istih zaključkov, zato pritrjuje mnenju ZRSVN.

Ministrstvo za kmetijstvo gozdarstvo in prehrano je dne 23. 5. 2017 podalo mnenje št. 350-13/2017/9 iz katerega izhaja, da menijo, da DPN v tem obsegu ne bo pomembno vplival na kmetijska zemljišča, razen z varianto 1 vključevanja v elektroenergetsko omrežje.

Ministrstvo za kulturo je dne 14. 4. 2017 poslalo mnenje št. 35002-10/2017/6 iz katerega izhaja, da ocenjujejo, da je verjetnost pomembnejših vplivov na arheološke ostaline velika in da je izvedba celovite presoje vplivov na okolje z vidika varstva arheoloških ostalin potrebna.

Direkcija RS za vode je dne 29. 3. 2017 poslala dopis št. 35005-2/2017-2 iz katerega izhaja, da menijo, da bi plan lahko pomembneje vplival na stanje podzemnih voda ter na povečanje erozijske ogroženosti na vplivnem območju, zato predlagajo uvedbo postopka presoje sprejemljivosti plana za področje upravljanja z vodami v celovitem obsegu, tako za čas gradnje kot tudi obratovanja.

Ministrstvo za zdravje je dne 21. 4. 2017 poslalo mnenje št. 350-8/2017-12 v katerem soglašajo z mnenjem Nacionalnega inštituta za javno zdravje št. 354-4/17-2/256 z dne 20. 4. 2017, v katerem Nacionalni inštitut za javno zdravje ocenjuje, da bo izvedba plana Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica verjetno imela pomemben vpliv na zdravje in počutje ljudi.

Zavod za gozdove Slovenije je dne 14. 4. 2017 podal mnenje št. 350-3/2017-5 iz katerega izhaja, da ocenjujejo vpliv izvedbe plana z vidika vpliva na gozd kot sprejemljiv, z vidika vpliva na divjad pa je vpliv težko oceniti, saj obstaja verjetnost, da bi vpliv izvedbe plana vplival na migracijo divjadi in drugih prostoživečih živali.

Ministrstvo je dne 24. 7. 2017 z dopisom št. 35409-74/2017/25 skladno z določilom 9. člena Zakona o splošnem upravnem postopku stranko pozvalo, da se v roku 15 dni izjasni o ugotovljenih okoliščinah in dejstvih, ki so razlog za uvedbo postopka celovite presoje vplivov na okolje za Državni prostorski načrt za vetrno elektrarno Zajčica. Odgovora na ta poziv ministrstvo ni prejelo.

Ministrstvo je po pregledu predloženega gradiva ter na podlagi mnenj resorjev in meril iz 2. člena Uredbe o merilih, ki se nanašajo na značilnost plana, značilnost vplivov ter pomen in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta, ugotovilo, da se s sprejemanjem DPN VE Zajčica načrtujejo take ureditve, ki bodo pomembno vplivale na okolje, vode, varstvo in ohranjanje narave ter zdravja ljudi. Ministrstvo je tekom upravnega postopka pridobilo mnenja organizacij in ministrstev, ki so pristojna za posamezna področja varstva okolja in napotujejo na potrebnost izvedbe celovite presoje vplivov na okolje.

Skladno z zgoraj navedenim ministrstvo ocenjuje, da je za DPN VE Zajčica potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje skladno z določbami 40. člena ZVO-1, zato je ministrstvo odločilo tako, kot izhaja iz 1. točke izreka te odločbe.

V tem postopku stroški niso nastali, zato je ministrstvo odločilo tako, kot izhaja iz 2. točke izreka te odločbe.

Pouk o pravnem sredstvu: Zoper to odločbo ni pritožbe po redni upravni poti, pač pa je dovoljen upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije, Fajfarjeva 33, 1000 Ljubljana, v roku 30 dni po vročitvi te odločbe. Tožba se lahko vložijo neposredno pisno ali pa se pošlje po pošti.

Postopek vodil:
Jernej Per

mag. Tanja Bolte
generalna direktorica Direktorata za okolje

Vročiti:

- Ministrstvo za okolje in prostor, Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana,
- Ministrstvo za infrastrukturo, Langusova ulica 4, 1535 Ljubljana.

V vednost:

- Ministrstvo za kulturo, Direktorat za kulturno dediščino, gp.mk@gov.si
- Ministrstvo za zdravje, Direktorat za javno zdravje, gp.mz@gov.si
- Zavod RS za varstvo narave, OE Nova Gorica, zrsvn.oeng@zrsvn.si
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, gp.mkqp@gov.si
- Direkcija RS za vode, gp.drsv@gov.si
- Zavod za gozdove Slovenije, zgs.tajninstvo@zgs.si

10.3 PREDLOGI, PRIPOROČILA, USMERITVE, MNENJA IN POBUDE JAVNOSTI

AAE d.o.o.
Ribniško selo, Za tremi ribniki 36
2000 Maribor

Maribor, 25.4.2017

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

Mnenje o pobudi za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica

AAE d.o.o. je lastnik prve vetrne elektrarne v Sloveniji pri Dolenji vasi na Griškem polju. Podjetje ima namen zgraditi dodatne vetrne elektrarne na tem področju, pri čemer je bilo tudi pridobljeno energetska dovoljenje za vetrni park v velikosti do 80 MW.

Za vetrni park je bila že izdelana projektna dokumentacija, prav tako pa so bile pridobljene služnosti za traso kablovoda do RTP Divače.

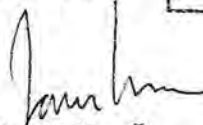
Pri pregledu dokumentacije za pripravo pobude za DPN VE Zajčica smo ugotovili, da investitor načrtuje izgradnjo kablovoda, ki poteka po isti trasi, kjer je planiran kablovod za vetrni parki Dolenja vas. Spričo dejstva, da ima naša družba na teh zemljiščih urejene služnostne pravice, investitor pa je o slednjem obveščen, nas preseneča, da nikoli nismo bili vprašani za mnenje ali dovoljenje za uporabo trase.

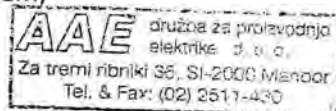
Kablovod za vetrni park Dolenja vas trenutno ne planira integracije z drugimi morebitnimi vetrnimi projekti v občini Divača. Skladno s tem je kablovod za VE Zajčico po trenutni zasnovi neizvedljiv oz. planiran po zemljiščih, kjer so kapacitete za prenos električne energije že zapolnjene.

AAE d.o.o. ne izključuje možnosti, da v prihodnosti spremeni tehnično dokumentacijo in karakteristike kablovoda za vetrni park Dolenja vas na način, da bi omogočal prenos električne energije ostalih projektov v bližini. Dokler pa k slednjem nismo vprašani oz. pozvani, pobudi za pripravo DPN VE Zajčica v delu, ki planira kablovod nasprotujemo, saj uporablja poti in zemljišča, ki so planirana za izgradnjo kablovoda za vetrni park Dolenja vas.

S spoštovanjem,

AAE d.o.o.

Janez Korošec
direktor

Janez Tratnik
direktor

Sebastjan Margon
Predstavnik vasi Gabrče
Gabrče 11

6224 Senožče

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska c. 48
1000 LJUBLJANA

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		3
Prejeto:	26-04-2017	Sig. znak: Gregorič
Vredn.:	Priloge:	
Številka:	35009-5/2016/24	

ZADEVA: Pobuda za DPN VE Zajčica

Že nekaj časa se govori o postavitvi vetrnih elektrarn v našem življenjskem okolju, uradno pa smo to izvedeli iz pobude za pripravo državnega načrta za vetrno polje Zajčica, ki jo je Ministrstvo za okolje in prostor objavilo na spletnih straneh dne 22. 3. 2017.

Vas Gabrče se nahaja pod vznožjem planote Vremščica, na severni strani. Iz treh strani je obdana s hribi, torej v precej zaprtem območju. Vetrno polje je predvideno na hribu, zahodno od vasi. Negativnih vplivov vetrnega polja bi bilo toliko, da težko razumemo, da jih kdorkoli ne bi videl in priznaval:

1. Vrteči se kraki bi moteče vplivali na vas zaradi prestrezanja sončnih žarkov.
2. Poleg tega skrajno motečega utripajočega senčenja, bi bile vetrnice zaradi neposredne bližine slišno moteče (švistanje).
3. Vetrnice pri obratovanju dokazano oddajajo nizkofrekvenčne zvoke in infrazvok. Negativne vplive na ljudi (in živali) so do sedaj raziskale in dokazale že mnoge neodvisne institucije. Neustrezna zakonodaja omogoča ignoriranje investitorja in vseh pristojnih državnih institucij do pritožb bližnjih prebivalcev, za kar imamo lep primer obratujoče vetrne elektrarne v Dolenji vasi. Pa imajo samo eno vetrnico - nad nami naj bi jih bilo devet! Vplivi pa se po fizikalnih zakonih potencirajo!
4. Vaščani Gabrč stremimo k boljšemu življenju in želimo ohraniti naravo neokrnjeno tudi za zanamce. Vetrno polje bi negativno vplivalo na razvoj vasi in njene prebivalce. Z degradacijo okolja bi naše nepremičnine izgubile svojo vrednost in s tem bi marsikomu odvzeli dostojno življenje in ga brezobzirno potisnili v brezizhoden položaj.
5. Vetrnice bi s svojo velikostjo in gostoto pomenile skrajno degradacijo podobe kraške krajine. Ali ni boljše, da kot Kras ponujamo nedotaknjeno naravno in kulturno krajino - to je namreč tista prepoznavnost, ki nas bo razlikovala od drugih, in ta se ne da tehtati s pridobljenimi kilovati električne energije. Če bodo

zgradili vetrne elektrarne, bomo zaradi njih žrtvovali zadnje koščke ohranjene narave, le – ta je naše bogastvo, ne pa ovira za razvoj! Ne pozabite, da Kras čaka na vpis v Unesco svetovno naravno dediščino. Z industrijskim poljem se od dolgoletnega truda in vseh prednosti, ki ji ta laskavi naziv prinaša, lahko obrišemo pod nosom!

Megalomanskih vetrnih polj iz prostranih ravninskih poljan ali obal oceanov, kot jih vidimo v drugih državah, ne moremo umeščati v našo malo, čudovito, raznoliko Slovenijo!

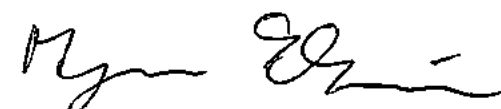
Že nekaj let nazaj, ob predstavitvi vetrnega parka Senožeška Brda, so se pojavili dvomi o sprejemljivosti projekta za tukajšnje prebivalce.

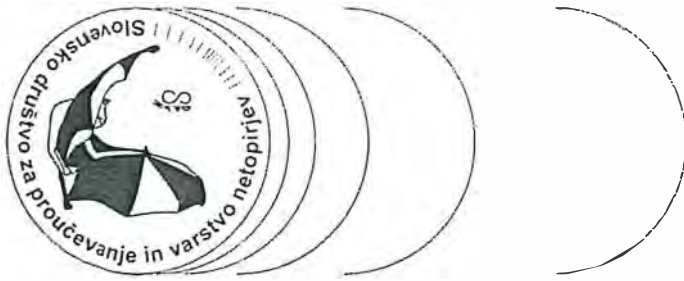
Ne pozabimo, da se vas Gabrče prikazuje kot gostoljubno vetrnim elektrarnam skozi interes Agrarne skupnosti Gabrče. Lastniki zemljišč AS Gabrče v večini niso prebivalci vasi Gabrče, kot tudi ne živijo v občini Divača in jim je vseeno za kakovost življenja v našem kraju.

Četudi živimo v majhnem kraju, ne pozabite, da imamo pravico do življenja v zdravem okolju! Naše stališče glede vetrnih elektrarn ostaja nespremenjeno **in je bilo jasno izraženo na referendumu v Senožečah, leta 2014.**

Pozivamo Vas, da na področju krajevne skupnosti Senožeče USTAVITE vse postopke glede umestitve vetrnih elektrarn, dokler se ne sprejme ustrezna zakonodaja, s katero bosta zagotovljeni zdravje in varnost ljudi.

Gabrče, 22. 04. 2017

podpis:

**Slovensko društvo za proučevanje
in varstvo netopirjev**

Večna pot 111
SI-1000 Ljubljana
Slovenija

netopirji@sdpvn-drustvo.si
<http://www.sdpvn-drustvo.si>

Ministrstvo za okolje in prostor
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
Dunajska cesta 48
1000 Ljubljana

Ljubljana, 25.4.2017

ZADEVA: Pripombe v zvezi z nastalo »Pobudo za DPN VE Zajčica«

Spoštovani!

V »Pobudi za DPN VE Zajčica« je kar pet (5) stojnih mest od predlaganih devetih (9) vetrnih elektram (VE) na gozdnih zemljiščih, dodatni dve (2) VE pa posegata tako na gozdna kot na druga kmetijska zemljišča.

S krčenjem in posegom na gozdna zemljišča pride do izgube prehranjevalnih habitatov, do izgube kotišč, prekinejo se selitveni koridorji netopirjev (Chiroptera) itd. Rezultat je tudi fragmentacija življenjskega prostora, ki prav tako negativno vpliva na populacijsko dinamiko prisotnih vrst netopirjev. Zato se z zapisom v poglavju »2.3.5.5 OHRANJANJE NARAVE IN BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI«, znotraj dokumenta »Pobuda za državni prostorski načrt za polje vetrnih elektran Zajčica«, ki se glasi »Načrtovani posegi postavitve vetrnih elektrarn bi lahko imeli vpliv na nekatere vrste, zaradi katerih sta določeni Natura območji Kras, zlasti na nekatere vrste ptic in netopirjev, na katera bi elektrarne lahko negativno vplivale zaradi morebitnih trkov, fragmentacije habitata, izgube lovnega habitata, pojava dezorientacije pri netopirjih zaradi ultrazvoka, ki ga oddajajo turbine ipd.« ne strinjamo. Načrtovani posegi bodo imeli vpliv in bodo negativno vplivali na prisotne vrste netopirjev ter na druge živalske vrste. Kako v nadaljevanju razlagate vsebinsko vrzel v poglavju »2.3.5.6. ŽIVALSTVO«, kjer ni podrobneje obravnavan zgoraj zapisan osnovni vpliv VE na netopirje, ki je po navedbah številnih študij velik in nezanemarljiv?

Prav tako je postavitve vetrnih elektrarn v smernicah Eurobats-a v vseh tipih gozda močno odsvetovana. Kako se torej namerava zagotoviti izvajanje smernic EUROBATS-a (Rodrigues et al. 2014) in s tem ustrezno varstvo netopirjev (Chiroptera) na obravnavanem območju? Obravnavano območje, nekatera stojišča in 1000 m območje daljinskega vpliva, posega v območje NATURA 2000 Kras, kjer je kvalifikacijskih kar 8 vrst netopirjev. Zanima nas, kako bodo ob morebitni izvedbi posega lahko izpolnjeni zastavljeni varstveni cilji posebnih varstvenih območij, ki so navedeni v Programu upravljanja območij Natura 2000, kot je npr. ohranjanje velikosti populacije in habitata posamezne kvalifikacijske vrste netopirja?

S spoštovanjem,

Jasmina Kotnik
predsednica SDPVN

Matjaž Tašič
Predstavnik vasi Senadole
Senadole 32
6224 Senožeče

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		3
Prejeto.	26-04-2017	Sig. znak: Gregoric
Vredn.	Priloge	
Številka	35009-5/2016/27	

Ministrstvo za okolje in prostor
Dunajska c. 48

1000 LJUBLJANA

Zadeva: Pobuda za DPN VE Zajčica

Z ogorčenjem opazujemo kako postajamo talci apetitov dvomljivih investitorjev, ki bi radi na našem delu občine postavili vetrne elektrarne. Zadnji tak poskus je objava **Pobude za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica**, ki je bil objavljen na strani Ministrstva za okolje in prostor, dne 22.03.2017.

Krajani vasi Senadole smo ljudje, ki nas družijo prepričanje, da bi postavitve PVE Zajčica bistveno poslabšala kakovost življenja našega kraja. Podpiramo napredek in razvoj občine, vendar hkrati nočemo nekritično in naivno nasesti in verjeti obljubam nekaterih podpornikov projekta postavitve vetrnih elektrarn, ki s seboj prinaša toliko tveganj in nejasnosti.

V nobenem razvojnem načrtu občine Divača ni zaslediti smeri razvoja VE, nasprotno, promovira se Kras kot nedotaknjeno območje, kjer ljudje, živali in okolica živijo in dihaajo za nedotaknjeno naravo ter ščitijo naravno in kulturno dediščino. Ponosni smo, da smo uspeli ta konec države obdržati nedotaknjen. **To je vrednota, ki jo ne mora poplačati nobena nova tehnologija.** Če bomo dopustili, da bo v naših krajih stala prva serija vetrnih elektrarn, se bo težko upreti apetitom po nadaljnji postavitvi novih in novih, saj zaslužkarji, ki bogatijo na račun proizvodnje električne energije s pomočjo vetrnih elektrarn, samo

prežijo na lahkoverneže, ki nasedejo njihovim sladkim obljubam in jih naivno spustijo v svoje okolje.

Zato vas lahko vprašamo, če res verjamete, da je v tem preračunljivem svetu to mogoče? Če bomo lahkomišno dopustili, da Zajčica postane njihova zlata izkoriščevalska jama, popravnega izpita ne bo. V degradiranem okolju bi življenje postalo neznosno, naše nepremičnine bi popolnoma izgubile svojo vrednost in položaj bi postal za marsikoga brezizhoden. Raje svoje napore usmerimo v iskanje drugih rešitev za izboljšanje življenja ljudi in ne le zgolj »postaviti vetrnice«. Dosedanje razprave in aktivnosti, ki so potekale že ob predstavitvi projekta vetrnih elektrarn Senožeška Brda so pokazale, da smo krajan vasi Senadole v veliki večini proti umestitvi vetrnih elektrarn na našem območju, kar je potrdil tudi izid izvedenega posvetovalnega referenduma. Razvoja in delovnih mest ne vidimo v postavitvi industrijske cone z vetrnicami, ampak v turističnem razvoju in spremljevalnih dejavnostih, kjer naravna krajina Senožeških Brd igra eno od ključnih vlog za uspešen razvoj.

Na osnovi zgoraj navedenih dejstev **zahtevamo**, da se državni prostorski načrt PVE Zajčica nemudoma **ustavi** oziroma prekliče na osnovi sklepa, ki gaj je sprejel občinski svet občine Divača na redni seji dne 28. 05. 2014.

Senadole, 25.04.2017

Podpis:

Matjaž Tašič

**KRAJEVNA SKUPNOST
SENOŽEČE**

**Senožeče 75
6224 SENOŽEČE**

Telefon: (05-7655-063)
www.senozece.si
e-mail: kssenozece@elta.si

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		1
Prejeto	28-04-2017	Sig znak: 6REGORIC
Vredn	Priloge	
Številka	35009-5/2016/30	

Številka: 63/17
Datum: 25.04.2017

**MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
DUNAJSKA C. 48**

1000 LJUBLJANA

ZADEVA: POBUDA ZA DPN VE ZAJČICA – PRIPOMBE

ZVEZA: Vaš dopis št.: 35009-5/2016/7/10921-03 z 22. 03 2017.

Svet KS Senožeče je na 3. dopisni seji, ki je bila zaključena 16.4.2017 in na 21. redni seji 25.4.2017 med drugimi obravnaval obravnaval tudi POBUDO ZA DPN VE ZAJČICA.

Na sejah je predsednik sveta KS Senožeče člane sveta KS Senožeče seznanil z dokumentom navedenim pod zvezo in prilogami.

Člani sveta so takoj zavrnili pobudo z dejstvom, da je bil na območju KS že izveden referendum na katerem so krajanji zavrnili vsako umeščanje vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče.

Referenduma, ki je bil izveden 25.5.2014 se je udeležilo 64 odstotkov volilnih upravičence, od tega je večina volivcev glasovala proti umestitvi.

V nadaljevanju je predsednik sveta KS člane sveta KS seznanil s prioriteto nalogo Občine Divača, ki omogoča gospodarski razvoj s področja gostinstva, turizma, kmetijstva in ohranjanju naravne in kulturne dediščine. Slovenija priznana kot ena najboljših destinacij zaradi neokrnjene narave in skrbi za kulturno dediščino.

Kras je v postopku vpisa v Unesco naravno dediščino. Postopki za pridobitev potekajo že nekaj let - s postavitvijo vetrnega (industrijskega) polja, se od tega pomembnega naziva in vseh možnosti, ki jih prinaša, lahko za vedno poslovimo.

Pristojnosti občine so tudi skrb za varstvo zraka, tal vodnih virov, za varstvo pred hrupom, za zbiranje in odlaganje odpadkov in opravljanje druge dejavnosti varstva okolja. Po novejših raziskavah in ugotovitvah neodvisnih strokovnjakov s celega sveta, so zaradi večanja zmogljivosti in velikosti naprav le - te vse bolj moteče za prebivalstvo. Za ljudi (in živali) je namreč moteč slišni zvok, še bolj pa neslišni - infra zvok.

Pomembno je, da imajo ljudje v naši KS pravico, da zdravega življenja in bivalnega okolja. V KS Senožeče smo prepričani, da bi se s to novo »industrijsko cono« vetrnimi polji ta pomemben vidik močno poslabšal. Naše okolje je že degradirano s kamnolomom, asfaltno bazo, daljnovodoma, avtocesto in seveda z eno od dveh delujočih vetrnic v RS (Dolenja vas pri Senožečah).

Pomemben element proti vetrnicam je tudi padec vrednosti nepremičnin.

Vsekakor pa menimo, da mora država za tako obsežen projekt kot je polje vetrnih elektrarn, nujno predhodno sprejeti zakonodajo, ki bo v celoti urejala to področje.

Predsednik sveta KS Senožeče
Edvin Škamperle

LOVSKA DRUŽINA SENOŽEČE
Dolenja vas 1 g
6224 SENOŽEČE

Številka: 15/2017
Datum: 14.04.2017

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR
Direktorat za prostor, graditev in stanovanja
Dunajska cesta 48
1000 LJUBLJANA
(gp.mop@gov.si)

Zadeva: Pripombe Lovske družine Senožeče v zvezi s pobudo za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica

Člani Lovske družine Senožeče smo bili z objavo Pobude za pripravo prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica, ki jo je objavilo vaše ministrstvo 22.3.2017, zelo neprijetno presenečeni in začudenj, da se spet ponavlja zgodba z vetrnimi elektrarnami na našem območju. Podobno pobudo smo odločno zavrnilj že pri pripravi državnega prostorskega načrta za park vetrnih elektrarn Senožeška Brda in sicer na rednem občnem zboru Lovske družine Senožeče, dne 3. marca 2013, v Dolenji vasi, in bili enotnega mnenja, da vetrne elektrarne ne sodijo v kraško okolje naše krajevne skupnosti. Naj spomnimo: proti umeščanju vetrnih elektrarn v naš prostor so se z veliko večino izrazili tudi občani naše krajevne skupnosti na referendumu pred dvema letoma in občinski svetniki občine Divača.

Lovska družina Senožeče, ki deluje v javnem interesu, je po sprejetem Zakonu o divjadi in lovstvu dolžna neprestano skrbeti, da so posamezne vrste divjadi v medsebojnem ravnovesju in v ravnovesju z danimi življenjskimi možnostmi okolja. Posebno pozornost vseskozi namenjamj tudi obema vrstama zavarovanih velikih zveri: medvedu in volku, ki sta stalno prisotna v lovišču, skozi lovišče pa vodijo tudi njihove ustaljene migracijske poti.

Uspešno izvajanje citiranega zakona pa lahko dosežemo le **z medsebojno usklajenim** delovanjem vseh, ki upravljamo z istim prostorom. Ta prostor (lovišče) nam je država **dodelila v upravljanje** s koncesijsko pogodbo, zato

imamo v tem prostoru zagotovljeno pravico do učinkovitega upravljanja z njim in hkrati tudi pravico in dolžnost, da izrazimo svoje zahteve v vseh primerih, kadar bi nam bila ta pravica enostransko in samovoljno odvzeta, v konkretnem primeru s strani investitorja vetrnih elektrarn oziroma državnih organov.

Senožeški lovci odločno nasprotujemo vsakršni postavitvi novih vetrnih elektrarn v našem lovišču zlasti v večjem številu in v neposredni bližini naselij. Priporočena razdalja slovenskega Inštituta za javno zdravje je, da morajo biti vetrne elektrarne oddaljene **najmanj 2 km od naselja**, kar pa v vaši Pobudi **ni bilo upoštevano**, čeprav je to priporočilo izdano na osnovi strokovnih analiz in podprto s številnimi študijami uglednih svetovnih znanstvenikov, ki opozarjajo **na škodljiv vpliv infrazvoka, ki ga proizvajajo vetrnice, na zdravje ljudi in živali. Naj poudarimo, da imamo prebivalci Republike Slovenije v skladu z 72. členom Ustave RS ustavno pravico do zdravega življenjskega okolja, za kar si bomo prizadevali z vsemi razpoložljivimi pravnimi sredstvi.**

Vetrne elektrarne so po našem mnenju nepotreben in moteč tujek v našem kraškem lovišču in grobo nasilje nad naravo, saj bodo nepopravljivo razvrednotile naš skupni življenjski prostor in trajno onesnažile naravo ter prekinile naravne migracijske poti divjadi in velikih zveri, ker naj bi bile zgrajene v neposredni bližini edinega podhoda za divjad pod avtocesto na območju Zajčice. Pri gradnji bodo potrebni zelo grobi posegi v okolje, v konkretnem primeru obsežna sečnja v predvidenih pretežno gozdnatih območjih, široke oskrbovalne poti, transformatorske postaje in kablovodi.

Kras kot kulturna krajina naravnih posebnosti nima z vetrnim poljem ničesar skupnega. Tudi s sedanjo vizijo trajnostnega razvoja občine ne. Kras ima nešteto drugih možnosti in priložnosti, ki jih znamo in zmoremo bolje izkoristiti. Okolje smo dolžni ohraniti takšno ali še boljšega. Zaradi naših predhodnikov, pa tudi za zanamce. Toda ne posejanega s težko industrijo, kar vetrne elektrarne zagotovo so.

Zato zahtevamo, da pristojni državni organi preprečijo investitorjem izvedbo nameravanega projekta, ki predvideva gradnjo vetrnega polja na Zajčici.

Starešina:
Ugo Zidar

V vednost:

Županji Občine Divača g. Alenki Štrucl Dovgan

Civilna iniciativa Brkini

Civilna iniciativa Brkini, Barka 31, 6217 Vremski Britof

CI za zaščito Senožeških Brd, Laže 15, 6224 Senožeče

REPUBLICA SLOVENIJA MINISTRSTVO ZA OKOLJE IN PROSTOR Dunajska cesta 48, 1000 Ljubljana		1
Prijeto	09-05-2017	Sig znak <i>Prijeto</i>
Vredn		Priloge 1
Številka	95009-5/2016/94	

Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije
Dunajska 48
1000 Ljubljana

Barka, 8. maj 2017

ZADEVA: Vrnitev v prejšnje stanje

Spoštovani,

Civilna iniciativa Brkini in Civilna iniciativa za zaščito Senožeških Brd smo skupaj pripravili pripombe na **Pobudo za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica**, ki je bila javno razgrnjena od 22. marca 2017 do 26. aprila 2017 (v digitalni obliki na spletnih straneh Ministrstva za okolje in prostor). Slednje smo dne 26. 4. 2017 poslali priporočeno po pošti s povratnico na Ministrstvo za okolje in prostor, a je pri pošiljanju prišlo do napake pri zapisu na ovojnici, namreč napačno smo pripisali številko ulice na naslovu Ministrstva za okolje in prostor – Dunajska 21 in ne Dunajska 48, kot je naveden v dokumentu *Pripomba na Pobudo za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica* (v ovojnici) in na *Potrditvi o oddaji pošiljke* (v prilogi). Zaradi omenjene napake je Pošta Slovenije z dne 4. 5. 2017 zavrnila vročitev pošiljke in nam jo posredovala nazaj na naš naslov, ki smo jo nato prejeli z dne 6. 5. 2017.

Ker je šlo za očitno pomoto pri zapisu v delu naslova, zaradi katerega naša *Pripomba na Pobudo za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica* ni pravočasno prispela na naslov za podajanje pripomb na javno razgrnjeno *Pobudo za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica*, vlagamo glede na 103.

člen Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13) Vlogo za vrnitev v prejšnje stanje.

Verjamemo, da bo pristojni organ pri presoji te vloge upošteval sodno prakso v podobnih primerih (VSL sklep II Cp 1289_2013-15.05.2013 in Sklep II Ips 511_2009-24.09.2009), v katerih je sodišče odločilo, da: »gre za očitno – in s tem za opravičljivo – pomoto (med drugim) v primeru, ko je na vlogi navedeno pristojno sodišče, do napake pa je prišlo pri zapisu sodišča na ovojnici« in vlogi ugodilo ter pri nadaljnjem postopku priprave državnega prostorskega načrta naše pripombe tudi upoštevalo.

S spoštovanjem,

Za CI Brkini in CI za zaščito Senožeških Brd,

Mario Benkoč

A handwritten signature in black ink, consisting of stylized initials 'MB' followed by a long horizontal stroke.

Priloge:

- *Pripomba na Pobudo za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica (v ovojnici, ki je bila zavrnjena),*
- *Potrdilo o oddaji pošiljke.*

Civilna iniciativa Brkini

Civilna iniciativa Brkini, Barka 31, 6217 Vremški Britof

CI za zaščito Senožeskkih Brd, Laže 15, 6224 Senožeče

Ministrstvo za okolje in prostor Republike Slovenije
Dunajska 48
1000 Ljubljana

Laže in Barka, 26. april 2017

ZADEVA: Pripomba na Pobudo za pripravo državnega prostorskega načrta za vetrno elektrarno Zajčica

VE=NE!

Pobuda za DPN PVE Zajčica posega v ranljiv in občutljiv kraški prostor. Za nas so ga ohranili naši predniki, tako da še danes na tem prostoru živi bogat živalski in rastlinski svet. Pestrost biodiverzitete je zaščitena z NATURO 2000, gre namreč za dom ogroženih in zavarovanih vrst ptic in netopirjev, divjih zveri, tukaj je dom redkih kraških pojavov, je vplivno območje Regijskega parka Škocjanske jame in vplivno območje Biosfernega območja Kras (UNESCO). Kraška krajina izstopa v slovenskem in svetovnem merilu, po Krasu se imenujejo vsi kraški pojavi in pokrajine po svetu. To so razlogi, da so bile Škocjanske jame že pred tridesetimi leti prepoznane kot svetovna naravna dediščina in zapisane na seznam svetovne naravne in kulturne dediščine UNESCO in da je Kras na čakalni listi za vpis v svetovno dediščino UNESCA, prav tako je pripravljen predlog za Kraški regijski park. In nenazadnje je ta prostor DOM nas ljudi, ki ga imamo v vsej pestrosti in nedotaknjenosti neskončno radi in ga želimo in bomo kot takega tudi ohranili.

Vetrne elektrarne NISO zelene, saj okolje poškodujejo, ga degradirajo v nepopravljivo stanje, kar pomeni, da so škodljivi industrijski objekti, ki ne zmanjšujejo toplogrednih plinov, ampak jih od začetka postopka proizvodnje povečujejo in zavajajo javno mnenje o njihovem rešitvenem učinku.

Razmišljanje o umeščanju vetrnih turbin na matičnem Krasu v naravovarstvenem, zdravstvenem in razvojnem smislu je kratkoročno in dolgoročno, nesprejemljivo.

Naša zahteva je, da se postopek za pripravo DPN PVE Zajčica TAKOJ USTAVI.

Pobudo DPN PVE Zajčica v celoti in po delih zavračamo kot škodljivo in nesprejemljivo.

Pozivamo pristojne, da se na podlagi zakonsko zavarovanega območja narave in kulturne dediščine (s strani nacionalnih in mednarodnih institucij) ne posega v to območje z industrijsko degradacijo prostora, ampak da se ga varuje in ohranja za nas in prihodnje rodove kot nujno za obstoj identitete prostora in naroda kot celote ter za njegov sonaravni kulturni razvoj.

Predlagatelja pozivamo, da v okviru analize te pripombe argumentirano odgovori na vsako točko oz. podtočko pripombe, z navajanjem verodostojnih virov in dokazov.

1. ZAVAROVANO OBMOČJE NARAVE IN KULTURNE DEDIŠČINE

a) UNESCO SVETOVNA DEDIŠČINA

Leta 1986 so bile Škocjanske jame vpisane na prestižni seznam svetovne naravne in kulturne dediščine UNESCO. Svetovna lokaliteta UNESCO smo tako na našem območju že trideset let. Škocjanske jame so hočemo ali nočemo, del svetovne dediščine. Na prestižni seznam svetovne dediščine UNESCO ni vpisan niti Triglavski narodni park - na seznamu **naravne svetovne dediščine UNESCO SO EDINA SLOVENSKA LOKALITETA ŠKOCJANSKE JAME.**

Opozarjamo, da **UNESCO ni samoumeven** in da se že v tem času dogajajo izbrisi s svetovnega seznama:

- Odbor za svetovno dediščino je odločil, da se dolina Labe v Dresdenu – Nemčija, črta s seznama svetovne dediščine UNESCO zaradi gradnje štiripasovnega mostu v središču kulturne krajine, kar je pomenilo, da je kraj izgubil svojo "izjemno univerzalno vrednost".
<http://whc.unesco.org/en/news/522/>

- Odločitev upravnega sodišča je bila potrjena: zavrnitev dovoljenja za izgradnjo parka 11 vetrnih elektrarn, ki se nahajajo na razdalji manj kot 1000 metrov od hiš, v bližini gradu Talcy v dolini Loare na področju, ki je vpisan v Unesco.

To je veliko zadovoljstvo za vse tiste, ki verjamejo, da so varstvo narave, varstvo pokrajine, zdravje in mir ljudi bolj pomembna kot »obogatitev« nekaj ljudi na račun davkoplačevalcev in potrošnikov.

<http://www.lanouvellerepublique.fr/Loir-et-Cher/Actualite/Faits-divers-justice/n/Contenus/Articles/2016/01/25/Merois-les-eoliennes-refusees-par-la-justice-2602866>

b) REGIJSKI PARK ŠKOCJANSKE JAME

Območje začrtano v predlagani pobudi je kot neizpodbitno dejstvo naravne vrednosti zapisano v Zakonu o Regijskem parku Škocjanske jame. Vplivno območje, opredeljeno v Zakonu o Regijskem parku Škocjanske jame, je kot tako tisto, ki varuje zavarovano območje – biser ne samo kraško brkinskega prostora, ampak tudi slovenskega in svetovnega. Za **VPLIVNO OBMOČJE JE opredeljen širši prostor tudi v smislu ohranjanja kakovosti krajinske podobe območja, ki leži prostorsko blizu območja zavarovanega parka in je pomembno za dojemanje naravne ohranjenosti širšega območja.**

➔ **Pokrajina je ob tako grobem industrijskem postrojenju iznakažena.**

Predlagane VE z nazivno močjo 3MW bi bile vidne dan in noč, S ŠIRŠEGA OBMOČJA KRASA, trdimo z gotovostjo, da bi bile vidne z vseh točk zavarovanega območja Parka Škocjanske jame (Betanja, Škocjan, Matavun), **ABSOLUTNO BI BIL IZNAKAŽEN**

ZNAMENITI POGLED NA VELIKO DOLINO in na prostor, kjer je prihod Reke iz podzemlja in kjer ponovno ponikne v podzemlje!, vidne bi bile iz Brkinov, iz Vremske doline, vidne bi bile iz celotne občine Divača in daleč naokoli! **Kako bomo zavarovali zavarovano območje narave Škocjanske jame, če bodo ob pogledu na Škocjan v ozadju migotali industrijski tujki?** Kje je v vsem tem občutek narave, ki ga mi, ki živimo tu, želimo živeti še naprej in ki ga tisti, ki vsako leto kot turisti pridejo k nam **ABSOLUTNO IŠČEJO** in ki ga podpira tudi **UNESCO**?!

c) BIOSFERNO OBMOČJE KRAS - UNESCO

Poleg vplivnega območja Regijskega parka Škocjanske jame se tu nahaja tudi **vplivno območje Biosfernega območja Kras, UNESCOVEGA programa MAB (Man and Biosphere ali Človek in biosfera)**. Gre za program, v katerem se poudarja trajnostni odnos med človekom in naravo, ki išče trajnostni način življenja za prebivalce prostora. V tujini se biosferna območja poimenuje kot biosferne rezervate, da se še bolje poudari pomen varovanja teh območij. **Prebivalci tega prostora absolutno nasprotujemo industrializaciji našega življenjskega prostora in zavračamo grobi poseg, ki bi zarezal v ta občutljivi prostora in v naša življenja.** Mnogi med nami smo se odločili, da bomo tu živeli ravno zaradi nedotaknjenosti narave in smo se zato preselili iz urbanega okolja, kjer je industrijski razvoj edini, ki se ga pozna!

d) KRAŠKI REGIJSKI PARK

V obstoječem državnem prostorskem planu Republike Slovenije je na Krasu še vedno, v zasnovi varstva narave, opredeljen **Kraški regijski park**, kot obvezno izhodišče RS, ki ga morajo upoštevati tudi vsi prostorski plani lokalnih skupnosti.

e) KLASIČNI KRAS UNESCO

V Parizu že nekaj let čaka in je načeloma tudi **sprejet predlog za vpis Klasičnega Krasa v seznam svetovne dediščine UNESCO**, kot enega najznačilnejših primerov kraške krajine v svetu. Za sprejetje predloga so potrebne le še strokovne podlage, ki pa z **»vetrnično podlago« zagotovo ne bodo zdržale strogega preverjanja in čisto normalnega občutka komisije o tem, kaj je Kras in tipična kraška krajina.**

Takšne določitve vplivajo tudi na naše otroke in na vzgojo za vrednote. Konec koncev nam narava še vedno daje hrano, nas vzdržuje, vetrnice pa so absoluten industrijski objekt in ob postavitvi le-teh pride do grobe industrializacije podeželja. To je dejstvo. **Ob vsem, kar je bilo v tem prostoru storjeno napak, je ta pobuda višek predrznosti vmešavanja v naša življenja in v življenje celotnega okolja, v katerem živimo mi in druga živa bitja.**

Absolutno večja je javna korist ohranitve in vpisa Klasičnega Krasa v seznam svetovne dediščine UNESCO, kot pa izbris le-tega na račun zastarelega infrastrukturnega projekta (praksa iz tujine – ustavljanje projektov VE in usmerjanje v druge vire pridobivanja energije).

f) NATURA 2000

Omrežje Natura 2000 zajema posebna varstvena območja, ki so jih države članice Evropske unije določile na podlagi Direktive Sveta 92/43/EGS (habitatne direktive) in Direktive S Sveta 79/409/EEC (ptičje direktive). Cilj habitatne direktive je jasen: prispevati k zagotavljanju biotske raznovrstnosti z ohranjanjem naravnih habitatov in prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst na evropskem ozemlju držav članic v interesu skupnosti. Izrez območja, ki ga obravnava Pobuda za DPN PVE Zajčica, iz omrežja Natura 2000 (zaradi predvidene izgradnje vetrne elektrarne) ni v skladu z določili Habitatne direktive in Ptičje direktive.

Pobuda za DPN PVE Zajčica pomeni kršitev NATURA 2000 območja in pomeni nevarnost izumrtja ogroženih in zavarovanih vrst netopirjev in drugih ptic.

Na našem območju živi bogastvo sveta netopirjev in ptic!

PO, Ppoo Kras (SI3000276): habitat ŠTEVILNIH ogroženih in zavarovanih vrst npr. netopirjev: mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*), ostrouhi netopir (*Myotis blythii*), dolgokrilni netopir (*Miniopterus schreibersi*), dolgonogi netopir (*Myotis capaccini*), vejcati netopir (*Myotis ermineatus*), navadni netopir (*Myotis myotis*).

Ker je v neposredni bližini obravnavanega območja največji podzemni kanjon na svetu - Škocjanske jame, poleg njih pa vrsta drugih jam – Divaška jama, Vilenica, Dimnice in veliko število malih jam, je prisotnost veliko vrst netopirjev, predvsem ogroženih vrst del življenja na tem območju.

- ➔ **NATURA 2000 območje je na tem mestu zato, da bo ščitila navedene vrste, ker so že ogrožene. Želimo jasen odgovor, zakaj jih želite ogrožati do te mere, da bi izumrle? Letno na svetu zaradi vetrnih turbin umre 3-5 milijonov netopirjev, da ne govorimo o pticah! Torej so VETRNE TURBINE smrtonosno orožje za vsa živa bitja!**

PosOV Kras (SI5000023): območje je pomembno kot habitat ŠTEVILNIH ogroženih in zavarovanih vrst ptic npr. ujed: kačarja (*Circaetus galicus*), sršenarja (*Pernis apivorus*), planinskega orla (*Aquila chrysaetos*), beloglavega jastreba (*Gyps fulvus*)...

- ➔ Med vrste, ki jih VE najbolj prizadenejo, sodijo ujede, še posebej, če se vetrnice postavljajo na mesta njihovih preletov. Območje Zajčice stalno preletava več vrst ujed. Izmed mednarodno varovanih vrst so to predvsem planinski orol, kačar in sršenar, na katere bo imela postavitev VE negativen vpliv, s tem pa se bo zmanjšala možnost njihovega dolgoročnega obstoja na regionalni in državni ravni. Velik vpliv na ujede izvira iz njihove dovzetnosti za trke z VE, že majhen porast smrtnosti pa ima na te vrste velik vpliv, saj gre za redke, dolgo živeče ptice z dolgim obdobjem odraščanja in nizko reprodukcijsko sposobnostjo.
- ➔ S Pobudo PVE Zajčica nam grozi resna izguba biotske raznovrstnosti! Država in investitor naj se odločita ščititi bogastvo narave na tem območju in zaradi vpliva, ki ga imajo VE na živa bitja (infrazvok, trki, izguba habitatov, dezorientacija) umakne Pobudo DPN PVE Zajčica.

➔ Glede že sprejete zakonodaje na osnovi zavarovanja navedenih vrst netopirjev in ptic pričakujemo takojšnji umik postopkov glede DPN PVE Zajčica!

g) Naravna vrednota Reški prelom

Zakaj smo jo zaščitili z nazivom naravna vrednota? Kopanje velikih temeljev v geološko občutljiv in z vidika varovanja prepoznan teren je ABSURDNO!

h) Kraški vodonosnik in vodni viri

Opozarjamo na Kraški vodonosnik (omenjen v točki 2.3.5.3 Podzemne vode, Pobuda str. 34) in poudarjamo, da se z izkopavanjem temeljev, kablovodi, dostopnimi cestami za tako visoke industrijske stolpe v občutljiv kraški teren, z možnimi nesrečami, ko se stolp vetrne turbine podre ali zlomi ali turbine zgorijo, ogrozi kraški vodonosnik. Absolutno ima lahko to neverjeten vpliv na podzemne vode kraškega vodonosnika, vpliv na reko Reko, ki je zavarovana z Zakonom o Regijskem parku Škocjanske jame. Lahko pride do naravne katastrofe. Zato pozivamo, da se to morebitno katastrofo prepreči takoj in se posledično postopek za pripravo DPN nemudoma ustavi.

Prav tako opozarjamo na napačne trditve o površinskih vodah (v točki 2.3.5.4 - Površinske vode, str. 34):

➔ **Strmec – celotno pobočje Vremščice, skupaj z malo Vremščico, je bogat vodni vir!** Tu se nahajajo vodni izviri, studenci in potoki, ki so izpričani v literaturi Južne železnice. Temelji, dovozne ceste, kablovodi bi uničili vodne vire in studence, ki so nujen vir, ki ga je potrebno pustiti NEDOTAKNJENEGA za občutljivo, sušno kraško področje. **VODA JE ZA KRAS NUJNEGA POMENA IN OSNOVNA ČLOVEKOVA USTAVNA PRAVICA!**

S Pobudo za DPN PVE Zajčica se grobo posega v vodovarstveni režim reke Reke in celotnega vodnega sistema na Vremščici in Krasu, ki je veliko stoletij mirno preživela. Nedavno tega so ravno te vode napajale celoten Kras, saj so te vode omogočale prvi kraški vodovod in še danes obstajajo kot alternativa in skrita alternativa kraškemu vodonosniku!

i) Okoljska nesprejemljivost

➔ Pobuda za DPN PVE Zajčica grobo krši okoljevarstveno zakonodajo, povezano z Regijskim parkom Škocjanske jame, ogroža naziv UNESCO svetovne dediščine, grobo krši določila NATURE 2000 in posledično grozi ogroženim živalskim vrstam, ogroža vpis klasičnega KRAS-a na seznam UNESCOVE svetovne dediščine, degradira naravno vrednoto Reški prelom in onemogoča sprejetje dolgo pričakovanega Zakona o kraškem regijskem parku.   ➔ Pobuda za DPN Zajčica je v grobem nasprotju z vso sprejeto domačo zakonodajo, krši vso sprejeto okoljevarstveno zakonodajo, direktive, sezname in okoljevarstvena območja.   ➔ Nadalje vas sprašujemo, ali je TO v javnem oz. državnem interesu?

Skozi večji del Pobude (str. 19, 21, 25-29, 32-40, 40-41, 42, 44, 46, 47 in 51) predlagatelj jasno ponazarja, za kako grob poseg v naravo gre in lahko samemu sebi dokaže **NEDOPUSTNOST INDUSTRIALIZACIJE TAKO OBČUTLIVEGA PROSTORA**. Argumenti, ki naj bi omilili poseg so pavšalni, napisani na pamet, brez pravega, resnega in strokovnega razmisleka o resničnem vplivu vetrnih turbin na življenje ljudi, drugih živih bitij in na občutljivo že zavarovano kraško in brkinsko okolje.

Primer takega navajanja predlagatelja:

»Tako bodo za vetrne elektrarne upoštevani principi zmanjševanja vplivov z ukrepi, ki bodo zmanjševali vidno izpostavljenost vetrnih elektrarn, zagotavljali minimalne nivoje hrupa, zagotavljali najmanjše vplive na ohranjanje narave, vse ob transparentnem vodenju postopkov in vključevanju lokalnih prebivalcev in skupnosti.«

✚ **Dodatno okoljsko nesprejemljivost vetrnih turbin postavljajo naslednja dejstva:**

- **Kam z odpadki vetrnih elektrarn:**

Remondis je ena največjih družb za ravnanje z odpadki na svetu. Herwart Wilms lastnik podjetja je v intervjuju, ki ga je podal za časopis Capitol, povedal naslednje: "Zvezna vlada je energijske obrate gradila na opuščanju jedrske energije in prehodu na obnovljive vire energije. Vetrne elektrarne so vendar zgrajene iz kompozitnih materialov, ki jih ne moremo reciklirati! Ne moremo jih sežigati, ker te snovi mašijo filtre sežigalnic. Tako ne vemo kako se spopasti s temi odpadki. Operaterji nam ponujajo veliko denarja, zato da jih odstranimo. Lahko jih tudi začasno skladiščimo, ampak to ni dolgoročna rešitev, saj lahko to delamo v omejenem obsegu."

<http://www.capital.de/dasmagazin/unternehmen-windraeder-abfallentsorgung-remondis-recycling-8401.html>

- **Življenjska doba VE:**

Analiza skoraj 3000 kopenskih vetrnih elektrarn - največja tovrstna študija do sedaj je pokazala, da se nameščene VE obrabijo hitreje, kot je navedeno s strani proizvajalcev. Prava doba delovanja je 12-15 let! Vlade in proizvajalci VE vse svoje izračune delajo na predpostavki, da imajo VE imajo življenjsko dobo od 20 do 25 let. Avtor poročila, prof. Gordon Hughes, ekonomist na Univerzi v Edinburghu in nekdanji energetske svetovalec Svetovne banke, je odkril, da "obremenitveni faktor" - ocena izkoristka VE, ki temelji na deležu proizvedene električne energije, se dejansko zmanjša s 24 odstotkov v prvih 12 mesecih delovanja na samo 11 odstotkov, po 15 let.

Dr. John Constable, direktor REF (fundacija za obnovljivo energijo), je dejal: "Ta raziskava potrjuje sum, da so desetletja velikodušne subvencije vetrni industriji ni uspelo spodbuditi inovacije, ki so potrebne, da bi bil ta sektor konkurenčen".

www.telegraph.co.uk/news/earth/energy/windpower/9770837/Wind-farm-turbines-wear-sooner-than-expected-says-study.html

- **Nesreče – podrtje vetrnih turbin in eksplozij**

Zelo pereče so nesreče, kjer pride do zlomov stebrov vetrnih turbin ali pa do tega, da se podrejo celi stolpi. Pri tem gre za to, da strupeni materiali, iz katerih so vetrne

turbine onesnažujejo okolje, tla, vodo in zrak. **!!!Onesnaženje Kraškega vodonosnika bi pomenilo, da Kras ne bi imel več vode! Opozarjamo, da lahko pride do NARAVNE KATASTROFE!** Podzemni svet Krasa je še vedno neraziskan in nas uči, da je vse v naravi povezano med seboj. Prav tako se na tem območju nahajajo dodatni vodni viri, ki pomenijo alternativo kraškemu vodonosniku. Z onesnaženjem tega področja pride do NEPOPRAVLJIVE NAPAKE in prekinitve dobave vode celemu Krasu, ki ima že tako probleme z vodo, ker jo primanjkuje! Če ni niti enega načina, kako vetrne turbine reciklirati, ker so nareje iz kompozitnih materialov, so vetrne turbine logično ene največji onesnaževalcev našega planeta NE PA REŠITELJEV našega planeta.

Nadaljneje opozarjamo na:

- **Negativni vpliv vetrnih turbin na bližnje prometnice**

Postavitev vetrnih elektrarn št.1, 2, 3 in 9 bi imela izrazito negativen vpliv na prometno varnost na sami avtocesti ter bližnji regionalni cesti Senožeče – Divača. Postavitev štirih vetrnih elektrarn višine 150 m v neposredno bližino prometnic bi imela izrazito negativen vpliv na zbranost voznikov pri vožnji v neposredni bližini vetrnih elektrarn.

Praktično so vsa stojna mesta vetrnih elektrarn v vplivnem območju delovanja sistema GSMR na železniški progi G50 Ljubljana – Sežana – DM. Oddaljenost posameznih vetrnih elektrarn je manj kot 3.000m od posameznih baznih postaj katere stojijo na progi G50. Elektromagnetne motnje, ki nastanejo pri obratovanju vetrnih elektrarn lahko negativno vplivajo na delovanje sistema GSMR na železniškem omrežju kar predstavlja varnostno grožnjo pri delovanju železniškega prometa.

- ✚ **Zelo pereča je tudi naslednja ugotovitev predlagatelja:**

»Načrtovani posegi postavitve vetrnih elektrarn bi lahko imeli vpliv na nekatere vrste, zaradi katerih sta določeni Natura območji Kras, zlasti na nekatere vrste ptic in netopirjev, na katera bi elektrarne lahko negativno vplivale zaradi morebitnih trkov, fragmentacije habitata, izgube lovnega habitata, pojava dezorientacije pri netopirjih zaradi ultrazvoka, ki ga oddajajo turbine ipd. Načrtovane ureditve postavitve vetrnih elektrarn se nahajajo v območju EPO 51100 Kras za katerega je značilna velika pestrost rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov, med katerimi so številni zavarovani, redki ali ogroženi.«

➔ **LE KAJ BO NAREDIL PREDLAGATELJ? VSAK ČLOVEK S TROHICO ZDRAVEGA RAZUMA VE, DA KO ENKRAT TAKO GLOBOKO POŠKODUJEŠ NARAVO, KOT JE INDUSTRIJSKA CONA VETRNIH TURBIN, NI VEČ POVRATKA NAZAJ V NARAVO! Ko enkrat naravo poškoduješ, je poškodovana! Gre za nesprejemljivo in škodljivo industrijsko postrojenje - industrijsko cono z vetrnimi elektrarnami, ograjeno zaradi nevarnosti, dovoznimi potmi in povezovalnimi kablovodi, gozdnimi poseki, globokimi temelji, železobetonom. Železobeton ZA VEDNO OSTANE V NARAVI, V ZEMLJI! Kako si lahko udeleženci to predstavljate na tako zavarovanem območju narave, v občutljivi in svetovno prepoznani izjemni kulturni krajini? ZAGOTAVLJANJE NAJMANJŠIH VPLIVOV NA TEM OBMOČJU PREPROSTO NI MOGOČE! Z navajanjem**

o zagotavljanju najmanjših vplivov na obravnavanem območju predlagatelj ZAVAJA DOMAČINE, PREBIVALCE TEGA OBMOČJA IN JAVNOST. Ker to NI MOGOČE.

⚡ Predlagatelj napačno navaja:

»Vse ureditve vetrnih elektrarn s spremljajočimi ureditvami bodo temeljile na najboljši razpoložljivi tehnologiji, ki bo podala optimalno razmerje med proizvodnimi karakteristikami ter minimalnimi okoljskimi vplivi. Zato lahko v nadaljnjih fazah pride so spremembe števila vetrnih elektrarn in njihove moči predvsem v smislu uporabe tehnološko najmodernejših vetrnih elektrarn po principu BAT (best available technology).«

- ➔ **Predlagatelja prosimo za obrazložitev zgornjega dejstva! Z zgoraj navedenim predlagatelj zavaja ljudi. Z večjimi nazivnimi močmi VE se ustvarja vedno večje število civilnih iniciativ po celi Evropi in svetu, ki se borijo PROTI VE in se beleži vedno večji delež izseljevanja ljudi iz območij, kjer VE stojijo. DODATNO SE POJAVLJA VPRAŠANJE, zakaj vetričarji v 20-ih letih niso uspeli zmanjšati hrupa vetrnih elektrarn, ampak ga le povečujejo in s tem posledično zmanjšujejo življenjsko dobo ljudi.**

Pozivamo vas, da nam na podlagi vsega napisanega odgovorite, zakaj smo v preteklosti zaščitili ta prostor z zakoni, vpisi, poskusnimi vpisi, seznam, svetovno dediščino, zavarovali ogrožene vrste in kako to, da se danes sploh razmišlja O INDUSTRIALIZACIJI tega prostora, ko pa je na podlagi vsega zgoraj zapisanega jasno sporočilo, da se to območje varuje z največjo možno mero previdnosti.

2. ŽIVLJENJE IN ZDRAVJE LJUDI

A) NEGATIVNI SOCIALNI VPLIVI

V vsaki skupnosti, ki jo prizadenejo vetrne elektrarne, pride do razslojevanja ljudi, ki so včasih živeli v miru in harmoniji. Prebivalci se razdelijo na dve skupini. Na skupino, ki je investitorjem omogočila izgradnjo vetrnih elektrarn in je imela od tega ekonomske koristi ter na skupino, ki je temu nasprotovala. Ker postanejo odnosi med temi skupinami ljudi zaradi škodljivih vplivov, ki jih vetrne elektrarne imajo, na koncu nevzdržni, je edina rešitev preseljevanje ljudi. Pogostokrat se prvi odselijo ljudje, ki so investitorjem oddali svojo zemljo in s tem omogočili projekt, ker ne prenesejo pritiska sokrajanov. Pojav je opazen pri vaščanih Dolenje vasi po postavitvi prve vetrne elektrarne.

B) RAZVREDNOTENJE NEPREMIČNIN

Nepremičnine bodo razvrednotene:

Nepremičninski trg se prebujata. Bližina teh industrijskih strojev za domove pomeni izgubo v povprečju 25% njihove vrednosti, ker jih preprosto ni mogoče prodati.

C) VPLIV HRUPA VE (INFRAZVOKA IN VPLIV NIZKOFREKVENČNEGA HRUPA):

- RAZISKAVE IZ TUJINE:

Po znanstveni študiji na Portugalskem – *The Biological Response to Infrasound and Low Frequency Noise Exposure: 36 years of research (prof. dr. Mariana Alves Pereira)* ima nizkofrekvenčni in infrazvok posledice na zdravje ljudi. Posledice se jasno kažejo v:

- vibroakustični bolezni;
- motnjah spanca;
- debelitvi struktur notranjih organov;
- debelitvi sten arterij;
- povečanjem števila infarktov (nizkofrekvenčni hrup vpliva na srce);
- povišanem vznemirjenju;
- povzročča pljučno fibrozo;
- deformacije na zarodkih živali;
- spremembe na organizmih živali.

➔ **Zaradi vpliva infrazvoka in nizkofrekvenčnega hrupa ter zato resnih groženj napram življenju ljudi in drugih živih bitij opozarjamo, da je dolžnost države, da zaščiti življenje svojih državljanov in okolje, v katerem živimo. Zahtevamo, da znanstvene ugotovitve navedene študije predlagatelj upošteva in na tej osnovi ustavi ves postopek, ker gre za direktno namero škodovati zdravju prebivalcev.**

• RAZISKAVE DOMA:

Že zvočna moč ene same VE v Dolenji vasi z bistveno manjšo močjo 2.3 MW dosega okrog 105 dBA. Načrtovane elektrarne na Zajčici naj bi imele še višje moči, zato bi bile višje tudi njihove zvočne moči. Trenutno ni na razpolago pravega podatka o njihovi zvočni moči (investitor o njih ne govori), vendar domnevamo da bo okrog 108 dBA.

Pri nas žal nimamo posebnih omejitev za ravni hrupa, ki ga povzročajo vetrne elektrarne med svojim obratovanjem, čeprav so bile v tej smeri že podane nekatere pobude. Te pobude so podobne tistim, ki jih v ta namen že uporabljajo nekatere države za naseljena območja, na primer:

- Avstralija: 35 dBA;
- Danska: 37 dBA (pri $v=6\text{m/s}$), 39 dBA (pri $v=8\text{m/s}$);
- Irska: 40 dBA;
- Nemčija: 50 dBA podnevi, 35 dBA ponoči;
- Nizozemska: 47 dBA za Lden in 41 dBA za Lnoč;
- Nova Zelandija: 40 dBA podnevi, 35 dBA ponoči;
- Švedska: 40dBA.

Če iz enačbe, ki povezuje raven zvočne moči in raven zvočnega tlaka ocenimo, na kateri oddaljenosti od posamezne vetrne elektrarne bi še dobili te mejne ravni 40, oziroma 35 dBA, dobimo v primeru VE z močjo 108 dBA minimalno potrebno oddaljenost ene vetrne

elektrarne, kot sta prikazani v drugem stolpcu. V primeru, da bi bilo na približno enaki oddaljenosti postavljenih 9 vetrnih elektrarn s takšno močjo, pa so odgovarjajoče minimalne oddaljenosti prikazane v tretjem stolpcu spodnje tabele.

Raven hrupa (dBA)	Minimalna potrebna oddaljenost za eno VE (m)	Minimalna potrebna oddaljenost v primeru obratovanja 9 VE
40	1.002	2.992
35	1.782	5.320

- a) To, kar navaja investitor na strani 45, kjer trdi, da **odmiki vetrnih elektrarn po posameznih državah v Evropi znašajo med 500 in 1000 metri je ZAVAJUJOČE.** Opozarjamo na naslednjo škodljivo trditev (Pobuda, str. 45 in 46), kjer predlagatelj napačno trdi, da je minimalni odmik v Pobudi zagotovljen. Predlagatelj se opira na pregled predpisov in priporočil, ki je bil izdelan v sklopu projekta za park VE Senožeška brda, ki pa je glede na pravni razvoj zastarel in nekatere ugotovitve ne držijo več.

Namreč, ko je vetrna industrija v 90. letih pričela z umeščanjem vetrnih elektrarn (VE), je bilo potrebno določiti omejitve hrupa in merila za načrtovanje, da ne bi bilo nobenih ovir za umeščanje VE v mirnem podeželskem okolju.

Rezultat je bil dokument, ki se imenuje Etsu-R-97.

Ta dokument kot prvo zanika vse ugotovitve NASE in vse strokovne javnosti o infrazvoku ter :

- izključuje kakršno koli sklicevanje na nizkofrekvenčni hrup (vir problema, ki so ga raziskave NASA prikazale kot vzrok občutkov in simptomov);
  - opira se izključno na dB (A) filter (ugotovljeno, da je nepomembna, kar kažejo tudi raziskave NASA);
  - predpostavlja, da je raven zvočnega tlaka znotraj sosednjih hiš, v vseh primerih bistveno manjša, kot je prikazana izven stanovanjskih stavb (povsem v nasprotju z ugotovitvami iz raziskave NASA);
  - izključuje meritve znotraj domov glede slišnega hrupa (kaj šele nizkofrekvenčni hrup);
  - meritve meje hrupa se izvajajo samo na zunanosti stavbe, s pomočjo dB (A) filtra
- V zadnjem desetletju se vetrna industrija bori, da brani te standarde ali smernice. Upirala se je vsem poskusom ali predlogom, da bi se:
- vnesli standardi, ki vključujejo meritve nizkofrekvenčnega hrupa in infrazvoka;
  - nastavitvi kontrole za nizkofrekvenčni hrup in infrazvoka znotraj domov;

➔ **ZAHTEVAMO, da se postopek glede DPN PVE Zajčica NEMUDOMA USTAVI, saj so vetrnice za NAŠE OBMOČJE z vseh vidikov, glede na NAŠ TEREN, RAZPRŠENO POSELITEV, NAŠA TLA, VODO, HRIBOVIT TEREN, NARAVNE IN KULTURNE SPOMENIKE, VPLIV NA ZDRAVJE LJUDI, ABSOLUTNO NEPRIMERNE IN NESPREJEMLJIVE!**

D) SENČNO MIGOTANJE (str.45)

Poleg hrupa na raven kakovosti ljudi oz. na posledično vznemirjenje in poslabšanje zdravja vpliva tudi senčno migotanje oz. menjavanje sence in svetlobe v lastnih domovih.

3. PRAVNA DEJSTVA

A) Neupoštevanje volje lokalnega prebivalstva in lokalne samouprave (Občine Divača)

Dne 25. maja 2014 je bil na območju KS Senožeče izveden *Svetovalni referendum o vprašanju umestitve vetrnih elektrarn v prostor na območju krajevne skupnosti Senožeče v občini Divača*. Da je problematika umeščanja vetrnih turbin v njihovo okolje zelo pereča, so krajanji potrdili z visoko udeležbo (64,1 %) od katerih se jih je 58,2% opredelilo PROTI umestitvi vetrnih elektrarn. Po referendumu, ko je bila znana večinska volja ljudi, je Občinski svet na redni seji, z dne 28. 05. 2014, sprejel sklep, s katerim je seznanil tudi vlado in MzIP:

- Večinska volja krajanov KS Senožeče, izkazana 25. 5. 2014 na posvetovalnem referendumu o umeščanju vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče, naj se realizira tako, da se v OPN ne umešča novih vetrnih polj na območju KS Senožeče.
- Na Vlado Republike Slovenije naj se skupaj z izkazano voljo krajanov na referendumu (Poročilo) pošlje zahteva o ustavitvi postopka priprave državnega prostorskega načrta za Park vetrnih elektrarn Senožeška Brda.
- Priprave novih »državnih prostorskih načrtov« naj se ne začenjajo dokler se ne sprejme ustrezna zakonodaja, ki bo upoštevala dognanja o škodljivosti infra hrupa za ljudi in živali, ki bo strokovna podlaga za umeščanje vetrnih elektrarn z vidika ustrezne zaščite zdravja ljudi.

Pobuda za DPN za PVE Zajčica NE upošteva volje lokalnega prebivalstva, ki so PROTI umeščanju vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče, na katero je locirana omenjena pobuda in NE upošteva lokalne samouprave oz. sklepa Občinskega sveta Občine Divača, ki izključuje vetrne elektrarne iz OPN-ja, podaja zahtevo na vlado o ustavitvi postopka priprave DPN-ja za Park vetrnih elektrarn Senožeška Brda in prepoveduje pripravo novih državnih prostorskih načrtov, dokler se ne sprejme ustrezna zakonodaja.

- ➔ Zmotna je tudi navedba pobudnika projekta, da je s pridobitvijo zemljišč Agrarne skupnosti Gabrče pridobil tudi naklonjenost ljudi v vplivnem območju polja vetrnih elektrarn Zajčica. **Velik delež lastnikov Agrarne skupnosti Gabrče namreč ne prebiva v vasi Gabrče.** Dne 25.05.2014 so prebivalci KS Senožeče na referendumu zavrnilo pobudo za nadaljnje umeščanje vetrnih elektrarn na območju KS Senožeče. Nesporna volja prebivalcev v vplivnem območju je bila tako izražena 25.05.2014 katero je potrdil občinski svet občine Divača. DPN za PVE Zajčica ne podpirajo vsi člani AS Gabrče, saj so se nekateri člani obrnili na nas s prošnjo za pomoč.

B) Neupoštevanje občinskih prostorskih aktov v pripravi

Občina Divača sprejema nov Občinski prostorski načrt, ki je tik pred sprejetjem (v letu 2017). Slednji v svojih usmeritvah za posamezna krajinska področja – Senožeško podolje – določa med drugim tudi naslednje razvojne usmeritve:

- ohranjajo se naravne vrednote in tudi značilni kraški pojavi, kot so vrtače in mikroreliefne kraške oblike (škraplje, skalni osamelci ipd.);
- varuje se kulturna krajina, s čimer se ohranja in razvija identiteta podeželskega prostora;
- zadržuje se spontano zaraščanje Krasa s čimer se ohranjajo značilne rastlinske združbe inbotanične posebnosti, ki bi sicer z zaraščanjem travnikov in gmajn izginile s Krasa;
- ohranja se tradicionalna podoba naselij ter njihova umestitev v krajino;
- največji del Senožeških brd bo ostal neposeljen tudi v bodoče in bo predstavljal območje neokrnjene narave, ki se kot tako varuje.

Pobuda za DPN za PVE Zajčica NE upošteva občinskih prostorskih aktov v pripravi oz. je njena realizacija v absolutnem nasprotju z razvojnimi usmeritvami Občine Divača.

C) Gradnja PVE Zajčica NI v izrazitem nacionalnem energetskega interesu

Navedba predlagatelja v Pobudi za DPN za PVE Zajčica, poglavje 1.4.5, str. 8-9, da je gradnja PVE Zajčica v izrazitem nacionalnem energetskega interesu je **napačna in temelji na obrazložitvi, ki je zavajajoča.**

Na podlagi direktive 2009/28/ES mora Slovenija do leta 2020 doseči 25 % delež OVE v bruto rabi končne energije. V ta namen je sprejela Akcijski načrt za OVE za obdobje 2010-2020, s katerim je določila cilje, kako doseči zahtevani delež. Ministrstvo za infrastrukturo veliko krat v javnosti navaja, da smo se zavezali EU, kar je napačno in zavajajoče. Slovenija je dolžna na dve leti poročati o napredku uresničevanja te direktive, na podlagi česa je ob neizpolnjevanju zadanih ciljev dolžna AN OVE spremeniti. Torej Slovenija lahko spremeni svoje cilje uresničevanja te direktive.

Slovenija se ni zavezala Evropski uniji za izgradnjo vetrnih elektrarn, temveč za doseg 25% deleža OVE v bruto rabi končne energije do leta 2020 – sama odloči na kakšen način to naredi in katere OVE uporabi.

Po podatkih Agencije RS za okolje (ARSO) je delež OVE v bruto rabi končne energije leta 2014 znašal 21,9 %.¹ Za leto 2016 pa je izračunano, da bo delež OVE v skupni rabi bruto končne energije (po metodologiji Direktive 2009/28/ES) ob nadaljevanju trenda stabilizacije končne porabe v letu 2016 znašal 23,5 %.² To pomeni, da smo sedaj, v letu 2017 že zelo blizu dosega zahtevanega deleža (25%) oz. bomo z začetkom obratovanja HE Brežice (september 2017) slednjega že dosegli.

¹ http://kazalci.arso.gov.si/?data=indicator&ind_id=721

² Energetska bilanca Republike Slovenije za leto 2016, http://www.energetika-portal.si/fileadmin/dokumenti/publikacije/energetska_bilanca/ebrs_2016.pdf

Iz zgoraj opisanega sledi, da realizacija PVE Zajčica NI v izrazitem nacionalnem interesu, saj se lahko država odloči doseči zahtevan delež OVE v bruto rabi končne energije z drugimi OVE in ne z vetrno energijo. Prav tako je ta delež že zelo blizu zahtevanega in NI grožnje neizpolnitve zahteve do leta 2020, če se omenjen projekt ne izvede.

➔ **Dodatno opozarjamo na: člene 25, 34, 35, 36 Direktive 2009/28**

25) Države članice imajo različne možnosti za razvoj obnovljive energije in na nacionalni ravni uporabljajo različne programe podpore za energijo iz obnovljivih virov. Večina držav članic uporablja programe podpore, v okviru katerih je pomoč namenjena le energiji iz obnovljivih virov, ki se proizvede na njihovem ozemlju. Za dobro delovanje nacionalnih programov podpore je bistvenega pomena, da lahko države članice nadzorujejo učinke in stroške svojih nacionalnih programov podpore v skladu s svojim potencialom. Pomembno sredstvo za doseganje cilja te direktive je, da se zagotovi pravilno delovanje nacionalnih programov podpore, kot v skladu z Direktivo 2001/77/ES, da bi ohranili zaupanje vlagateljev, državam članicam pa omogočili, da predvidijo učinkovite nacionalne ukrepe za izpolnjevanje ciljev. Namen te direktive je omogočiti čezmejno podporo za obnovljive vire energije brez poseganja v nacionalne programe podpore. Direktiva uvaja neobvezne mehanizme za sodelovanje med državami članicami, v okviru katerih se lahko dogovorijo, v kolikšni meri ena država članica podpira proizvodnjo energije v drugi državi članici in kakšen delež nacionalnih ciljev naj bi proizvodnja energije iz obnovljivih virov predstavljala v eni izmed teh držav članic. Da bi zagotovili učinkovitost obeh ukrepov za izpolnjevanje ciljev, namreč nacionalnih programov podpore in mehanizmov za sodelovanje, je bistvenega pomena, da države članice lahko določijo, ali in v kolikšni meri se njihovi programi nacionalne podpore uporabljajo za energijo iz obnovljivih virov, proizvedeno v drugih državah članicah, in da se o tem dogovorijo s pomočjo mehanizmov za sodelovanje, predvidenih v tej direktivi.

(34) Za energetski model, ki bi spodbudil obnovljive vire energije, je treba spodbujati strateško sodelovanje držav članic, ob sodelovanju ustreznih regij in lokalnih oblasti.

(35) Države članice bi bilo treba ob ustreznem upoštevanju določb te direktive spodbuditi, naj sodelujejo na vse ustrezne načine, da bi dosegle v tej direktivi določene cilje. Takšno sodelovanje lahko poteka na vseh ravneh, dvostransko ali večstransko. Poleg mehanizmov za izračunavanje in izpolnjevanje ciljev iz te direktive, kot so statistični prenosi med državami članicami, skupni projekti energije iz obnovljivih virov in skupni programi podpore, je takšno sodelovanje lahko v obliki izmenjave podatkov in najboljših praks, kot je predvideno predvsem v platformi za preglednost iz te direktive, ter v obliki drugega prostovoljnega usklajevanja vseh vrst programov podpor.

(36) Da se ustvarijo priložnosti za zmanjšanje stroškov za doseganje ciljev iz te direktive, je ustrezno, da se v državah članicah spodbuja uporaba energije, proizvedene iz obnovljivih virov v drugih državah članicah, in da se državam članicam omogoči, da lahko upoštevajo energijo iz obnovljivih virov, porabljeno v drugih državah članicah, pri doseganju svojih nacionalnih ciljev. Zato so potrebni ukrepi za prožnost, vendar ostanejo pod nadzorom držav članic, da ne bo prizadeta njihova zmožnost uresničevanja nacionalnih ciljev. Ukrepi za prožnost so v obliki statističnih prenosov, skupnih projektov med državami članicami ali skupnih programov podpore.

➔ Pozivamo pristojne, da se delež, ki ga še potrebujemo, priskrbi iz uvoza električne energije iz OVE iz tujine in da se **SLOVENSKO NARAVO, SLOVENSKO ZEMLJO IN ČLOVEKA PUSTI NEDOTAKNJENENO**, saj kot taka z gozdovi in zeleno naravo pripomore več k zmanjšanju podnebni sprememb, kot marsikatera druga država.

D) Pobuda za DPN za PVE Zajčica JE v NESKLADJU z nacionalnimi programi, strategijami in drugimi razvojnimi akti in dokumenti

V celotnem besedilu te pripombe so podrobneje opisani vzroki oz. dejstva, ki kažejo na kršitev naslednjih načel oz. določb:

- **DPN PVE Zajčica grobo krši Strategijo prostorskega razvoja Slovenije OdSPRS, UIRS (76/2004 v točki 3. Razvoj krajine, 9. alineja):**

(9) Spodbuja se take prostorske rešitve in programe, ki omogočajo dolgoročno ohranitev prostorskih kvalit, zavrača pa razvojne pobude, ki temeljijo le na kratkoročnih ekonomskih koristih in onemogočajo vzpostavitev kvalitetnih prostorskih rešitev. Na območjih, kjer je cilj trajna ohranitev krajinske prepoznavnosti, kulturne in biotske raznovrstnosti, naravnih vrednot ter doživljajskih kvalit, se spodbuja primerne dejavnosti."

- **DPN PVE Zajčica grobo krši Energetski zakon (UL RS, št. 17/14 in 81/15, EZ-1) v temeljnem načelu prioritete (7.člen/(1) načelo prioritete), torej, da ima varčevanje prednost pred novimi viri (II. poglavje: TEMELJNA NAČELA, 7. čl. (načelo prioritete)):**

(1)Ukrepi za povečanje energetske učinkovitosti in zmanjšanje rabe energije imajo pri primerljivih stroških, upoštevanih v življenjski dobi ukrepa, prednost pred zagotavljanjem novih zmogljivosti za oskrbo z energijo.

- **DPN PVE Zajčica krši načelo trajnostnega razvoja (3.člen EZ-1: namen), ki ne dovoljuje nepovratne degradacije kmetijske zemlje in kulturnega prostora, če ni nujno za našo generacijo. Vetrne elektrarne niso nujne po nobenem predpisu (3. člen (namen zakona)).**

Namen zakona je zagotoviti konkurenčno, varno, zanesljivo in dostopno oskrbo z energijo in energetskimi storitvami ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja.

- **Slovenski Zakon o varstvu okolja, v 8. členu, govori o načelu previdnosti in pravi:**

(1) Uvajanje novih tehnologij, proizvodnih postopkov in izdelkov je dopustno le, če ob upoštevanju stanja znanosti in tehnike ter možnih varstvenih ukrepov ni pričakovati nepredvidljivih škodljivih učinkov na okolje ali zdravje ljudi.

(2) Če obstaja možnost nepopravljivega uničenja okolja ali če so ogrožene njegove regeneracijske sposobnosti, pomanjkanje znanstvene zanesljivosti ne sme biti razlog za odlaganje ukrepov.

4. VPRAŠLJIVE PRAKSE ZASEBNIH INVESTITORJEV

Apetiti dvomljivih investitorjev po kraški krajinski pestrosti ne pojenjajo že skoraj deset let. Dvomljivi investitorji spoznavajo **kraškega človeka, ki svoje zemlje NE DA!**

V Pobudi zapisana celotna investicija znaša 31 milijonov 351 tisoč evrov. Po javno dostopnih podatkih je investitor Amicus d.d krepko zadolženo podjetje: <https://www.ajpes.si/prs/podjetjeSRG.asp?s=1&e=182649>

Od tu naprej je jasno, da se podjetje Amicus d.d. na račun davkoplačevalskega denarja in posledično državnih subvencij želi izkopati iz rdečih števil.

→ **Opozarjamo na neprimeren tok davkoplačevalskega denarja v prezadolženo podjetje na račun občutljivega kraškega prostora, ki je NEPRECENLJIVO IN KATEREGA VREDNOST JE ABSURDNO MERITI ZA 31 MILIJONOV EVROV!**

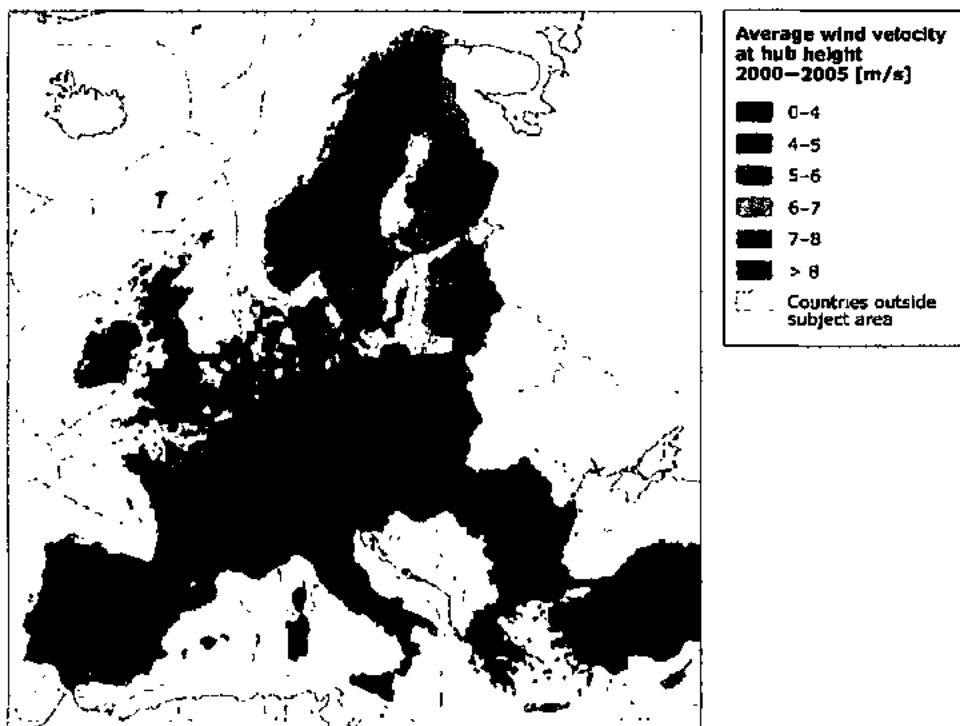
5. VE SO NEPRIMEREN OVE ZA SLOVENIJO (neučinkovitost, nerentabilnost vetrnih elektrarn)

a) SLOVENIJA NI VETRINA DRŽAVA, PREDLAGANO OBMOČJE TUDI NE!

Slovenija NI VETRINA DRŽAVA - po podatkih European Environmental Agency je v strokovni publikaciji Europe's onshore and offshore wind potential **Slovenija na predzadnjem mestu v Evropi po prevetrenosti – čemu postavljanje VE, če ni naravnih danosti za to?**

Predlagatelj je napačno (oz. namerno) uporabil metode analize, ko je usmeril pozornost na prevetrenost samo na področju Slovenije in v Pobudi (str. 13 in 14) ni prikazal celotno sliko prevetrenosti širšega prostora – Evrope – saj bi bila v tem primeru jasno prikazana slika stanja, da pri nas NI vetra za VE.

Map 2.2 ECMFW wind field data after correction for orography and local roughness (80 m onshore, 120 m offshore)

Source: EEA, 2008.

b) V Sloveniji vetra ni, zato so izkoristki minimalni in vse investicije v VE neupravičene

V Predinvesticijski zasnovi (PIZ) za postavitve vetrnih elektrarn VE Zajčica je napačno navedena predvidena povprečna letna hitrost vetra **6,5m/s (12,6 Kn)**, ki je osnova za Oceno finančne donosnosti naložbe, finančno analizo itd. Naj omenimo, da je navedena povprečna letna hitrost enaka povprečni letni hitrosti vetra, ki jo dosegajo na **Tenerifih**, v raju za surferje!

Dejanska hitrost na predlaganem območju je manjša od 4m/s – slednje dokazuje stanje v praksi – zelo nizki letni izkoristki VE na obstoječih, že delujočih VE v Dolenji vasi in VE na Razdrtem.

Izkoristek Ve Dolenja vas in Razdrto (izračun je narejen na podlagi javno dostopnih podatkov na ARSO):

za vetrno elektrarno Dolenja Vas:
izkoristek **17,3%** v letu 2015
19,0% v letu 2016

za vetrno elektrarno Razdrto :
izkoristek **21,4%** v letu 2015
20,0% v letu 2016

Predlagatelj Pobude na str. 21 in 22 **zavaja** z navajanjem višine teoretičnega izkoristka VE, ki je 60%, oz. izkoristka v praksi, ki je za polovico manjši od teoretičnega (30%), kar je glede na zgoraj navedeno, očitno nerealno. Tako nizki izkoristki obstoječih VE (od 17 do 19 %) kažejo jasno sliko – **NEUPRAVIČENOST** investicije VE na tem območju.

Če gledamo Škocjan, ki je nam najbližje, je na leto samo 100 dni vetra s sunki med 3 in 7 m/s. Ne pozabimo, da veter s 3 m/s samo boža vetrnico. Po navedbah v PIZ za postavitve vetrnih elektrarn VE Zajčica, str. 17, večina vetrnih elektrarn potrebuje veter s hitrostjo okoli 5 m/s, da prične obratovati, med 15 in 25 m/s pa proizvedejo vetrnice največ električne energije. Tudi če predpostavimo nemogoči pogoj, da piha 7 m/s cel dan, 100 dni v letu, je še vedno pol manj od predvidenih 200 dni vetra, da se investicija splača, kot navajajo v predmetni zasnovi.

Tabela izmerjenega vetra (podatki črpani iz statistike ARSO) potrjuje zgornje trditve:

Postojna			
leto	dni z meritvami	dni z največjim sunkom 3-7 m/s	dni z največjim sunkom 15-20 m/s
1998	358	97	19
1999	343	86	14
2000	365	127	5
2001	362	104	10
2002	358	109	5
2003	364	113	11
2004	353	123	2
2005	365	119	9
2006	364	106	10
2007	363	103	8
2008	361	122	10
2009	353	74	19
2010	365	107	6
2011	365	92	8
2012	364	73	18
2013	357	106	7
2014	359	103	8
2015	360	92	10
2016	366	134	9
povprečje		104,7	9,9

Škocjan			
leto	dni z meritvami	dni z največjim sunkom 3-7 m/s	dni z največjim sunkom 15-20 m/s
2005	335	110	34
2006	365	93	41
2007	364	90	33
2008	366	112	36
2009	365	101	38
2010	365	95	33
2011	363	110	47
2012	365	83	32
2013	365	99	40
2014	365	110	32
2015	242	68	25
2016	356	99	41
povprečje		100,2	37,0

Ugotavljamo, da se glede na:

- zelo nizko povprečno izmerjeno hitrost vetra;
- število vetrovnih dni v letu na omenjeni lokaciji, ki je za polovico manjša od predvidene in
- zelo nizke izkoristke obstoječih VE na tem območju,

Investicija za postavitve PVE Zajčica NE SPLAČA in NI UPRAVIČENA.

- c) **Nedoslednost in neopravičljivost izbire energetskega prehoda.** Želimo imeti varno in zanesljivo dobavo električne energije ali občasni in drag sistem vezan na subvencije in nezanesljivost?

Danes lahko opazujemo navdušenje nad vetrom, vendar je potrebno odgovoriti na vprašanja kdaj, kje, koliko in čemu? Kakšna so dejstva? Naj navedemo nekaj neprimernosti izkoriščanja vetrne energije:

- **hitrost vetra se spreminja ves čas** - na ta način je stopnja izkoriščenosti zelo nizka;
- **VE ne proizvajajo velikega deleža energije** - vedno potrebujejo drage državne subvencije, kar ima za posledico visoke cene električne energije za potrošnike;
- **cena elektrike je višja, kakovost elektrike, ki jo proizvajajo pa nižja** - mi smo tisti, ki bomo plačevali višjo ceno elektrike – pri tem pa okolja ne bomo ohranjali, ampak degradirali. Vidite v tem smisel?;
- **nobena vetrna elektrarna ni zmožna samostojno pokriti potrebe po električni energiji** - vedno jo je treba dopolniti z drugimi viri proizvodnje električne energije;
- **VE zmanjšujejo vrednost nepremičnin, glede na bližino posameznega objekta do vetrnih elektrarn** – v petih različnih študijah se strinjajo, da je ta padec med 11% in 40% za stanovanja, ki se nahajajo do 2 km od vetrnih elektrarn;

velike VE predstavljajo nov vir hrupa. Obratovanje velikih VE ima za posledico poganjanje in vrtinčenje velikih zračnih mas, kar ustvarja nizkofrekvenčni (NF) in infrazvok (IZV), ki pa za

razliko od naravnih virov ne prenaša nobenih koristnih, temveč izključno škodljive informacije.

Nevzdržna je visoka cena elektrike iz VE, ki je 95 €/MWh, borzna pa okoli 30 €/MWh. V 15 letih (pogodbe) bi bili stroški elektrike iz sonca in vetra za nov TEŠ6, po učinku in kvaliteti elektrike pa niso vredne ene hidroelektrarne. Cenejše elektrike imamo v Sloveniji dovolj! VE ne morejo zamenjati niti ene klasične (24/7) elektrarne, niti porabe premoga in plina. Nujno moramo opozoriti tudi na nesprejemljiv odliv velikih vsot denarja v tujino (v Nemčijo - od tam sta obe vetrnici pri nas). Ena VE do 1 MW stane okrog 1 milijon evrov, vetrnica 3 MW pa preko 3 milijone evrov in poplačilo za to gre iz naših subvencij, te pa iz naših računov za elektriko, kar pomeni gospodarsko škodo!

Povprečno evropsko gospodinjstvo porabi 26,9 centov na kilovatno uro na leto, medtem ko je povprečni Američan porabil le 10,4 centov. To izhaja iz analize javno finančnih podatkov The Daily Caller News Foundation.

Velika Britanija, na primer plača v povprečju 54 odstotkov več za električno energijo, kot so jo lani plačali Američani. Subvencije za "zeleno energijo", predstavljajo približno 7 odstotkov britanskih računov za energijo, glede na podatke iz vladne študije.

Danska vlada se je zavezala, da bo zmanjšala količino denarja, ki ga porabi za "zelene" energije za 67 odstotkov.

Subvencije za zeleno energijo so močno povečale ceno električne energije po vsej Nemčiji in so med najvišjimi cenami električne energije na svetu. Potem, ko je nemška vlada odredila, da se jedrske elektrarne nadomešča z vetrom ali sončno energijo, so ocenjeni stroški narasli na več kot 1,1 milijarde \$.

<https://1-stromvergleich.com/electricity-prices-europe/>

6. SONARAVNI RAZVOJ SLOVENIJE

NEOKRNJENA NARAVA Z ROKO V ROKI S SONARAVNIM/TRAJNOSTNIM TURIZMOM, KI JE NAŠA SEDANJOST IN PRIHODNOST

Razvojni potencial območja (Pobuda za DPN PVE Zajčica) leži v podpornem zaledju Parka Škocjanske jame. Poleg glavnega turističnega obiska največjega podzemnega kanjona na svetu je razvojni potencial v spremljajočih dejavnostih. Gospodarski razvoj torej leži v sonaravnem, trajnostnem, nemasovnem, kulturnem turizmu. Gospodarski razvoj teh krajev ima potencial v sozvočju človeka z naravo, tako kot je od vedno živel kraški človek. Samo na temelju tisočih življenj naših prednikov je danes naša pokrajina ohranjena, biodiverzitetno bogata in svetovno priznana. Brez njih nas danes tukaj ne bi bilo.

Z vidika številke naj poudarimo, da v smislu razvoja turistično gospodarstvo že nekaj let v občini Divača beleži rast, saj se obisk Škocjanskih jam vsako leto povečuje – v letu 2015 110.000 obiskovalcev, v letu 2016 150.000 obiskovalcev – to se posledično pozna tudi na spremljevalnih dejavnostih. Turisti poudarjajo pomen naravnega okolja, posebnost kraške kulturne krajine, svetovno izjemnost podzemnega sveta, miru in tišine saj ti, ko so tu, kupujejo prav to. To je razvoj, ki ga izberemo MI – domačini, prebivalci tega območja, staroselci!

7. ALTERNATIVNI NAČINI REŠEVANJA PODNEBNIH SPREMEMB

Glede na trenutno vrednost odkupne cene električne energije, proizvedene iz malih elektrarn v Sloveniji, je smiselno spodbujati čim večji lastni odjem proizvedene električne energije (t. i. **samooskrbni uporabniki**), ker je to bolj konkurenčno (< omrežnina, < davkov iz tega naslova, prodajna cena električne energije < cene kupljene električne energije).

Naj omenimo Teslovo inovacijo strešnih kritin, pri čemer so strešniki sončne celice. Na Primorskem imamo veliko več sonca kot vetra in bi lahko s subvencijami ljudem – gospodinjstvom omogočili nakup strešnih kritin Tesla.

Za Slovenijo obstajajo drugi, mnogo bolj primerni viri energije in predvsem varčna raba energije ter zmanjšanje njene porabe, s čimer lahko zadostimo zahtevan 25% delež iz evropske direktive. V svetu že obstajajo novi načini pridobivanja električne energije, ki ne poškodujejo človeka in okolja. V Sloveniji moramo biti zato dovolj odločni, pogumni in potrpežljivi, da bomo uvedli takšne načine pridobivanja elektrike, KI NE BODO POŠKODOVALI NIKOGAR!

ZAKLJUČEK:

Iz vseh teh razlogov (in še kakšnega bi našli) smo prebivalci, družine, turistični delavci, kmetje, trgovci, turisti, ljubitelji narave in zagovorniki prave ekologije in kulturne dediščine želeli izraziti naše močno nasprotovanje temu projektu, ki ni primeren za naše področje.

Danes je tako, da se sanje urbane elite o čisti energetiki gradijo na hrbtih podeželskega prebivalstva, ki izgublja svoje domove. Pravijo, da gre za lokalno demokracijo proti nacionalnem interesu, za klasično vprašanje decentralizacije.

Mnogo nas je, ki smo urbano okolje zamenjali za nedotaknjeno naravo, zaščiten s svetovnim nazivom. V tej odločitvi se skrivajo naše želje za življenje in nikoli ne bomo dovolili NIKOMUR, da nam bi to vzela! Za naše prednike, za nas in za naše otroke bo to področje ostalo nedotaknjeno, neoskrunjeno in 100% naravno zeleno.

Razvoj naših krajev je v trajnostnem in kulturnem turizmu, v spremljajočih turističnih dejavnostih, katerih glavna in osrednja rdeča nit so svetovna (ne samo naša) dediščina Škocjanske jame.

SLOVENIJA gradi svoj razvoj in svojo uspešnost na osnovi posebnosti svoje narave – svoje biološke pestrosti, naravnih parkov, zaščiteneh z nacionalnim in mednarodnim pravom. Prihodnost Slovenije na podeželju je v trajnostnem in kulturnem turizmu in vzdržnem kmetijstvu, vse z namenom najboljše zaščititi svoj naravni potencial.

- **Opozorjamo, da noben omilitveni ukrep ne bi preprečil:**
- absolutne degradacije okolja;
- poškodovanja Vremščice;
- poškodovanja vodnih virov,
- onesnaženja reke Reke;
- izumrtja redkih, ogroženih in zavarovanih vrst ptic in netopirjev in drugih divjih zveri, ki prebivajo na tem območju;
- zastrupitve okolja s strupenimi snovmi, iz katerih so VE;
- zastrupitve okolja v smislu ogromnih stolpov, z globokimi temelji, dovoznimi cestami, kablovodi, vrtečih se tujkov naravnem okolju – sem oko ne bi moglo več pogledati;
- bolezni ljudi in živali;
- trajne degradacije kulturne pokrajine KRAS;
- poškodbe UNESCO svtovne dediščine Škocjanske jame z možnostjo izbrisa;
- onemogočenja vpisa klasičnega Krasa na seznam UNESCO svetovne dediščine;
- onemogočenja sprejema Zakona o kraškem regijskem parku.

TAKO GROB INDUSTRIJSKI POSEG V ZDRAVO NARAVNO ŽIVLJENJSKO OKOLJE NAM JE NE BI NIKOLI VEČ VRNIL NAZAJ!

Naša zahteva je, da se postopek za pripravo DPN PVE Zajčica TAKOJ USTAVI.

Pobudo DPN PVE Zajčica v celoti in po delih zavračamo kot škodljivo in nesprejemljivo.

MI SMO TU!
(Srečko Kosovel)

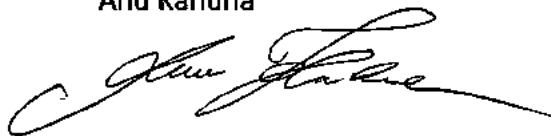
Za CI za zaščito Senožeških Brd,

Diego Loredan

Za CI Brkini,

Anu Kahuna

Mario Benkoč

